דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום ב„דבר":

• ביקור ואלדהיים באזור / ראובן עשור
• שירות דב לשימור הטבע / סדי פרדיס
• שיחה עם אל"מ (מיל.) ברוך לוי / א. גבע
• משורדת דון קישוטית / יורם קניוק
• מי אשם בהידרדרות / ג'וזף קראפט
• רומניה — לא בנתיב התיירים / ארנון מגן
• מוסף כלכלי / עמ' 11—12
• להתאים תכניות הדיור לתכנון הכולל / י. ארנון
• מדריך לבידור, ביקורת קולנוע, ברידג' / עמ' 15

מזג האוויר

טמפרטורות המכסימום החזויות: ירושלים — 27, תל־אביב — 29, חיפה — 28, עפולה — 32, טבריה — 29, נהריה — 29, לוד — 31, באר שבע 33, אילת — 39, מפרץ שלמה — 36, רמת הגולן — 27, הר שמרון — 26, עזה — 27, יריחו — 37.

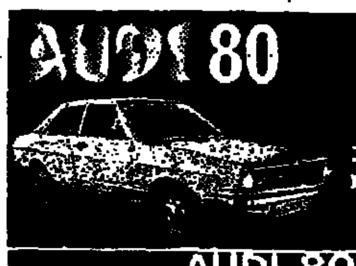
מימד חדש
★ בתכנון רכב
★ בבנית מנוע
★ בעיצוב
★ בבטיחות
AUDI 80
דור חדש למכוניות המופת של AUDI

יום ג', ל' באב תשל"ג, 28 באוגוסט 1973 • גליון 14769 • השנה הארבעים ותשע
היום 16 עמודים • המחיר 65 אג'

מצעי בטחון נציגויות ריטניה בעולם

רי שבהתפוצצות מעטפת־נפץ בשגרירות אשינגטון נקטעה ידה של המזכירה; ת יוצא היום לביקור בצפון־אירלנד

את שלמה גינוסר, פר „דבר" בבריטניה

נדון (מיוחד ל„דבר"). עי בטחון קפדניים וים עתה בשגרירו־ הבריטיות ובמשרדים ויים אחרים ברחבי ם, בעקבות התפוצ־ צות מעטפת הנפץ בשג־ רירות הבריטית בוא־ שינגטון אתמול.

זהו שלב חדש במערכת הטרור של הצבא האירי הרפובליקאי והתפתחות זו מדאיגה מאוד את לונדון, אף כי התגובה הרשמית היתה מאופקת.

מצבו של קצין הבטחון ב„בנק אוף אינגלנד", שנפגע בשבת, כאשר טיפל במעטפת־נפץ ואיבד את ידו — מוסיף להיות חמור. במצבם (של הפצועים האחרים, שנפגעו בימים האחרונים בלונ־ דון, חל שיפור.

ה„סקוטלאנד יארד" הזהיר, כי הבוקר, כאשר ייפתחו המשרדים והחנויות לאחר סוף השבוע ה־ ארוך, מרחפת סכנה גדולה על אלה אשר יטפלו בדברי דואר שהצטברו בימים האחרונים. ה־ משטרה הציעה לכל הגורמים ל־ הפעיל מיתקן מיוחד לגילוי חמרי נפץ בדברי דואר, כדי למנוע אסונות.

כוחות משטרה המשיכו אתמול לפקח עין על ההגבלה בין איר־ לאנד וברטניה וכן על תנועת הנוסעים הרגילה בנמלי הים ו־ האוויר. על אף המעמסה הכבדה, שהוטלה על המשטרה, אין בממ־ שלה הבריטית נטיה לצרף, לפי שעה, את הצבא למבצע זה.

המדובר כעת באפשרות להכ־ ריז על הצבא האירי הרפובליקאי כארגון בלתי־חוקי אך איש אינו מייחס לצעד כזה חשיבות מיוח־ דת.

„חורים" ברשת הבטחון

בינתיים נתגלו כבר שני „חו־ רים" ברשת הבטחון שפרשה ה־ משטרה על פני בריטניה נוכח גל הטרור: בשבוע שעבר הסי־ תננה מעטפת נפץ ללשכת ראש הממשלה אדוארד הית ואילו של־ שום הצליח אחד ממנהיגי המח־ תרת האירית, צ'ארלס מקגלייד, לחזור לבריטניה מאירלנד.

היום אמור הית לצאת לביקורו בצפון אירלנד.

צרת איקא"ו תכנסת היום

מ א, (צ"ר וע"ין). — עצ־ ארגון הבינ־לאומי לתעופה ת (איקא"ו) עוברת היה־ יום ברומא, כדי לדון ב־ ת סנקציות נמרצות הנר־ יוהר נגד נגע חטיפות טים.

המצופה, ישתתפו בכינוס בציגים מ־128 המדינות. כנ־ עצרת נערך בעקבות ישיבה של מועצת הארגון, בכנס־ , אשר בה מיוצגות 30 מדי־ לבד מחברותיו. כזכור קיב־ מועצה פה־אחד החלטה לגנות שראל בשל יירוט מטוס ה־ ם הלבנוני ב־10 באוגוסט, צה המליצה בפני מושב כלל־ הארגון לקבל החלטות על ות נגד הפרעות בלתי־חוקיות צה האווירית מצד ממשלות. ת איקא"ו הזון בוצעה ל־ כלול בתקנונה את סעיפי „הסכם האג" מ־1970, המקנה למדינות סמכות אוניברסאלית על חשודים בביצוע שוד אוירי. הכוונה היא להבטיח, שחוטפי מטוסים לא יימצאו מקומות מבטחים, שבהם יוכלו למצוא מקלט. כן הועלה הצעה לכלול בתקנות איקא"ו את אמנת מונטריאול" מ־1971 בדבר מניעת פעולות בלתי חוקיות נגד בטחון התעופה האזרחית, לרבות חבלות והתקפות מזויינות.

יש לציין, כי גם הסכם האג וגם אמנת מונטריאול טרם נכ־ נסו לתוקפם הפדינו לא זכו לאי־ שור הדרוש של שני־שלישים על־ ידי המדינות החברות באיקא"ו.

צוות טכני אמריקאי פתח את־ מול בשיחות עם פקידים מזרח גרמניים על הקמת שגרירות אמ־ ריקאית בפאנקוב.

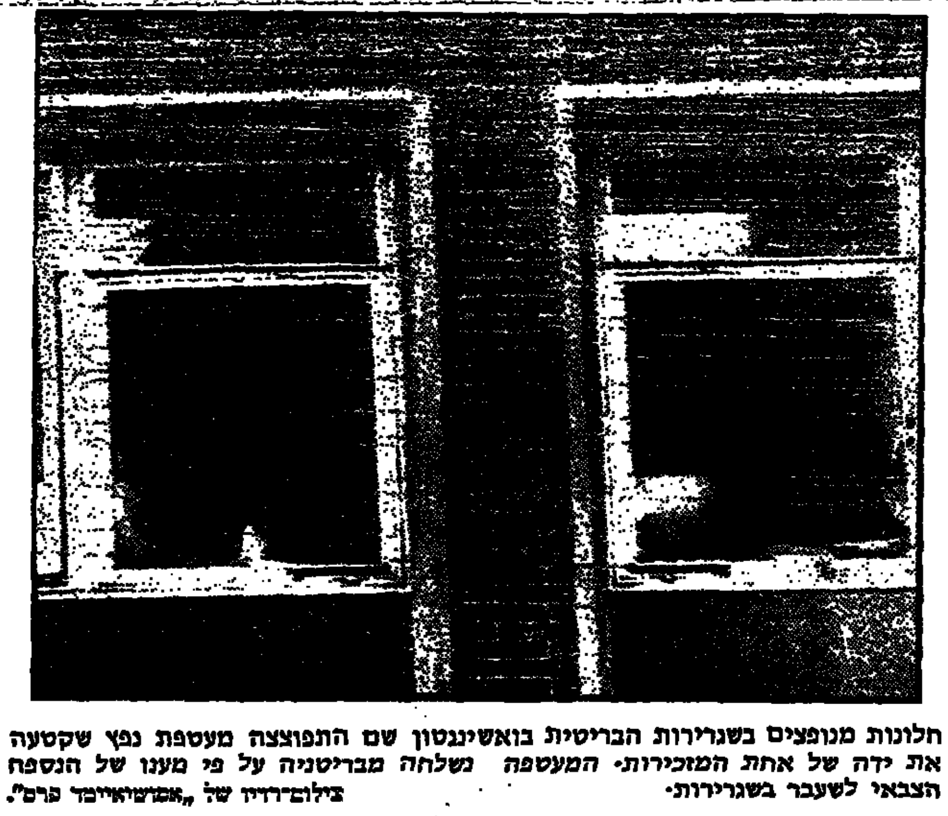

חלונות מנופצים בשגרירות הבריטית בוואשינגטון שם התפוצצה מעטפת נפץ שקטעה את ידה של אחת המזכירות. המעטפה נשלחה מבריטניה על פי מענו של הנספח הצבאי לשעבר בשגרירות. צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס".

ירושלים: איומי הנפט של סעודיה – על רקע כלכלי

„דיילי טלגראף": ג'דה החליטה לצמצם הגידול בתפוקה ל־10%; סי"ץ: פייסל מפקפק ביעילות הנפט כאמצעי לחץ על ארה"ב

מאת הגי אשד, סופר „דבר"

מקורות בירושלים הגיבו אתמול על הידיעה בדבר החלטתה של סעודיה להגבי־ ביל ל־10 אחוזים בלבד את השיעור השנתי של גידול בתפוקת הנפט במקום הד־ שיעור של כ־25 עד 30 אחוז גידול בשנתיים שלוש האח־ רונות ובמקום השיעור הד־ רצוי של 20 אחוז גידול ב־ שנים הבאות.

המקורות אמרו, כי בין אם תתאמת הידיעה ובין אם יוב־ רר כי היא רק בגדר איום, הרי הרקע לכך הוא כלכלי מובהק, תוך נסיון להפיק ב־ החלטה כלכלית גם תועלת פו־ ליטית.

המקורות בירושלים משוכנעים כי סחטנות גסה וגלויה של סעו־ דיה כלפי ממשלת ארה"ב בכיוון להכתיב לה בצורה גלויה את מדיניותה המזרח־תיכונית תפעל כבומרנג ורק תכביד על הממשל האמריקאי לבחון מהלכים מדי־ ניים חדשים. אשר ליראא בגלל הסחטנות הסעודית בכיבוי לחלוץ במקום ההלט מאת של הממשל. כמה שרים ישראליים התבטאו באחרונה כי אינם בטוחים על דע־ תם שמעצמת־על כארה"ב תוכל להרשות לעצמה להיראות או אף להיחשף כנכנעת לסחטנות נפט ערבית.

כה עוד שהרקע הכלכלי לצמ־ צום הגידול בתפוקת הנפט אין לו כל קשר עם הסכסוך הישראלי־ ערבי או עם מדיניות החוץ האמ־ ריקאית בכללותה. בסעודיה הצ־ טברו יתרות דולרים שאין לממ־ שלה סעודיה בה לעשות בהם כאשר שאין בה תכנית להשק־ עות ואין כוח אדם מקצועי שיוכל להפעיל אותם או ליהנות מהם. נוסף לכך יורד ערך הדולרים

(סוף בעמ' ..., טור 9)

ברגע האחרון

קאהיר, (ע"ן). — פייסל מלך סעודיה לא השאיר כמעט כל תקוה בליבו של הנשיא סאדאת בנוגע לאפשרות ניצול הנפט כאמצעי לחץ לשם השגת הסדר במשבר המזרח תיכוני — מוסר כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

מקורות יודעי דבר בקאהיר אמרו, כי עוד בעת ביקורו האח־ רון בקאהיר בשבוע שעבר הזהיר פייסל את סאדאת מפני השימוש בנפט כנשק פוליטי. הוא הדגיש בפניו, כי ניתן לנצלו למטרה כז־ זאת רק בצורה הדרגתית ובזהירות רבה, שכן השפעתה של כל פעולה מעין זו על ארה"ב לא תורגש אלא לטווח ארוך.

המקורות הוסיפו כי הספקנות של פייסל בנוגע לאפשרויות הד־ שימוש בנשק־הנפט גברה עוד יותר כתוצאה מתגובות שונות שהושמעו לאחרונה בארה"ב. במ־ יוחד הוזכר ענין מכתבו של נשיא חברת „סטנדרד אויל".

המקורות ציינו, כי פייסל הביא את הדברים האלה לתשומת לבו של סאדאת, ובעקבות זאת הזמין השליט המצרי את המלך להצ־ לות הצעות משלו להסדר הסכסוך במזרח התיכון.

מומחה נפט — שגריר בריאד

המומחה לענייני נפט של משרד

(המשך בעמ' 2, טור 8)

התנגשויות בין עיראקים לכורדים

ביירות (יונייט, ע"ר וע"ן.) — כוחות עיראקיים התנגשו ב־ שבוע שעבר עם לוחמים כורדיים בהגזה „סינג'אר" שבצפון עיראק, „תוך מאבק למנוע פעילות חבל־ נית מצד הכורדים" — אישר את־ מול השבועון העיראקי הרשמי „אל־ תאורה".

לבנון אוסרת יבוא מרומניה

ביירות, (א. פ.). — ממשלת לבנון הטילה אתמול איסור על יבוא סחורה של מוצרים מרומניה בחשש שמקורם בישראל. בין המוצרים — מוצרי גומי, אלקטריים, ציוד, תרופות, הלבשה ומנופקטים, תפוחים, בני־ נות, פריה ועוד.

סכנת שביתה כללית בלבנון

ביירות (ו.פ.). — ממשלת לבנון קיימה אמש כנסים של הרגע האחרון עם מנהיגי האי־ גודים המקצועיים, המאיימים ל־ הכריז היום שביתה כללית בת יום אחד במחאה על עליית המ־ חירים.

כוחות צבא מוגברים יוצבו ב־ רחובות, כדי למנוע הפגנות ותק־ ריות.

מזכיר קומקון רוצה להדק הקשרים עם השוק

קופנהאגן, (א.פ.). — מזכיר ה„קומקון", הארגון הכלכלי של מדינות מזרח אירופה, ניקולאי פא־ דאייב, הציע אתמול לפתוח ב־ מגע"ם על הידוק הקשרים עם ה־ שוק האירופי המשותף.

הוא הביע הצעה זו בשיחה עם שר הכלכלה הדני איבאר נר־ רגארד, שהוא יו"ר מועצת ה־ שרים של השוק המשותף.

מועצת השוק תדון בהצעה זו כאשר תתכנס בסוף החודש הבא.

הרצפלד עבר ניתוח

אברהם הרצפלד, ראש ההסתד־ רות החקלאית, אושפז בבית חו־ לים „בילינסון" ואתמול נעשה לו ניתוח דחוף, שעבר בהצלחה.

יצחק שפירא, המזכיר הכללי של המרכז החקלאי, הביע תקווה כי גם הפעם, הרגיל לחיות המפ־ ליאה שבו, יחלים הרצפלד במהרה וישוב לעבודתו. (ע)

הוחלט להפשיר בניית 7000 דירות

כדי להעביר עדיפות מבנייה פרטית לבנייה ליעדים סוציאליים

מאת אברהם קושניר, סופר „דבר"

שר האוצר פנחס ספיר ושר השיכון זאב שרף החליטו את־ מול בפגישה שבה השתתפו ראשי משרדיהם, להתיר בנייתם של 7000 יחידות דיור שהיו כלולות בתכניות השיכון ושלפני חצי שנה הוחלט על הקפאת בנייתן, בגלל עודף פעילות בענף. אז נקבע, שבעתיד יוחלט על פי ההתפתחו־ יות בענף הבנייה אם להמשיך את ההקפאה או להפשירה. בתוך בניה זו כלולות 3500 יחידות דיור המיועדות לעולים חדשים. בהמלך הישיבה הציג השר ספיר חשבון שלפיו נמצאות עתה בבנייה פר־ טית 140 אלף יחידות דיור שיוש־ למו בשנתיים הקרובות ושיהיה בהן די כדי לענות על הצרכים הצפויים בתחום זה.

חילוקי דעות התעוררו בהמלך הישיבה אתמול בין השר ספיר לבין השר שרף לגבי המהירה בבנייתן של 1500 דירות המיועדות לזוגות צעירים. דירות אלה עתי־ דות להיות מוכנות בכספי אמי־ סיה שמשרד האוצר יהיה להב־ רות הבניה להוציא. שר השיכון זאב שרף טען כי נוכח המרחק בענף הבניה שהה, אין מקום ל־ הפסיר את בנייתן של הדירות לזוגות הצעירים. ואולם שר ה־ אוצר טען כי צריך עתה לבנות גם לזוגות הצעירים. ובתום ה־ ישיבה הוחלט שההכרעה הסופית בענין זה תהיה בידו של השר שרף.

בתוך 7000 הדירות שהופשרו בנייתן 1500 דירות נוספות במס־ גרת תכנית החסכון לבנין, וכן 500 דירות המיועדות לשיכון ותי־ קים בעיירות פיתוח.

לפי גירסה אחת תבוצע ההפ־ שרה לקראת סוף השנה. על פי גירסה אחרת, תבוצע ההפשרה של מחצית הבניה לאלתר והמח־ צית המיועדת לעולים תופשר ב־ סוף השנה.

היום עוסקים שרי האוצר וה־ שיכון להיוועד עם ראשי ארגון הקבלנים הבונים לבירור על אי־ מילוי חלקו של הארגון בהסכם מרצון בדבר הגבלת הבנייה הפר־

(סוף בעמ' 2, טור 2)

סאדאת ביקש סיוע מפייסל

רוצה שסעודיה תפעיל הנפט ויתרות המטבע

מאת א. יערי, סופר „דבר" לענייניים ערביים

הנשיא סאדאת חזר את־ מול לקאהיר משיחותיו בג'ד־ דה, בקטר ובדמשק אך עדיין לא נקבע מועד לפג־ שה בינו לבין קולונל קדא־ פי שהמתין לו בקאהיר. בי הודעה הרשמית המצרית נאמר, כי מטרת סיורו של סאדאת היתה לפעול למען השימוש בנפט וביתרות ה־ מטבע של מדינות ערב ב־ שירות הענין הערבי, אך לא נאמר דבר לגבי הסיכומים של שיחותיו עם המלך פיי־ סל ופורסם גילוי דעת כת־ מי רק בקשר לשיחותיו עם האמיר של קטר.

אל סאדאת נילוה, בין היתר, שר הכלכלה המצרי ד"ר חיגאזי וסגן ראש המבצעים במטכ"ל המצרי גנראל רגיים. השתתפותו של רגיים מעידה, כנראה, על כך ש־ נדונו גם עיסקות רכש משולשות במימון סעודי, אך אין ספק, שב־ מרכז הדיונים עמד הנסיון של סאדאת להניע את פייסל לנצל את תלותה הגוברת של ארה"ב בנפט הסעודי לשם לחץ בנושא ה־ ישראלי. מה היו תשובותיו של פייסל להצעותיו של סאדאת — אין יודעים. כמובן, בשלב זה ראוי גם להניח שהסעודים יקפידו על מגנונותיהם צמוד למועד ביקורו של הנשיא המצרי.

אפשר, שהשיחות עם פייסל היו המשך לשיחה שקיימו שני המנהי־ גים בקאהיר בראשית השנה, כא־ שר פייסל היה בדרכו לפאריס. עד בפגישה זו נדונה האפשרות, שסעודיה תרכוש במערב נשק מת־ קדם עבור מצרים וכן השמיעו המצרים את הצעותיהם לגבי הק־ פאת הגידול בתפוקת הנפט, הד־ רישה להחליף את הדולאר כמט־ בע המקובל בעיסקות נפט, משיכת פקדונות זרים מבנקים במערב ו־ עוד.

אגב, את שהותו בסעודיה ניצל

ראה „דבר היום" בעמוד 9

סאדאת גם כדי לערוך „עליה לר־ גל קטנה" למקומות הקודשים ל־ איסלאם במכה ובסביבתה.

הביקור בקטר מעורר פליאה ש־ כן מדינה זו אינה גורם של ממש על מפת הנפט העולמי ודווקא ה־ עובדה, שסאדאת התעכב שם הב־ ליטה את הימנעותו מלבקר בכ־ ווית או באבו־דאבי.

בדמשק דיווח סאדאת לנשיא אסד על תוצאות שיחותיו עם פייסל וכן הועלה, כנראה, נושא „החזית המזרחית" והמגעים ל־ נורמאליזציה עם ירדן, על רקע השיחות שניהלו גם סאדאת וגם אסד באחרונה עם בכירי המחבלים. בדמשק נפגש סאדאת גם עם ראש ממשלת לבנון סולח לדיון בשאלת המחבלים בארץ זו. גם לגבי שיחות אלה לא פורסמו הו־ דעות כלשהן.

יש לציין, שלא נמסרו הודעות על הביקורים אלא לאחר שובו של סאדאת לקאהיר אולם באופן בלתי רשמי היה ידוע זה ימים אחדים, כי סאדאת התארח אצל פייסל.

היום יצטרך כנראה סאדאת ל־ התפנות אל קדאפי. קדאפי עצמו ניהל אתמול במשך שעות ארוכות דיון עם שני מנהיגים בכירים של ה„פתח" — סלאח חלאף ופארוק אל־קאדומי, שביקשו את תמיכתו לבלימת ההתקרבות המצרית־ סורית לירדן.

בכל מקום קדאפי הבהיר את־ מול, בראיון לעתון הלבנוני „א־ נהאר", כי יטיל על סאדאת את האחריות לכשלון תכנית האיחוד בין שתי המדינות. קדאפי סיפר, כי דחה את הצעותיו האחרונות של סאדאת לגבי הנוסח שיוצמד להצבעה למשאל עם ב־1 בספטמ־ בר. אך הוא מוכן להניח גם למצ־ רים וגם ללובים להצביע על נוסח זה, תוך שהוא מגלה את התנגדו־

(סוף בעמ' 2, טור 3)

ואלדהיים בדמשק

„אני בא בזמן מתוח; המצב מסובך מאד"

דמשק, (א.פ. וצ"ר). — מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלד־ היים הגיע אמש לדמשק, תח־ נתו הראשונה בסיורו המזרח תיכוני הנוכחי: „אני בא בזמן מתוח. המצב מסובך מאד".

ואלדהיים התקבל על־ידי שר־ החוץ הסורי עבד־אל־חלים חדאם ועל ידי אישים ממשקיפי או"ם באזור. להיום נקבעה לו פגישה עם הנשיא אסד ואחר כך יסע ל־ ביירות.

לפני צאתו מז'נבה נפגש ואלד־ היים פעם שניה עם ד"ר גונאר יארינג. בסיור נילווה אליו עוזרו הבריטי בריאן אורקהארט יחד עם שני עוזרים אחרים.

בירושלים הודיעו אתמול „נטו־ רי קרתא", כי ימסרו לנציגי או"ם ב„שער מנדלבאום" עצומה, הקו־ ראת לואלדהיים לפעול לקביעת אזור סגור מיוחד בירושלים, ש־ בו יחיו יהודים המבקשים להי־ נתק מן הפזורה הציונית. בראש המשלחת יעמוד הרב עמרם בלוי. העתיד לשאת הרצאה בשם: „ה־ יהדות מהפכות אחרי 25 שנה שלטון כוח ציוני". הודעת „נטורי קרתא" אומרת, כי מדינת ישראל הפכה את ירושלים הקדושה לעיר של חילול קודש ואת העם הנבחר לעם הפטור ממצוות השם.

ידון במצרים בחילופי שבויים

ג'נבה, (ע"ר). — דובר או"ם בג'נבה אישר אמש, כי יתכן ש־ ד"ר ואלדהיים ידון בשאלת חילו־ פי שבויים בין ישראל ומצרים, לפי בקשת ישראל. בידי ישראל נמצאים עתה כ־60 שבויים מצ־ ריים, בעוד 10 שבויים ישראליים נמצאים במצרים.

מחבלים מסוריה הציבו מארב לסיור צה"ל בגולן

לכוחותינו אין נפגעים; התוקפים נסוגו

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

חוליית מחבלים, שחדרה מ־ סוריה לרמת הגולן, הצי־ בה אתמול בבוקר מארב לסיור צה"ל ופתחה לעברו באש בזור־ קות ונשק קל. אנשי הסיור השיבו אש והפתיעו על ה־ מחבלים. בצידנו לא היו נפ־ געים.

זוהי פעולה ראשונה של מחב־ לים בקו הפסקת־האש עם סוריה לאחר הפסקה של ארבעה חדשים.

שני מחבלים שחדרו לרמת־הגו־ לן ארבו לסיור של צה"ל ו־ כאשר עבר הסיור — שהיה בחלקו ממונע ובחלקו רגלי — ירו לעבר שלוש פצצות בזוקה וכן הפעילו מטען חבלה בצד הדרך. אנשי הסיור נעצרו ובאותו רגע נורו לעברם שלוש פצצות בזוקה נו־ ספות. הם התעתרו על סוללת־עפר בצד הדרך שמעליה הפעילו שני המחבלים את פצצות הבזוקה. תוך כדי כך נורתה לעבר הכוח של צה"ל אש נשק קל על־ידי חלק אחר של חוליית המחבלים, ש־ מנתה כמה אנשים נוספים, ואשר התמקמה בתוך השטח הסורי. שני המחבלים הצליחו, כנראה, לסגת בחזרה אל תחום סוריה.

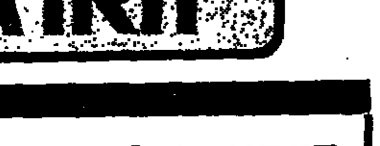
שולחן כתיבה
סטנדרד
רהיטי מתכת מעולים
של
הארגז

הערב בטלויזיה בין 8 - 8.30
• ציפלין בסופרמרקט
• שיח עובדים
מוגש ע"י גח"ל
הליכוד
הרשימה הממלכתית
המרכז החופשי
◀ בהסתדרות הצבע
חל טעם

הערב
ברדיו ובטלויזיה
ברדיו
13.45 רשת ב'
רגד שבבת רמתהנשיא
19.5 רשת א'
דע את זכויותיך
בהשתתפות י. כשר
מ"מ מבקר ההסתדרות
בטלויזיה 20.05
אהובי בנה לי בית
בהשתתפות: ח"כ א. קופר
מנכ"ל שיכון עובדים.
אמת
המערך

הערב
„יבוא נדבר"
בגלי צה"ל
מ־22.00—24.00
מאבקה של אקים על
זכות מגורים בקהילה

בנק ישראל
מציע לך
השקעה
בטוחה
צמודה
ומגוונת
רכוש מילווה פיתוח
פרטים ורכישה בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

גילוי המצבה ליקירנו
פליקס מלמן ז"ל
ביום רביעי 29.8 — א' אלול תשל"ג בשעה 3 אחה"צ
ידידים ומוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית־העלמין בחולון.
המשפחה

היום (ל' אב תשל"ג, 28.8.73) בתקיבה
ישיבת מרכז התנועה
באולם הישיבות בבית התנועה לאונרדו דה־וינצ'י 19 תל־אביב.
הישיבה תיפתח בשעה 10.00 בבוקר.
על סדר היום:
סיכום הדיון בנין שיכון במושבה.
עם פתיחת הישיבה תימסר תעודת הוקרה למועצה האיזורית מטה יהודה, עבור הביצוע המוצלח של סדר פסח שני במושב של־שהר.
מזכירות תנועת
מושבי העובדים בישראל

לחברנו
רחביה אופק ומשפחתו
מזל־טוב ואיחולים לבביים
לנשואי בנכם זוהר
אגוד עורכי כתבי־העת בישראל

מפלגת העבודה הישראלית / המערך, מחוז המושבים
מטה הבחירות
מחר יום ד' 29.8.73, א' באלול תשל"ג, בשעה 10.30 לפני הצהריים
יערך באולם „אוהל", רח' בילינסון 6 תל־אביב
כנס ארצי
של פעילי תנועת המושבים
בהשתתפות החברים: פנחס ספיר — שר האוצר
א. אורן
א. נחמקין
דברי פתיחה: א. זילברברג
באותו יום ובאותו מקום תיערך בשעה 9.00 בבוקר ישיבת מועצת המחוז. החברים מתבקשים לדייק.
בשעה 15.30 עד 17.30 סיור עם שר האוצר פנחס ספיר בבורגתא — תנובות. וב־17.30 כנס עם ועדי המושבים מעמק חפר והשרון הצפוני.

„וואשינגטון פוסט": על ארה"ב לפעול נגד צעדים לסיפוח סופי של חלק מהשטחים

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

בקריאה לממשלת ארה"ב לנקוט צעדים נגד מעשים ישראליים המיועדים ל„סיפוח סופי של חלק מהשטחים" יצא מאמרו הראשי של ה„ושינגטון פוסט" ביום ראשון. העתון התייחס למצע המערך לבחירות, כפי שאושר על-ידי מפלגת העבודה. הוא מגדיר את המצע כ„צעד גדול לקראת כיוון של סיפוח סופי של חלק גדול מהשטחים".

לדעת העתון, מסמך המצע המשלימות הטקטי של משה דיין על מדיניות הממשלה. העתון סבור, כי מדיניות זו סותרת את החלטה 242 של מועצת הבטחון, שלדברי ישראל וארה"ב עדיין כשמשמשת בסיס להשגת הסדר. „לארה"ב יש עדיין ענין אמיתי בהסדר במזרח התיכון — אומר העתון — היא איננה יכולה לעבור מהצד בשקט, או להסתפק בתגובה מילולית כאשר ישראל מבצעת תנועה נוספת לכיוון של סיפוח שטחים אשר, כפי שהיא טוענת, יונחו על שולחן הדיונים בעת הצורך. העזרה האמריקאית הרבה לישראל, בתחומים צבאיים, פוליטיים וכלכליים, אף שהיא ענקה בשנים האחרונות בגלל סיבות אחרות, היא בחזקת עזרה והיא הופכת לבלתי אפשרי כל נסיון של ארה"ב להתעלם לא כמי שתומכת בסיפוח שטחים".

גם „מוניטור"

ה„כריסצ'יאן סיינס מוניטור" הוא העתון רבת ההשפעה השני בארה"ב, התוקף את סעיפי מצע מפלגת העבודה הנוגעים למדיניות בשטחים.

אתמול הקדיש העתון לנושא זה את מאמרו הראשי. אך בניגוד ל„ואשינגטון פוסט", לא קרא לשינויים במדיניות האמריקאית כלפי ישראל.

סיכויי השלום במזרח התיכון ודאי לא ישתפרו נוכח אישורו של מצע זה ואישורו של הוקעה של שר הבטחון משה דיין בשטחים, כתב העתון. בסקרו את גישתו המסיימית של דיין כלפי סיכויי השלום לתוב העתון, שהכביה היא, שהשקפה כזו נוטה לאישר את עצמה והיא זה מצער אם השקפה מסיימת כזאת יהפכו למדיניות ישראלית רשמית.

„פראבדה" נגד דברי דיין

מוסקווה, (ע"ן). — בתגובה על דברי שר הבטחון משה דיין, בטלוויזיה האמריקאית, כתב אתמול בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראבדה", כי שאלת הבאתה ותיכון, לרבות בעיית מכונות הצדיה של ישראל, יכולה לבוא על פתרונה רק על יסוד נסיגה מליאה מכל השטחים הכבושים.

תגובת „פראבדה" מתייחסת לדברי דיין, כי אין לישראל כוונה לחזור לגבולותיה הקודמים. „החלטה זו מראה — ממשיך העתון הסובייטי — כי ערב הבחירות לכנסת מבקשים המנהיגים הישראליים להבהיר את אחדותם בשאלת השטחים המוחזקים. מנהיגי תל-אביב מבינים את דגל המרגוביקציה, תוך העמדת פנים שכוונתם לשקוד על בטחונה של ישראל".

יקיר וקראסין מודים בקשרים עם ארגון מהגרים אנטי-סובייטי

מוסקווה, (צ'ר ויוזייר). — שניים מראשי „מחתרת הה-אינטלקטואלים" בברה"מ, ההיסטוריון פיוטר יקיר והכלכלן ויקטור קראסין, הודו אתמול לדין במוסקווה. לדברי סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס", הודו השניים בעבירה של שיתוף פעולה עם ארגון מהגרים אנטי-סובייטי.

לדברי „טאס", השמיעו השניים את הודאותיהם בתשובה לשאלות השופט. [illegible]

„טאס", אשר פירסמה הנעם הידיעה ארוכה במיוחד של המשפט, מוסרת כי שני הנאשמים שיתפו פעולה תמורת איגמורים להתקיים ה„ג.ב.".

[illegible]

חשש מבעצרים נוספים

[illegible]

„ניו-יורק טיימס" מגנה התנהגות הרוסים באוניברסיאדה

ניו-יורק (צטטיא). — „ניו-יורק טיימס" הקדיש אתמול שני מאמרי מערכת לעמדתם של הסובייטים כלפי הספורטאים הישראלים באוניברסיאדה, באחד המאמרים כותב העתון, כי פרופ' קוסיגבר, שר החוץ האמריקאי החדש, חייב לתת דעתו על כך.

בעל המאמר כותב כי בן ה' ראוי שקיסינג'ר ישקול מחדש את השקפותיו לגבי הפשרות המתיחות בין המעצמות, לאור מאורעות כאלה. [illegible]

הגיע סנטור מונדל

„אני במחנה הדמוקרטים ואני מאמין שכולנו נתמוך בד"ר קיסינג'ר כשר חוץ [illegible]" — זאת אמר סנאטור וולטר מונדל ממינסוטה. [illegible]

סאדאת

(המשך מעמ' 1)

[illegible]

שניים מנאשמי הגולן הודו

בית הדין הצבאי בקונייטרה חידש אתמול בבוקר את משפטם של ארבעה צעירים מהכפר הדרוזי מג'דל-שמס, הנאשמים בהשתייכות לרשת ריגול חבלה שפעלה ברמת הגולן בשירות הביון הסורי. [illegible]

43 נהרגו בהתרסק מטוס

בוגוטה (ע"ר, יופיא"ע רע"ן). — מטוס סילוק-בוגוטה קולומביאי [illegible]

לשכת האינטרנציונל תדון מחר בהעתקת מושב המועצה מבירת מלטה

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

לשכת האינטרנציונל הסוציאליסטי עומדת להתכנס מחר בלונדון בשעה מאוחרת ותדון בהצעתה של מפלגת העבודה הישראלית להעתיק למקום אחר את כינוס מועצת האינטרנציונל שנועדה להתכנס ב-9 בספטמבר, בעקבות ההגבלות שהטילו שלטונות מלטה על הצטרפות ראש ממשלת מלטה.

[illegible]

ל"ע: הסירוב לדון בנושא הרבנים הלא-אורתודוקסיים נוגד תקנון הממשלה

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

המפלגה הליברלית העצמאית רואה בסירובו של ראש הממשלה גולדה מאיר להעלות לדיון בממשלה את שאלת מתן הזכות לרבנים לא אורתודוקסים לערוך חופה וקידושין, צעד הנוגד את תקנון הממשלה. [illegible]

פרשנים: נכשל המסע של גריוואס

ניקוסיה, (א.פ.). — [illegible]

היום נסיון נוסף לחלץ „הליכוד" מהמבוי הסתום

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

[illegible]

עד נוכח מכונת-האמת

„אני העברתי כספי השוחד לאגניו"

ניו-יורק, (ע"ר). — [illegible]

פייסל מפקפק

(המשך מעמ' 1)

[illegible]

נהגי „דן" חזרו לעבודה

[illegible]

ירושלים

(המשך מעמ' 1)

[illegible]

ערב-זכרון לאליעזר קפלן

[illegible]

בן-אהרן נגד המסע להמשך כהונתו

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

מזכיר ההסתדרות יצחק בן-אהרן הביע אתמול את התנגדותו למסע התעמולה המתנהל בעתונות, במקומות עבודה ובקיבוצים ב-תמיכה להמשך כהונתו כ-מזכיר ההסתדרות.

בישיבת מטה ההסברה של ה-מערך לקראת הבחירות להסתדרות הביע מזכיר ההסתדרות את מורת רוחו ממסע ההסתברה הזה והדגיש שלא רק שאינו עומד מאחריו אלא הוא אף שולל אותו כיון שאינו מועיל לערכת הבחירות. הוא פנה אתמול לכל אלה שסובת ההסתדרות לנגד עיניהם — שיחדלו מפעולה בומן שנותר עד למועד הבחירות כדי להבטיח את נצחון המערך בהן.

סופר „דבר" בנגב מוסר, כי מזכיר ההסתדרות אמר, ש-אינו מתנגד למשק הפרטי אבל הוא נגד הרכושנות. בפגישה עם ועדי העובדים שבעיירה אתמול במפעלי הנגב בבאר-שבע אמר בן-אהרן, כי „לא איכפת לי שיש כאלה העושים כסף בארץ אבל לא אוכל לשאת את המחשבה שימצא יהודי בלי מיטה. משפחה בלי ספריה והורים דור שני ב-ארץ שאינם יכולים להסביר ל-ילדיהם שאלה בחשבון או שירו של ביאליק; וזה לא בגלל שיש לנו סאנגמנים ופאנקים ופלייה מרוקאית, אלא בגלל שיש לנו סביבים והצגה הון שהוא הפקעת בלבה האנוש".

ש. פרס: חצי מיליארד ל"י יושקעו בפיתוח נמל לוד

„אל על" תכפיל עצמה ב-5 השנים הבאות

„בחמש השנים הבאות תרבה חברת אל-על כדי שנה בטום, בכבוד נוסף ותכפיל את עצמה" — אמר שר התחבורה שמעון פרס בתוכנית שהתקיים אמש בלהי עם עובדי התעשיה האווירית.

בנמל התעופה לוד נקלטו עד לים רבים בעבודה ובימים אלה הועסקה קביעות ל-70 עולים יוצאי גרוזיה.

כן אמר, כי הטרמינל החדש ייבנה בלוד יצריך השקעה של חצי מיליארד ל"י ויגדיל את שטח הטרמינל לבדו 250 דונם שטח בנוי ומכוסה אוויר.

חברת אל-על היא ה-17 בגודלה בעולם מקרב 108 חברות תעופה בין-לאומיות, והיא מייצרת יתר קילומטר-נוסע כאשר הודו.

א. הראל: 3060 קלפיות ביום הבחירות

הבחירות להסתדרות תיערכנה ב-3060 קלפיות ברחבי הארץ, בהן יבחרו כ-1,150,000 בוחרים — אמר א. הראל, יו"ר מחלקת הארגון של ההסתדרות, בהציגו את ה-מערכת האירגונית לקראת יום ה-בחירות. כמו כן הוכנו קלפיות מיוחדות לעובדים ולחיילי צה"ל.

הראל ציין, שהמערכת האירגונית מוכנה היטב וערוכה לקראת יום הבחירות. הוא פנה לכל ה-גורמים להבטיח בחירה הגונה של כל חברי ההסתדרות אל הקלפיות.

מחלקת הארגון בשיתוף עם ועדת הבחירות המרכזית אירגנה ב-חודש האחרון עשרות כנסים אוריים ברחבי הארץ. בכנסים, ש-הוקדשו להתארגנות לקראת יום הבחירות, נטלו חלק מזכירי מועצות הפועלים, יו"ר ועדות בחירות, מנהלי לשכות מס ובציגי כחות אירגון.

עליזה תמיר: שבוע עבודה מקוצר לאשה

בצ[י]עות התמיר לעובדות השכירה הובעה להגדיל את ההקציב להקמת מעונות-יום לילדים, להגדיל את המענק לילדי נשים עובדות ולהכסיה השתתפות המעסיקים בתקנות כמענות והמיכה ב-אחזקת ילדים בהם — אמרה עליזה תמיר, בכנס בקרית-שמונה.

נעשים מאמצים במשרד העבודה, בכנסת ובהסתדרות כדי ל-הקים מעונות נוספים לילדי נשים עובדות, אמרה עליזה תמיר.

60 אחוז ממחיר המעון ממומנים על-ידי משרד העבודה. כן ניתן מענק בסך 37.5 ל"י לחודש ל-אמהות עובדות המשתכרות עד 750 ל"י לחודש, לאחזקת ילד במעון.

המגמה לעובדת השכירה תשיג יום עבודה מקוצר בן שבע שעות לאמהות לשני ילדים ומעלה, ה-עובדות במוסדות ציבור. בהסכמי העבודה הבאים יש לכלול זאת על כל העובדות באמצעות הס-כמים ותחיקה מתאימים. אך ה-פתרון לקשיי האם העובדת יהיה בשבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים.

עוד פרקליטים מונו לאל-תומי

[illegible]

הוחלט להפשיר

(המשך מעמ' 1)

[illegible]

המערך
מציג לבחירה
יותר נשים
מכל מפלגה אחרת

המערך שולח לפחות 25% נשים
לכל המוסדות הנבחרים להסתדרות.
אם את מאמינה שאשה יכולה לייצג אותך
בהסתדרות לא פחות טוב מגבר,
אם את מאמינה שאשה ערה יותר
לבעיות האשה העובדת, לחינוך הילדים
לאיכות הסביבה, להגנת הצרכן-
עזרי לנו. להגדיל את ייצוג הנשים במוסדות הנבחרים.
תמכי בנו ונמשיך להאבק לייצוג הולם
גם ברשויות המקומיות ובכנסת.

רצונך להשפיע - בואי להצביע
אמת
המערך / מפלגת העבודה הישראלית - מפ"ם
מטה החברות
לועידת ההסתדרות ולועידת הפועלות

דבר
DAVAR
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: אליהו אגרס
מנהל כללי: גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
הדפוס: דפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים)
סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3

כתב־אישום נגד פרידמן

נאשם בעבירות מס ב־2 מיליון לירות, שבוצעו במירמה ובנסיבות מחמירות

דבי פרידמן, מי שהיה ל „נתיבי נפט", מוא- בעבירות-מס שבוצעו ימה ובנסיבות מחמי- בסכומים המסתכמים מיליון לירות ויותר. נב אישום שהוגש אתמול המשפט המחוזי בתל־אביב, ם פרידמן, יחד עמו רואה ן אליעזר לסלי שמעון ו־ „קונטיננטל לקידוחים", ב- ת שנעשו בשנים 1962 עד

ליט מחוז ת"א עו"ד יעקב שהגיש את כתב האישום. ב־17 סעיפי־אישום. את ית השונות אותן ביצע פ־ בסיוע הרצוף של לסלי , הכוללות לטענת התבי־ עלמות הכנסות על־ידי עס־ הסכמים פיקטיביים באמצ־ תחבולות שונות שבוצעו תוך מסועף במשך תקופה ארו־ וכן עסקות כספיות בלתי־ ת בבנקים בשוויץ.

נב האישום נאמר, כי ל־ „קונטיננטל אויל קומפני־ ת היו זכויות נפט בישר־ והיא עסקה כאן בחיפושי־ כאשר פרידמן היה עובד ה־ עד 31.5.62 ולסלי שמ־ אחד השותפים במשרד רו־ שבון בזדידא ושות', שימש ו חשבון של סניף החברה בסוף 1961 התכוונה ה־ הקנדית להפסיק עסקי ה־ בישראל, ובחופשה קונה שלה קיימו מנהליו מגעים ידמן.

1.8.6, נאמר בכתב האישום, הסניף הישראלי, פירוק הצדדים להסכם בדבר הי־ העובדים ומכירת הציוד ל־ ן. להסכם ניתן לבוש „אר־ וצורף אליו מכתב מאת ן בו הוא התחייב כי ה־ ה תמומש כאשר ישלם ן לחברה הקנדית 20.000 בארבעה תשלומים של 5.000 כל אחד, שהאחרון בהם ל 1963.

ליט המחוז טוען, כי ב־ הפעיל פרידמן את ציוד ה מתוך כוונה להתחמק מ־ ם מס המעיד לנהל את עס־ קידוח שלו תחת שמה של ה הקנדית ובדיווחיו לפקיד ה הציג עצמו כשכיר בחב־ , בעוד שיתוף עובד ומע־ מה נותק.

כמן דיווח לסלי שמעון תושבון של החברה בקנדה ם שלא השתקפו בדיווח פעי־ של פרידמן.

תב האישום נאמר, כי במאי דיווח שמעון לחברה הקנ־ על מצב יתרותיו של הסניף אלי ל־31.12.63, ולפי דיווחו שולמו על־חשבון „האופציה" פרידמן עד 27.662 ל"י ונ־ שולמו על ידו 140.533 ל"י. מן השמים רואה החשבון ב־ את מלוא הפעילות העסקית פרידמן, טוען פרקליט ה־

בות להתאמת החשבון

ביעה טוענת, כי בשנת 1964 שני הנאשמים לכך, שיימ־ כספים מן הבנקים בהם היו הישראלי חשבונות, כדי רות בבנק יתאימו לחשבו־ עליהם דיווח שמעון לקנ־ בתקופה שבין 1.6.62 ו־ 31. הפיק פרידמן מציוד ה־ הכנסה לא פחות מ־2.649.263 במסגרת ובמסווה של ה־ הישראלי של החברה הקנ־ — נאמר בכתב האישום. יהם של שני הנאשמים הו־ לטיר הופעל הציוד על־ידי ן היה בהם משום מירמה, ו ותחבולה מתוך כוונה ל־ ק ממס", נאמר בכתב הא־

ביעה טוענת, כי בשנים 19 ניהל פרידמן משא־ו מתן עם משרדי הממשלה ועם חברת „נפטא". במטרה להשיג תעסוקה לציוד הקידוח. הנאשם הציג עצמו כמייצג את החברה הקנדית וכן כמייצג חברה בהא־מית לקידוחי נפט. במחצית 1965 יזם פרידמן את „ישומה של „חב־רת קונטיננטל לקידוחים" — ה־נאשמת השלישית — בה החזיק ב־90 אחוז מן המניות. באוגוסט 1965 נחתם הסכם בין „נפטא" ו„קונטיננטל לקידוחים", לפיו יו־עסק ציוד (שנמכר ל„קונטיננ־טל") ב„נפטא" למשך 1000 ימים.

התביעה טוענת, כי פרידמן גרם לכך שהציוד לקידוח יימכר ע"י החברה הקנדית לחברה הבהא־מית ל„קונטיננטל לקידוחים". מ־תוך כוונה להשיג במירמה הי־תרים ואישורים מן המפקח על מטבע חוץ ומרכז להשקעות, ני־כויי־פחת מוגזמים בגין ציוד ה־קידוח. הדבר בוצע לטענת התבי־עה, ע"י כך שפרידמן ביקש מ־לסלי שמעון למלא תפקיד של רואה חשבון לצורך הסכם המכי־רה. שמעון קבע את מחיר ציוד הקידוח לסך 385.000 דולר, של־טענת התובע זהו מחיר פיקטיבי וכתב שאין לו כל אחיזה במחי־רים המשפיעים בהם נרכש בשע־תו הציוד ע"י פרידמן. כן טוען התובע, כי החברה הבהאמית כלל לא היתה בעלת הציוד הזה.

פניה למפקח על מטבע חוץ

פרידמן מבקש ב־3.6.65 מה־מפקח על מטבע חוץ אישור ל־ביצוע התשלומים לחברה הבהא־מית והוא מסר, לטענת התביעה, פרטים כוזבים מתוך כוונה לר־מות את שלטונות הפיקוח על מטבע חוץ ולהשיג היתר להוצאת מטבע־חוץ לחו"ל. ואכן, ב־14.6.65 אישרה הרשות המוסמכת באגף מטבע חוץ את בקשת „קונ־טיננטל" להתיר לה לרכוש מטבע חוץ ולבצע את התשלומים כנא־מר בהסכם בסך 385.000 דולר — „היתר שהושג במירמה ובנסי־בות מחמירות ע"י פרידמן ו־„קונטיננטל" ובסיוע של שמ־עון", כנאמר בכתב האישום: „ה־מירמה והנסיבות המחמירות נוב־עות מן הקשר שבין פרידמן ו־שמשון, מן התכנון המסועף, מן הזמן הרב שביחס אליו תוכנן ניצולה של טובת ההנאה שהושג, מן התחבולות המתוארות לעיל ו־במעורבות של רואה החשבון בכל מעשי המירמה הללו".

פרקליט המחוז טוען, כי ב־22.9.65 פנתה חברת „קונטיננטל" ביוזמת פרידמן, אל מרכז ההש־קעות וביקשה להכיר בה כ־מפעל מאושר והשקעותיה ל־רכישת הציוד להשקעה מאושרת. בהציגה את הסכם המכירה בסך 385.000 דולר. התובע טוען, כי הנאשמת הציגה מיסמך זה כיוד־עה כי המחיר הוא פיקטיבי ו־מגוזם מאד, מתוך כוונה לרמות את מרכז ההשקעות ולהשיג את ההטבות הנובעות מהכרת מפעלה כמפעל מאושר.

האישור ניתן ?

ב־6.2.66 הודיע מנהל מרכז ה־השקעות לחברה כי ניתן האישור המבוקש. „קונטיננטל" השיגה ב־מירמה ובנסיבות מחמירות אישור למפעלה כמפעל מאושר ופרידמן ושמשון סייעו לה בהשגת טובת הנאה זו במירמה" — טוען ה־תובע.

בכתב האישום נאמר עוד, כי בשנת 1968 מכר פרידמן את ציוד הקידוח של „קונטיננטל" ל־חברת „מדבר", הרשומה בבורי־טניה והעביר לה את הזכויות שב־תוזה שבינה לבין „נפטא" בסך 600.000 דולר, ואז התחייב פריד־מן שלא לעסוק בקידוח נפט בי־תקופה של חמש שנים, ובתמורה התחייבה „מדבר" לשלם לו 100.000 דולר.

בינואר 1969 התפרקה „קונ־טיננטל" מרצון ולסלי שמשון נקבע על־ידי בעלי המניות כמפ־רק. התובע טוען כי שני הנאש־מים ביצעו עיסקות כספיות בעוד חברת „קונטיננטל" נתונה בהי־ליכי פירוק. בין היתר רכש פריד־מן מניות ברבע מיליון לירות ו־שילם ע"י נכיון שטרות של החב־רה בפירוק, בניגוד לחוק. לאחר מכן, לטענת התביעה, ביקש ה־נאשם אישור מהאוצר שכאשר יתקבל סכום השטרות הוא ישמש לכיסוי רכישת המניות. בקשתו נענתה, אך בתנאי שהמניות יופ־קדו בבנק ישראל למשך 12 חו־דש, כדי שיימכרו לתושבי־חוץ במטבע זר. אולם הנאשמים לא עמדו בהסכם, לטענת התובע, ו־החזיקו את המניות בשוויץ ולא בבנק ישראל. ובאפריל 1970 הו־רה פרידמן לבנק בשוויץ למכור את המניות. התמורה הועברה ל־זכות חשבונו של הנאשם בבנק אחר בשוויץ.

31 עדים

פרקליט המחוז טען, כי באוק־טובר 1970 פנה פרידמן שוב ל־אגף מטבע חוץ וביקש שיאריכו את תקופת הפקדון של המניות הדבר אושר לו — למרות שב־אותו זמן לא היו כלל המניות ב־חזקתו ואף לא הופקדו בבנק ב־ישראל המוסמך לסחור אותם. „הנאשמים השיגו את הסכמת ה־אוצר במירמה ובנסיבות מחמי־רות", טוען התובע.

מטעם התביעה יוזמנו למשפט 31 עדים, ביניהם פקידים בכי־רים במס הכנסה, עובדי „נתי־בי נפט", נציגי חברת הנפט ה־קנדית, קצינים במשטרת ישראל ואחרים. (צ)

התחלת המערכה האחרונה

מאת יונה שמשי

כתב האישום שהוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב על־ידי פרקליט המחוז עו"ד יעקב קדמי נגד מרדכי פרידמן, מנכ"ל נתיבי נפט ל־שעבר, לפיו מאשם פרידמן ב־עבירות מס שבוצעו במירמה ו־בנסיבות מחמירות, בסכום של יותר משני מיליון לירות, הוא פרק נוסף ואולי האחרון ב־פרשה שהחלה לפני כשנתיים ותצי.

הפרק שהחל אתמול עם הג־שת כתב האישום על ידי עו"ד קדמי מכיל את הטענות הע־קריות שהועלו נגד פרידמן ב־סידרת מאמרים ב„דבר" ב־ספטמבר 1971 ואחר כך בפני ועדת החקירה הממלכתית היא ועדת ויתקון. טענות אלו נוס־חו עתה ב־17 סעיפי אישום בדבר העלמת הכנסות על ידי עסקות והסכמים פיקטיביים ב־אמצעות ותחבולות שונות שבוצ־עו תוך תכנון מסועף במשך תק־ופה ארוכה, וכן עסקות כס־פיות בלתי־כשרות בבנקים ב־שוויץ.

כידוע, ראשיתה של הפרשה באפריל 1971 עת הגיש הגיאו־לוג ד"ר דוד ניב לשר האוצר פנחס ספיר תזכיר על אי־סדרים וניצול מעמד מנכ"ל נתי־בי נפט על ידי מרדכי פריד־מן לטובת עסקיו הפרטיים. או־תו תזכיר עבר תחילה לידיו של ד"ר יעקב ארנון מנכ"ל האו־צר לשעבר אשר הציע לערוך בדיקה משפטית של חלק מן ה־טענות הכלולות בתזכיר. הצעתו זו של ד"ר ארנון לא נת־קבלה והתזכיר הועבר לטיפולו של עו"ד משה בן־זאב כבודק יחיד.

פרסום סידרת מאמרים ב־„דבר" בטרם פרסום דו"ח בן־זאב עורר סערה ציבורית אשר גרמה את הקמתה של ועדת החקירה הממלכתית. דו"ח וע־דת ויתקון אך הגביר את אי שביעות הרצון של הצבור ה־רחב, אשר נבעה בעיקר מה־עובדה שועדת ויתקון נמנעה במוצהר מלהסיק את מסקנותיה מהחומר שהובא בפניה על עס־קות והסכמים פיקטיביים שנע־שו על ידי פרידמן.

אין ספק כי עצם הגשת כתב האישום לבית המשפט ה־מחוזי היא סתירה לדעות ש־הועלו על־ידי עתונאים מסו־יימים ואישי ציבור בכירים כ־אילו לא היה כל ביסוס ל־טענות שהועלו נגד פרידמן. מכל מקום, יש לדעתי לד"ר ניב יסוד להיות מרוצה מהעוב־דה שהטענות יתלבנו בבית משפט, וזאת נוכח האכזבה ה־רבה שהיתה מנת חלקו של דוד ניב מאז העלה את הפר־שה בתזכירו.

כתב האישום נגד פרידמן מהווה הכרה רשמית בתביעתו של ניב לבדוק את הנושאים בדיקה מוסמכת.

דו"ח מבקר המדינה שפור־סם זה לא כבר היווה אישור מוסמך לחלק אחר של טע־נות שהועלו נגד מרדכי פריד־מן כשם שגם בדו"ח בן־זאב ו־דו"ח ויתקון, היה אישור ל־חלקים אחרים של הטענות ו־החשדות. אולם המבחן העי־קרי של הטענות היסודיות נגד פרידמן הוא בבית המשפט ה־מחוזי ומרגע שהוגש כתב אי־שום יש להמתין לפסיקת הדין של בית המשפט המוסמך.

המערך משלים ההכנות לבחירות להסתדרות

ייערך כנס מטות בהשתתפות גולדה מאיר ובן־אהרון

מאת סופר „דבר"

מטה המערך נערך לסי־בוב האחרון של הבחירות להסתדרות. ב־9 בספטמבר יתקיים כנס מטות ב„היכל התרבות" בתל־אביב בהש־תתפותם של ראש הממש־לה ג. מאיר ומזכיר ההס־תדרות י. בן־אהרון.

רכז מטה הבחירות של המערך ח"כ אברהם עופר מסר אתמול ב־מסיבת עתונאים ב„בית סוקולוב" בתל־אביב, כי לבחירות להסתד־רות יש מליון ו־160.000 בעלי זכות בחירה ו־3070 קלפיות.

המטרה שלנו — אמר — היא להעלות את אחוז ההצבעה (בב־חירות הקודמות לפני 4 שנים הגיע שיעור ההצבעה ל־65 אחוז).

לקראת הבחירות, מסר הדובר, יופעלו עשרות אלפים פעילים ב־אזורים החל ב־2 בספטמבר יפו־זרו כל המטות הפונקציונאליים (צעירים, איגוד מקצועי, חברות) וחבריהם יעברו לפעולה בסניפים. בשבוע הבא יבוצע „תמרון" הת־ייצבות של כל הפעילים כדי לב־חון את היערכות המערך לקראת הבחירות. אם נגיע ל־70 אחוז השתתפות בהצבעה, יהא זה הישג מרשים, אמר.

עופר מסר, כי תקציב הבחירות להסתדרות הוא 15 מיליון ל"י, מזה 9 מיליון למערך, בהתאם ל־יחסי הכוחות. לועדת הבחירות ה־מרכזית הוקצבו 4 מיליון לירות.

„הליכוד הימני" — לא משהו מהפכני

אשר להתגבשות הליכוד הימני — הביע עופר את דעתו, כי אין זה משהו מהפכני. מה שציין את מפלגותיו של „הליכוד" בעבר מציין אותן גם כיום: חוסר מעש בעניני מדיניות, חברה וכלכלה.

בתשובה לשאלה אמר עופר, כי הוא מקבל את הסיכומים של שרי מפלגת העבודה, במה שנקרא „מסמך גלילי". בסיכום זה מצויה, לדבריו, פשרה שהמפלגה כולה יכולה לחיות אתה. הסיכום מייצג את הקונצנזוס בענייני חוץ וב־טחון. אך עם זאת אמר עופר, כי „יש עוד מרחב לפעילות בארבע שנים אלה".

בתשובה על שאלה אחרת הוא הביע את דעתו, כי יש להפריד את הבחירות לכנסת מהבחירות ל־הסתדרות כדי שלא יתקיימו באו־תה שנה. לדבריו, צריך לדון ב־מכלול השאלות הנוגעות לשינוי שיטת הבחירות להסתדרות. בת־שובה לשאלות בענין מועמדותו של בן־אהרון נמנע עופר מלהגיב באומרו רק, כי קיימת החלטה של מוסדות מפלגת העבודה, ובהסכמת בן־אהרון, כי תפקיד מזכיר ההס־תדרות ייקבע לאחר הבחירות.

מקי"ל נגד אקי"ל

„א. וילנסקה והמה מתב־ריה בדרכם לרק"ח, הקימו במסגרת „חזית השמאל" של מרי" אירגון קיקיוני המכנה עצמו אקי" — כך הגיב דו־בר מקי", בריל בלטי, על מפ־גש של מספר פורשי מקי". הוא ציין, כי הנסיון לפלג את מקי", שנעשה בהשראת רק"ח והאפרטוסים שלה בחו"ל, נכשל. במפגש האר־צי של קבוצת וילנסקה השת־תפו רק קומץ אנשים, וב־תוכם כאלה שפרשו ממקי" מזמן — אמר דובר מק"י.

ועדת הפנים תבקר בשאטה

יו"ר ועדת הפנים חבר הכנסת מרדכי סורקיס, יבקר יחד עם שלושה מחברי הועדה בכלא שאטה ביום שלישי הבא, כדי ל־ברר את הסיבות שהביאו להת־פרעות בין האסירים בה נפצעו כמספר אנשים. על כך מסר לאחר שנפגש עם שר המשטרה שלמה הלל, ושמע ממנו פרטים על ההת־רחשויות בכלא. הסיבה להשהיית ביקור הועדה היא בכך שמצפים למסקנות הועדה שנתמנתה מטעם שירות בתי הסוהר לחקור את הפרשה.

חברי הכנסת שיילוו אל סור־קיס הם: י. גולדשמידט, ד. קורן, וב. צ. קשת. הם אמורים להיפ־גש עם סוהרים ואסירים בין כותלי הכלא.

שלטונות כווית המשיכו אתמול לחקור את נאסר אחמד אבו בקר, האיש שחטף את ה־מטוס הצפון־תימני ואילצו לנחות בכווית.

לקראת נסיון חילוץ נוסף בשטוקהולם

שטוקהולם, (יופ"י, ועי"ר). — ראש משטרת שטוקהולם קורט לינדרוט ריכז אמש את כוחותיו לקראת נסיון מחודש להציל את ארבעת בני הערובה, המוחזקים כבר יותר מארבע יממות בידי שודד מזויין במרתף הכספות של הבנק לאשראי במרכז שטוקהולם.

קודם לכן התכוננו כוחות הב־טחון הצרים על הבנק להכניע את החוטף בעזרת גאז מרדים. אולם הם נטשו את התכנית הזאת לאחר שהשודד הודיע, כי קשר חבלים בצורת עניבות חנק סביב לצווא־ריהם של בני הערובה. כך שהם ימותו בתלייה במקרה שהשפעת הגאז תגרום להם להירדם.

כזכור החלה הפרשה ביום ה' בבוקר. השודד, יאן אריק אולסון, בן 32, פרץ למשרדי „קרדיט־באנקן" בשטוקהולם למטרת שוד. הוא הופתע על־ידי שני שוטרים וכאשר נוכח לדעת, שאיננו יכול להימלט — לכד ארבעה בני ערו־בה מפקידי הבנק, שלוש צעירות וגבר. לאחר מכן הציג השודד דרי־שות לשלטונות: תשלום כופר ב־סך שלושה מיליון כתרים, שחרור שודד בבקים אחר. קלרק אולופ־סון, בן 26, שהיה כלוא בבית־הסוהר, מתן זכות מעבר חופשי לו ולחברו והעמדת מכונית לר־שותם, כדי לצאת בעזרתה יחד עם בני הערובה.

השלטונות נענו לכל הדרישות, פרט לאחת: הם עמדו על כך שהשודדים יעזבו את המקום בלי בני הערובה. הם אף הזמינו מכו־נית „מגאר פורד" לפני פתח ה־בנק, והודיעו כי שני השודדים יוכלו להימלט בה לאחר שישחר־רו בני הערובה. אולם החוטף לא נתן אימון בהבטחה זו ועמד על דרישתו, שיינתן לו להימלט עם בני־הערובה. כתוצאה מכך נו־צר קפאון במו"מ בין שני הצ־דדים, כך שהמצור על הבנק נמ־שך כבר קרוב לחמש יממות.

בתוך מרתף הכספות נמצאים עתה ששה אנשים — ארבעת בני הערובה החוטף אולסון וחברו אולופסון, אשר שוחרר מן הכלא לפי דרישתו ונשלח אליו לתוך הבנק.

עשרות שוטרים ואנשי כוחות הבטחון צרים על הבנק מאז ראשית הפרשה ואף הקימו עמדות על שקי חול באולם הכניסה. ש־מאחוריהם עומדים צלפים במצב הכן.

במהלך המצור תיכננו כוחות הבטחון להכניע את החוטף וחברו גם על ידי הרעבה. לצורך זה נמנעו מלהעביר למרתף מזון מר־צק, דבר שגרם גם להרעבתם של בני הערובה. אולם תכנית זו לא הצליחה לשבור את החוטף, ואז הועלתה תכנית להתגבר עליו ב־עזרת גאז מרדים. לאחר שתכנית זו נפסלה גם היא כתוצאה מאיומו של החוטף לגרום לתלייתם של בני הערובה, החליטו השלטונות להעביר לתוך המרתף כריכים ו־משקאות — דבר שנתפרש כנצחון לשודד. אספקת המזון שמה כפי הנראה קץ, לפחות לפי שעה, לכל נסיון להכניע את החוטף וחברו על ידי הרעבה.

מפקד המשטרה אמר, כי לצורך התכנית להחדרת גאז מרדים לתוך המרתף נקדחו שלושה נקבים ל־תוך תקרתו. אולם בסופו של דבר הוחלט לנטוש את התכנית הזאת לאחר שבני הערובה התחננו על נפשם, לפי כל הסימנים. שרויים הארבעה במצב של ייאוש גמור והם חוששים, שהשימוש בגאז עלול לשים קץ לחייהם.

לינדרוט הוסיף, כי בידי המש־טרה יש עתה תכנית חדשה לשים קץ לדרמה מסמרת השער. המש־כת קרוב ל־5 ימים. הוא לא גילה, כמובן, מה יש בדעתו לעשות.

ארבעת בני הערובה המוחזקים בידי השודדים במרתף בנק בשטוקהולם: ברגיטה לונדבלאד, אליזבט אולדגרן, סוון סאפסטרום וכריסטין אנמארק.

צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס".

י. משל: יש להעדיף אזורים טעוני טיפוח

בקריאה לקבוע סדר עדי־פות בתכניות פיתוח ובהקצ־את משאבים לאזורים ט־עוני טיפוח — יצא ממלא מקום מזכיר ההסתדרות י. משל, בפגישה עם פעילים באזור יהודה.

הוא הטעים, כי קריטריונים ש־וים לכל האזורים רק יעמיקו את אי השוויון בין אזור לאזור ול־פיכך יש להעדיף אזורים טעוני טיפוח בתחומי החינוך, הדיור, שי־רותי הבריאות, העזרה ההדדית ו־צוד. משל עמד על הצורך להקים מפעלים המבוססים על טכנולו־גיות מתקדמות באזורי פיתוח כדי שישמשו מוקדי משיכה לצעירים משוחררי צבא ויספקו להם עבודה מעניינת ומסלול קידום מקצועי. חשיבותם של מפעלים אלה היא גם באפשרותם לקלוט נשים עוב־דות.

בתשובה לשאלה אמר משל, כי הוא מקווה להביא לועידה הי־12 של ההסתדרות הצעה להנהיג שכר מינימום במשק, שיהיה מנותק מן התעריפים המקצועיים. רמת שכר המינימום וכן מנסיית מינימום צריכה להקבע על־ידי ההסתד־רות. אחת לשנתיים.

במפעלי חבה"ע יעבדו חצי יום

הוועדה המנהלת של חברת העובדים החליטה אתמול שב־יום הבחירות להסתדרות יעב־דו במפעלי המשק ההסתדרותי חצי יום מבלי לנכות זאת מ־שכר העובדים.

כן סוכם, שבשירותים חיו־ניים במפעלי מים, חשמל ואס־פקה חיונית יעשו סידורים נאותים למתן השירותים כסד־רם. אבל יאפשרו לעובדים לבחור.

רק בנק הפועלים מאפשר לך לעקוב אחר התנועה בחשבונך. מדי יום. מדי חודש.

שילוב זה של דיווח יומי וחודשי בו הושקע תכנון רב ומחשבה לא מעטה - נותן לך שליטה מירבית על תנועת הכספים בחשבונך בצורה קלה ומהירה.
הדיווח המשולב הוא רק אחד היתרונות שמעניק לך חשבון העו"ש שלנו. הכנס ופתח חשבון באחד מ־205 סניפי בנק הפועלים ברחבי הארץ ותהנה מיתרונות רבים נוספים.

הדיווח המשולב - חידוש בלעדי לבנק הפועלים הניתן לך חינם - מאפשר לנו לעשות זאת.
דיווח זה משלב את התדפיס היומי, אותו מקבלים רק לקוחות בנק הפועלים יום יום, לאחר כל פעולה שנעשתה בחשבון - עם התדפיס החודשי - אותו יקבלו לקוחותיו מעתה במחציתו של כל חודש.

בנק הפועלים בע"מ

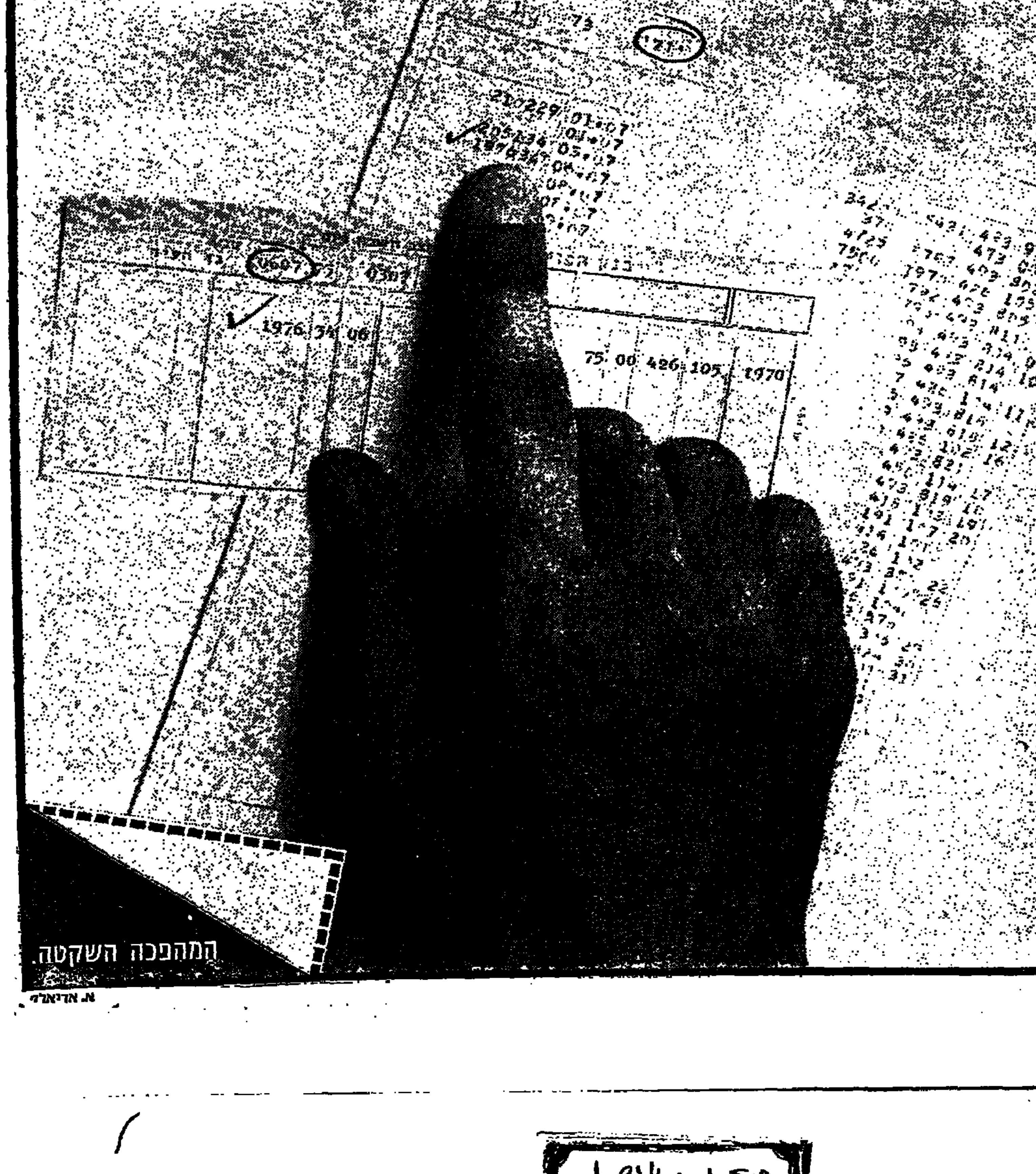

א. אדיאלי

המכונית שיש לה הכל...

המכונית המשוריינת
המכונית המשוריינת, סביב, במגיני פולייסטר.
המכונית החסכונית
בדרוה מבחן במעריב 16.5.73 צויין תצרוכת דלק מצוינת - 15 ק"מ לליטר.
המכונית הסלונית - סטיישן
המכונית הסלונית ההופכת לסטיישן בעת הצורך.
המכונית העירונית
אין כמוה לתמרון ולחנייה בתנאי הצפיפות העירוניים.
המכונית הכפרית
אין כמוה לעוצמת מנוע בשעת מילוי תפקידי HEAVY DUTY (כמו בידע 4" הפופולרית בקיבוצים ובמושבים).

המכונית לבריאותך
מושביה תוכננו ונבנו בעצה עם מומחים רפואיים-אורטופדיים. קפיציותה וגמישותה - אין דומה לה - מבטיחות רעננות והרגשה נעימה אף בנסיעות הארוכות והמייגעות ביותר.
המכונית לבטחונך
בעלת הנע קדמי, מעצורי דיסק קדמיים. ארבעת הגלגלים פועלים באופן עצמאי.
מכונית השנה: ל־1973
המכונית שזכתה בתואר "מכונית השנה" ע"י כתבי התחבורה באנגליה.
האם עוד נחוץ לך לשכנע אותך שרנו 5 היא המכונית הטובה, היעילה, הנוחה, החסכונית והחזקה מכל האחרות בגודלה?

RENAULT 5 רנו
רנו - היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו

תל־אביב: רח' ריב"ל 26, טל. ...
ירושלים: רח' הס 4, טל. 226491
חיפה: "דבב חיפה" רח' יפו 32, טל. ...
נתניה: סברדלוב, רח' הרצל 34, טל. 23852
באר שבע: ...
ראשון לציון: ...
נצרת: "כוכב הגליל", ... טל. 54587
אשדוד: "רנו אשדוד" ... טל. 21569

פרסום ...

هكذا من الأصل

משק וכספים

חבה"ע מסתייגת מהצעות ברזילי בוועדת האינפלציה

מאת כותב הכלכלי של "דבר"

מורת רוח מההצעות שהגיש מנהל המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, ירם ברזילי, לוועדת השרים של ההנהלה למלחמה באינפלציה, הובעה אתמול בוועדה המנהלת של חברת העובדים. הוועדה החליטה לקיים דיון על המלצות "ועדת אבנון".

מזכיר חברת העובדים אשר ידלין, הביע את התמרמרות והסתייגות חברת העובדים מההצעות שהגיש ברזילי ל"ועדת אבנון". בין היתר, הציע ברזילי העלאת הריבית על האשראי המכוון והקפאת האמניות בניגוד לעמדתה של חברת העובדים. הוא פעל בניגוד לאינטרסים של המשק ההסתדרותי תוך ידיעה ברורה שצעדים אלה יפגעו בו, הודגש בישיבה, ועדה המפר במרכזי מנכ"ל.

חדש ל"הסתור"

הוועדה המנהלת קיבלה את התפטרותו של יצחק פנאי כתפקיד כמנכ"ל "הסתור". הוחלט כי הצעת המפל בבינוי המנכ"ל החדש. יש כבה מועמדים וצל הוצזה יהיה לבחור במועצה. הוברר שמתמודדים על מנכ"ל "מלבור מירורק", ג. קיקין, יהודה בן הדפרק.

הוועדה לבינוי מנכ"ל "הסתור" תהיה מורכבת מאשר ידלין, יהושע לוי ואהוד שילה.

הוועדה המנהלת אישרה את מינויו של ירום סילבר במנכ"ל "ורבות חימוך". סילבר קיבל את התפקיד באורח זמני לפני מספר חודשים ועתה המינוי קיבל תוקף של מינוי קבע.

מחיר שיא לכותנה בשוק העולמי — 1760 דולר לטונה

החל קטיף הכותנה בשטחי הבעל

מאת א. פרומי, כתב "דבר"

מחירי הכותנה בשוק העולמי הגיעו בימים אלה לשיא של 1,760 דולאר לטונה, בהשוואה ל־848 דולאר בלבד בחודש ינואר השנה.

מועצת הכותנה כבר מכרה כמעט את כל יבול הכותנה של השנה, הנאמד ב־36,000 טונות ואשר יחולק בחלוקה הבאה: 11,000 טונות ליצוא, אולם, לפי 25,000 טונות למטוויות המקומיות. כה מחירי השיא כיום החליטה הנהלת המועצה לנצל מצב זה ולהתחיל כבר במכירת יבולי הכותנה לשנת 1974. למטרה זו ייצאו בימים אלה לאירופה מנהל המועצה ומנהל מחלקת השיווק שלה. כן יבקרו ביפן, במגמה לבוא לידי הסדר באשר לתביעת היותנים לקבל פיצויים על ביטול חוזה מכירה של 10,000 טונות גרעיני כותנה.

מנהל המועצה צבי גימורק מסר אתמול כי בעקבות החלטת משרדי החקלאות והמסחר והתעשייה תופנה השנה כל כמות גרעיני הכותנה, הנאמדת ב־60,000 טונות, לבתי החרושת לייצור שמן ומספוא. בשנים עברו, סופק חלק מהגרעינים להאכלה ישירה ברפתות וחלק ליצוא. בגלל החלטה הנ"ל נאלצה המועצה לבטל חוזה יצוא עם יפן. ישראל מכירה את ביטול החוזה בביטול דומה של חוזה יצוא סויה מארה"ב לישראל. אך היותנים אינם מקבלים טענה זו ומבקשים פיצויים שיכסו את הפרש מחיר הגרעינים. כאן תחימת החוזה לעד עתה.

קטיף הכותנה בשטחי הבעל החל בימים אלה במקומות שונים בארץ. החל בראשית השבוע תוכם עבודת הקטיף להיקפה המלא בכל השדות. חלק גדול של הכותנה נראה יפה מאוד, אף כי במקומות רבים לא קיבלו השדות כמות מים מספקת, מה שגרם לפתיחה מהירה יותר של ההלקטים והקדמת הקטיף. לפי האומדן יניבו השטחים 36,000 טונות סיבים ו־60,000 טונות גרעינים, שיהוו ירידה ב־10 אחוזים בהשוואה לאשתקד, בגלל המחסור במים.

משלחת כותנאים מארה"ב

מועצת הכותנה אירחה בימים אלה 40 חקלאים מארה"ב, שסיירו בשדות הכותנה. המשלחת אורגנה על ידי הנספח החקלאי של שגרירות ארה"ב בישראל. החקלאים הגיעו ארצה לאחר סיור מקצועי בשדות הכותנה באפריקה ובמזרח התיכון, והם הביעו התרשמותם המיוחדת מן הכותנה הישראלית ומהמיכון האירגוני של המועצה, שהוסבר להם על־ידי מנהלה צ. גימורק.

היציאה מארה"ב אורגנה על־ידי מערכת עתון חקלאי של מגדלי הכותנה בארה"ב.

השרים הכלכליים ידונו בהקמת תחנות דלק בשכונות מגורים

מאת כותב הכלכלי של "דבר"

ועדת השרים לענייני כלכלה עומדת לדון בהמלצות ועדה בין משרדית להתיר הקמת תחנות דלק קטנות בשכונות מגורים, בתנאי שיומצאו תנאים מתאימים למניעת מטרדים. הוועדה גם הגישה המלצות על קביעת קריטריונים למיקום תחנות התידלוק.

הוועדה, בראשותו של היועץ הכלכלי של מערכת הבטחון דוד מכבי, הגישה המלצותיה עוד בחודש מאי 1972. הוועדה הכניסה שינויים בהמלצותיה והגישה דו"ח מתוקן לסגן שר התחבורה, גד יעקובי, שקיבל אותה. עתה העביר יעקובי את הדו"ח לדיון בוועדת השרים לענייני כלכלה.

הוועדה המליצה להתיר מתן שירותי סיכה, רחיצה ותיקונים קלים באיזורים עירוניים שאינם אזורי תעשייה ומלאכה, בתנאי שיהיו במבנים או במבנים מתאימים שיעמדו בקריטריונים מתאימים מבחינה אקולוגית.

הוועדה המליצה שבדרכים ראשיות יותר להקים תחנות תידלוק במרחק של לא פחות מ־15 ק"מ, ואילו בדרכים בין עירוניות ראשיות בקטעים העוברים בשטח מישוב של רשות מקומית, מוצע להתיר הקמת תחנות תידלוק נוספות, במרחק של 2 ק"מ לפחות כצבתיים.

הקבלנים לא צמצמו התחלות הבנייה

זרקור

מאת דוד ליפקין

התכנית הוולונטארית לצמצום התחלות בניית הדירות נכשלה. על פי ההסכם היו צריכים לצמצם את התחלות הבנייה ב־20 אחוז, ולהסתפק השנה בבניית 18,000 דירות בלבד לשוק הפרטי. אבל לפי הנתונים למחצית הראשונה של השנה, הגיעו התחלות הבנייה ל־16,500 דירות. שר־האוצר פנחס ספיר, הביע תרעומת קשה על הקבלנים וחברות השיכון הציבוריות שהפרו בצורה גסה את ההסכם מחודש מארס שהושג אתו ועם שר השיכון.

לפי הנתונים המעודכנים ל־1 ביוני, מתברר שנמצאים בבנייה עתה כ־49,000 דירות, מהן 20,000 דירות לעולים חדשים. מספר כה גדול של דירות בבנייה, סבור ספיר, יביא בסופו של דבר לזעזוע קשה בענף הבנייה וכי יש לנקוט בצעדים דחופים כדי למנוע בנייה. כהקבלנים וחברות הבנייה לנקוט כל הצעדים לצמצום התחלות הבנייה, אחרת ייאלץ לנקוט צעדים.

התחלות הבנייה גדולות יותר

בחודש מארס יצא מרכז הקבלנים בתמיכה נלהבת בהצעת שרי האוצר והשיכון לצמצם באורח וולונטארי את התחלות הבנייה. אך מתברר שמה שקרה מאז היה שונה לחלוטין. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הוחל בבנייתם של כ־34,000 דירות בחודשים ינואר־יוני השנה, לעומת כ־32,500 דירות בתקופה המקבילה אשתקד. כלומר, מספר התחלות הבנייה היה גדול במקצת מזה של המחצית הראשונה של השנה שעברה. יתר על כן, בחודשים אפריל־יוני, הם חודשי "הקפאת הבנייה", הוחל בבנייתם של מבנים בשטח כולל של 2.07 מיליון מ"ר, והיינו, הבנייה היא בהיקף מקביל לרבע האחרון של שנת 1972.

דו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה גם מוסר, שביוני 1973 נמצאו בשלבי בנייה שונים כ־94,000 דירות, לעומת 78,000 דירות בסוף דצמבר 1972 ו־79,000 דירות בסוף יוני 1972. מאחר ותמיד קיימת סטיית בדיווחים, שהם בלתי מדוייקים, סבורים אנשי ענף הבנייה, כי מספר הדירות שלמעשה נמצאים בתהליך בנייה הוא יותר מ־100 אלף. אם קצב הבנייה הנוכחי יימשך, לפי הערכה יגיע מספר הדירות בבנייה ל־115—120 אלף.

הגבלות וולונטאריות

כבר בחודש מארס כאשר הגיעו שרי האוצר והשיכון להסכם "וולונטארי" עם הקבלנים, הובע חשש שלא יצליחו להוציאו לפועל. ההסכם היה מבוסס על הגבלות וולונטאריות. כאשר הגורם שהיה צריך לפקח על צמצום התחלות הבנייה הן הרשויות המקומיות. משרדי הממשלה והקבלנים הטילו את התפקיד על המפקח המצמצם התחלות הבנייה על השלטון המקומי, בהתחשב על מיכסות הבנייה שקבע מרכז הקבלנים לקבלנים השונים.

למעשה, חלפו שבועות מספר בטרם מרכז הקבלנים הצליח לרכז נתונים ולהגיש רשימות על צמצום הבנייה של חבריו. עקב השהות הקבלנים, נאלץ שר האוצר להזהירם עוד לפני כחודשיים מפני עיכובים בהגשת הרשימות, כבר אז הבהיר שייאלץ לנקוט צעדים אדמיניסטרטיביים כדי להגביל את הבנייה, אם לא יפעלו בזהירות.

הרשויות המקומיות לא הגבילו הרשיונות

בקרב מרכז הקבלנים מאשימים את הרשויות המקומיות שלא התחשבו כלל במיכסות הבנייה שנקבעו לקבלנים ולא הגבילו את הוצאת רשיונות הבנייה. מכיוון שרשיונות הבנייה מהווים מקור הכנסה חשוב לעיריות, הן לא היו מוכנות לוותר עליו. עם זאת, הועלתה סברה שייתכן וקבלנים השתמשו ברשיונות בנייה שהוצאו להם בשנים קודמות, ואשר לא בוטלו במסגרת צמצום התחלות הבנייה. מאחר שהוצאת רשיונות בנייה קשורה בפרוצדורה ממושכת, יש בידי קבלנים רשיונות בנייה שהוצאו בעבר ועתה ניצלו אותן. אבל טענה זו, חייבה בדיקה יסודית.

עם זאת, הועלתה אפשרות שיש טעות בדיווחים על היקף התחלות הבנייה. ייתכן שיש דיווחים כפולים על התחלות הבנייה, כתוצאה מכך שגם חברות הבנייה וגם קבלני המשנה מדווחים על אותן הדירות שהם בונים.

מתברר גם, שהפיקוח על צמצום בניית דירות פאר בשטח מעל ל־120 מ"ר הוא לקוי ביותר. הוסכם להתיר השנה בניית רק כ־2,000 דירות גדולות ומפוארות, כשעיקר הכוונה היתה לבנות את הדירות שאותן מכרו הקבלנים מראש. אבל התחלות הבנייה של דירות הפאר הוא גדול יותר. צמצום וולונטארי, מודים גם באנשי הבנייה, על בניית דירות פאר אינו אפקטיבי. רק חברות השיכון הציבוריות הן הנפגעות מהצמצום, בשעה שהקבלנים הפרטיים ממשיכים ובונים כאילו לא קרה שום דבר.

זעזועים קשים בענף הבנייה

במשרדים הכלכליים הממשלתיים מציינים, שאי צמצום הבנייה הוא אחד הגורמים להחרפת המחסור בפועלי בניין, מעכב השלמת דירות וגורם לפיטורי עובדים באתרי בנייה קטנים. אילו היו מכבדים את ההתחייבויות לצמצם את התחלות הבנייה, ניתן היה להתגבר על חלק מהמחסור בפועלי בניין ולהעביר לבנייה אחרים, להשלים במועד יחידות דיור הדרושות ואולי להריץ בנייה חיונית אחרת.

ברור לשרים הכלכליים שכמדי הבנייה הנוכחיים יביאו לזעזועים קשים בענף הבנייה ולהשלכות חמורות על המשק. נראה, שלא יהיה מנוס מנקיטת צעדים תחיקתיים לצמצום בידי של התחלות הבנייה, אם הקבלנים וחברות השיכון לא יקבלו על עצמם לפעול באורח דחוף להימנע מהתחלות בנייה מעבר למיכסות שנקבעו.

בשוק הפירות והירקות

ענבנית בריכנד 40—165; מלפפונים רגילים 40—130; גזר 30—150; פלק 110—125; לוב 70—130; קישואים בהודים 150—100; קישואים מהים 100; קשואית בולגרית 120—200; שעועית ירוקה 70—150; שעועית צהובה 100—180; צנון 50—110; צנונית 50—80; חרד 120—200; חצילים 50—90; פלפל בהיר 100—160; פלפל כהה 100—1.30; גמבה 170—150; בצל ירוק 200—220; בצל יבש 20—55; שום יבש בקופי 300—450; שום יבש איטלקי 950—1000; תפו"א אביביים 66; בטטות 70—80; הידס 50—100; דלעת 30—50; במיה — פול 250—100; מלוכים 70—150; אבטיחים 40—85.

תפוחים:

גרנד אלכסנדר 60—140; דלישס זהוב 85—2.30; דליציס רגיל 100—180; יהונתן 70—290; אורליאנס 100—170; אין כבהוי 260—100.

אגסים:

ספדונה 110—220.

שזיפים:

שגיב 140—170.

ענבים:

פרלטנינה מובחרת 150—200; אלפונס 100—110; דיבקס 140—190; הבר 120—200; דבוקי 110—75.

מניות ושערים

פעילות במניות נפט

שוק המניות נמצא בתרדמה. הפעילות היתה אתמול מצומצמת. פרט לעליה בשערי מניות הנפט, היתה יציבות בחלק ניכר משערי המניות או שנרשמו בהן ירידות קלות, ואילו בשוק אגרות החוב, שערי תעודות "ההולילס" ושאר הניירות הדולאריים הוסיפו לעלות.

המחזור בשוק המניות ירד אתמול ל־1.36 מליון ל"י, מתוך זה בשלב של שערים מיצגים 900 אלף ל"י. מדד שערי המניות עלה אתמול ב־0.07 אחוז.

ההצגה בשוק המניות נגנבה אתמול שוב ע"י מניות הנפט. אבל הפעם לא בגלל שמועות בדבר מציאת נפט באחד הקידוחים, אלא בזכות הציפיה להסדר קרוב עם בעלי מניות הביטוח, לאחר שגם שאר חדשי הנפט ניתן מחדש. גם בעלי מניות הביטוח בחברות הנפט התארגנו לביצוע של זכר...

בקבוצת המניות הפיננסיות חלה התחזקות נוספת בשער דיסקונט א', לאחר שיהם קודם לכן פקד אותו מימוש חזק. לעומת זאת, שער המניות הרגילות של דיסקונט נרשם "מוכרים בלבד". ירידה נרשמה בשער מניות "אריה" תוך התרחבות מה במחזור. לקראת האקס במניות "קירור" נרשמה עליה בשער מניות בגוה 10 ל"י.

במניות התעשייתיות היה מסחר ער במניות "פוליגון". בשלב הפתיחה ירד שער מניות אלה בנקודה, אבל בשלב השני של המסחר שוב עלה שער המניה בנקודה תוך מחזור של כ־30 אלף ל"י ע. נ. בקבוצת מניות המקרקעין, הפעילה היתה מניית "הכשרת הישוב", ואילו במניות של חברות ההשקעה נרשמו ירידות לרוב, אם כי בשיעורים מקוריים ונבוכים.

בשוק אגרות החוב שערי תעודות "ההולילס" ושאר הניירות הדולאריים הוסיפו לעלות. באגרות הברירה נרשמו עליות וירידות לסרוגין, בעוד במרבית הסדרות של מילווה בטחון שעריהן ירדו. המחזור היה 3.9 מליון ל"י.

ספיר: שיתוף הפועלים ברווחים עדיף על הנהגת 5 ימי עבודה בשבוע

מאת דוד ליפקין, כותב הכלכלי של "דבר"

שיתוף הפועלים ברווחים עדיף על הנהגת שבוע עבודה מקוצר. אין התנגדות עקרונית מצד התעשיינים להנהגת באורח הדרגתי של שיתוף ברווחים — דעה זו הביע שר האוצר, פנחס ספיר, בשיחה עם סופר "דבר".

ספיר הוסיף, שקיים שיחה בענין שיתוף ברווחים עם נשיא התאחדות התעשיינים, ברק כובין, והוא לא הביע התנגדות. זה יותר חשוב לפעול באשר הנהגת שבוע עבודה של חמישה ימים בשבוע ביצור ביצוע קצות של כה לעצות ביום החופשה הנוסף ויפגע בתפוקה התעשייתית. לנו דרושה תוספת תפוקה ולא צמצום הייצור, הטעים ספיר.

גם הנהגת חמישה ימי עבודה בשבוע, תחייב השקעות ניכרות בשירותים שונים כדי להעסיק את האנשים ביום החופשה הנוסף, אמר ספיר. דבר זה אינו עומד בראש העדיפויות של המשק, הטעים שר האוצר.

הוארך המועד להגשת מאזנים למס־הכנסה

לשכת רואי החשבון בישראל הגיעה היום להסכם עם נציבות מס הכנסה בקשר למתן ארכות להגשת המאזנים לשנת המס 1972, כך מסר זלמן גרופר נשיא לשכת רואי החשבון בישראל.

הוסכם כי רואי החשבון המבקשים להאריך את מועד הגשת הדו"ח השנתי של לקוחותיהם (החייב להמסר לידי שלטונות המס, כיה"ב, עד תום חודש אוגוסט) — יצרפו לבקשתם דו"ח משוער אשר יכלול את חישוב המס והמלצות ואולי יצורפו אישורים על ניכוי המס במקור.

הדו"ח המשוער (החייב להגיע לידי שלטונות המס עד 21.9.73) לא ייחשב כמסמך מבוקר, ורואי החשבון יזהירו את לקוחותיהם כי נציבות המס תעקוב אחרי ההפרשים בין הדו"ח המשוער והדו"ח הסופי.

על הפרשים בלתי סבירים במיסים (אם יהיו כאלה) תוטל ריבית בשיעור של 15 אחוז אשר לא תוכר כהוצאה לצרכי מס. כמו כן יסוכם הדבר על היחסים שבין הנישום לבין שלטונות המס בעתיד.

"אלמת" מקים מעבדה אלקטרוכימית

מפעל "אלמת" בקיבוץ אשדות־יעקב (מאוחד) מקים, בימים אלה מעבדה אלקטרוכימית צמודה למפעל.

הצורך בהקמת מעבדה התעורר לאחר ההתפתחות העצומה של המפעל אשר הגיע השנה למחזור של 350,000 ל"י לעומת 90 בשנה שעברה (פי ארבעה).

מפעל "אלמת" עוסק בליטוש והברקה אלקטרוכימית של מתכות, בעיקר נירוסטה. בעתיד הבאה למלא את מקום ליטוש היד.

אושרה חלוקת תמריצים לעובדי "סולל בונה"

מאת כותב הכלכלי של "דבר"

הוועדה המנהלת של חברת העובדים אישרה אתמול את החלטת "סולל בונה" על שיתוף העובדים ברווחי הקונצרן על ידי מתן תמריצים עבור ייעול והפקה.

מנכ"ל "סולל בונה", צבי רכטר, מסר שהקונצרן יחלק תמריצים עבור 1972 בשבועות הקרובים.

מתן תמריצים ביחידות הרווחיות של סו"ב, יתבצע רק כאשר הרווח המשוער הצפוי למתן תמריצים לעובד ביחידה יעלה על 150 ל"י. הרווח שיתן כתמריץ לעובד לא יעלה על 8 אחוזים ממשכורתו השנתית של העובד ויהיה בין 150 ל"י ל־2,000 ל"י. במסגרת החישוב יינתן משקל לגורם הנוכחות בעבודה.

אושר תקציב הפיתוח של חיפה

מאת סופר "דבר" בחיפה

תקציב הפיתוח של חיפה לשנת 1973/74, המסתכם ב־92.5 מיליון ל"י, אושר אמש בישיבה של מועצת העירייה בהתנגדותם של שני חברי סיעת גח"ל שנכחו בישיבה. שני חברי הסיעה הקואליציונית ל"ע נעדרו מהישיבה.

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים באירופה — מסירה מיידית

	ל"י 1 דולר ארה"ב
מרקים גרמניים	2.4510/2.4530
פרנקים שוויצריים	3.0110/3.0180
פרנקים צרפתיים	4.2950/4.3050
לירה איטלקית	560.5/568
פרנקים בלגיים	37.85/38.10
פלורינים הולנדיים	2.6810/2.6840
ייינים יפניים	265.5/268.5

(לא נקבע שער ללי"ש בשל חופשת חג בבריטניה)

זהב

מחיר אונקיה זהב 101—103 דולר

בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות

	השער	כ' שנוי
א.ה.ה. ש	267.5	-0.5
א.ה.ה. מ	270.5	-0.5
א ד' ב' בכ'	259	-2.0
א' ד' ב'	212.5	-1.0
א' ד' ב' ב'	253	—
אגוד	315.5	—
א"י בריטניה בכ'	339	—
א"י בריטניה ש	324	—
א"י בריטניה מ	330.5	+0.5
דיסקונט	1155	-5.0
המזרחי ש	163	—
המזרחי מ	[illegible]	+
המזרחי מ	165	—
הפועלים מב'	347	—
הפועלים ש	334	—
הפועלים מ	336	—
בל"ל	306.5	-1.0
בל"ל—60% דיב'	303.5	-1.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	234.5	—
אפותיקאי מ	237.5	—
כרמל מ	149.5	—
משכנת' בבנין	243.5	-1.0
פת' משכנת' ש	279	-1.0
פת' משכנת' מ	282	-1.0
משכן בכ'	160	—
משכן ב'	190	—
טפחות מב'	232	—
טפחות	225	-1.0
מוסדות מימון ענפיים		
שלמון	117	—
אוצר לתעשיה	223	—
חקלאות	84.5	+1.0
פת' תעשיה מב'	74.5	+0.5
ביטוח		
אריה	266	-7.0
הסנה	244	-2.0
כהר	224	—
צור	170.5	-0.5
מסחר ושירותים		
בית הרכב	67.5	—
דלק ש	195.5	+0.5
דלק מ	210	-2.0
קרור 1	477	+30.0
קרור 10	416	+2.0
חשמל	60	-0.5
ספנות	214.5	+2.5
מקרקעין בינוי פיתוח והתיישבות		
אזורים	208	-2.0
אפריקה 1	334	—
אפריקה 10	294	+1.0
הכש' הישוב ש	215	+0.5
הכש' הישוב מ	212	+0.5
כ"ב ש	137	—
כ"ב מ	149.5	—
כ"ב ב	28	—
נכסים	249	-1.0
ידרם	178	+0.5
מהדרין	218	—
מבני הדר	101	+4.0
משקיעים	130	—
נאות אביב	78	+0.5
פרי אור	215	—
רסקו מב'	96.5	-1.0
רסקו	75.5	-0.5
תעשיה		
אליאנס	526	-3.0
אלמו 1	122	—
אלקו 2.5	114	-1.0
אלקטרה 1	248	—
אלקטרה 5	246	—
ארגמן מב'	357	-1.0
ארגמן מ	358	—
ארגמן — 30% דיב'	350	—
אתא ב'	122.5	-1.5
אתא ג'	121.5	-0.5
אתא כיתנה	112	—
דובק	346	-21.0
כבלים	214	—
מבע ש	1075	+15.0
מבע מ	1162	+9.0
ליטוקלים	55	+5.0
לי אפשטיין	70.5	-0.5
מולר	252	—
פניציה ש	117.5	—
פניציה מ	115	-2.0
פניציה 10	117.5	—
ניר חדרה	355	+1.0
עסיס	231.5	-3.5
נחושתן	394	—
פוליגון	229	—
צרד	105	—
שמן	145	-6.5
תעל	303	-0.5
חברות להשקעות והאחזקות		
אלגור ש	99.5	-1.0
אלגור מ	101	-1.5
אלרן ש	196	-0.5
אלרן מ	202	-2.0
אמישר	55.5	—
ברכפות	254	—
פרעלים השק'	270	—
פ ז	114.5	+1.5
וולפסון 1	170	-0.5
וולפסון ש	109	-1.0
וולפסון מ	112.5	-1.0
ירדן	80	—
אמפא	130.5	—
דיסק' השק' ש	260	-2.0
דיסק' השק' מ	263.5	-1.0
מזרחי השק'	110.5	+0.5
כלל השק'	219	-1.5
פרירן	130.5	-1.5
חסוהה	105	—
יצוא השק'	69.5	+0.5
כור	160.5	—
כלל השק'	204.5	—
כלל תעשיות	199	—
עוז השק'	182	—
פמה	60.5	—
מניות הנבחרות במטבע חוץ		
אמיקו רג' א' ש	86.5	—
אמיקו רג' א' מ	88	—
אמיקו בכ' ש	133	—
אמיקו בכ' מ	95.5	—
אורגים	112	-7.0
גמטא	60	+2.5
לפידות ש	134	+3.0
לפידות מ	143	+1.0
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שטרייהון בל"ל	147.5	-0.5
שטרייהון בל"ל 3	117.5	—
פת' משכנת' אג"ח	125	-0.5
הכשר' הישוב אג"ח	94.5	—
אתא אג"ח	97	—
דיסק' השק' אג"ח	119	-0.5
מזרחי השק' אג"ח	100.5	—
המפלים ש. ה.	103	
ספנות אג"ח	106	
כלל תעשיות	96	-5
מילוה פתוח (ברירה)		
פיתוח קי"ז	207.4	+0.7
פיתוח קי"ח	207.4	—
פיתוח קי"ט	206.2	+0.4
פיתוח ק"כ	205.7	—
פיתוח קכ"א	205	+0.4
פיתוח קכ"ב	204	+0.3
פיתוח קכ"ד	203.5	—
פיתוח קכ"ה	203	—
פיתוח קכ"ו	206.6	—
פיתוח קכ"ז	200.3	+0.1
מפעל הפיס (ד)	170	
מלוה קליטה		
1961	198.3	+0.2
1961	189.1	—
1961	181.1	—
1961	169.1	—
1962	184.1	—
1962	176.6	-0.1
1962	167.2	—
1962	156.8	—
1963	275.5	+1.5
1963	253.7	+0.2
1964	250	+0.4
1964	228	—
1965	235.2	+2.0
1965	202.5	+1.5
1966	180.1	+0.3
1966	180.2	+0.4
1967	171	-0.7
1967	166.4	—
מלוה בטחון 1968		
א	99.9	-0.1
ב	100.5	—
ג	99.5	—
ד	98	+0.4
ה	189.2	+0.1
ו	185.5	-0.2
ז	184.1	+0.1
ח	182	—
ט	177.6	+0.1
י	180	—
י"א	185.9	-0.2
י"ב	184	-0.2
י"ג	181.6	-0.4
י"ד	176	-0.2
מלוה בטחון 1969		
א	182.6	+0.7
ב	176.5	—
ג	176	—
ד	176.7	—
ה	173.7	—
ו	173.4	—
ז	173.1	—
ח	176.6	—
ט	175	+0.4
י	173.5	-0.2
י"א	172.1	-0.2
י"ב	172	—
י"ג	168	-0.2
כ"א	173.4	+0.1
כ"ב	173.8	+0.2
כ"ג	168.6	—
כ"ד	168.7	—
כ"ה	170	-1.5

הודעה לייצרני ביצי־מאכל

המועצה לענף הלול העבירה למשווקי הביצים מיקדמות על־חשבון סובסידיה לחודש יולי 1973 — בסך 4 אגורות לביצה משווקת, מלבד לאותם היצרנים אשר טרם החזירו את השאלונים לספר הלול. עם החזרת השאלונים הממולאים, תינתן המיקדמה גם לייצרנים אלה.

המועצה לענף הלול

תובעים משרד אחד לבניה

במכתב לא. בקר כותב אמסטר בין השאר:

"במדינת ישראל משקיעים משנה בשנה, בתקופה האחרונה 7—8 מיליארד ל"י בבנייה למגורים, מלבד מבני ציבור וכיוצא בהם. ואין פלא שרבים תמהים ושואלים: ענף המשקיעים בו כה הרבה מיליארדים בשנה, אין בממשלה משרד אחד לבנייה שירכז תחת גג אחד את כל נושאי הבנייה, לשם הבטחת סדר, פיקוח ותיאום בענף חיוני זה. היש חוסר־סדר יותר מזה שעבודות בנייה רבות ועצומות נתונות בין משרדים שונים ללא תיאום וללא מידע הדדי.

"זה שנים על שנים אנו תובעים להקים מועצה ציבורית מטעם משרד השיכון (שצריך ליהפך למשרד הבניה) ואין שומע לנו, על אף הבטחות למימוש תביעתנו זו.

"אנו מבקשים לקיים בירור נושא זה בוועדה הכלכלית או בוועדת המצע לכנסת, מתוך מגמה שתביעתנו זו תידון, תתאשר ותיכלל בתוך המדיניות הכלכלית של הממשלה הבאה".

בהצעה לארגן משלחת לוועדת השרים לענייני כלכלה, ואפילו לראש הממשלה, ולתבוע, שבקווי היסוד של הממשלה הבאה יהיה סעיף בדבר הקמת משרד אחד לבנייה, פנה מזכיר הסתדרות פועלי הבניין מ. אמסטר לכל הגורמים המרכזיים בענף הבנייה.

הוא פנה לד. שטרן, נשיא ארגון הקבלנים הבונים, לצ. רכטר, מנכ"ל "סולל־בונה", ולא. פלט, יו"ר אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים. בכבכיל פנה בענין זה גם לח"כ א. בקר, יו"ר הוועדה הכלכלית של הנהלת המערך, והעתק מפנייתו שלח לשר האוצר, לשר השיכון ולשר י. גלילי, יו"ר ועדת המצע של המערך.

מזכיר הסתדרות פועלי הבניין אומר בפנייתו כי באחרונה ישנה תמימות דעים בין כל הגורמים המרכזיים בענף הבנייה לצורך להקים משרד אחד לבנייה, במקום משרד השיכון והרשויות האחרות העוסקות בכך.

"לא יתכן שלא תהיה יד מכוונת במשק הבניה שההשקעות בו הן, כידוע, בסדר גודל כזה, שרק במערכת הבטחון משקיעים יותר מאשר בו", מדגיש מ. אמסטר.

משרד העבודה

מחלקת עבודות ציבוריות, המשרד הראשי רח' לינקולן 3, ת.ד. 20101 טל. 289251 תל־אביב 61200

מכרז אספקה 116/73/א

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה,

הצעות מחירים לאספקת:

1. 36,000 מטר צנור פי. וי. סי. קשיח בקוטר "4, להנחת כבלי טלפון.
2. ספסי המכרז, מפרטים ופרטים נוספים, ניתן לקבל במשרד האספקאות הראשית, לפי הכתובת דלעיל, בימים ובשעות העבודה הרגילים.
3. בצרוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית, או המחאה עצמית בשעור הנקוב בגוף טופסי המכרז, אי מלוי תנאי זה ישחרר את מציע מהחובה לדון בהצעה.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות — שעה 8.30 ביום 7-9-1973.
5. אין מחלקת עבודות צבוריות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה, או כל הצעה שהיא.

י. ייו
סגן מנהל מע"צ

משרד העבודה

מחלקת עבודות צבוריות
המשרד הראשי רח' לינקולן 3 ת.ד. 20101, טל. 289251 ת"א 61200

מחלקת עבודות צבוריות מודיעה בזה, כי המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז מס' 70/73/א —

אספקת התקנה אינוורטורים סטטיים 30 קו"א, בבי"ח ע"ש שיבא בתל־השומר.

נדחה לתאריך 14.9.1973 - שעה 8.30 בבוקר

„בפעם הבאה ממין כבר בירה..."

כי כששני אנשים שותים בירה, יש כבר מסיבה. הבירה נותנת לך הרגשה טובה, מצב־רוח מרומם - והעולם כולו נראה אחרת.
לכן, בפעם הבאה תדע כבר מה להזמין!

עם בירה-אתה בחברה טובה.

מאיר: חלה החמרה בזיהום הסביבה וברעש

...יע משרד אקולוגיה, מפקחים סביבתיים וקרן אקולוגיה

...ה להקים משרד מב... קבוע לענייני איכות ...בה (אקולוגיה), העלה ...יוסף תמיר, יו"ר ועדת ...ת לאיכות הסביבה, ב... עתונאים שנערכה ...ב"בית סוקולוב" ב...ביב. הוא אמר כי הוו... שהוא עומד בראשה ...את תפקידה עם כינוס ...הכנסת.

תמיר טען, כי בימים האחרונים חלה החמרה בזיהום המים, האוויר ובהגברת הרעש. אין הפרדה בין בית לבנין תעשיה והממשלה אינה בודקת את המצב.

ח"כ תמיר הציע להפעיל אלפי מגוייסים לשיפור סביבתי כדי לפקח על נקיון הסביבה, לכייס את משרדי הממשלה והרשויות המקומיות בארץ להגנת הסביבה ולהקציב תקציבים לכעין טיהור כוקים של זהומי האויר, המים, הקרקע, מניעת רעש ומניעה של הפיכת המדינה לאזורים שקשה לחיות בהם.

בדברו על זיהום המים, ציטט ח"כ תמיר את דברי נציב המים, מנחם כנטור לחברי ועדת הכלכלה של הכנסת, שציין כי "לא הוטלו מעולם כוח האדם לכם ביצוע התפקידים הכרוכים במניעת זיהום המים".

אשר לזיהום האויר בגוש דן, חיפה ואשדוד, אמר ח"כ תמיר, כי ב-1972/73 נרשמו בתל-אביב עליות בדאגות של כבויות ההשהרה באויר. בצורך הבריאות פירסם נמצאים של אוניברסיטת תל-אביב על מצב האקולוגיה בתל-אביב, ולפיהם המצב בעיר הכור יוהר מאשר באוסקה שביפאן. התנת רדינג ד' פולטת מנה בחמים ליכבה המדידה האחרונות באזור רחוב דיזנגוף ובכדום הקריה עברו ככבר את הסטנדרטים המותרים.

ים אילת נמצא בסכנת הכחדה על ידי הזרמת שפכים לים בצורה בלתי מבוקרת ליד אילת והדרומה לכבבה.

במגמה להביא לאיזון בין הפיתוח הכירוני והתעשייתי וצרכי האדם והסביבה, הציע ח"כ תמיר שורה פתרונות, כמו הקמת משרד בבסולתי לענייני אקולוגיה, כפי שנהוג ב-42 ארצות בעולם, וגיוס פקחים על נקיון בדומה ל-30,000 איש שקיימים באיטליה. על הממשלה להצרך בדחיפות לטיפול בבעיית הסביבה ולהקנות לשר סמכויות רחבות ואמצעים דרושים.

ח"כ תמיר הציע לייסד "קרן לאקולוגיה", בהשתתפות הממשלה והתעשיינים, כדי לסייע לתעשיה להתגבר על מכשולים. יש לארגן את התחבורה בערים כך שתינתן העדפה להסעה באוטובוסים, בהם משתמשים 70 אחוז של האוכלוסיה.

למסיבה העתונאים הגיעה הפגנה של כמה עשרות זוגות צעירים וילדיהם, אשר התלוננו כי ליד בנייני מגוריהם עומדים להקים מבני תעשיה. המפגינים סיפרו, כי כ-50 משפחות צעירות גרות בחמישה בנייני מגורים שנבנו לא מזמן ברחוב השלושה בבני-ברק, ליד בית חרושת "אוסם". עתה נודע, כי בשכונות סמוך למגוריהם מתכבנים הנכות מבנה תעשייתי בעל ארבע קומות.

התושבים טענו כי פנו אל ראש עיריה בני-ברק וביקשו התערבותו. אולם נענו כי הוא אינו יכול לעזור להם כיון שהאיזור הוא תעשייתי לפי תכנית המיתאר של 1951. המפגינים טענו, כי האיזור הוא כיום איזור מגורים ואפשר להפכו לכזה.

ח"כ יוסף תמיר הבטיח לפנות אל מנכ"ל משרד הפנים ולבקש התערבותו בענין. (ע)

...אשי השלטון המקומי ...בעים כספי הפיגורים

...שי השלטון המקומי ...אתמול משר האוצר ...ספיר להעביר לרשו... את הפיגורים המכספיים ...משרדי הממשלה לשל... המקומי, בהתאם להחי... ובמסגרת התקציב ...שר.

...כן תבעו ראשי השלטון ...מציאות הסדר כספי לגר... של 220 מיליון ל"י הצפוי בתקציבי הרשויות.

...יבה עם שר האוצר בירו... השתתפו שר הפנים, ד"ר ...בורג, הממונה על התקציבים ארנון גפני, מנכ"ל משרד ...חיים קוברסקי, הסמנכ"ל ש. רוזה, מנהל מחלקת תקציבים במשרד הפנים אריה הכט וראשי השלטון המקומי י. רבינוביץ ראש עיריית ת"א, א. פלד ראש עיריית רמת-גן, אריה מאיר ראש עיריית קרית-גת וזאב כליון מנהל השלטון המקומי.

שר האוצר הבטיח לפעול במשרדי הממשלה להעברת כספי הפיגורים וכמו-כן הבטיח מציאת פתרון ריאלי לנושא החינוך והתרבות, המעיק באופן מיוחד על תקציבי השלטון המקומי.

מתוך כ-800 מיליון ל"י הוצאות החינוך בתקציבי הרשויות המקומיות לשנה זו, ממכסת הממשלה 213 מיליון בלבד, המהווים קצת יותר מ-25 אחוז מכלל תקציב החינוך והתרבות. (ע)

לחברינו

הלה ויעקב ברלינסקי

ברכות לבביות

להולדת הנכדה הראשונה

בת לחביבה ויחיעם טל

הנהלת

מכון רינגלבלום

והוצאת הספרים ע"ש י. ל. פרץ

האגודה

להענקת פרס

לספרות צבאית

ע"ש יצחק שדה

הפרס לספרות צבאית לשנת תשל"ג

ע"ש יצחק שדה ז"ל

יוענק

למר יגאל עילם על ספרו

"הגדודים העבריים

במלחמת העולם הראשונה"

ולמר יוסף מאיר על ספרו

"מעבר למדבר"

המחתרת החלוצית בעיראק

טכס הענקת הפרס יערך

באודיטוריום רקנאטי

במוזיאון תל-אביב

שד' שאול המלך, ביום ג', 28.8.73,

בשעה 8.30 בערב.

בתכנית:

* דבר יו"ר חבר השופטים ח"כ אלוף (מיל.) משה כרמל
* דברי חתני הפרס
* הרצאת הרמטכ"ל רב-אלוף דוד אלעזר בנושא: "בטחון ישראל"
* פרקי קריאה ונגינה

● המעוניינים בהזמנה מתבקשים לפנות למרכז ההסברה רח' אחד העם 13, תל-אביב, טל. 53838.

הכניסה לפי הזמנות בלבד.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, רמת-גן

הודעה על הכנת שינוי לתכנית מפורטת.

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, ניתנה הודעה כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת-גן, החליטה ביום 24.4.73 (כ"ב ניסן תשל"ג) להכין תכנית פרט ר"ג/673 שינוי לתכנית מפורטת בפ' רג/213.

האלה הם השטחים הנכללים בתחום שינוי התכנית חלקות 415, 342 בגוש 6125.

המוצע:

להקים בנין בן 6 קומות מעל ק' מפולשה.

ד"ר י. פלד, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה, רמת-גן

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי זמורה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת.

...נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, ...ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה הופקד ...תכנית מפורטת הנקראת "שינוי תכנית מפורטת בפ' זמ/4/36 ...חלוקה מחדש של השטח, מקומות חניה, מגרשים לצרכי ציבור ...ושטח צבורי פתוח ביחד עם התשריט המצורף אליה.

האלה הם שטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 3898 חלק מחלקה 25 (בחלקו).

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ...ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את ...נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב ...תכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים ...פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית ...משרדי הועדה המקומית האמורה.

...תמוז תשל"ג — 28.7.73

(חתום) א. חירן
א. חירן יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז.

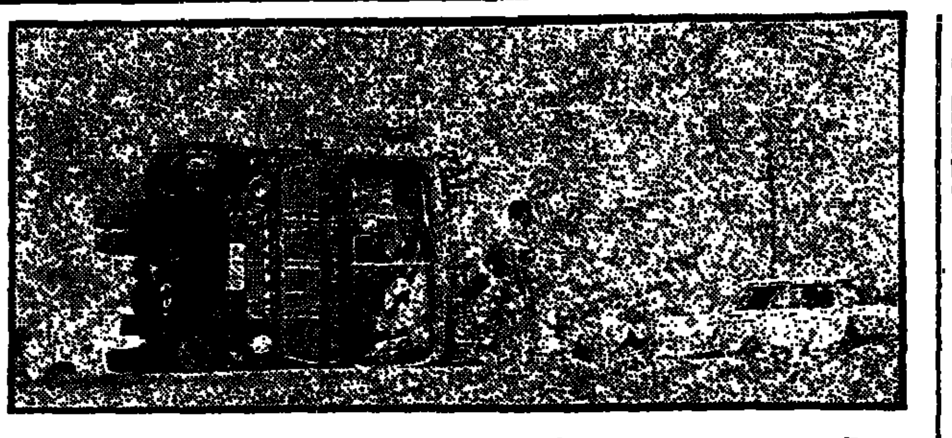

משאית עמוסה התהפכה אתמול אחר-הצהרים בכביש תל-אביב—הרצליה בגלל פיצוץ בצמיג. הנהג יצא בשריטות קלות בלבד. (צילום: יגן צורין)

1500 ל"י פרס ל"צרכן הנבון"

מאת סופרת "דבר"

רות תירוש מתל-אביב נבחרה אמש כ"צרכן הנבון" לשנת 1973 בתחרות שאורגנה על-ידי הרשות המרכזית לצרכנות בשיתוף עם עתון "דבר". בטקס הבחירה החגיגי, שנערך אמש בבית ליסין בתל-אביב קיבלה רות תירוש פרס של 1,500 ל"י. במקום השני נבחר משה איתן מירושלים שקיבל 1,000 ל"י ובמקום השלישי יוסף אלמוג מבאר-שבע שקיבל 500 ל"י. בפרס הרביעי מתחלקים גלעד זוהן מחיפה וחביבה רובין מתל-אביב ב-250 ל"י כל אחד. פרס עידוד בסך 100 ל"י ניתן לאחד משלושת הערבים שהגיעו לשלב הגמר והוא נמסר לפאיז זריק מכפר עלבון.

כן חולקו שש תעודות של לרכישת ספרים בסך 150 ל"י כל אחת ליורם ביק, שולמית צמקו, נחום איילון, שמעון גרינבאום, יצחק בנדט ונחום הריס וכן ניתנו חמישה מנויים חצי-שנתיים על עתון "דבר" בהם זכו אליעזר יגודה, בן ציון שבתאי, אמנון פיינברג, הנה הלברשטם וצפורה פרודובסקי. עשרה פרסי ספרים הולקו לאשר סבאג, יעקב רום, פנינה גרוסמן, זלדה גריינבר, כלי גודל, דב לבבי, אהובה גינזבורג, רחל רוטנברג, רות זיסהולץ וכרים רבינסקי.

בתחרות השתתפו 5082 איש מהם הגיעו לשלב השני 832 ולשלב האחרון 29, ביניהם 15 גברים ו-14 נשים. בבין הגברים שלושה הם רווקים. בשלב הראשון והשני ענו המשתתפים על "שאלונים בנושאי צרכנות ובשלב האחרון רואיינו על ידי הועדה הציבורית לבחירת הצרכן הנבון.

בנימוקי חבר השופטים נאמר בין השאר כי רות תירוש "צורכת, רוכשת וקונה בצורה נבונה ומחושבת. בקיאה עד לפרטי פרטים במחירי מוצרים תכולתם, איכותם והתנודות והשינויים בהם. מתריעה על פגמים ומחדלים ופעילה ונלחמת לשינויים ולתיקונים. עוקבת אחרי חומר עיוני בנושא צרכנות, קוראת חומר מהארץ ומהעולם".

בטקס חלוקת הפרסים נכחו אנשי הרשות המרכזית לצרכנות, גדעון נאמן מנכ"ל "דבר", חברי הועדה הציבורית לבחירת הצרכן הנבון, פעילי צרכנות אנשי הכרונה הישראלית לצרכנות ועוד. בדחת קצב ידיד הרשות ההסתדרותית לצרכנות אברה בטקס כי "אין זמן טוב יותר לעידוד הצרכן הנבון כאשר עתה כאשר האינפלציה בכלכלה העולמית משפיעה על הכלכלה הישראלית".

בדברי ברכתו אמר גדעון נאמן המנהל הכללי של "דבר", כי הפעם הראשונה "נהפכנו לא אלוף ולא מלכת יופי אלא צרכן נבון.

זו הפעם הראשונה — אמר — ש"דבר" נותן את ידו למבצע מסוג זה, לא רק כדי להגיע אל אלפי הקוראים, אלא גם מפני שכולנו רוצים בשירות טוב ובמצרכים טובים. הצרכנות הנבונה היא בידי היחיד, אך העניין, כענין ציבורי, הוא בידי התנועות. היא ממלאה מקום מרכזי של "כלב שמירה" בתחום זה.

שבוע הקולנוע בצפת ייפתח ביום א'

מאת כותב "דבר" בצפת

"שבוע הקולנוע" בצפת שיפתח את חודש האמנות ביום א' — 2.9.73 יהיה רצוף הקרנות בכורה עולמיות וארציות. זאת אמר אתמול במסיבת עתונאים ש. הרוש יו"ר ועדת הקיט והמזכיר עיריית צפת.

במסגרת חודש אמנות בוסתנו של קר ההיירות מ. קול תוקרן הבכורה העולמית של הסרט הישראלי "דוד בן-גוריון זוכר", המבוסס תצוגה בצלמת באמנה של תולדות חייו ובו מופיעים דוד בן-גוריון ועשרה, כדיבאים חשובים כנשיא לשעבר, זלמן שזר, ראש הממשלה גולדה מאיר, סגן יו"ר הכנסת יצחק נבון, שר החוץ אבא אבן, שר המסחר משה דיין, שר האוצר פנחס ספיר, שר התחבורה שמעון פרס ושר השיכון זאב שרף; שני חברי הכנסת אריה (ליובה) אליאב ואיסר הראל והאלופים א. שרון, א. יפה, פרופסור יגאל ידין, חיים לסקוב, וראש עיריית ירושלים טדי קולק. הסרט הופק ע"י "קראפילים" ומחבר התסריט הוא ד"ר מיכאל בר-זוהר.

כן יוקרנו הבכורות של הסרטים הישראליים: "אור מן ההפקר" ו"אורח לעונה מתה". כן תוקרן בכורה של הסרט הצרפתי "דבעה באוקינוס".

בליל שבת יתקיים במועדון "בילואי" סימפוזיון על הנושא "לאן נעלמו הסרטים הטובים" בהנחיתו של מבקר סרטי הקולנוע ב"דבר" זאב רבינוף.

במוצאי שבת, 8.9.73, תיערך מסיבת סיום וחלוקת פרסים לשחקנים מצטיינים שהופיעו בסרטים ישראליים בשנת תשל"ג. לשחקנים המצטיינים יוענקו פרסי "צפקיר" (על משקל אוסקר) עם סמל עיריית צפת ו-1000 ל"י לכל שחקן. בשבוע השני יהיה שבוע תיאטרון ובשבוע השלישי שבוע ציור ופיסול עם ציירי קרית האמנים.

לשכות ייעוץ לעולים חדשים

חברת עמידר תקים בקרוב לשכות למתן ייעוץ והדרכה לעולים חדשים, בכל הנוגע לצרכיהם הראשוניים במקומות המגורים שלהם.

על כך הודיע אתמול מנכ"ל החברה, צבי אלדרוטי בכנס מנהלי המשרדים המחוזיים בתל-אביב. הלשכות תוקמנה בשלוש הערים הגדולות, בבאר-שבע ובנצרת עלית.

החזיון האור-קולי "מצדה", לציון 1900 שנה לנפילת המבצר יוצג בחודש הבא לרגלי צוק מצדה.

מדגה בין-לאומית ראשונה בנושא הנדסת קריגה נפתחה אתמול בטכניון בהשתתפות אורחים מ-25 מדינות.

עבודות דחופות מתעכבות בגלל מחסור במלט

מחסור חמור במלט מעכב לא רק השלמת בנייתם של מוסדות חינוך כי אם גם משבש ביצוען של עבודות חיוניות של העירייה בחיפה. נמסר, כי בין היתר מתעכבות עבודות ביוב הכרחיות בשל המחסור בכמות מלט, כדברין של אחד הפועלים, לחיבורי הצנורות.

מאות מתושבי השכונות רחביה, טלביה, קרית-שמואל ורסקו הפגינו אתמול בירושלים בדרישה להפוך את בית-הספר על שם עולה בדיגודיה, שבנייתו הושלמה בימים אלה, לבית-ספר ממלכתי-דתי.

בית משפט השלום בירושלים הטיל אתמול מאסר חצי שנה בפועל ומאסר תשעה חדשים על-תנאי על חדרנית בבית מלון, שגנבה תכשיטים בשווי של 50,000 ל"י.

תזמורת קאמרית בת 30 נגנים עולים תחל לפעול בבאר-שבע בחודש הבא, בניצוחו של אבי אוסטרובסקי.

אריה אליאב

תומכים

רשימה שמינית

בין האלפים אשר הזדהו בתמיכתם ב"עיקרי הצעת המצע לתנועת העבודה" של ח. כ אריה אליאב נמצאים גם אנו. עולים מברית המועצות הקוראים לחברי מפלגת העבודה, המערך ולאוהדיהם להביע תמיכתם בעקרונות המצע.

אמלם פמלה חולון
אלמם יהושע פתח תקוה
אליגולאשבילי ראובן נצרת עלית
אמודרוסקי שמואל בני ברק
ביניהשבילי יעקב עכו
בלזמין יהודה בני ברק
בורגר דוד ערד
ברלייב גרינזרי בני ברק
ברנגי ליפא ערד
גביש דוד תל-אביב
גולדברג רחל ערד
גולדפרב מיכאל ערד
גורדין צבת אשקלון
גורדין נוגה חולון
גל דוד תל-אביב
גבריל אלנה ראשון לציון
גבריל נתן ראשון לציון
דזאגאשבילי יצחק קרית אתא
דזאגאשבילי מנחם אור יהודה
דיקמן נטליה תל-אביב
דרור מיכאל תל-אביב
הגדל ראובן ערד
הוימנסון הוריאן דימונה
הינבל מרינה ירושלים
זינגר אליעזר תל-אביב
זקפל ליליאנה חולון
זורמן ראובן ערד
חלאבין יוסף רמת השרון
חלאבין לב רמת השרון
טנומיקה פירה יפו
טרובשניק לריסה תל-אביב
טרובשניק שלמה תל-אביב

יאנקלוביץ אמה חולון
יבלונסקי לידיה תל-אביב
יוספה משה בני ברק
יגולבסקי זאב ערד
יכר ישראל ערד
כגנוביץ חיים באר-שבע
כגנוביץ רחל באר שבע
לבנציק מרק באר שבע
לבנציק ריבה באר שבע
לדר ליודה תל-אביב
לדר משה תל-אביב
לובינסקי דוד גבעת אולגה
לובינסקי ליאוניד תל-אביב
ליבנסון סבטלנה גבעתיים
ליברמן אמליה בני ברק
ללציק מרים ערד
לפסקר יצחק נתניה
לציבקי משה ערד
מאזין גרשון בני ברק
מגל נוסטב חולון
מוקפר גדעון תל-אביב
מינץ ישראל תל-אביב
מנשרוב אהרן עכו
ניבלביץ יצחק תל-אביב
ניכנוביץ לב נצרת עלית
ניקולוב סימיון בני ברק
עלמסם שרה פתח תקוה
פורמן יחזקאל בני ברק
פיינר גיטה פתח תקוה
פיינר משה פתח תקוה
פישהאודוה שלום נצרת עליה
פישמן יליזבטה בני ברק
פלדמן ריבה חולון
פרידמן יהודה חולון

פרל אריה רחובות
פרל פרידה רחובות
צבי פנינה גבעתיים
ציקאשבילי הברם נצרת עלית
צנצס חיים רמת השרון
צפרבקה פינה תל-אביב
צרניק אברהם תל-אביב
קאופמן שמעון בני ברק
קוקולי יעקב חולון
קופקין נחמיה חולון
קוקיהאשבילי יפה נצרת עלית
קליין בלה ערד
קפרנס ריבה חולון
קצמן יעקב ערד
קרבין ריטה חולון
קרוליבה דורה ראשון לציון
רובינשטין פירה בני ברק
רוזנבסקי ולדימיר ערד
רוזנבסקי פנינה ערד
רוזום רבקה חולון
רוזנטל ברוך חולון
רוזנשטיין נטליה נצרת עלית
רוזנבויג שרה בני ברק
רוטשטיין רחל חולון
ריבק פינה ערד
רשקס הלה ראשון לציון
רשקס רעיה ראשון לציון
שוסטר שמחה קרית ים
שיבר פליקס חולון
שינזהל חיים בני ברק
שישיצקי אהרן ערד
שמשקוביץ פינה חולון
שפירא יצחק ראשון לציון

לכבוד ת"ד 30061 תל-אביב

אני תומך/כת בעיקרי ה"הצעה למצע תנועת העבודה הישראלית" של ח.כ. אריה אליאב.

שם ____________

כתובת ____________

בניית שלד מלון הפאר "פלאזה" נשלמה בימים אלה ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים. במלון בן 22 הקומות יהיו 180 חדרי מלון רגילים ו-68 דירות. דרגתו תהיה חמישה כוכבים ובנייתו תעלה 14 מיליון דולאר. (צילום: "אמקה")

שירות הטלפון יפעל יותר טוב כחברה ממשלתית

סבורים 46.5 אחוז מהנשאלים בסקר "דחף"

שירות הטלפונים יפעל טוב יותר כחברה ממשלתית, כך סבורים 46.5 אחוז מן הציבור.

ממצא זה הועלה בסקר דעת הקהל האחרון של מכון המחקר "דחף" שנערך החודש.

1,215 איש המהווים מדגם ארצי מייצג נשאלו:

"האם לדעתך יפעל שירות הטלפונים טוב יותר אם יוצא מתחום טיפולו הישיר של משרד התקשורת ויהפך לחברה ממשלתית?"

כאשר 46.5 אחוז השיבו כן. 23.5 אחוז סבורים שלא ישתנה דבר, 23 אחוז אינם יודעים או אינם מתמצאים בנושא, רק 7 אחוז בלבד סבורים שלא, היינו המצב הנוכחי בתחום טיפולו של משרד התקשורת טוב יותר.

חזרה משפחת עולים שירדה

משפחת עולים מברית-המועצות שיצאה את ישראל לפני שבוע חזרה אתמול לארץ שאב המשפחה סימה שולמן נמלך בדעתו, משרד הקליטה הסכים לספק למשפחה דירה תמורת הדירה שנטשו בקרית-אתא.

בשובו לארץ סיפר שולמן כי הוא שהאיץ במשפחה לרדת מתוך תקוה לשפר את המצב הכלכלי. אשתו ובנו הבכור בן ה-16 לא חפצו לצאת את הארץ. למשפחה בן פעוט, בן שנתיים. הם הגיעו מלנינגראד בשנת 1971, האב הועסק כקצב במלון "דן כרמל" בחיפה. (ע)

התקפה חריפה ביותר על סין ב"פרבדה"

מוסקוה, (צי"ר ויופי"צ). — הפולמוס המתמשך בין סין לברית-המועצות הגיע אתמול לשיא חדש, כשמוסקוה האשימה את מנהיגי פקין בשאיפה להשתלטות גרעינית על אסיה.

ההאשמה כלולה במאמר-התקפה אנטי-סיני שפורסם בבטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראבדה".

המאמר חתום על ידי י. אלכסנדרוב, יועץ אישי לענייני מדיניות חוץ של מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ליאוניד ברז'נייב. נוסח חתימה זה מעניק למאמר משנה משמעות.

בין השאר כתב אלכסנדרוב: "סין הופכת במהירות למעצמת-על עם טילים גרעיניים. מה זמן רב משפחת פקין את הרעיון של הקמת ליכוד צבאי-מדיני בדרום מזרח אסיה ובדרומה". "המאואיסטים רואים זה זמן רב במלחמה אטומית ראשי להפגת מטרות מדיניות בזירה הבין-לאומית".

הגיטי האנטי סיני הוא 1 פירסם. מן יצא לפני ועידת הפס"ה של 4 המדינות הבלתי מזדהות באפריקה, אסיה, המזרח התיכון ואמריקה הלאטינית". העומדת להתכנס באלג'יר ב-5 בספטמבר. גם סין וגם ברה"מ מחזרות אחרי המדינות הללו באמצעות סיוע טכני, אשראי ואספקה תעשייתית בתקוה לקבל בתמורה אהדה פוליטית והבטחות לשיתוף פעולה בזירה הבין-לאומית. ועידת אלג'יר מתוארת כועידת הפיסגה הגדולה ביותר שנערכה אי פעם על ידי המדינות הבלתי מזדהות.

פרס לפרופ' מושקט

"המכון לחקר השלום באמצעות המשפט", שמושבו בוואשינגטון, העניק פרס בין-לאומי ראשון לשם אוניברסיטת תל-אביב, פרופסור כ. מושקט, על עבודת מחקר על אפריקה.

יריב: מול "המאבק הממושך" הערבי עלינו להעמיד "המאמץ הממושך" שלנו

אלוף (מיל.) אהרון יריב, מועמד מפלגת העבודה לכנסת אמר כי כשיגיע השלום עם המדינה הערבית הנמצאת ממזרח לנו, יהיה מעמד מיוחד ליהודה, שומרון ועזה. למדינה הערבית יהיו זכויות מסויימות בשטחים אלה ולישראל יהיו זכויות מסויימות בשטחים אלה.

יריב הביע את דעתו שלום בפגישה החודשית עם ועדי עובדים בבנקים בתל-אביב שנערכה בבית תבורי. הוא הוסיף, כי אינגו מאמין שהשלום ייכון בקרוב והערכתו מכוונת לגבי העתיד הרחוק.

הוא אמר שבעיית שיקומם של הפליטים הפלשתינאים תיפתר במוקדם שבו ישג שלום עם המדינה שממזרח לנו, בין אם תהיה זו ירדן ובין אם תהיה מדינה אחרת. עד אז לא נוכל לפתור את בעיית הפלשתינאים — אמר.

יריב ציין, כי למרות שמצבנו הבטחוני עתה הוא הטוב ביותר שידענו, עדיין אנחנו עומדים בפני איום בטחוני פוטנציאלי. מול האיסטרטגיה הערבית של "המאבק הממושך", עלינו להעמיד את "המאמץ הממושך" ועלינו לחזק את חוט השדרה הלאומי. בכך מתכוון יריב לקליטת עליה, צמצום פערים של הפערים החברתיים ושיפור איכות החיים.

לפגוע כמות קיים ממשי

במקביל אמר, עלינו להקשיח את האיזה הקיימת נגדנו. בתחום זה רואה יריב את נכונותנו לסגת מתעלת סואץ מספר קילומטרים בכוונה לכבולת ישראל לפתרון חלקי או מלא. בנסיגה מסויימת יש סיכון, אך יש לה חשיבות, כי בכך נראה את נכונותנו לויתורים.

כן עלינו להמשיך במדיניות הגשרים הפתוחים ולהרחיב בהדרגה את המימשל העצמי בשטחים.

התנחלות בפתחת רפיח

לדעת יריב, עלינו לפתח את היחסים הכלכליים שלנו עם השטחים וכן לפתור את בעיית הפליטים הנמצאים בשטחינו. יחד עם זאת, יש להמשיך בהתנחלות במקומות האסטרטגיים, כמו פיתחת רפיח.

350 טונות דבש ייוצאו השנה לחו"ל

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

350 טונות דבש דבורים מהזור הישראלי השנה מיועדים לאנגליה, גרמניה, שוויץ ויפאן, במחיר פ.ו.ב. חיפה בין 1,000 ל-1,100 דולאר לטונה.

מנהל מועצת הדבש צבי המאירי מסר אתמול כי מספר כוורות הדבורים גדל מאז הקמת המועצה מ-38,000 ל-46,000 והדבר מצא ביטויו ביבול הדבש, שהגיע ל-1400—1500 טונה, למרות תנאי הבצורת של החורף שעבר.

מנהל המועצה מסר כי הודות לביקוש הרב לדבש בחו"ל והמחירים הגבוהים, החליט להגדיל מדי שנה את מספר הכוורות ב-5000, עד שנגיע ל-70,000 כוורות. שטחי ה"מרעה" בפרדסי ההדרים (ושאר פרחי שדה) יכולים לספק מזון ל-70,000 כוורות ולהבטיח יבול שנתי של 2500—3000 טונות דבש.

במלאות שלושים לפטירתה של חברתנו

נחמה בקר ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בשעה 4.30 אחה"צ

ביום ד' א' באלול תשל"ג 29.8.73

המשפחה

ובית דגניה א'

ילדה נכוותה בטירת הכרמל

אסתר קטן, בת 10, המתגוררת בשכונת גיורא בטירת הכרמל, הועברה ביום א' לבית החולים לבנים בחיפה כשהיא מכוות בידיה וברגליה.

חקירת המשטרה העלתה, כי אחד מילדי השכונה פירק עשרות כדורי ירי אסף את אבק השריפה ובשעה שהציה את החומר עלתה להבה שפגעה בילדה. חקירת המשטרה נמשכת. (ע)

רס"ן עמי בקרמן

לפני שלושים יום חזרה נשמתו הטהורה של עמי ז"ל לבוראה הנצחית. חבל מאד על אילן צעיר זה שנגדע בעצם פריחתו, במיטב שנותיו נלקח מארץ החיים, בעוד שלפניו עמדו הרבה שנים של מעש ויצירה.

הוא נולד לפני 36 שנה בקיבוץ שפיים להוריו יוסף ואסתקה בקרמן וגדל לחיים ארוכים. בגיל 18 גויס לצה"ל, עבר לצבא הקבע בו שרת עד יום פטירתו.

את תפקידיו בצבא מילא בדיקנות ובמסירות רבה, זכה לשבחים רבים ממפקדיו, הועלה בדרגות עד לדרגת רב סרן. עם זאת שקד על לימודיו באוניברסיטה ובמכללה הבין זרועית לפקוד ומטה עד אותה פייב. מנוע הטוב, יושרו ואצילותו חבבו אותו על כל רעיו הם העריכו אותו מאד. הוא הקים משפחה, אשה ושלושה ילדים שאותם אהב בלי מצרים. הוא ידע כמה קשה להיות רעיה לבעל הנמצא בצבא הקבע, נטל החובות המוטל עליה, ועשה הכל כדי להקל מעליה, ובכל עת שנזדמן לו להיות בבית השתדל להנעים את החיים לרעיתו ולילדיו הרכים. אולם הגורל התאכזר לו. הוא חלה במחלה קשה, עבר גבורה ולא התלונן, את מכאוביו נשא בדומיה, בגבורה עילאית נאבק עם מלאך המות והוא יכול לו, נבהו אראלים את המצוקים. גדול הכאב ורב היגון, אין נחומים.

יהא זכרו ברוך!

דהבן גבר

במלאות שנה לפטירת יקירנו

בעלי, אבינו, סבנו ואחינו

רפאל פסטרנק ז"ל

תתקיים אזכרה בבית-העלמין בקרית שאול

בשעה 11.00 ביום חמישי, 30.8.73, ב' באלול תשל"ג.

התחבורה בשעה 10.15 מבית המשפחה, רח' זנגביל 4, תל-אביב.

המשפחה

התאחדות הוצאות ספרים

בישראל

אבלה על מותו של חברנו

יצחק פישלר ז"ל

מנהל הוצאת ספרים ההדה

ומשתתפת בצער המשפחה

هكذا من الأصل

בעריכת אהרן להב

קבוצות אמריקאיות יבחנו את יוון וישראל לקראת ספרד

בפתיחת טורניר הכדורסל הערב בהיכל הספורט ביד־אליהו

בהיכל הספורט ביד־אליהו יפתח הערב הטורניר הבינלאומי בכדורסל בהשתתפות נבחרות ישראל ויוון והקבוצות האמריקאיות אמבסדור ואאובורן.

במשחק הפתיחה בטורניר, שייערך הערב ב־7.15, תתמודד נבחרת היוונית נגד קבוצת אמבסדור ואילו במשחק השני, בשעה 9, תשחק נבחרת ישראל נגד קבוצת אאובורן ממדינת אלבמה, אשר אמורה לבוא הבוקר לארץ.

לשתי הנבחרות הלאומיות, המשתתפות בטורניר, יהיו משחקי הטורניר מבחנים ראשונים במסגרת שלב ההכנות האחרון לקראת משחקי אליפות אירופה, שיערכו בחודש ספטמבר בספרד.

היוונים והישראלים ערכו אמש אימונים אחרונים בהיכל הספורט. לעומת זאת העדיפה קבוצת אמבסדור, השוהה כבר כשבוע בארץ ואף נוצחה במשחק אימון ע"י נבחרת ישראל 75:57, להפגין את יכולתה בפגישת מאמני כדורסל שנערכה בבית־בארבור בתל־אביב.

המפגש המסקרן של הטורניר ייערך ביומו האחרון של הטורניר (יום חמישי) ובו יפגשו נבחרות ישראל ויוון.

שתי הנבחרות קיימו ביניהן עד כה 17 משחקים בין־ארציים. הישראלים זכו עד כה בתשעה נצחונות נגד היוונים (האחרון הושג במשחק ההכרעה בוינה — 73:75). יהיה זה המשחק הבינלאומי ה־171 של נבחרת ישראל ועד כה צברה ישראל 89 נצחונות.

אל סגל הנבחרת הצטרפו אמש שלושת כוכבי נבחרת אס"א — איתמר מרזל, שמואל אבישר וניק איינור — אשר יתנו ללא ספק תוספת כוח חשובה לסגל הישראלי.

פסק־דין עקרוני של ועדת המשמעת

להסגרו של רומנו יש תוקף חוקי

מאת אליעזר מעוז

פסק־דין עקרוני המבטל התקשרויות של קבוצות עם שחקנים לפי חוזים או שטרות — ניתן אתמול ע"י חבר ועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל, עו"ד חייב אלחדיף.

פסק הדין ניתן, לאחר שעו"ד אלחדיף דן בבקשה קבוצת שמשון תל־אביב שלא להכיר בהסגרו של כוכבה משה רומנו. השמשונים טענו, כי רומנו חתום על שטר בסך 30,000 ל"י ואם יפר את התחייבותו ולא ישחק בקבוצה, הרי שהוא חייב לפרוע את השטר משום שקיבל מהאגודה כספים.

עו"ד אלחדיף קובע בפסק־דינו, כי הדבר נוגד את התקנון המחייבנות, האוסר על אגודה לשלם לשחקן ולהחתימו על חוזה או תנאים אחרים, כמו במקרה זה שטרות. אי־לכך בהתאם בקשת קבוצת שמשון ולהסגרו של רומנו יש תוקף חוקי.

יצויין, כי לפסק־דין זה חשיבות רבה בגלל העובדה, כי כדורגלנים מסויימים של קבוצות רבות קשורים בחוזים ובשטרות כמו במקרה האמור, ולפני פסק־דין כבר הספיקה ועדת המשמעת לדחות בקשה דומה של קבוצת הפועל מרמורק, שלא להכיר בכניסתם להסגר של טוביה סוני שרעבי ויורם ארנשטיין. עוד יצויין, כי ועדת המשמעת עומדת לדון בבקשות דומות של קבוצות בני־יהודה וביתר תל־אביב בעין שחקניהם אהוד בן טובים ומשה הופמן.

אמש נודע, כי קבוצת שמשון תל־אביב עומדת לערער על פסק־הדין בבית הדין העליון של ההתאחדות.

אוסטרליה—דרום־קוריאה ב־28 באוקטובר בסידני

נבחרות הכדורגל של אוסטרליה ודרום קוריאה יפגשו ב־28 באוקטובר בסידני במשחק הקדם עולמי הראשון ביניהן בגמר האזור האסיאני — אוקיאני. תיים יערך ב־10 בנובמבר משחק הגומלין בין השתיים בסיאול.

במקרה הצורך יערך מפגש שלישי בין שתי הנבחרות ביפאן בתאריך שיקבע מאוחר יותר.

כזכור זכו שתי הנבחרות בראשות הבתים במשחקים המוקדמים. דרום קוריאה ניצחה במשחק הגמר בסיאול את נבחרתה של ישראל בשיעור 0:1 ואילו אוסטרליה ניצחה במפגש כפול את נבחרת אירן. האוסטרלים זכו בביתם בנצחון מרשים בתוצאה 0:3 ושמרו על יתרונם במשחק הגומלין, בו נוצחו ביום ששי האחרון 2:0 בטהראן.

הנצחון היחיד לשוודיה הושג במשחק הזוגות.

אלג'יריה — עיראק 0:3 בבעיטות 11

נבחרת הכדורגל של אלג'יריה סיימה של־שית במשחקי "גביע פלשתין". שנערכו בת"נים, כשגברה על עיראק בשיעור 0:3, בקרב בעיטות 11 מ'.

המשחק נסתיים בתיקו אפס בתום 120 הדקות.

ניצחונה של אלג'יריה הושג בזכותו של שוערה עברוק, שהציל את שערו ממצבים מסוכנים ביותר.

בריטניה כפתה תיקו על פקיסטאן

נבחרת ההוקי של בריטניה כפתה תיקו 2:2 על פקיסטאן, האלופה האולימפית ברומא (1960) ובמקסיקו (1968), במשחקי בית ב' של אליפות העולם באמסטרדם.

מאלזיה, שניצחה יום קודם לכן את בריטניה, סיימה בתיקו — 1:1 עם ארגנטינה.

נצחון נוסף לזופרה

אלוף העולם באיגרוף במשקל זבוב, הברזילאי אדר זופרה בן ה־37, מוסיף לנצח לאחר שחידש הופעותיו השנה.

זופרה גבר ביתרון נקודות זעיר על האמריקאי בן ה־26 פרנקי קרופורד, בקרב בן 10 בקרבות.

ארה"ב — שוודיה 1:4

טניסאי ארה"ב זכו בגביע סטייבנס. בנצחם את טניסאי שוודיה 1:4, במשחק שנועד לטניסאים מעל גיל 45.

את ארה"ב יצגו יוז סטיוארט ד־המקסיקאי אנטוניו פאלפוקס (חברו של רפאל אוסונה שניספה בתאונת מטוס), המתגורר קבע בארה"ב. בעוד שאת שוודיה יצגו סוון דוידסון, גונאר יוהאנסון ולארס אליאסון.

שיאי עולם נוספים באליפות באתלטיקה לנוער

שיאים עולמיים נוספים לנוער באתלטיקה נקבעו באליפות האירופה לנוער בדואיסבורג, מערב־גרמניה.

המזרח גרמנית אוואלין שלאק זרקה דיסקוס למרחק 60 מ' ושיפרה ב־2.28 מ' את השיא הקודם. בת ארצה ברבל אקרט גמאה 200 מ' ב־22.85 ש' ושיפרה את שיאה של אירנה קירשנשטיין (23.1).

אינגר קנאסטון משוודיה רצה 1500 מ' ב־4:07.47 ד' ושיפרה את השיא הקודם (4:10.7). נערות מזרח גרמניה הציבו שיא במירוץ שליחות 4×400 מ' בזמן 3:34.35 ד'. השיא האחרון נקבע ב־2000 מ' מכשולים לנערים ע"י פרנק באומגרטל, שעבר את המרחק ב־5:28.14 ד' (הקודם 5:31.5).

● קבוצת הנוער של הפועל ירושלים בכדורגל ששבה בשבוע שעבר מסיור משחקים בגרמניה חידשה אתמול את אימוניה לקראת העונה החדשה, בהדרכתו של מאמנה החדש סמואל רוניק.

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון, מלטף את ראשה של בובה רוסית גדולה („באבוצ'קה") המוחזקת בידיו של יאיר פרישמן, מנהל נבחרת הכדורעף

שמירה מוגברת על נב' הכדורמים בבלגרד

בלגראד, (עי"ת). — שלטונות יוגוסלאוויה נקטו אמצעי בטחון קפדניים במיוחד כדי להבטיח את שלומם של שחקני הכדורמים של ישראל שישתתפו במשחקי אליפות העולם, העומדות להיפתח בבלגראד ב־1 בספטמבר.

מקורות יודעי דבר אמרו, כי השלטונות ינקטו באמצעים נמרצים כדי להבטיח ששום תקרית לא תעיב על משחקי אליפות העולם המשולבת, הכוללת שחיה, כדורמים וקפיצות.

המקורות בסרו, כי אורחים זרים — כנראה, ערבים — הידועים בשל עיסוקיהם המדיניים יישלחו למשך ימי התחרויות לחופשות מאולצות באיזורי ההרים.

הביקורת בתחנות המעבר בגבולות יהי' הפעם קפדניות יותר מתמיד.

מועד בואה המדוייק של המשלחת הישראלית ומקום מגוריה יישמרו בסוד, כדי למנוע כל הפתעה אפשרית.

אמצעי בטחון קפדניים יינקטו גם סביב בריכות השחיה. הגיעו הדברים לידי כך, שאפילו מצלמות הטלויזיה שיעקבו אחרי התחרויות נבדקו מראש על־ידי אנשי הבטחון המופקדים על התחרויות.

● שיין גולד השחיינית האוסטרלית המצויינת אמרה, כי תחדש את הופעותיה בבריכה במסגרת אליפות העולם של ארצה.

הופמן יאמן את נשות הפועל י־ם

אחד מכוכבי העבר של נבחרת ישראל ומכבי ת"א, אברהם הופמן, סיים את פעילותו כשחקן עם מינויו לתפקיד מאמן קבוצת הנשים של הפועל ירושלים.

בשנים האחרונות שיחק הופמן בקבוצת האם שלו, מכבי ירושלים, והיה הגורם העיקרי לעלייתה לליגה הארצית.

דוידסקו יאמן את כדורסלני הפועל ירושלים

מאת מרדכי בסוק

אריה דוידסקו יאמן השנה את קבוצת הכדורסל של הפועל ירושלים, שתשתתף לראשונה בתולדותיה במפעל אירופי במסגרת גביע קוראץ.

ההסכם בין שני הצדדים יחתם סופית היום. דוידסקו שימש עד כה מאמן נבחרת הנערים ("קדטים"), שסיימה במקום השני באליפות אירופה האחרונה.

אימוני הקבוצה יחודשו באמצע חודש אוקטובר וישותפו בהם חמישה שחקני נוער. בעוד ששני הזרים שבקבוצה, ברקוביץ ונוימן, פרשו מבין חמשת האמריקאים ששיחקו בקבוצה בעונה שעברה ישאר רק אלן פרידמן. בירי ויואל פישר חזרו לארה"ב. המגעים עם מייק לין ולי פראס נמשכים וראשי הקבוצה מאמינים, כי עד מרצה תחילת האימונים ישובו השניים לארץ.

רומניה זכתה באליפות הבלקן באתלטיקה

אתלטי רומניה זכו במקום הראשון באליפות הבלקן ה־32 שנערכה באתונה, כשצברו 146 נק'. בהקדימם את יוון (134), יוגוסלאויה (124), בולגריה (94), ותורכיה (15).

את המקום הראשון בקרב הנשים, גמלה בולגריה עם 107 נקודות, לפני רומניה (102), יוגוסלאביה (87), יוון (28).

ההישגים הבולטים בין הגברים נקבעו בזריקת דיסקוס ע"י הבולגרי ויבקו ואלאב — 62.22 מ' וע"י היוגוסלאבי סטאקיץ ברוחק — 8.12 מ'.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל

מחלקת הארגון ועדת הבחירות המרכזית לועידה ה־12

הדרכה מרוכזת ליושבי ראש ועדות הקלפי.
במסגרת ההדרכה יוקרן סרט מיוחד וכן ינתנו הסברים בכתב ובע"פ.

יום שלישי 28.8.73 מחוז טבריה והגליל המזרחי בשעות 8.30 ; 10.30 ; 12.00 בבית מועצת פועלי טבריה.

יום שלישי 28.8.73 מועצת פועלי רעננה בשעה 18.00 בבית המועצה
יום שלישי 28.8.73 מועצת פועלי הוד השרון בשעה 20.00 בבית המועצה
יום שלישי 28.8.73 מועצת פועלי קרית־גת בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שלישי 28.8.73 מועצת פועלי מגדל־העמק בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שלישי 28.8.73 מועצת פועלי יקנעם בשעה 18.30 בבית המועצה

יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי טבריה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי יבניאל בשעה 18.00 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי בית־שאן בשעה 20.30 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מחוז השרון הצפוני בשעות 17.30 ; 19.00 בבית רמא, נתניה
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי כפר־יונה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי כפר־סבא בשעות 18.00 ; 19.30 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מועצת משנה לפועלי גבעתיים בשעות : 17.30 ; 19.00 בבית־המועצה בגבעתיים

יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי בת־ים בשעה 19.30 במועדון אא"ע
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי נהריה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום רביעי 29.8.73 מועצת פועלי עכו בשעה 18.00 בבית המועצה

יום חמישי 30.8.73 מחוז ירושלים בשעות 16.00 ; 17.30
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי הרצליה בשעות 16.00 ; 17.30 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי קרית מלאכי בשעה 17.00 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי אשדוד בשעה 19.30 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי קרית שמונה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי חצור — ראש־פינה בשעה 18.00 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי צפת בשעה 20.00 בבית המועצה
יום חמישי 30.8.73 מועצת פועלי בת־ים בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 במועדון אא"ע.

יום ראשון 2.9.73 מועצת פועלי חולון בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 ; 20.30 בבית המועצה

יום ראשון 2.9.73 מחוז פתח־תקוה בשעה 16.00
יום ראשון 2.9.73 מועצת פועלי ראש העין בשעה 18.00 בבית המועצה
יום ראשון 2.9.73 מועצת פועלי בית שמש בשעה 16.00 בבית המועצה
יום ראשון 2.9.73 מועצת פועלי יבנה בשעה 18.30 בבית המועצה
יום ראשון 2.9.73 מועצת פועלי אזור בשעה 20.30 בבית המועצה

יום שני 3.9.73 מועצת פועלי אור־יהודה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי קרית־אונו בשעה 18.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי רחובות בשעה 20.00 בבית המועצה
יום שני 9.9.73 מועצת פועלי פרדס־חנה—כרכור בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי חדרה בשעה 18.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי אור־עקיבא בשעה 20.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי בני־ברק בשעות 16.00 ; 17.30 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי נתניה בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי אליכין בשעה 20.30 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מחוז העמק בשעות 9.30 ; 11.00 בבית מועצת פועלי עפולה
יום שני 3.9.73 מחוז העמק בשעה 18.00 בבית מועצת פועלי נצרת
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי עפולה בשעה 20.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי נצרת בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שני 3.9.73 מועצת פועלי נצרת עלית בשעה 18.00 בבית המועצה

יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי אבן יהודה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי קדימה בשעה 18.00 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי תל־מונד בשעה 20.00 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי ירושלים בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 ; 20.30 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי רמת־גן—גבעתיים בשעות 17.00 ; 18.30 ; 20.00 בבית המועצה ברמת־גן
יום שלישי 4.9.73 מחוז השפלה בשעות 16.00 ; 17.30 בבית מ"פ ראשון לציון
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי באר־יעקב בשעה 19.30 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי ראשון לציון בשעות 16.00 ; 17.30 בבית המועצה
יום שלישי 4.9.73 מועצת פועלי נס ציונה בשעה 19.30 בבית המועצה

יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי באר־שבע בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 בבית המועצה
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי ירושלים בשעות 16.00 ; 17.30 ; 19.00 בבית המועצה
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי פתח־תקוה בשעות : 16.00, 17.30, 19.00, 20.30 בבית המועצה

יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי אשקלון 19.30 בבית המועצה.
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי לוד בשעות 17.00 ; 18.30 בבית המועצה
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי רמלה בשעה 20.00 בבית המועצה
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי גן־יבנה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום רביעי 5.9.73 מועצת פועלי גדרה בשעה 18.00 בבית המועצה

יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי אילת בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי ירושלים בשעות 16.00 ; 17.30 — 19.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי מעלות־תרשיחא בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי כרמיאל בשעה 18.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי בנימינה בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי זכרון יעקב בשעה 18.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי גבעת עדה בשעה 20.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי שדרות נתיבות בשעה 16.00 בבית מועצת פועלי שדרות
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי אופקים בשעה 18.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי מצפה רמון בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי ירוחם בשעה 18.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי ערד בשעה 16.00 בבית המועצה
יום חמישי 6.9.73 מועצת פועלי דימונה בשעה 18.00 בבית המועצה

יו"ר ועדות הקלפי ומ"מ מוזמנים להשתתף בימי הדרכה אלה.

מועצות פועלים וועדות בחירות מחוזיות שטרם קבעו מועד להדרכה מתבקשים לפנות באופן הדחוף ביותר למחלקת הארגון.

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
המרכז לידיעת הארץ
הלשכה להדרכה ולכח אדם

אוניברסיטת תל־אביב
החוג לגיאוגרפיה
המכון לארכיאולוגיה
המכון לשמירת הטבע

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
המרכז לתרבות ולחינוך

מכון לידיעת הארץ
ע"ש חיים אבשלום
מודיעים על

פתיחת קורס לידיעת הארץ למורים ולמדריכים

בשנת הלימודים תשל"ד

הקורס מיועד למורים בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים, מדריכי גדנ"ע, מדריכי נוער בחינוך המשלים ובבתי־ספר שדה השואפים להתמחות בידיעת הארץ בכלל ובדרכי נושא הטיולים במוסדותיהם בפרט.

בתכנית: פרקים בגיאולוגיה, גיאוגרפיה פיזית, היסטוריה כללית וישובית של א"י ארכיאולוגיה והיסטוריה של הארץ; הווי הצומח בא"י.

היקף ומשך הלימודים: 1200 שעות הוראה בתוספת 25 ימי סיור בשנתיים. הלימודים יתקיימו במשך שתי שנות לימודים בימי א' אחה"צ ובמשך כל ימי ב', בתוספת ריכוזים לימודיים וסיורים בימי פגרה.

עם סיום הלימודים יזכו הבוגרים לתעודת גמר של מכון אבשלום. המסיימים, שיתקבלו לאוניברסיטה לחוגים הקשורים לנושאי הלימוד בקורס, יובאו בחשבון הישגיהם במקצועות התואמים.

שכר לימוד: 500 ל"י לשנה.

פרטים והרשמה: בכתב: מכון אבשלום, ע"י פקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, ת"א. בטלפון: 416735 בכל יום בשעות 09.00—13.00. ע"י פניה אישית: חדר 346 בנין גילמן, קרית האוניברסיטה של ת"א, רמת־אביב, ת"א.

פרסם בדבר
הלוח החדש

הלוח החדש דרושים דבר

אבידות

● אבדה פוליסה בטוח חיים הס־נה, מספר 27342 ע"ש סלומון זאב.

שונות

● מקור המקררים!!!
מוכר קונה, מחליף ומתקן הזדמנות אמקור 10', 390 ל"י „קירור לוינסקי" לוינסקי 93 ת"א טל: 829554

תל־אביב

אזכרה לשמואל דרורי ז"ל

במלאת עשר שנים לפטירתו של שמואל דרורי (דובנסר) ז"ל נעלה לקברו בקרית שאול היום ב־4 אחה"צ. הסעה מבית הבונה הר' בלפס 25 ת"א.

תכניות מוזלות לסטודנטים ב„קופל טורס"

חברת „קופל טורס" תפעיל החל מ־3 בספטמבר שתי תוכניות נופש מיוחדות לסטודנטים בשיתוף עם התאחדות הסטודנטים בישראל. התוכניות הן במחירים מוזלים ללא תקדים.

תוכנית אחת כוללת נופש של שישה ימים באחד מתוך חמישה בתי מלון בנהריה, במחיר כולל של —.288 ל"י, פנסיון מלא ליחיד.

תוכנית שניה כוללת שהייה של שישה ימים באחד מתוך שמונה בתי מלון מפוארים באילת, במחיר של 368 ל"י ליחיד. מחיר זה כולל טיסה הלוך ושוב וארוחת בוקר. תמורת כל ארוחה נוספת ישלמו הסטודנטים מחיר — הנחה של 50 אחוז. כן כולל המחיר סיולים בסביבות אילת, ביקור בדיסקוטק, השתתפות בנשף סיום ענק.

מכוניות

● „סובארו" רמת־גן מפיץ משנה „סובארו", ז'בוטינסקי 69, רמת־גן. טלפון 796061.

● נסיעת נסיון ושירות אישי ב„סובארו", מפיץ משנה „סובארו" ז'בוטינסקי 69, רמת־גן. 796061.

● זכית!!! הרוכש מכונית בברכו למכוניות המחודשות בצ"מ זוכה במכונית משופצת ובאחריות מלאה לטיבה הן מבית המורשה „אוטוקרס" והן מ„מ.ל.מ.". בקר והיווכח. במקום ניתן להשיג סוסיתות חדשות מכל הסוגים בהספקה מהירה. המכירה בתנאים נוחים ובתשלומים. „מ.ל.מ.", מרכז למכוניות מחודשות. רח' בן שמן 10 תל־אביב, ימינה מכשר נחלת יצחק. טל. 251980.

● מציאה!!! סוסיתא דגם חדש, שנת יצור 1974 במחיר הישן. אספקה מידית, רק בסוכנות המרכזית „רכב ישראלי" דרך בן־צבי 35 (ליד בלומפילד) טל. 820־193.

● סוסיתות — דגמי 1974. הספקה מידית. כמו כן משופצות ע"י „אוטוקרס" וההחלפות מיושנות לחדשות. „סוסיתא" רמת־גן דמר־סינסקי 111, טלפון 798474.

דירות למכירה

● סולל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ההוד השרון. פרטים במשרד רחוב הרצל 51, טלפונים — 053—23958, 053—28934.

● בברכו פתח־תקוה למכירה דירות פאר 3—4 חדרים. לפנות בפרטים: „נטפים", רחוב ההגנה 17, פתח־תקוה, טל. 919383.

וילות ובתים

● בבית הוילות בפתח־תקוה דירה 5 חדרים קומה שלמה. במסירה 8 חודשים. פרטים: „נטפים", רחוב ההגנה 17 פתח־תקוה. טל. 919383.

הלוח החדש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

מחיר המלה בום חול — 0.80 אג' בערבי שבתות וחגים — 1.— ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות „דבר" רח' שינקין 45, תל־אביב

חקלאות

● בקשות למטעים הנגשו למקספות ההדישות לאבוקדו, הדרים ופירות אחרים, שמכירתן תתחיל בקרוב. פעולות בדייקנות בגובה ע"י מכשיר סוס אלומיניום ישראלי. לפנות רוזנברג, טלפון — 03—927114 בשעות 22.00—22.30.

שונות

● אבבסיות!!! חידוש! ציפוי אכאיל בביתך. גם בצבעים + 3 שנים אחריות. 243224, 232309.

תריסים

● התקנת תריסים מפלסטיק ומסגרות זכוכית. ביצוע מיידי מהיצרן לצרכן. ביח"ר „הדר", שלמה המלך 939, טלפון 228213 בשעות 8—16.

הצעות עבודה

● למפעל טכסטיל בסביבות ת"א דרושה פקידה היודעת עברית והדפסה באנגלית ליום עבודה מלא. תנאים טובים, טלפון 867501.

מפעל גדול בדרום
מחפש
פקיד רכש ויבואים עצמאי

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית לפחות וידע טכני.
* נסיון של 5 שנים לפחות בשטח הרכש.
* נסיון בתהליכי יבוא וטובין ושחרורם.
* שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית.
* יכולת ניהול משא ומתן עם גורמי חוץ.

השכר ייקבע בהתאם לכישורים האישיים.

המעוניינים יפנו עם פירוט קורות חיים לת. ד. 166, באר־שבע, 84100.

למפעל גדול בדרום
דרוש
מכונאי אחזקה

הכישורים הדרושים:
* בוגרי בית ספר מקצועי
* נסיון בעבודות אחזקה תעשייתיות

תנאי שכר טובים.

נא לפנות עם פרוט קורות חיים לת. ד. 166, באר־שבע, 84100.

בנק אוצר החייל בע"מ
דרוש
שליח אחראי
(בעל רשיון לקטנוע)

לפנות למחלקת כח אדם, רח' החשמונאים 84, תל־אביב, טלפון 288161

לבני פרינה (ישראל) בע"מ
דרושים מכונאים
למכונות תפירה תעשיתיות

(אוניון ספשל ריםולדי)
Union Special Rimoldi
תנאים מצויינים לאנשים המתאימים.

למועמדים המתאימים תינתן אפשרות ארוכה להשתלמות במפעלי־האם באיטליה, שויץ, ובארה"ב.

לפנות: ת. ד. 8199, ירושלים, או טלפונית 03־30469.

לכור תעשיות בע"מ
דרוש
מהנדס תעשיה ומנהל בכיר

על המועמד להיות בעל תואר ראשון בהנדסת תעשיה וניהול ולפחות שבעה שנות נסיון מעשי ומגוון בתעשיה. עדיפות לבעלי תואר שני.

התפקיד דורש ידע בשיטות מתקדמות בפתירת בעיות תפעוליות ומערכות מידע; תכנון ופיקוח ייצור; מערכי מכונות ומפעלים; ושיטות שכר עידוד. מקום העבודה — תל־אביב. התפקיד ידרוש נסיעות לכל חלקי הארץ.

תנאים ומשכורות ייקבעו בהתאם לכישורי המועמד.

נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים ונסיון מעשי, לאגף התפעול, ת. ד. 33333, תל־אביב.

— סודיות מובטחת —

למפעל כימי גדול בדרום
דרוש
מהנדס כימי לייצור

* בוגר הטכניון בחיפה, או בעל השכלה מקבילה. העבודה במשמרות.

השכר ייקבע בהתאם לכישורים.

נא לפנות עם פרוט קורות חיים ל־ת. ד. 166, באר־שבע 84100.

למפעל גדול בדרום
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי

הכישורים הדרושים:
* סוג 3 לפחות בהנה"ח
* נסיון של 3 שנים לפחות כמנה"ח
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידיעת השפה האנגלית רצויה

השכר ייקבע בהתאם לכישורים האישיים.
המעוניינים יפנו עם פרוט קורות חיים לת. ד. 166, באר־שבע 84100.

המועצה המקומית רמת־השרון

מכרז עובדים פומבי מספר 17/73
עובד סוציאלי כשיר

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) התשכ"ב—1962, מכריזה המועצה המקומית רמת השרון על משרה פנויה כדלקמן: —

תואר המשרה: עובד/ת סוציאלי כשיר
דרגת המשרה: י"ב — (28) — י"ג' (30) בדרוג האחיד
שעור המשרה: 1.0
בקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה, לא יאוחר מ־11.9.73 על גבי טפסים אותם אפשר לקבל במזכירות המועצה.

מנחם בלקין
ראש המועצה

מפלגת העבודה הישראלית · מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך — מטה הבחירות
חיפה

ליום הבחירות ב־11.9.73
דרושות מכוניות

מהסוגים: טנדרים, מכוניות פרטיות וכל רכב אחר שאפשר להסיע נוסעים.

על המעונינים לפנות החל ביום ג' 28.8.73 בבית מפלגת העבודה ככר סולל בונה, חיפה, מחלקת התחבורה. בין השעות 08.00—12.00 בבוקר ומשעה 16.00—19.00. טלפון 661131.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, מטה־יהודה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה באישור של הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית מס. מי/178.

שינוי לתכנית מתאר מקומית מס. מי/116 שינוי יעוד שטח חקלאי למלונאות גוש וקיש גוש 29541 חלקה 15 בכניסה לנוה אילן. שהודעה על הפקדתו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 1881 עמ' 649.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט, המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מטה יהודה, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום ובשעות שהמשרדים הנ"ל פתוחים לקהל.

ד. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

ס"ו בתמוז תשל"ג
15 ביולי 1973.

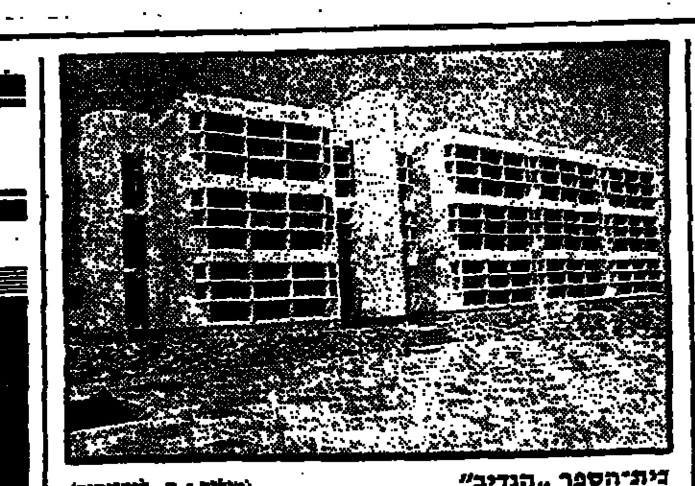
בית־הספר „הנדיב" (צילום: פ. ליפשביץ)

14 מיליון ל"י למבני חינוך בהרצליה
בית־ספר ראשון בבניה מתועשת

מאת סופר „דבר" בשרון

בהרצליה הושלמה בימים אלה בנייתו של בית־הספר „הנדיב", בן שלוש קומות, שהוא הראשון בארץ שנבנה בבניה מתועשת, אשר במשכה שמונה חדשים בלבד.

בבנין 18 כיתות מרווחות, אולם התעמלות, אולם הרצאות וחדרי מורים ושטחו 2400 מ"ר. הוא עלה כמליון ו־750,000 ל"י, זול יותר מבניה רגילה.

על כך נמסר אתמול בסיור אנשי חינוך ועתונאים לקראת שנת הלימודים תשל"ד, בהדרכתו של יוסף נבו ראש עיריית הרצליה. הסיור נערך בגני ילדים, בתי ספר ומועדוני נוער חדשים ובמרכזים קהילתיים. ראש העיריה מסר, כי בשלוש השנים האחרונות השקיעה העיריה 14 מיליון ל"י במבני חינוך ומועדוני נוער. ארבעה בתי ספר חדשים נוספו לשניים, שהיו קיימים וכן הורחבו בתי־ספר תיכוניים והוקמו בתי־ספר יסודיים. כן הושלמו מרבית הכלקלים בבתי הספר.

י. קשתן מנהל מחלקת החינוך בעיריה מסר על ניסויים חינוכיים הנערכים במספר בתי־ספר בהרצליה, כמה יחידים בכינם. בתשל"ד יכנס לשנתו השניה הניסוי של בי"ס פתוח בהדרכת סמינר הקיבוצים, במטרה לפתח את הפוטנציאל של כל תלמיד וטיפוח פעילות חברתית.

העיסוי לחינוך לאמנות ייערך בהדרכת בית המדרש למורי ציור ואמנות בהרצליה.

מענקים כספיים לתלמידים נזקקים

שורה של חידושים יופעלו לקראת שנת הלימודים הקרובה על ידי משרד הסעד בתחום הסיוע הסוציאלי בבתי הספר.

החל ב־1 בספטמבר יזכו תלמידי א', ה', ו', ז', ח' ממשפחות נזקקות, למענקים כספיים בשיעור של 100 ל"י לילד, ותלמידי התיכון להקצבות בשיעור של 240—200 ל"י. המענקים נועדו לסייע לילדים בכל הקשור ברכישת ספרים והלבשה, ובמקרים מסויימים גם לצורך עריכת בדיקות פסיכולוגיות ופסיכוטכניות.

רשויות הסעד הפיצו טפסי־פניה בכל בתי הספר וגני הילדים ולאחר מכן הועברו המחאות אל בתי־הספר הזכאים להמצאתן למענקים עם פתיחת שנת הלימודים. התלמידים יקבלו את ההמחאות על שם הוריהם ישירות, על פי מען בתי הספר שהגישו את הבקשות.

יותר עובדים סוציאליים

בשנת הלימודים הקרובה יוגדל מספר העובדים הסוציאליים הצמודים לבתי הספר ויגיע ליותר מ־300, כאשר על כל 1000 ילדים ברשות מקומית מאושר תקן לעובד נוער.

ועדה מיוחדת בודקת את כלל הבעיות שנוצרו בעקבות הנהגת הרפורמה והיא תגבש הצעות מפורטות בדבר העסקת פסיכולוגים, מורים, ויועצים. השנה ייערך לראשונה נסיון להצמיד עובד סוציאלי לגני הילדים. כן ייערך נסיון להצמיד עובד סוציאלי אחד לגן ילדים, בית ספר יסודי, חטיבת ביניים ובית ספר תיכון באיזור מגורים אחד.

הודעות לציבור

משרד התקשורת
מכרז מס' 65/73

מזמינה בזה הצעות לאספקת 20,000 עמודי טלפון מעץ מהוספים באורך 7 מטר, 2,000 עמודי טלפון מעץ מהוספים באורך 8 מטר, 100 עמודי טלפון מעץ מהוספים באורך 10 מ'.

מקום האספקה: מחסני הדואר בחיפה או ת"א.

מועד האספקה דרוש: חדשיים לאחר קבלת ההזמנה.

טפסי הצעה, מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל אצל מנהל מחלקת האספקות והמחסנים, רח' הרצל 172, תל־אביב, כל יום בשעות העבודה חדר מס' 17.

בצירוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית בשיעור של 10% מערך ההצעה עד —.50,000 ל"י ובתוספת של 5% עבור יתרת הסכום שמעל —.50,000 ל"י אשר תשמש ערבון לקיום תנאי האספקה.

את ההצעה יש להכניס לאחת מתיבות המכרזים הנמצאות:
1) בלשכת המנהל הכללי, בנין הדואר המרכזי רח' יפו 23, ירושלים, 2) בלשכת מנהל מח' אספקות והמחסנים, רחוב הרצל 172, ת"א (חדר מס' 8 תיבת הצעות מס' 1).

לא יאוחר מיום א' 16.9.73 שעה 12.00 לפנה"צ, על המעטפה יש לרשום מכרז מס' 65/73.

הצעה שתשלח בדרך אחרת לא תובא לדיון.

משרד התקשורת אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.

הצעות בברקים לא תתקבלנה.

המנהל הכללי
משרד התקשורת

„פאן לון" מקימה שכונה בחולון

„פאן לון" מתחילה בימים אלה בהקמת שכונת יוקרה ברחוב סוקר בחולון. השכונה תקרא „נוה פאן לון". בשכונה יוקמו ארבעה בניינים בגובה שמונה קומות. בכל בית יהיו שני פנטהאוזים. בסך הכל יוקמו 132 דירות והבניה תסתיים תוך 30 חדשים.

מהנהלת „פאן לון" נמסר כי הבניה בפרוייקט החדש תהיה מעולה. קניית הקרקע, התכנון והביצוע נעשו כולם על ידי ההנהלה החדשה של החברה. היקף הפרוייקט הוא כ־20 מיליון ל"י והוא הגדול ביותר שהחלה בו ההנהלה החדשה של החברה.

הקמת הפרוייקט נסתייעה בעזרתו הרבה של ראש עיריית חולון פנחס אילון, שרואה בפרוייקט זה בנוף לפיתוח אחד מאזורי היוקרה

עירית רמת־גן

מכרז מס' 35/73

לבצוע עבודות איטום וזיפות גגות בבתי"ס שונים בר"ג

עירית רמת־גן מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבצוע העבודה הנ"ל.

הסברים ופרטים, תנאי המכרז וטפסי הצעת המחירים אפשר לקבל במחלקת מהנדס העיר, ברח' המעגל 26, בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום בסך של —.50 ל"י (תשלום זה אינו מוחזר).

כל המעונין להשתתף במכרז זה יגיש לעיריה הצעה ב־2 עותקים על גבי הטפסים שימסרו לו. ההצעה במעטפה סגורה והיא תוכנס לתיבת ההצעות במזכירות העיריה בחדר מס' 31 בבנין העיריה, רח' ביאליק 35, עד ליום שישי — י"ז באלול תשל"ג — 14.9.73 — שעה 12.00 בצהרים.

על המעטפה יש לציין: „הצעה לביצוע עבודות איטום וזיפות גגות בבתי"ס שונים".

על מגישי ההצעה לצרף ערבות מתאימה במזומנים או ערבות בנקאית בשיעור של 5% מהיקף הצעתו לתקופה של 3 חדשים, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו. את הערבות יש להכניס לתוך מעטפה נפרדת, שתצורף במעטפה נוספת להצעה, ועליה יש לציין: „ערבות למכרז מס' 35/73".

כערבות כשירות תשמשנה:
1) הפקדת מזומנים בקופת העיריה
2) ערבות בנקאית בבנק מוכר
3) המחאה בנקאית בבנק מוכר
4) התחייבות כספית של עירית רמת־גן
5) מכתב לשעבוד כספים בגזברות העיריה, כאושר ע"י גזבר העיריה

את ההצעות יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בהן עלול לגרום לביטולה.

בעת הדיון בהצעות תתחשב העיריה ביכולתו הכספית של המציע ובכושרו לבצע את העבודה, כפי שהוכח בנסיון מעבודותיו הקודמות וכן בותקו ובנסיונו בעבודות דומות.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק „קבלנים רשומים" לעבודה מסוג זה בהתאם ל„חוק רשום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969".

על המציע לצרף אשור מתאים על רישומו וסיווגו, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ד"ר ישראל פלד
ראש העיריה

רחובות ברמת־גן ייסגרו לרכב כבד

רחובות מוצאים ברמת־גן ייסגרו לתנועת רכב כבד בשעות מסויימות ביום ובלילה — הודיע ראש העיריה ד"ר פלד.

הרחובות שיאסרו לתנועת רכב כבד יהיו פודיצ'ק, הרואה ו־קריניצי.

נמסר, כי סוכם עם סגן שר התחבורה והעיריה שתקבע את השעות בהן תיאסר התנועה ברחובות אלה. (צ)

מפלגת העבודה הישראלית · מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך
מחוז תל־אביב
מ־28.8.73 עד 30.8.73

פעולות אגוד מקצועי

שלישי — 28.8.73
— יד אליהו „בית אשכולי" — כנס חברים פנסיונרים — ח"כ א. אנקוריון, ג. אביגדור, יצחק בהם.
12.00 — מסחר ותעשיה — נחמה לויתן.
12.00 — תחנת צוקרמן — אסיפה — א. סגל, י. ביינברג.
12.00 — גולדסמיט קובה — אסיפה — י. גלעדי.
12.00 — „פלסם" — אסיפה — ב. אלבו.
12.00 — מוסך „ניר" — אסיפה — כ. כגול.
19.30 — בית אשכול יד אליהו — כנס אזורי פנסיונרים — ח"כ אנקוריון
19.30 — מוזן „הלן קרטיס" — י. ביינברג, א. רובין.
19.00 — עובדי ועד הפועל — אסיפה — צ. ארצי.
16.30 — בנק לאומי (שרותים) — אסיפה — הגה רוזנבקים, כזל משולם.

רביעי — 29.8.73
12.00 — פועל עור — כתון — א. סגל, פ. בן־דוד.
12.00 — מתכת „דסם" — ש. בינה.
12.00 — „בטובי" — אסיפה — ב. זהר.
12.00 — „אלקוק" — פגישה אלקון — כ. אלבו.
12.00 — מוזן — „תפרלגי" — י. ביינברג, א. רובין.
17.00 — כנס העובדות השכירות — היה גרספלד.

חמישי — 30.8.73
19.00 — הא הפקידים בבחוז — פגישה — א. ביילין, י. אביעד.
19.00 — יפו מועדון ההסתדרות — כנס חברים פנסיונרים — ד. בן מאיר, ש. אפרתי, י. זילוכבסקי.
19.00 — „גפים" — א. סגל, י. גלעדי.
19.30 — מועדון ההסתדרות — גבעת עליה — כנס אזורי פנסיונרים — דב בן־מאיר
19.30 — מוזן „לחמנוי" — פ. מישורי, י. ביינברג.

אספות וכנוסים סניפים

רביעי — 29.8.73
20.00 — דוברי אידיש — מפגש פומבי — משה ארם, שרגא קנסור, מרדכי הלמיש, ברל פרימר, ה. וסר
20.30 — אנגלו סכסים — מפגש פומבי — חיים צדוק.

חמישי — 30.8.73
20.00 — יד אליהו — אסיפה — מאיר פלם.

ימי עיון

שלישי — 28.8.73
09.00 — עולי פרס — ירושלים — יוסף מיוחס, שאול מלאכי.
09.00 — חברות התקוה, סלמה, מירמר — ברל פרימר, בילה גשרי, לאה ברקין, לילי מנחם.
09.00 — מולים — הכפר הירוק — יוסף רוזן, משה שורת.
09.00 — צעירים — הדר־יוסף — ירושלים — נתן והרן.

רביעי — 29.8.73
09.00 — עדות יוצאי תימן — מירמר — יצחק רבין, זכריה קלון.
09.00 — עובדי מכס, מס הכנסה 2 — ירושלים — צה שפינקלפר, מאיר פינס, שמואל דימלני, מנחם לוין.
09.00 — עובדי מס הכנסה 1—5 — נתניה — רפאל בש, אברהם אחי־עזרא, מנחם ירדני.

חמישי — 30.8.73
9.00 — עובדי מכס וקיזות — אשקלון — מאיר פינס.

חוגי בית

שלישי — 28.8.73
19.00 — סניף גבעת עליה — ברל פרימר.
19.00 — סניף גבעת עליה — זאב דינר.
19.00 — סניף גבעת עליה — א. יהודיין, מ. מיוס.
19.00 — סניף גבעת עליה — שרגא קנסור.
19.30 — שכונת התקוה — בני בילקר.
20.00 — הי"א — הכ' בר, כזל משולם.
20.00 — סניף א' — מבילדה גז — חברות.
20.00 — שבזי — לילי מנחם, זכריה קלון — חברות.
20.00 — רמת־אביב — אורה נמיר — חברות.
20.00 — נוה שרת הגרה — שרה רוקח.
20.00 — עובדת שכירה — ת"א — דב בן־מאיר.
19.30 — איגוד מקצועי ת"א — יד אליהו — חייבי יעקב.
19.30 — איגוד מקצועי ת"א — נוה צה"ל — רפאל בש.
19.30 — נוה שאנן — יוסף חלד.
19.30 — ת"א — יוסף נבו.
20.30 — צעירים — קרית שלום — ח. ברנשטיין.
20.00 — שכ' התקוה — ש. דימלני.
19.30 — שכ' שבזי — לילי מנחם, זכריה קלון.
19.30 — שכ' ספירא — יהודה יהודאי.
20.00 — התקוה — צעירים — אמנון נויבק.
20.00 — התקוה — צעירים — חיים למון.
20.00 — התקוה — צעירים — גבי דאגן.
21.00 — ת"א — שמעון פרס.
21.00 — ת"א — יהושע רבינוביץ.

רביעי — 29.8.73
20.00 — קרית שלום — חברות — לאה רבין, לילי מנחם.
20.00 — הדר יוסף — חברות.
20.00 — ת"א — לילי מנחם — חברות.
17.00 — יפו — אורה נמיר — חברות.
17.00 — גבעת עליה — רינה הדון — חברות.
19.00 — סניף גבעת עליה — ח"כ אהרן בקר.
19.00 — סניף גבעת עליה — יהושע כצמן.
19.00 — סניף יפו — דב בן־מאיר.
19.00 — סניף יפו — אברהם כהן.
19.00 — סניף יפו — א. מבקן.
20.00 — רמת החיל — ריקל לב.
19.30 — ת"א — י. רבינוביץ.
20.30 — רמת־אביב — ד. זכין.
21.00 — ת"א — צעירים — אבי רייך.
20.30 — קרית שלום — צעירים — י. מנדלסון.
19.30 — ת"א איגוד מקצועי — י. זכה.
19.30 — ת"א איגוד מקצועי — יששכר כהן.
19.30 — בצרון — אברהם גומספורד.
19.30 — נוה שאנן — ש. אביזמר.
19.00 — ת"א — ברל רפפורט.
19.00 — ת"א — ז. הריגג.
19.00 — ת"א — ג. נאמן.
19.00 — ת"א — כיבי מרדכי.
20.00 — התקוה — צעירים — חיים הריבי.
19.30 — שכונת התקוה — כנעני.
19.00 — ת"א — הדר שהם.

חמישי — 30.8.73
19.00 — שכ' התקוה — פ. קנסור.
20.00 — ת"א — א. הראל.
19.30 — איגוד מקצועי ת"א — הדר־יוסף — י. קיבה.
20.30 — סטודנטים — ל. יפה.
20.00 — ת"א — א. הרליק.
21.30 — רמת־אביב — שמעון פרס.
20.00 — ת"א — ז. הריגג.
20.30 — תל־ברוך — צ. דינשטיין.
20.00 — סניף רבין — אסתר הרליק, לאה רבין — חברות.
19.00 — סניף גבעת עליה — ש. הנדלמן, צ. ארצי, חיים כהן
19.00 — סניף גבעת עליה — נסים בכר, י. פניגר.
20.30 — ת"א — דב בן־מאיר.
19.00 — יפו (ערבים) פלוטניקוב מטקן.
19.00 — סניף יפו — נתן אלמוזלינו.
19.00 — גבעת עליה — אריה אהרן.

שישי — 31.8.73
21.00 — ת"א — י. רבינוביץ.

هكذا من الاصل

BAUFA

ראדיאטור חשמלי
תוצרת גרמניה
לחימום אידיאלי
של הבית בחורף

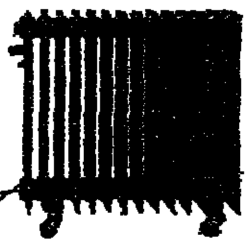

* מצוייד בטרמוסטט לביקורת אוטומטית של הטמפרטורה.
3 דרגות חום שונות: 700, 1400, 2000 ואט.
* עיצוב מהודר, בצבע זהוב.
* ניידות מקסימלית מחדר לחדר.
* שרותי אלקטרה וחלקי חלוף מובטחים.

אלקטרה
שרות נאמן שעמד במבחן.

הטיפול הדחוף הציל חיי הנוסעת מקייפטאון

העזרה הרפואית הדחופה שהוגשה לנוסעת מדרום־אפריקה בדרכה ללוד הצילה אותה מסכנה ממשית לחייה — אמרו אתמול חוגים רפואיים לכתב עתי"ם. אלמלא ההחשה העזרה הרפואית באופירה שם נחת המטוס לפני הגיעו ללוד עלולה היתה לחול התפתחות מסוכנת.

מטוס „אל־על" שהיה בדרכו מדרום־אפריקה לישראל נחת באופירה ביום א' בשבע, כדי לאפשר טיפול דחוף בנוסעת שסבלה לפתע מדימום פנימי. רופא צבאי שהגיע למסלול באופירה טיפל בנוסעת, אלזה היילי, מורה בת 27 ומיד החזרה למטוס שהמשיך ללוד תחת סמוך ל־חצות.

החולה הועברה מתוסרת הטייסת באמבולנס לבית־החולים „תל־השומר". אתמול, שמונה שעות אחרי הגיעה ללוד, הביעה התיירת את רצונה להמשיך בביקורה בישראל כמתוכנן, אך היא מאושפזת עדיין בבית החולים „תל־השומר" והיא זקוקה להשגחה רפואית. (צ)

אייבי נתן שוקל הפסקת השידורים

אייבי נתן שוקל את הפסקת שידורי „קול השלום" לרגל בעיות כספיות וקשיים במציאת אנשי צוות ההי־שים במקום אלה שעזבו את ספינתו.

„ספינת השלום" עוגנת מול חוף אשדוד. אחד מאנשי הצוות הישראלי שחזר ביום א' לחוף, סיפר כי אייבי נתן עייף מאד ומאוכזב מכשלונו לארגן מפגשים של יהודים וערבים על סיפון הספינה.

האיש סיפר, כי בקופת הספינה נשאר סכום קטן. חלק מהסכום שנאסף במכירה הפומבית שערכו ידידיו של אייבי לפני כחודשיים בתל־אביב.

מסתבר, כי למרות שמזה למעלה מחודשיים משדרת התחנה קטעי פרסומת לא קיבל אייבי נתן את התשלומים. גם הסכום שכבר הועבר אליו הוא בצורת המחאות דחויות. דבר שמקשה על מימון ההוצאות השוטפות של הספינה.

בשבועות האחרונים עזבו את הספינה כמה מאנשי הצוות המקצועי וביניהם הקצין הראשון ורב המלחים. גם הקריינים בערבית הפסיקו עבודתם.

נודע, כי גם רב החובל של הספינה, הצרפתי פרנסואה בואן, הודיע לאייבי נתן כי ימשיך בעבודתו רק בשכר של 1200 דולר בחודש. איש הצוות שחזר ביום א' לחוף, סיפר כי בשלב ראשון מתכונן אייבי נתן להפסיק את שידורי הספינה באופן זמני, כדי לנסות ולארגן את צוותה מחדש.

ביום א' לא חודשו שידורי הספינה ובשיחה טלפונית עם ידידים בתל־אביב, מסר אייבי, כי הגנרטור המפעיל את המשדרים יצא מכלל פעולה. (ע)

הכל לתלמיד
בבתי הכל בו המפוארים
של
המשביר לצרכן

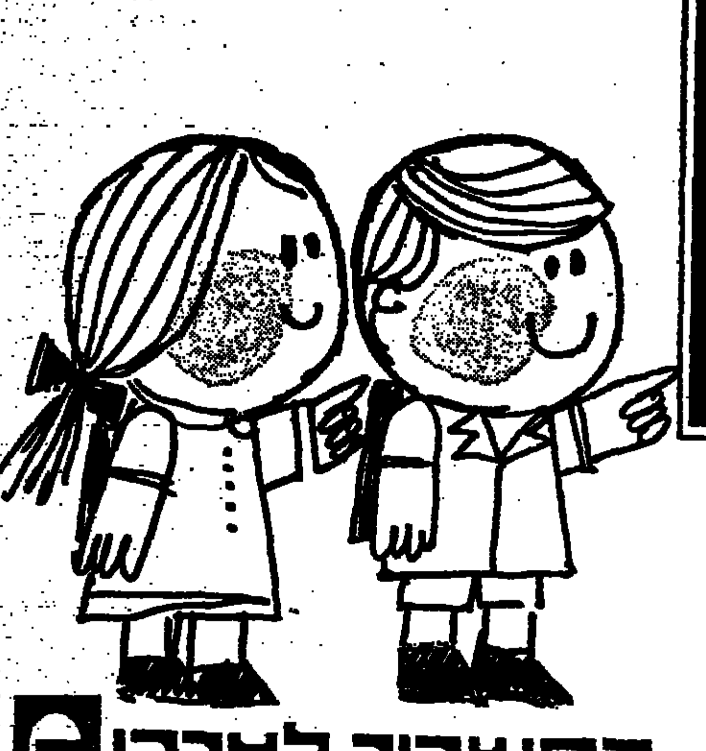

• תלבושת אחידה
• תלבושת גדנע
• ביגוד לחגים ולימי חול
• תיקים וילקוטים
• נעלים, נעלי התעמלות וגדנע

המשביר לצרכן
רשת בתי כל בו יחידה בישראל

נצלו את השבוע בלבן בהמשביר לצרכן

מבחר רב ומגוון של מפות, מפיות, ציפות ושמיכות, מגבות וסדינים בכל צבעי הקשת.

ההנחות בתוקף רק בתקופת המבצע מ־2.9.73 ועד 10.9.73.

רשתות השיווק:

חשש למחסור בעופות לחגים

משרד החקלאות: ההספקה מובטחת ואין סיבה להעלות מחירים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

חשש לקשיים באספקת עופות לקראת החגים בגלל הביקוש המוגבר, העלו אתמול אנשי רשתות השיווק הגדולות.

סמנכ"ל משרד החקלאות איתן ישראלי מסר לי לפני ימים מספר כי הספקת העופות עומדת עתה על 8000 טונות לחודש והיא מספקת את הצריכה. המחיר הסיטונאי יציב כבר כמה חדשים ועומד על 3.50 ל"י לקילו חי. לפי הרבאות הייצור היום, אף כי המחיר המובטח לחקלאים הוא רק 3.30 ל"י לקילו.

ישראלי אמר, כי לקראת החודשים ספטמבר־אוקטובר תגדל ההספקה ב־1000 טונות לחודש, ריבוא: ל־9000 טונות. הדיבר מסתבר מנתוני ההדגרה של האפרוחים שגדלה בחצי מיליון בהשוואה לחודשים הקודמים. הדבר מבטיח, לדבריו, הספקה מסודרת של הפטמים לקראת החגים וייתכן גם כי אפשר יהיה להתחיל לשחזם לאיסום. אם תתחיל שחיטה לאיסום יש אף סיכוי שמחיר העופות יירד. בכל אופן לא תהיה כל סיבה, לדעתו, להעלאת מחירים לקראת החגים ובפרט שגם מחירי העופות כלולים בצו הקפאת המחירים.

מבקשים דרך הלכתית למנוע הפסדים בענף החלב

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

מועצת־החלב פנתה אל המכון לחקר החקלאות על־פי התורה ואל הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, בבקשה למצוא דרך למניעת הפסדים כבדים בענף החלבי בגלל צמידות השבת לשני ימי ראש־השנה.

צמידות השבת לשני ימי ראש־השנה, שיחולו השנה בימים ה' ו־ו' — 27 ו־28 בספטמבר — תעורר בעיות קשות של שיווק חלב השתיה ושאר מוצרי המזון, כאשר הצרכנים יצטרכו להצטייד במזון לארבעה ימים לפחות. אולם, קושי מיוחד יתהווה באפשרות ניצול החלב ביעילות מירבית, אם יהיה הכרח להשבית את המחלבות שלושה וחצי ימים, מיום ד' בצהריים עד מוצאי־שבת.

לדעת מועצת החלב אין שום אפשרות טכנית לשמור את החלב ולהבטיח את השימוש בו להספקת חלב שתיה ותוצרת, אם לא יוכלו להפעיל בימי ראש־השנה את המחלבות, ולו לפחות לסרוגין.

יש לציין כי הבעייה איננה כספית בלבד, והיכה המצב הקשה בענף החלב בכלל, כאשר הייצור אינו מדביק את הצריכה הגדלה ומחירי היבוא של אבקת־חלב והמאה עולים בהתמדה.

2 נפצעו קשה במפולת

פועל וקבלן בניין נפצעו אתמול קשה כאשר נקברו במפולת חול בעת שעבדו על קרקעית בור שנחפר ב־סביון. מזלם של השניים היה שנקברו עד הצוואר ו־ראשיהם בצבצו מעל המפולת.

המקרה קרה בשעות אחר־הצהריים, כאשר פועל מבני המיעוטים בשם מחמוד וקבלן המשנה זלמן עבדו על קרקעית הבור לקראת דיפונו. באתר בניה ברחוב סמדר בסביון. לפתע אירעה מפולת חול שכיסתה את השניים עד צווארם.

פועלי בניין שנמצאו בקרבת מקום ניסו להוציא את הנלכדים אולם לא הצליחו והזעיקו את מכבי אש פתח־תקוה.

מפקד תחנת הכיבוי דוד גולדנברג מסר, כי לעיני הכבאים נתגלו שני אנשים מתקשים בנשימה וללא אפשרות תזוזה. ארבעה כבאים ובראשם רב סמל יצחק הבניזי. הצליחו מיד המוכות בבור ואחר כך החלו לחפור בעזרת הפועלים. מקץ שעתיים חולצו שני האנשים והועברו לבית החולים. (ע)

המפקד היהודי־קנאדי של חטיבה 7 מיולי 1948 ועד סיום הקרבות של מלחמת השחרור, קולונל (מיל.) בן דונקלמן, בא אתמול לישראל, כדי להשתתף בכינוס חיילי החטיבה.

חוף רחצה חדש באל־עריש

מאת סופר „דבר" בדרום

חוף רחצה חדש עבור ישראלים הרוצים לבלות באל־עריש נחנך אתמול בטקס חגיגי בצפון העיר. זהו חוף נקי ורחב והותקנו בו סוכות עץ צבעוניות ומגרשי חניה גדולים לרכב. שלושה מצילים מקומיים שעברו קורסים מתאימים וקיבלו הסמכה ישגיחו על המתרחצים.

מפקד האיזור, אלוף־משנה כבשה אביחי, אמר, שלאורך החוף יטע הממשל שדרות נוספות של דקלים. מתוך מאות הישראלים שבאו לחגיגה על החוף היום היו כאלה שלא הצטיידו בבגדי ים אך לא יכלו להתאפק ונכנסו בבגדיהם לרחוץ בים. בערב ערך אזור השייכים הגדולים של שבטי הבדואים באיזור הזג' עייד כרה חגיגית למוזמנים ערבים שבאו לאירוע.

הנשיא מינה שופטים

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, מינה אתמול את הי"ה יעקב בוק, יהודה וייס, יעקב טירקל ויוסף חג' יחיא לכהונת שופט בית משפט מחוזי, והי"ה יהונן איסמן, יהושע בן־שלמה, אליהו כהן ואורי שטרוזמן — לכהונת שופט בית משפט השלום.

בטקס נכחו שר המשפטים, מר י. ש. שפירא, מנהל בתי המשפט, השופט מ. נאכס.

בשר טרי התייקר ב־30 אגורות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„מרבק" הודיעה בתחילת השבוע על ייקור הבקר הטרי ב־30 אג' לקילו. התייקרות זו מעמידה בסכנה את יציבות מחירי הבשר בשבועות האחרונים.

לאחרונה נעשו מאמצים על ידי חברת „מרבק" ורשתות השיווק להגביר את מכירת הבקר הטרי, בעקבות הירידה שחלה במכירות בשל ההתייקרות של הבשר. במסגרת פעולות אלה, היו מבצעים מיוחדים של הוזלת מחיר הבשר.

אב ובנו נאשמים ברצח

אב ובנו מכפר ימה שליד כפר סבא, מואשמים ברצח הבת האחות, בגלל חילול כבוד המשפחה.

בכתב אישום שהוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל־אביב, מואשמים עבדאללה רחמאן זידאן, בן 64, ובנו סייף א דין זידאן, בן 22 ברצח הוסניה זידאן.

צייד שרה סירוסה, סגנית בכירה :פרק־ליט בחוז המרכז, טוענת בכתב האישום, כי ב־17.7.73, בשעה 7.30 בבוקר, הכו השניים את הנערה במכוש על ראשה ולא הירפו עד צאת נשמתה. (צ)

חוקרים התנהגות פקיד בנק הדואר

נציב שירות המדינה יעקב ניצן הורה לחקור באורח יסודי התנהגות של פקיד בנק הדואר בתל־אביב בעקבות תלונה של אזרח.

האזרח התלונן על כך שהפקיד נעל את אשנב הדואר בזמן שעות קבלת קהל, לצרכים פרטיים והשאיר את האזרחים לעמוד בתור ללא מתן שירות כל אותה עת.

נציב השירות הורה להעמיד את הנזכר בפני בית־דין משמעתי אם יימצא יסוד לתלונת האזרח.

נגנבו 4,500 שעוני „סייקו"

משטרת מחוז תל־אביב חוקרת תלונה על היעלמם של 4500 שעוני „סייקו" ממחסני מכס בתל־אביב.

במחסנים ברחוב ריב"ל 22 בתל־אביב, השייכים לבני משה קרסו, נצלמה במשך השבוע האחרון הכמות הגדולה של שעונים שערכם כ־400,000 ל"י. בעלי המחסן התלוננו על כך במשטרה. (ע)

צעדת שלושת הימים תשל"ג
17.9.73 - 19.9.73

נותרו עוד 3 ימים לסיום ההרשמה לצעדה

לאחר מועד זה לא יתקבלו צועדים נוספים.
טפסי הרשמה ניתן לקבל בכל בתי הדואר בארץ.

„קבוצות נוער המעוניינות להשתתף בצעדה — באמצעות הגדנ"ע — מתבקשות להתקשר בהקדם האפשרי עם פיקוד הגדנ"ע".

מפקדת הצעדה, ד. צ. 1010

האופרה הישראלית מציגה
מלכת שבא

גראנדאופרה רומנטית אקזוטית מאת קארל גולדמרק
בהשתתפות צוות ענק של סולני אופרה ובלט ישראליים •
ובלט האופרה הישראלית
מכירת הכרטיסים המוקדמת נמשכת

ת"א: אלנבי 1 טל. 57227. ירושלים: ברנאים. חיפה: קופת מכבי

יופיע בקרוב

רבעון לכלכלה
חוברת מס' 9-78

סימון קוזניץ	ההתפתחות הכלכלית של ישראל
דן פטינקין	על המחקר הכלכלי בישראל
משה זנבר	מחשבה מדיניות והתפתחות בתחום
שאול ברונפלד	המוניטרי 1948 עד 1972 (פרק שני)
אפרים קליימן	כסף ואינפלציה בישראל
נדב הלוי	מגמות בעודף היבוא ובמימונו
דוד כוכב,	התפתחות הוצאות הבטחון והשפעתן על
יעקב ליפשיץ	המשק הלאומי והתעשיה
אליעזר־ברזאקום	תכנית לתפרוסת אוכלוסיה בת חמישה מליון בישראל — מטרות ואמצעים
ישראל קיפר	הרכב כח האדם בישראל — מגמות ותמורות
אפרים אחירם	קליטת העליה והמשק הישראלי — עבר, הווה, עתיד
לחויג ברגר	התפוצה היהודית בתקופת המדינה
חיים לוי	התערבות ממשלתית המריצי השקעה ומחיר במטבע זר
תעשיה	
אברהם שליב	— התפתחות התעשיה והמלאכה במדינת ישראל — הישגים ובעיות
בנימין הורן	התפתחות ענף הטקסטיל בישראל
חברת עובדים	
אברהם זברסקי	תפקידי משק העובדים בשנות השבעים
אהוד שילו	משק העובדים — ההתפתחויות בתקופה האחרונה וכגמות לעתיד.
יוסף פרלמוטר	25 שנות חקלאות ישראל ועל בעיות ההתיישבות העובדת
חקלאות	
שמואל פוהורילס	החקלאות והמדינה / נכיון הערכה של יחסים קונסרברסלאים
יואב כסלו	הקידום הטכנולוגי בחקלאות
ישי ספרים, חיים צבן, יהאש זעירה (מכון הלקני)	מגמות המחקר החקלאי בישראל לאור הערכת צרכי המשק הלאומי

בהזמנות נא לפנות עם עובד רח' מזא"ה 22
ת. ד. 470 תל־אביב

מפלגת העבודה הישראלית
סניף ארלוזורוב תל־אביב, בילינסון 6
מחר, יום רביעי א' באלול תשל"ג (29.8.73) בשעה 730 בערב מתקיימת
ישיבת מזכירות הסניף
ההשתתפות חובה.
יהודה וייסמן
מזכיר סניף המפלגה

3 חדרים
• חזית
• פינתית
• הרבה תוספות
רמת־יוסף טל. 874795

אזכרה וגילוי מצבה

ליקירינו

אסיה וליפמן כץ ז"ל

תתקיים ביום חמישי 30.8, ב' אלול בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון (הכפר החדש).

התחבורה תצא מרחוב בירון 10 בשעה 4.00.

רחל ומשה פורת
משפחות דוברין, לוין, כץ

לחברנו משה רינת

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

המרכז לתרבות ולחינוך
של ההסתדרות

לחברתנו חביבה דגן

משתתפות באבלכם הכבד במות

האם

בית מועצת הפועלות

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

חוק פיקוח על בתי ספר
תשכ"ט-1969

הודעה בדבר
החלת החוק על בתי ספר
שהיו קיימים ערב יום תחולתו

במסגרת הפעלה הדרגתית של החוק על בתי ספר שהיו קיימים ערב יום תחולתו 17.7.69 נתפרסם ברשומות • צו, לפיו יחול החוק מיום ה' באלול תשל"ג (2 בספטמבר 1973) על בתי ספר על יסודיים שהיו קיימים ערב יום תחולתו ושאין בידי בעליהם מסמך מאת משרד החינוך והתרבות המאשר כי בית הספר נתון לפיקוחו.
מלבד זה חלות הוראות החוק על כל מוסד חינוכי בלתי רשמי מגן ילדים עד לבית ספר על תיכוני שלא היה קיים ביום פירסומו (17.7.69) וכן על גני ילדים שהיו קיימים ביום תחולתו של החוק בתחום עיריית תל־אביב—יפו.
על פי החוק הנ"ל לא יפתח אדם בית ספר ולא יקיימו אלא אם יש בידו רשיון לפי החוק ובהתאם לתנאיו ולא יפרסם אדם פתיחת בית ספר אם אין עליו רשיון כחוק.
העובר על ההוראה בדבר חובת הרשיון צפוי למאסר שנה ובית הספר/גן הילדים צפוי לסגירה.
הבקשות לקבלת רשיון יישלחו אל המשנה למנהל הכללי האחראי על הפעלת החוק, משרד החינוך והתרבות רחוב שבטי ישראל ירושלים.
בבקשה יש לציין את סוג בית הספר, את מספר התלמידים וגיליהם ואת מספר הכיתות.
• ילקוט פירסומים 1938 עמ' 2176 מיום 14.8.73.

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה

בית ספר למנהלי עבודה
איזור חיפה והצפון

מודיע על הרשמה ללימודי ערב
מנהלי עבודה

מיועד: למנהלי עבודה בפועל, בעלי נסיון בניהול עבודה.
משך הלימודים: כ־12 חודשי לימוד, פעמיים בשבוע בשעות אחר־הצהריים.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למשרדי המכון, חיפה, דרך העצמאות 82.
טלפונים: 666388, 667635.

משרד התחבורה
המפקח על התעבורה
במחוזות ירושלים והדרום

מודיע:
לרגל כנס חטיבה 7
בלטרון
ביום רביעי 29.8.73
ייסגר לתנועה כביש לטרון
משעה 15.00 ועד שעה 22.00
משער הגיא ועד צומת נשר

הכניסה תותר רק למוזמנים בעלי התו.
כמו כן תותר כניסת רכב של תושבי האיזור.

ציבור הנהגים מתבקש לשים לב לשילוט ולהוראות השוטרים אשר יכוונו את התנועה.

אל תבזבז מים

בהוד - השרון
דרוש
מחלק עתונים
עם אופניים או קטנוע
לשעות הבוקר המוקדמות
לפנות: הירשברג
דרך השרון 106, הוד־השרון
בית גפני
או בטלפון: 92 41 07

ביקור המזכ״ל באזור

מאת ראובן עשור

ואלדהיים – מקצוען המתהלך בין הטיפות

ד״ר קורט ואלדהיים, המזכיר הכללי של אר״ם, הוא דיפלומאט במלוא מובנה של המלה. בניגוד לקודמיו הוא מהלך בקלות ובאלגנטיות בין הטיפות של המחלוקות והניגודים העולמיים, ולפי־זאת עד כה טרם ניזוקה יוקרתו בהיזה ניכרת. הערבים רואים בו איש אובייקטיבי, ואין הם באים אליו בטענות. יש לשער שגם ממשלת ישראל ונציגיה יקבלוהו, בביקורו הקרוב בארץ, בכבוד ובהערכה כנה.

ואלדהיים נולד בשנת 1918 בעיר וורדן שבאוסטריה התחתית, למשפחת פקידים. בשנת 1939 החל ללמוד משפטים. ההסמך במקצוע זה ב־1944. במלחמת העולם שירת, ככל בני ארצו, בצבא הגרמני. משנסתיימה המלחמה נכנס לשירות הקונסולארי האוסטרי, שם החל לצלוח במהירות בשלבי הסולם: בשנים 1948—1951 היה מזכיר ראשון בשגרירות האוסטרית בפאריס; לאחר מכן — היה מנהל כוח־אדם של משרד החוץ; ב־1955 היה משקיף ליד אר״ם; בין 1959—1960 היה שגריר אוסטריה באוטווה; ובשנות ה־60 הראשונות היה מנהל המחלקה המדינית של משרד החוץ, ובשנת 1964 — שגריר באו״ם.

בין 1968 ו־1970 שימש ואלדהיים כשר חוץ; בשנת 1971 התחרה על מקום נשיא אוסטריה, אך הובס וחזר לשמש שגריר ארצו ליד האומות המאוחדות.

אף על פי שנוצח במערכה הפוליטית הפנימית, הצליח לצבור למפלגתו מספר קולות גדול יותר משזכתה בו אי־פעם.

שלושה שלבים היו בקאריירה שלו: השלב הראשון שבו טיפס במעלה סולם משרד החוץ האוסטרי, גילה במישות הבנה רבה. ידע להקשיב, היה פתוח לנימוקים, רגיש לדעת הקהל — תכונות „מקצועיות" מועילות, שמאפיינות אותו עד היום. כשרונו לשפות עמד לו, ואם כי המבטא האוסטרי הרך שלו מורגש היטב, רואים אותו הכל כ„איש העולם הגדול".

השלב השני היה — כשר החוץ. בתפקידו זה השכיל לטפח יחסים הן עם המזרח והן עם המערב, והקפיד היטב על קיום קשריו עם השגרירויות הערביות ועם השגרירות הישראלית כאחת. שורה של הסכמים חשובים נחתמו בין ישראל לאוסטריה בתקופת כהונתו; החשוב בכולם הוא ההסכם על ביטול הדדי של הויזות בשנת 1969. בתקופתו החל גם המעבר של עולי ברה״מ דרך וינה. עניין שבזכותו קשרו מדינאים ישראליים שבחים לאוסטריה בפומבי. אין ספק שמניעים הומאניטאריים עמדו מאחורי מדיניות זו. בראש ממשלת אוסטריה, דאז קלאוס, שר החוץ של אוסטריה, ד״ר ואלדהיים, הם שהוליכוה עליה.

השלב החשוב מכל בקאריירה שלו הוא השלישי — היבחרותו למזכיר אר״ם. כזכור תמכו תחילה האמריקאים במועמדותו של יעקובסון הפיני (יהודי) לכהונת המזכ״ל; רק בשלב מאוחר החליטו לתמוך בואלדהיים. כיוון שלרוסים היה ואלדהיים נוח יותר מיעקובסון, הושגה הפשרה ההוא גבוה. גם בתפקיד זה בלט ואלדהיים בדרך הירידתו המפלגת. באר־רצונו להתחייב ולהסתבך, ובמיוחד בכשרונו האדמיניסטראטיבי המעולה. על ואלדהיים קשה יותר להשפיע, שהיה בימי או־טאנט. עם זאת ברור שהוא חייב להתבסס על החלטות, קשה להטות אותו ללחצים, כפי לסות אר״ם ולדאוג לביצוען כמידת יכולתו.

ד״ר קורט ואלדהיים

אשר לישראל, בחוגים מדיניים המקורבים לואלדהיים — לא־ישראליים, כמובן — רווחת הדעה שהוא אינו מן המצדדים בשיטותיו של גונאר יארינג. הוא הגיע לכלל מסקנה, כי התעקשותו של יארינג על תזכירו מפברואר 1971 לא הועילה לו, וכי האיסר במשימתו של השוודי לא רק שלא העלה את יוקרת אר״ם אלא להיפך. במה סייעו ליארינג ההחלטות שקיבל אר״ם לפי רוחו, אם לא קידמו את העניין שלשמו נבחר? אולי אין זה מקרה שואלדהיים, בביקורו כאן, לא ילווה על־ידי יארינג.

ישראל מפוכחת דייה כדי להביט עצמה מפני תוצאות מרחיקות לכת של ביקור הבזק הזה.

ישראל מעוניינת מאוד בביקור זה, שהרי אין כמו מראה עיניים ואלדהיים טרם ביקר בארץ. העובדה שהוא שומר על יחסים מצויינים הן עם המשלחות הערביות והן עם תקוע ואנשיו, רק מעלה את יוקרתו וטומנת בחובה סיכוי — אם כי קלוש — שיוכל לתרום, ולו משהו, לשיפור המצב. ישראל תנסה ודאי לשכנעו, שרק מו״מ ישיר הוא שיביא לתוצאה וכי יארינג נכשל בעבודה עקב חד־צדדיותו ועקשנותו.

יש לשער שיתקבל בארץ בכבוד ובהוקרה, אך גם במידה של ספקנות. אפשר רק לקוות שגם אחרי ביקורו בישראל ובמצרים יוסיף להלך בין הטיפות באותה אלגנטיות כפי שהלך לפני ביקורו במזרח התיכון.

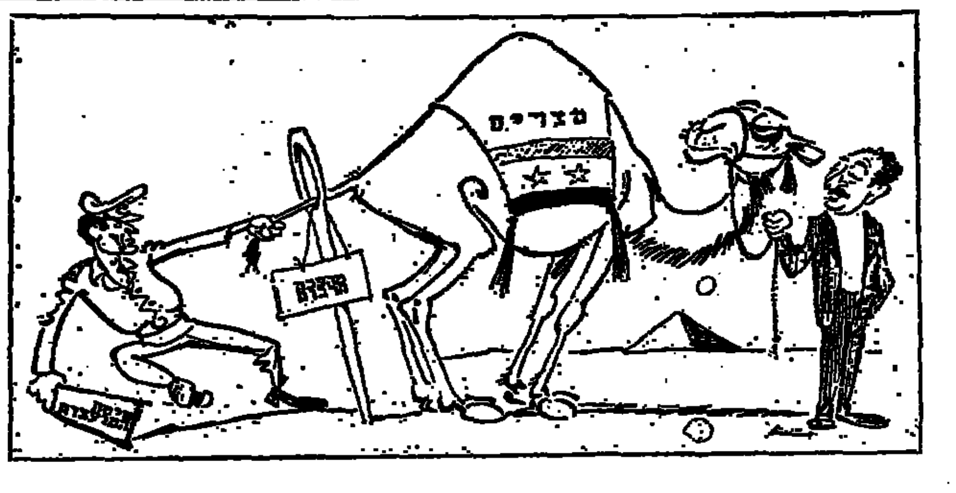

איך להעביר גמל זה דרך קוף המחט האידיאולוגי — הארמונג ב„די וולט"

מי אשם בהידרדרות

מיוחד ל„דבר", מאת ג׳וזף קראפט

אין להעמיס על הנשיא בעיות רבות מדי

הלוחמה האמריקאית בהודו־סין נסתיימה איכשהו, וטוב שנסתיימה. ההפצצות על קאמבודיה פסקו לא בפקודת הנשיא בתוקף סמכותו ובעקבות מו״מ שנסתיים בהסכם. היא לא נסתיימה בעקבות נסיגה אמריקאית חזות לחץ שאין לעמוד בפניו מצד הקומוניסטים בוייטנאם, או בלחצם של היסודות האנטי־מלחמתיים באמריקה עצמה.

הסיום בא בזכות המיגבלות שהושמו בכוונה תחילה על־ידי הקונגרס על סמכות הנשיא, וזאת מתוך היענות לתביעה המכרעת של דעת הציבור הרחב. היתה זו תגובה נאותה של הקונגרס והציבור, שכן בשעה שהנשיאים פתחו במלחמה זו וניהלו אותה, נהג הקונגרס בלא־איכפתיות וגם הציבור הרחב קיבל את הדבר בהסכמה שבשתיקה.

[illegible] הוסיפו לזוועות מלחמת וייטנאם. הנשיא ניקסון האריך את המעורבות האמריקאית במלחמה זו למשך ארבע וחצי שנים מאז נכנס לבית הלבן. בפרק זמן זה קיפחו מאות אלפים חפים מפשע את חייהם. ניקסון הרחיב את זירת המלחמה לתוך קאמבודיה, ציוה על ההפצצות המאסיביות על צפון וייטנאם ושיקר בשיטתיות באוזני העם האמריקאי בנוגע לבירור המעורבות הצבאית האמריקאית בלחמה. להצדקתו טוען הנשיא שעשה מה שעשה מתוך להשיג „שלום תוך כבוד". אמנם נכון הדבר שבראשית השנה הסכימה האנוי למה שלא הסכימה לו קודם לכן, והוא — הפסקת אש, אשר הבטיחה לשעות זמניה את המשך המשטר הנוכחי בדרום־וייטנאם.

אולם הצפון־וייטנאמים שמרו לעצמם את הזכות להחזיק כוחות צבא בדרום־וייטנאם וכן ממשיכים גם לקיים את השפעתם בלאוס, ואילו בקאמבודיה אף הגבירו את כוחם. עתה הם במצב בו הם יכולים להשתלט על קאמבודיה ואף להפעיל לחץ גובר והולך על דרום־וייטנאם. נימוקו של הנשיא ניקסון בדבר הצורך להמשיך במלחמה מתוך שיקולים של מדיניות־חוץ פג כוחו וכלל אינו קיים.

אשמה גדולה יותר רובצת על הנשיא ג׳ונסון. הוא שצעד את הצעד המכריע כאין חזרה ממנו. הוא ש„דינק לתוך האפילה" כאשר הפך את להכות הגרילה הקטנה למלחמה גדולה. הוא שציווה ראשון להפציץ את צפון־וייטנאם. בצדו של הנשיא ג׳ונסון גרם להגברת המאמץ הקומוניסטי. בכדי להבטיח הגנה על יחידות התעופה האמריקאיים, יוצגו כוחות צבא גדולים מארה״ב. כניסת כוחות הצבא הגדולים לזירת וייטנאם שיבשה את מדיניות הפנים של ג׳ונסון ואף גרמה לפילוג במפלגתו. זו היתה הבריאה הגורלית שלא היתה כדוגמתה בתולדות אמריקה המודרנית.

גם הנשיאים קנדי, איזנהאואר וטרומן אינם נקיים מאשמה. הנשיא קנדי הוא שעיגר את כוחות הקרקע הראשונים לוייטנאם. הנשיא איזנהאואר נטל על עצמו התחייבויות כלפי השליטים המושחתים והחולשים בסייגון. הנשיא טרומן הרחיב את „הכמדיה הדיפלומטית" האמריקאית על הדוקטרינה כולה.

את הקונגרס אמנם הוליכו הנשיאים שולל, אבל רק משום שהקונגרס רצה כי יוליכו אותו שולל, או לפחות הסכים להעלים עין. הוכחה מצויינת להעלמת עין זו בצד הקונגרס קיבלנו זה עתה בגילוי ועדת השירותים המזויינים של הסינאט, כי מערכה סודית של הפצצות על קאמבודיה התנהלה במשך שנה תמימה (1969 ו־1970) תוך דיווח מזוייף לוואשינגטון. אולם „גילוי" זה היה כבר ידוע מדיווחי העתונות עוד לפני שנים. אילו רצו המחוקקים באמת לדעת על המתרחש, היו יודעים זאת רק מתוך הקריאה בעתונים והמעקב אחר הידיעות שפורסמו. הסיבה מדוע כה התאמצו חברי הסינאט והקונגרס לא לדעת על ההפצצות „הסודיות" נעוצה בהשקפתם של מרבית האזרחים. מאז מלחמת העולם השניה דגלנו בעדיפות מכרעת לנשיא בתחום מדיניות החוץ. אנו, האזרחים, הטלנו על הנשיא את האחריות לכל הנעשה מחוץ לגבולות ארה״ב. העמדת אירופה על רגליה ושיקומה של יפאן אלה היו „העסקים" של הנשיא, כפי שגם ריסונה של ברה״מ וסין — גם אלה הם „עניניו" של הנשיא. גם זירת המזרח הקרוב וזו של אמריקה הלאטינית ושל דרום־מזרח אסיה — כולן זירות הנשיא. הגיעו הדברים עד כדי כך שהנשיא ניקסון יכול היה להאמין שהוא הנושא באחריות לכל הצלול לקרות אפילו בקאמבודיה הרחוקה והנידחת.

על רקע זה, שימת הקץ להפצצת קאמבודיה על ידי צמצום כוחו של הנשיא אינו אלא מעשה של צדק מתחר. הדבר היה צריך להיעשות עוד לפני זמן רב.

ניתן לכונן שלטון ישר בוואשינגטון ועמו להקנות לאמריקה תפקיד מועיל בזירה העולמית — רק כאשר הרוב הגדול יחדל מלערום על שולחנו של הנשיא שלל בעיות שאין להן פתרון.

„היו הוגנים כלפי ניקסון"

מאת נחום ברנע

רב ממסצ׳וסטס, ברוך קורף, לשעבר מתומכי לחי״ בארה״ב, פתח במסע ציבורי מצליח, לאיזון הביקורת כלפי הנשיא ניקסון. המסע מתנהל תחת הסיסמה „היו הוגנים כלפי ניקסון". מטה המסע, הממוקם בעיר פרובידנס, רוד איילנד, משיב לעשרות קריאות טלפוניות ביום, ולמאות רבות של מכתבים, המכילים תרומות כספיות.

רבות האגודות הלאומיות למען הגינות כלפי הנשיא מאנשי דת אנשים הסבורים שוועדת הסנט לחקירת פרשת ווטרגייט ואמצעי התקשורת אינם נוהגים בהגינות כלפי ניקסון. קורף הגיע לרעיון לאחר שערך ביקור חולים בבית מרפא לחולי נפש ואחד החולים הבטיח לו שהולכים לתלות את הנשיא. הרב, שפנה קודם לכן, עבר מכתב בזכות ניקסון ל„ניו־יורק טיימס", חוסיזה. הוא ביטל את הזמנתו להשתמש באלף הדולרים שהסף וכן בסכום נוסף שתרמו לתשלום המודעה שלו. ידידים לפרסום מודעה גדולה ב„ניו־יורק טיימס". התגובה היתה מרשימה: תוך פחות מחודש הגיעו לביתו תרומות בסך 84 אלף דולר מעשרת אלפים תורמים. הרב מדגיש שאין לו קשרים כלשהם עם הבית הלבן, או עם ועדת הבחירה של הנשיא. שפעילותו היא מן הגילויים המחמדים של פרשת ווטרגייט.

הרב קורף ידוע בקהילתו כפעיל מובהק בעניינים יהודיים. הוא תמך בכספות ומסירות בפעולות לח״י, למרות שגינה לדבריו את פעולותיהם של האלימות. ב־1947 היה מתומכי תכנית להצניח רבבות מעפילים בתוך ארץ־ישראל. באחור יותר נעצר בפאריס בקשר לתכנית להשליך כרוזי תעמולה ציוניים בלב לונדון מהאוויר. הרב קורף קיבל תגובות שליליות רבות למסעו למען ניקסון. התגובות אפריות ביותר באו מאנשי קהילתו לשעבר, שדרשו לקבל

ריצ׳ארד ניקסון

החברותית, היה משום ביזבוז פוטנציאל פורה, המצוי ללא ספק בעליה זו לא פחות מאשר בעליות קודמות.

בקרב עולים אלה מקננים חששות מפני פעולה מאורגנת ומכוונת על־ידי הממשלה ומוסדות רשמיים ורבים מהם נרתעו עד עתה מהתארגנות יזומה מלמעלה. אין זאת אלא שדרוש היה זמן כדי שהעולים ילמדו מן הנסיון שבמציאות הישראלית מפעלים בשם זהה יש להם משמעות אחרת מאשר בארץ מולדתם. נראה, כי התיישבות עירונית בצורה קואופרטיבית היא כבלות הכל הדרך המתאימה ביותר לבעלי מקצועות טכניים ואקדמאיים אשר מבקשים לתת ביטוי מוחשי לזיקתם למדינת ישראל ולבניינה. הנסיות האישיות של העולים משתלבות יפה בדרכיה של ההתיישבות החדשה שתהיה בעתיד פחות חקלאית ויותר עירונית.

רצוי, איפוא, שהמוסדות המיישבים המתכננים את ההתיישבות לשנים הבאות ילוו את הנסיון הראשון בעזרה ובטיפול המתאימים כדי שאלה יהוו כוח־משיכה לעולים רבים אחרים, אשר מחפשים אתגר לרצונם ולמרצם.

גריוואס הבין את הרמז מאתונה

שחרור שר המשפטים הקפריסאי ואקיס על־ידי חוטפיו עשוי להתגלות כצעד גדול לקראת הפגת המהומות באי. גנראל גריוואס, מנהיג המחתרת שהתגרתה ללא הרף בשלטונות החוקיים של האי, הבין הפעם את הרמז מאתונה. ממשלת יוון, שהתייחסה תחילה באהדת־מה לתעלוליו של הגנראל, הסתייגה ממנו באחרונה, בצורה ברורה למדי. אך רק השבוע היא פנתה אליו, זו הפעם הראשונה, בתביעה חד־משמעית שיחדל ממאבקו האלים. התגובה היתה — שחרור ואקיס.

כבר בראשית החודש ניתנה אזהרה מאתונה מפני שימוש „בשיטות של אנרכיה, הנוגדות את המסורת היוונית". אך היא לא היתה מפורשת די הצורך, מקום שלא נקבה בשמו של מנהיג המחתרת. השבוע נתבע גריוואס במפורש על־ידי הנשיא פאפאדופולוס לשים מייד קץ למאבקו המזויין ולחסל את ארגונו המחתרתי. פאפאדופולוס חייב בפנייתו את השיחות בין העדה היוונית והתורכית בקפריסין, שבהן ביקש גריוואס לחבל, על־ידי מסע הטרור שלו.

קרוב לוודאי שגריוואס הושפע גם מהפגנתן ההמונית של נשים בניקוסיה, שנשאו שלטים שבהם הוקע הגנראל כפושע.

בלי „עורף יווני" אין לגריוואס שמץ של סיכוי להתמודד במערכתו האלימה. הוקעתו של הגנראל על־ידי אתונה עשוייה על כן לאפשר לסכם סופית הסכם בין נציגי הרוב היווני והמיעוט התורכי ולהחזיר על כנם את הסדר והשלום הפנימי בקפריסין, לאחר שנים ארוכות של התנגשויות, מעשי טרור ואיבה לחשה.

דאפי – אורח א־רצוי בקאהיר

חזרת כובו בביקור השאי אצל המלך פייסל כפה את עצמו הנשיא סאדאת אורח בלתי־רצוי, קולונל מועמר קדאפי. או של שליט לוב לקאהיר, כשבועיים בלבד לאחר תום וותו הממושכת והמרגיזה שם. ודאי נתקבל על־ידי נשיא רים כמיטרד מציק וכעדות חדשה לשיטות המחץ המסוכנות הקולונל.

קדאפי עזב את ארצו בעיצומו של עימות עם חברות פט הגדולות, שטרם קיבלו את תביעתו להעברת 51 אחוזים כסיהן לידיו. החברות הבלתי־תלויות נכנעות מחוסר ברירה בר לפני ימים מספר, אך החברות האדירות, המשתייכות לורטל הבין־לאומי, עדיין עומדות בסירובן. שליט לוב הגיע ן אולטימטום, שתקפו המקורי פג בשבת שעברה. נראה א זאת שניתנה להן שהות נוספת — אולי משום שקדאפי נא לנכון להתפנות בינתיים לעיסוק דחוף אחר.

הכוונה לנסיעתו הבהולה לקאהיר, ללא הודעה מוקדמת לא הזמנה, ברגע שנודע לו על ביקור „אחיו" סאדאת סעודית. בוודאי, מועמר קדאפי הבין כמובן מייד, כי אדאת מבקש להבטיח לעצמו עורף פיננסי. למקרה של רע מוחלט וסופי בינו לקדאפי. נשיא מצרים גמר אומר חות לימות המשיח את ביצוע האיחוד בין ארצו לבין לוב — ולפני שעה הוא מעדיף שלא לגשת אף להכנות למשאל־עם הבלתי־מחייב בנושא זה, שנקבע לשבת הקרובה. ככל סאדאת הצליח יותר לקבל התחייבויות ברורות תשנות פייסל, כן יוכל להרשות לעצמו להיות נוקשה יותר כלפי דאפי. על כל פנים אפשר לצפות לזיקוקין בין־ערביים עישים בימים הקרובים. ואין זה מן הנמנע, כי „יום איחוד" יהיה ליום ניתוק יחסים בין קאהיר לטריפולי.

תיחה טובה פיתחה

שוני המתיישבים במרכז האזורי בפיתחת רפיח הם חברי אופרטיב שהקימו עולים מברית־המועצות, במגמה להשתתף ורח עצמאי ובמאורגן בייסוד הישוב החדש, העתיד להתזח לעיר ואולי גם לעיר־נמל. בתולדות העליות לארץ־ישראל א היתה עליה — ולו גם בכמות קטנה הרבה יותר מאשר לי ברה״מ — שלא תרמה מכוחה ומרוחה להקמת ישובים הרחבת המפה של הארץ. בקליטת העליה מברה״מ בישובים ימים ופיזורה בשכונות ובסדקים של הכלכלה והמערכת

שירות דב לשימור הסביבה והטבע

ת עדי פרוים

טענותיו של ח״כ י. תמיר בעניין המחסור במים – בורות כלכלית וחוסר הבנה באקולוגיה

ועדת הכלכלה של הכנסת ם יוסף תמיר את הממשלה ויות למיצוי המים בארץ. לו, חטאה הממשלה בכך שלא ה כורים גרעיניים דו־תכליתיים להמתקה ושהשהתה את מרי הנהרות. מאחר שבין האקר ש לא מעט אנשים אינס ים, הכל שלא נוגע בהם ב נושא דבריו.

לו עשה זאת יכולים היו הם יד לו, כי מאגן המים תלוי ור המים בטבע, היינו: ב ם. וכשם שממשלת צ׳אד אי ושמה בעצירת הגשמים ב סהרה, וממשלת ארה״ב אי חראית לשטפונות בעמק ה ויפי, כך יש לממשלת ישראל שפעה מועטת על כמות ה מים באוצרנו. עודפי הגשמים שים 1970 ו־1971 לא באו בזכות גולדה מאיר. כפי ש ור מאשתקד לא נוצר ב ן חיים גבתי. מיעוט הגשמים הוא שהביא להידלדלות מאגרי מים התת־קרקעיים, לנסיגה ס הכנרת ולירידת השפיעה המעיינות הכפצים בארץ. אם להגדיל את כמות המים קת למעשה — בניגוד ל המצויה להלכה — יש לנקוט הדרכים הבאות או במלון: זריעת עננים, השבת מי ם, תפיסת שטפונות והמתקת. זריעת עננים (האמצעי ר כנגד לא מחו האקולוגים) ת בהצלחה לא־מבוטלת, אך כשאין עננים אין מה לזרוע. ת זאת כמוהו האקולוגים נמ נגד הבבת קילוח שופכים. ולם בארץ מעט מאד. כל מעט בה מכוון להשבת השפכים ם האקולוגים נגד המסוד ואתי הכרוך בכך, כגון יתר ריזות רעים וכיו״ב. אמת, המסשלה בתחום זה הם צת מעט מדי ובאיחור כדי, לאקולוגים יש יד בפיגור, שעיכבו כל פעולה שביקשו עשות לעשות.

לאיזות הקיימות יעלה מפעל מים ממותקים לליטר „אותה מחיר". כמה צריך לשלם כאשר אנשים עומדים על סף גוויעה בצמא, אך לא כאשר המדובר בצרכים מסחריים של תעשיה או חקלאות. הרי לגוויעה בצמא טרם הגענו — אף לדעת האופוזיציה. יתר על כן: כל עוד לא נוצלו מי הביוב וכל עוד לא נאגמו מי השטפונות, יהיה זה בזבוז שאין כדוגמתו להמתיק מים, מחירם של הראשונים אינו מגיע למחצית המחיר של מים ממותקים ומי שיפנה להמתקה לפני שינצל את מי הביוב, כמוהו כמי שמאכיל נמר אומצות עגל, בשעה שניתן להשיג בשר חמורים. זה במה שנוגע לצד הכלכלי של הבעיה.

לגבי אקולוגים, ובמיוחד אקולוג איש גח״ל, חוסר ההגיון כאן כפול ומכופל. בנאומו בכנסת ב־11 ביולי השנה הגדיר מנהיג גח״ל את פעולות הפיתוח כבזבוז משחק של שני מיליארד ל״י. החל ב„הילטון" וכלה במפעלי ים המלח ראה והגיב בין בזבוז. כיצד יתיר מכבל (בנגבק) כבר? תכליתי, המונע בכוח גרעיני, אם לא שגעון־גדלות כספי? אולם זה עניין צדדי לגבי עמדת האקולוגים. אלה האחרונים טורדו סערה סביב כל תוכנית־כוח שתוכננה או נבנתה, והפכו שמים וארץ בשם שימור הנוף, מניעת עשן וזיהום טרמי. מה היו הם אומרים לו הוקם כור־גרעיני, ועוד לפני עשר שנים, כפי שתובע יוסף תמיר? גם בארה״ב רווחים עדיין חששות חמורים בכל הנוגע לבטיחותם של כורים גרעיניים (אף שלא אירע שום אסון), וארה״ב עשירה בנסיון, בידע ובכספים. ישראל חסרה כל אלה. אין לה לא נסיון ולא ידע מעשי, הכסף שלרשותה מועט מאד; לפני עשר שנים היה לה עוד פחות מזה. לכן לא קשה לשער איזו סערה היו מחוללים האקולוגים לו הוקמו תחנת־כוח או כור־גרעיני. הם, ובעקבותיהם יוסף תמיר, היו הופכים עולמות נגד ההסתכנות המטורפת שבהקמת כורים גרעיניים. גם היו טוענים, בצדק, „שאין לקפוץ בראש אלא יש להמתין, עד שנוכל ללקט הינם את הנסיון שהצטבר במניעת מטרדים וסכנות הכרוכים בהתקנת כורים אטומיים, במקום לשלם את המחיר הכלכלי והאקולוגי שחייבים לשלם חלוצי טכנולוגיה.

לזכות האקולוגים ייאמר, שהם אינם קובלים על אי־הקמתם של כורים להמתקה או לכל צורך אחר. הסתירה הנואלת שבין התנגדות להקמת תחנות־כוח וניצול נהרות, לבין הטיעון על מחדל ממשלתי בתחום המים, היא אמריקה. שמורה הוא מבצע אישי של ח״כ תמיר. בכך לא זו בלבד שחשף את בורותו בכל הנוגע למשק המים, אלא אף עשה שירות־דוב לשימור הסביבה והטבע. כדי למנוע ממנו לגרום נזק נוסף לעניין האקולוגי, מן הראוי שחובבי הטבע יזמינו אותו לאחד הסמינרים או ימי העיון שהם עורכים מדי פעם. רצוי סמינר למתחילים.

פרסום כלל. משה עמר

צריך להפוך את הנוער לשותף במציאת פתרונות

שיחה עם אל״מ (מיל.) ברוך לוי, ראש הרשות לענייני נוער

מאת אהרן גבע

ועדת ראש הממשלה לילדים ולנוער במצוקה פירסמה את הדו״ח חשבון שלה. ולפי ממצאיו החליטה הממשלה להקים רשות לעניני נוער. „אני מקווה שהרשות תקום עוד לפני הבחירות" — אמר אלוף־משנה (מיל.) ברוך לוי, האיש שיעמוד בראש הרשות.

ברוך לוי נולד בשנת 1933 בעיראק ובגיל שנתיים הגיע לארץ־ישראל. 23 שנים שירת בצבא, בעיקר בהדרכה: בגדנ״ע, בפנימיה הצבאית ובגדנ״ע. בעת השירות הצבאי, הספיק ללמוד באוניברסיטה פסיכולוגיה, סוציולוגיה וחינוך.

„רשות הנוער תהיה גוף מתאם" — אמר ברוך לוי. „ישתתפו בה נציגים בכירים של המשרדים הממשלתיים המטפלים בנוער: חינוך, סעד, בטחון, עבודה, קליטה, בריאות, שיכון וכמובן אוצר". יתכן שלרשויות המשרדים הממשלתיים יצטרפו גם המשטרה, הלשכות וההסתדרות.

הרשות תעסיק בשלב ראשון כמנין אנשים, בתוכם כלכלן, סטטיסטיקאי וסוציולוג. שני גופים ילוו את פעולותיה: ועדה מייעצת ומועצה ציבורית. הוועדה המייעצת תפעל באספקטים המקצועיים, בוולקה תהיה מורכבת מעשרה אנשים שיפעלו במסגרת של ועדת ראש הממשלה לנוער במצוקה ובדרך זו יבטיחו המשכיות הפעולה.

המועצה הציבורית תהיה רחבה יותר ויהיו בה כ־40 חברים. ישתתפו בה נציגי שכונות העוני, תנועות נוער ואירגוני מתנדבים, נציגי השלטון המקומי, פקידי הממשלה ועוד.

הרשות תציין בהמלצות ועדת ראש הממשלה לנוער במצוקה ותקבע לזת עדיפויות לביצוע. במקרים מסויימים תוזמן מחקר מסלים או תחלים על הקמת מסגל. אין בכוונת ברוך לוי לשבת במשרד ולעסוק בניירות בלבד. לעיתים קרובות ייצאו חברי הרשות לשטח כדי לבדוק את המצב, כך ינסו לסלק כפילויות ולקבוע איזה מהגופים יטפל בבעיה זו או אחרת.

ב. לוי אינו משלה את עצמו. הוא יודע שמשרדים אינם נוטים לוותר על סמכויותיהם. אם לא יגיעו לידי הסכם תיפול ההחלטה בישיבת הרשות בהשתתפות ראש הממשלה או בוועדת השרים לשירותי רווחה — שתקום במקומה. הרשות לא תהיה, איפוא, גוף מבצע, אלא מציין מה, מתאם את הפעולות וקובע להן עדיפויות.

ברוך לוי סיגל לעצמו ראייה רחבה בטיפול בבעיות. לגבי דידו יש לטפל בנערים מיום הולדתם ועד גיל 18 וכמו כן יש לטפל בהורים. הוא חסיד מסגרות־היום והפנימיות. „אומרים שאין תחליף לבית ההם" — מציין ב. לוי — „אך אנו מטפלים בנערים החיים בארגז קר, ובמקרים אלה יש להעדיף פנימיות".

האמצעים לכך חייבים, לדעתו, להיות אוניברסאליים ככל האפשר ולא במסגרת היעודה לנוער במצוקה. „הגדנ״ע הצליח מכיוון שהגדנ״ע מטפל בכל הנערים ולא רק בנוער־הטעולים", הוא מדגיש.

המצוקה איננה מתבטאת בצפיפות הדיור והביגוד ואמצעים כספיים בלבד — אומר ב. לוי. לעיתים זוהי תחושה סובייקטיבית של „אני שייך לאזרחים מסוג ב׳". תחושה זו מולידה תסכולים. צריך, איפוא, לעורר באותם הנערים את האמונה בכוחות עצמם, ומכאן חשיבותה של המנהיגות המקומית והזיזות. נער מבית־שאן שעבר קורס קצינים משמש מקור גאווה למשפחה, לשכונה ולעיירה כולה. הוא מהווה הוכחה לאפשר לצאת מהזלוצי, מכאן חשיבות הפניות הקורסים. הגדנ״ע והצבא חייבים להפוך את הנוער לשותף במציאת פתרונות.

ב. לוי קיבל לידיו את התפקיד החדש לפני פחות משבועיים. בשלב זה הוא נפגש עם שרים ופקידים בכירים, כדי לגבש גישה מקובלת על כולם וכדי להתחיל בביסוד תקנון לרשות.

„אני מקווה שהרשות תקום עוד לפני הבחירות" — חזר והדגיש ב. לוי.

هكذا من الأصل

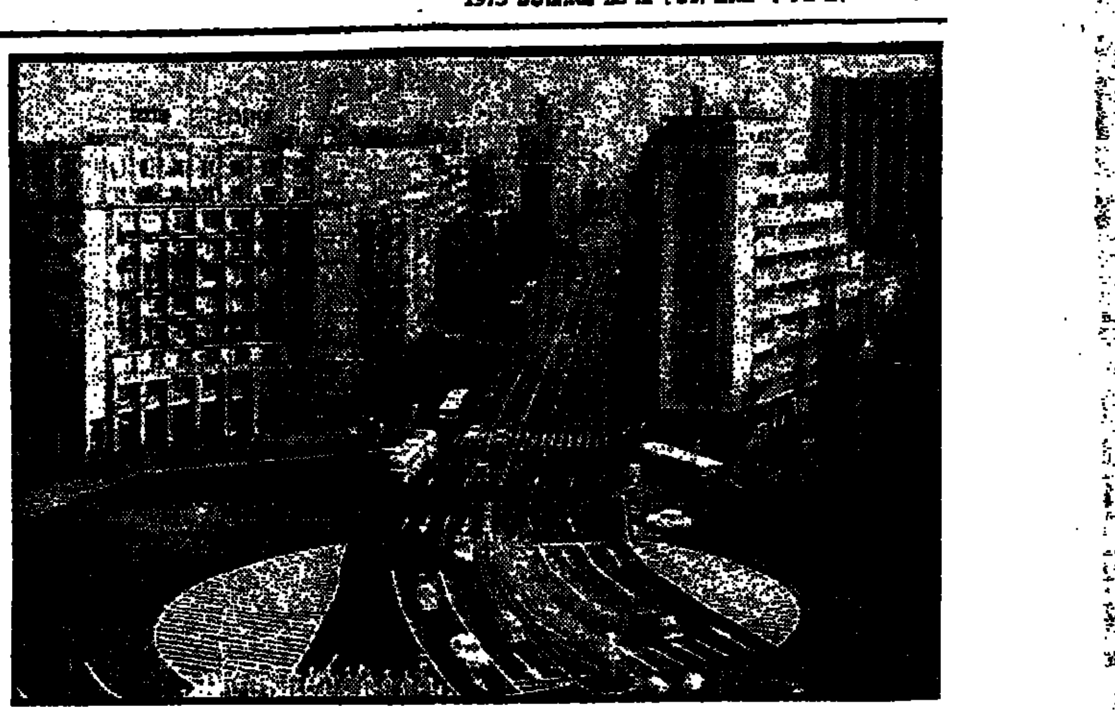

השדרה הראשית בבוקרשט — בירה נקיה למופת

רומניה—לא בנתיב התיירים

מאת ארנון מגן

קבלת־הפנים שמזמנת רומניה לתייר הישראלי איננה מבשרת טובות. בהגיעו לאוטופן, במלה־תר מעופה של בוקארשט, בשעה אחת או שתיים לאחר חצות (ענין זה של בחירת בלילה הוא פרשה ל־חוד, שאחראית לה חברת „אל־על" להגיעוקים הם התיירים) — נאלץ הוא להשתרך בתורים ארו־כים כאחורי דלפקי ביקורת הדר־כונים וביקורת המכס. מבקרי ה־דרכונים מועטים מדי, עבודתם נעשית באיטיות, ושוטרי המכס קפדניים מדי — הם בודקים כל פיסת לבוש, וכפי שסיפרו לי רבים, רק „טיפ" עשוי לרכך את לבם. גם לאחר שעבר התייר שני מדורי ביקורת אלה והצליח סוף־סוף לעלות על האוטובוס המסי־עו למלון שהוזמן מראש — יקרה לעתים (לפי הערכתי ב־5—10 א־חוזים של המקרים), ששמו לא ייכלל ברשימת אורחי המלון ה־מיועדים להגיע באותו ערב, אם כי המקום הוזמן עלידי סוכני הנסיעות בארץ. בשעה ארבע ב־בוקר קשה למצוא תקנה לצרה צרורה זו. אף שבספייס בידו אחד משלושת הישראלים יוצאי רומני־יה, המפעלים בבוקארשט ליד לש־כת התיירות המקומית בבירה. במ־קרי לישראל, כיצד נרשם ליד שמו של אחד הישראלים, שעמד לה־גיע אתו לילה בלה, ברשימה אחת „מלון נורד", וברשימה שני־יה — „מלון אמבסדור".

גם המשך כסש של התייר אי־נו סוג בשושנים. אם לא הזמין מקום מראש במלון, יתקשה בע־רים מסויימות למצוא חדר פנוי, אלא אם כן יסכים לגור בחדר שכור בבית פרטי. אם יאכל בסע־דה של המלון, יצטרך להמתין „שעה ארוכה עד שיגיש אליו ה־מלצר, ושעה ארוכה עד שיקבל את החשבון. אם יחפש סבון ב־חדר במלון — לשווא יחפשו. אבל — ובעצם, שלושה „אבי־לים".

ראשית, התייר הישראלי המצוי, והישראלי המצוי בכלל, רגיל ל־הסתכל על כל התופעות בארצות אחרות בגבה יהיר ומתנשא. כבי־כול בארצו שלו הכל תקין. עצ־הי לו להתבונן בגודלו של תייר בישראל, או לקרוא בעתון רשי־מתו של אחד מכתבי־התיירות על תלונותיהם של תיירים אמריק־איים, גרמניים או הולנדיים ה־מבקרים בארץ. או גם זאת: לנ־סוע בתקופה זו של השנה, כאשר עונת התיירות בעיצומה, לאחת מארצות־התיירות המתוקנות. אפי־לו בשווייצריה — שלא לדבר על איטליה או צרפת — עלול הוא בחודשים יולי־אוגוסט להתנסות בחוויות לא־נעימות כלל, באי־אדיבות, ביחס של זלזול.

ואזכיר בקשר לכך אפיזודה קט־נה, שהייתי עד לה בשובי לארץ: האיש שעמד לפני בתור בביקו־רת הדרכונים בנמל־התעופה לוד לא היטיב לשלוט בעברית ולכן לא הבין את השאלות שירה אליו בברורות סמל־המשטרה אשר על הדרכונים. משלא השיב מייד על שאלת הסמל, פלט הלה לעברו צרור נוסף של מלים, הפעם בע־ליבות עד שהתייר המסכן — דו־בר עולה חדש־לימודי, שחזר מ־ביקור קצר ברומניה — נתבלבל לחלוטין. בכל ביקורי ברומניה לא נתקלתי ביחס מעליב כזה.

ה„אבל" השני הוא, שתעשיית התיירות ברומניה צעירה מאד ל־ימים, בת שלוש או ארבע שנים, ולכן לוקה היא במחלות־ילדות. סיפר לי אדם הבקי בנושא — ישראלי יוצא רומניה — שאמנם לשכת־התיירות הרומנית איננה מוסד יעיל ביותר, אבל היא ער־ה למאמצים עליהם לתקן את המעוות תיקון.

ה„אבל" השלישי הוא, שהשי־רותים הניתנים לאורח המקומי טובים יותר מאלה הניתנים ל־תייר, ככל שייראה הדבר מוזר לגבי מדינה הצמאה כל־כך לדו־לארים, למארקים ולפראנקים. ל־משל, בימי שהותי ברומניה סע־דתי בעשרות מסעדות. השירות במסעדות הרגילות, אלה שפוק־דים אותן אנשי המקום, היה מ־ניח לכדי, אם כי לא במתכונת מערב־אירופית. ואילו השירות ה־גרוע ביותר היה דווקא במסעדות המיועדות למלונות־התיירים.

טלפון בכל פינה

איני סבור, כי בשלושת ה„אבלים" האלה ניתן לפטור בכו־יד את כל ליקויי השירותים ב־רומניה — ולא סיפרתי עדיין על השירות הגרוע בחנויות. אולם הוהה זו איחלת להסביר ליקויים אלה רק בהלאמת המסחר. הבלר באות התחבורה הציבורית ומש־טבן, לשירותים רבים ברומניה פו־עלים טוב ביותר — ללמדני, של־משטר קומוניסטי אינם בהכרח מלה נרדפת לחוסר יעילות, כפי שנוטים לחשוב רבים ממכרי ש־עבם לחתמי אחרי ביקוריהם ב־רומניה.

למשל, הרכבות. באחד הימים ביקשתי לנסוע מבוקארשט ל־קלוז'. הרכבת אמורה היתה לצאת בשעה 2.03 בצהריים. בשעה 2.03 בדיוק החלו גלגלי הרכבת לנוע. אמורים היינו להגיע לקלוז' בשעה 21.45 בערב — ובאותה שעה ב־דיוק נכנסה הרכבת לתחנה של עיר גדולה זו שבטרנסילבניה ה־בנית.

בימי ביקורי ברומניה נזדמן לי לנסוע כמה וכמה פעמים ברכבות — הן רכבות מהירות והן רכבות־מאסף. בכל המצבים האלה היה דיוק הרכבות מופתי כמעט. להוציא פעם אחת בלבד, כאשר ביקשתי לנסוע מסיניה לבוקארשט. הת־אחרה הרכבת להגיע לסיניה בחצי שעה לערך — אבל רכבת זו באה מבאזל שבשווייצריה והאיחור נג־רם לה עוד לפני שנכנסה לתחומי רומניה. הנהלת התחנה בסיניה אף דאגה להודיע לנוסעים ברמ־קול על האיחור הצפוי.

לקרא דברים אלה עלול הקו־רא למשוך כתפיו בפליאה ולהר־הר: אז מה? מה הרבותא בכך שר־כבות יוצאות ומגיעות בדייקנות של דקה? והלא אפילו בישראל הרכבות מדייקות? ובכן, יואיל נא קוראים אלה לבקר במדינה כמו ספרד — ואני בוחר בתמכוון במדינה אירופית, ולא בסוריה או בבוליביה.

ודוגמאות נוספות. למשל, הטל־פונים הציבוריים, שמספרם בערי רומניה מדהים ממש. כמעט על כל טלפון שלט מאויר, המודבק אליו את עיני העוברים־ושבים.

או למשל, הנקיון. בוקארשט מבהיקה ממש בנקיונה, ולא רק ברחובותיה הראשיים. פחי־אשפה מפוזרים בה בשפע ואפילו בדל־סיגריות מושלכים ברחוב, הם ב־בחינת בל ייראה. בערים אחרות בטראנסילוואניה, שנזדמן לי לב־קר בהן, הנקיון אמנם פחות מופ־תי, אבל עדיין הוא עולה לאין־ערוך על המקובל בעיר ישראלית ממוצעת.

או למשל, השילוט המצוין ב־כבישים, ברחובות, אפילו במשעו־לי־ההרים בקארפאטים.

למשל, בכל חנות, בלי יוצא מן הכלל, רשומים מחירו של כל מצרך ושעות הפתיחה של החנות.

למשל, הגנים הציבוריים משי־ביה־הנפש. שלא זו־בלבד שהם מכ־סים שטחים גדולים בכל עיר ו־עיר, אלא הם גם מטופחים להפ־ליא, עם שבילים וספסלים ומס־עדות עממיות לרוב.

מדינה אירופית

יכולתי למנות עוד תופעות מ־סוג זה — וגם תופעות הפוכות, כדוגמת אלה שהזכרתי בתחילת הרשימה. בסיכומו של דבר הרו־שמתי בעת ביקורי הקצר ברומני־יה — ואני מדגיש את המלה „הק־צר" כי רחוק אני מלראות את עצמי בקי גדול בנעשה במדינה זו — שזוהי מדינה אירופית. וכ־יוון שגם אירופה אינה עשויה מ־קשה אחת, אדייק ואומר: רומניה איננה מגיעה אולי לסטאנדארטים של מערב אירופה ועצמה, אבל היא בולטת בהולט לטובה לעומת דרום־אירופה (כל אלה אורים עביקורי בהם) ולעומת מה שאנו מצפים לראות במזרח־אירופה ה־„חשלית".

דומני שהישראלי המצוי המבקר ברומניה מרגיש טעות כפולה בסכ־מו את רשמיו לאחר שובו לארץ. ראשית, כיון שרומניה היא חוץ־לארץ, והוץ־לארץ מצטיירת בעי־ניו לרוב בדמותן של אנגליה, שווייצריה או ארצות־הברית, יו־צאת רומניה נפסלת בהשוואה זו. מדוע לא ישווה את רומניה עם ספרד למשל, או עם איטליה או יוון שגם אירופה איננה עשויה מק־שה אחת. אדייק ואומר: רומניה עשויה היא להגיע לכלל מסקנה, כי סדריה של מדינה, השיגיה ו־מחדליה תלויים לא רק במשטר השורר בה, אלא במידה לא־פחותה גם במנטאליות של תוש־ביה ובעברה („רומניה נראית ה־יום בדיוק כפי שנראתה לפני 30 שנה" — התריס נגדי אחד ממכ־רי לאחר שובו מביקור ברומניה. כאילו ביקש לומר: ראה, בכלל המשטר הקומוניסטי לא חלה שום התקדמות במדינה זו! אלא שאותו מכר, יליד ארץ מזרח־תיכונית, מעולם לא ביקר לפני־כן לא ב־רומניה ולא בשום מדינה אחרת במזרח־אירופה, ולפי מיטב ידיעתי גם לא קרא מימיו שום ספר על מבנן של ארצות הבלקן בשנות ה־40). אם מייצרים כיום 17 מיל־יון מזרח־גרמנים — כך מספר ה־שבועון „שפיגל" באחד מגליונותיו האחרונים — יותר משיצרו 67 מיליון תושבי „גרמניה השלמה" ערב מלחמת־העולם השניה, אפשר להתווכח על השאלה, אם הושג הישג זה ע ל א ף המשטר הקו־מוניסטי או ה ו ד ו ת לו; אך ברי כי המסורת התעשייתית של גר־מניה והיעילות של בני העם ה־גרמני יש להן חלק נכבד ב„נס הכלכלי" זה. ואם נחזור לרומניה: כל האנשים שעמם שוחחתי — אוהדי המשטר ויריביו, המיש־בלים — מודים, כי בחמש השנים האחרונות חלה במדינה זו התפתחות רבתי, אפילו בתחום ה־חקלאות, שהוכתה מכה קשה עם הקולקטיביזציה.

הטעות השניה — שכבר הזכר־נוה קודם — היא שיכחת כל ה־פגמים בארץ: בהיותנו בחו"ל כו־לנו פאטריוטים דגולים. לפני שבו־עיים עשיתי ימים אחדים בצפת, והליקויים שנתקלתי בהם בפרק־זמן קצר זה יכלו לעמוד בכבוד בתחרות עם הליקויים שמצאתי ברומניה. למשל, כבר בשעה 12 בצהריים אי־אפשר היה להשיג בה בצפת כבר־לחם. שמעתי תלונות רבות על כך מפי נופשים שהיו אותה עת בבירת הגליל העליון. אבל איש מהם לא טען: ראה כמה רקוב המשטר הקאפיטאליסטי...

(רשימה ראשונה בסדרה)

טיטו סומך על הסלובנים

מאת קארל גוסטאב שטראוס

מינויו של הסלובאני מיטיה רי־ביציק לכהונת סגן הנשיא של יו־גוסלאויה אינו מהלך שבשיגרה, אם כי כך זה נראה למראית עין. אמנם קיים ביוגוסלאויה מה שמ־כונה „מפתח הלאומים", לפיו עובר־רת כהונה זו מדי שנה לנציג אחד הלאומים המהווים את הפדראציה היוגוסלאווית, ועתה הגיע „תורו" של סלובניה. אך בכל זאת יש במינוי של ריביציק הסלובאני, שכיהן בעבר כראש ממשלת יוגו־סלאויה ולאחרונה היה גם חבר הנשיאות של המפלגה הקומוניסטית היוגוסלאווית, משום חיזוק המגמה בה ניתן להבחין עוד מאז 1971 והיא: ריכוז הכוח הפוליטי בידיהם של קומץ מנהיגי הצמרת ממוצא סלובאני.

חמש בעמדות המפתח בשלטון יוגוסלאויה מאויישות עלידי סלו־באנים. ממוצא סלובני גם האידי־אולוג הראשי של המפלגה אדו־ארד קארדלי, זה שיועד עלידי טיטו להיות ממלא מקומו, כנגד ואולי גם יורשו. ממוצא סלובאני גם הרבסביל, סטאנה דולאנץ, וכן שר ההגנה ועוד כמה וכמה מאנשי הצמרת הכללית יוגוסלאווית. האומה הסלובאנית הקטנה, המונה בסך הכל 1.7 מיליון נפש, ידועה מאז בזכות חריצותה, כש־רונה וכוח התמדתה ודייקנותה. אין זה איפוא מקרה שהסלובאנים תופסים מקום הרחק מעל לחלקם באוכלוסיה הכללית בעמדות הגבו־הות בכל שטחי החיים התרבותיים והכלכליים. היהודים הם רק בתגר־ברת משקלם גם בתחום הפוליטי.

ברם, אין לראות בריבוי הסלו־באנים בעמדות הגבוהות בבלגראד הבירה סימן להשפעת יתר של הריפובליקה הסלובאנית עצמה. בהפוך הוא, הפוליטיקאים הסלו־באניים שתבעו יותר אוטונומיה לריפובליקה שלהם סולקו מכהונו־תיהם, כגון מושל המחוז הסלובא־ני, סטאנה קאבציץ', שהודח בשל „נטיה פרו מערבית" כביכול. ה־סלובאנים היושבים בכהונות גבו־הות בבלגראד רואים את עצמם בראש וראשונה יוגוסלאווים ואינם דואגים במיוחד לאינטרס של מחו־זם האוטונומי, ובשל כך אף זכו לכינוי „הסלובאנים של בלגראד".

„הסלובאנים הבלגראדיים" מבי־אים עמם אל השלטון המרכזי, מלבד חריצותם, כשרונותיהם ושו־קידתם, גם את המנטאליות השונה מהמנטאליות הבאלקאנית האופי־נית ליתר הלאומים של יוגוסלא־ויה, וזהו אלמנט פוליטי חשוב במ־דינה הפדראלית. הסלובאנים נה־נים גם מהנסיבות הנוחות להם ב־יוגוסלאויה רבת הלאומים בה הם מכריעים את לשון המאזניים בין שני הלאומים הגדולים היריבים: הקרואטים והסרבים. בשל היותם „הכוח השלישי" בנדנדה זו של שני הלאומים המתחרים על ההגי־מוניה במדינה, ממלא טובלת ב־חירתו של טיטו עליהם. טיטו יודע שלעסקנים ממוצא סלובאני היושבים בבלגראד אין גיבוי של אומה גדולה והזיקה השואפת ל־התבלטות על יתר הלאומים ולכן הם הראויים לאמון כ„יוגוסלאווים אוביקטיביים", בעוד שהסרבים רואים בכל נושא משרה ממוצא קרואטי מי שחשוד ב„ספאר־טיזם", וכך גם בעיניהם הקרואטים על נושאי משרה ממוצא סרבי.

שאלה אחרת היא כיצד מתייח־סים הסלובאנים בסלובאניה אל אחיהם היושבים בבלגראד. הם יודעים שהסלובאנים שעלו לגדולה בבירה „פנו עורף" למולדתם ומעי־דיפים את הזהות החדשה — היו־גוסלאווית הבלתי ברורה. אך מת־נחמים לפחות בכך שעמם יכולים הם לדבר בשפת האם וגם זה מש־הו.

גם טיטו עצמו נחשב כסלובאני למחצה — מצד אמו. לכן אומרים עתה בבלגראד ש„יוגוסלאויה נשל־טת עלידי חמישה וחצי סלובא־נים".

(„די וולט", המבורג)

משוררת דון־קישוטית

מאת יורם קניוק

המשוררת המחוננת והמוש־כה בת־שבע שריף איננה אי־שה להישאר בתוך חדרים סגורים. דברים מציקים לה, הם מורידים את מנוחתה. ב־אווירה השאננה הכללית וב־תוך האדישות השוררת בכל מעניין לראות אשה אחת עושה מעשה איש. החוכה ב־כוחו לגרעיני צדק של הסי־בה בני האיהה. אבל בתנאים קשים ובהדון־קישוטיות ראויה להוקרה.

ספרה, כבוות בת־שבע שריף, איננה רק ענין לילדים־טובים־ירושלים אלא לכל בער הצפה. ובת־שבע שריף הלכה לעיירות־פיתוח ההולה לארגן חוגי ספרות במקומות בהם אין האווירה הכללית המסי־גרת ההברותית הכלכלית מ־עוררים די ענין בדבר הזה הנקרא ספרות. בת־שבע שריף יודעת שההרפתקאה הרוחנית של השירה והספרות איננה ענין למוכשר בלבד אלא פו־תחת ומרחיבה אפקים, מכניסה אנשים לתוך עצמם, מראה להם כי הם, כביגה לפניהם שאלות צצובות.

אבל לא קל להיות דון־קישוטית. תפקידה המוגדר ל־כאורה הוא כפקחת. היא מב־צה במשרד החינוך להפעיל חוגי ספרות בחמש־עשרה עיי־רות־פיתוח. אבל תביעה ל־חוד ומעשה לחוד. הגברת שריף יוצאה לעשות בגופה מה שמפקחת צריכה רק לפקח עליו. כי אין די תקציבים ואין די מקובצים־לדבר. חבל.

בשביל לפקח ממש דרוש תקציב כדי שאפשר יהיה ל־הביא מרצים ומורים, אבל כ־שאין תקציב (לבניין בית ה־תביך יש!), צריכה המפקחת להיות הכל: מורה, מרצה, מדריך, פסיכולוג, אמרגן, מ־ארגן, וזה קוקה כיבוד ד־מביא על חשבונה אנשים.

בקיץ זה ביקרתי בשני מח־נות שארגנה בת־שבע שריף. האחד בגבעת־חיים והשני ב־מעיין־צבי. בשני המחנות פגשתי צעירים תלמידי י"א וי"ב מדימונה, מקרית־מלאכי, מאור־עקיבא וממקומות אח־רים, שבאו לקיבוצים הללו לעבוד חצי יום וללמוד בעיקר ספרות בחצי היום השני. ה־מחנות היו יפים ומצליחים ומי שפגש את הצעירים הללו וראה ושמע אותם, יודע ש־הנר דולק במקומות בלתי־משוערים; שיש קוראים ו־שיש עניין, אלא שקשה מאד להקים מפעל כזה בכוחותיה של אשה אחת, עקשנית ודב־קה במטרה ככל שתהיה.

בגבעת־חיים אירגנה בת־שבע שריף מין הפנינג ספרו־תי־שירי, ובאו משוררים כצו־ירים ופסנתרית וצייר ונכחו הפנינג הרוא לצעירים הללו. הנכיוד לאחרים שבאו לחזות במופע, מה שכשהו מוזמן ב־אוניברסיטאות — כחוויית ה־רוח יכולה להיות הרפתקה נהדרה.

במעיין־צבי הובאו מרצים אחדים, ונערכו דיונים, ונק־ראו ספרים והיתה אווירה יפה. אבל הדברים אינם קלים. ה־הצלחות הן רק התחלה. לכנס שאירגנה בת־שבע שריף ב־בית־יאן, על ספרות השואה, באו חמש־מאות תלמידים מ־עיירות־פיתוח. לכנס בקרית־שמונה באו רצבי־רות שקשה לתאר כי אכן הם קיימים. כל מה שנחוץ כדי לתקן כמש כמה שעוות שנים כה הרבה הוא רצון טוב ותמיכה באו־תם מקובצים־לדבר, הרואים חובה לעשות משהו למען או־תה „רוח" הנכוחת לעינינו. אם יש עילה למאמר זה, אין היא רק אמירת עבודה של בת־שבע שריף או שבחיהם של תלמידיה (כאות צעירים בעיירות־פיתוח), אלא נסיון לומר לאנשים האחראים ל־התקציבים שחשוב יותר להרבן למעשים כאלה מאשר לבנות עוד מבנה־פאר באוניברסיטה של תל־אביב.

בעיירות־הפיתוח יש פוטנ־ציאל עצום. מי ששוחח עם הנערים והנערות הללו וראה, אי נוכח לדעת, עד כמה פתו־חים הם. ידוע שההתעלמות מהם איננה מוצדקת; שיש ל־פתח בהם זיקה לדברים ה־יפים שהם כה קרובים וכה בהישג־יד של ילדים הבאים ממקומות עשירים ומטופחים יותר.

קיימת בעיה כללית של הקו־ניית הרפתקת הספרות. רבים סבורים שספרות היא רק ה־ספרים שיש להיבחן עליהם לבחינות הבגרות, שספרות היא מין שלב מסוים לקראת התעודה. דבר זה אינו אפייני רק לילדי עיירות־הפיתוח אלא שווה בכל הארץ. מה שמיוחד במפעלה של בת־שבע שריף הוא הפוטנציאל שגילתה במקומות שבהם אין האווירה נאותה במיוחד, בהם נאבקים אנשים על תנאי קיום ראשוניים, בהם עדיין אין דור הורים היכול להנחיל את מה שבית־הספר אינו יכול להע־ניק. ועל כן כה חשובה עבו־דה זאת.

בשיחות שהיו לי עם הל־מדים על בת־שבע שריף היתה אותה ההתלהבות. אלה־אים, שאין מוצאים תמיד ב־בבאתי בהם חזות לקראת ה־מקורות מלאים תפניקים. צפון בין כריכות ובתוך יש המסכות המספירים על האב־נות ויחד עם זאת גם קצת עצב ואולי אינו כליכה. כלי־מה על שענין כה נכבד צריך שיהיה בפעלה של אשה הרו־אה צורך להחל נסים במקום לקבל את המגיע לה.

ההסעות לכנסים, הכיבוד, הבאת המרצים, הפקת כל ה־כפעים הללו אינם חייבים להיות פרי מרצה הבלתי־נלאה של אשה אחת. המפעל הזה, תקראו לו כפי שתקראו, חייב להיות בין צמרת לראשם של ראשי משרד החינוך והתר־בות על תקציבי הענק שלהם ועל החזון שאולי צוים גם בהם פעם.

צריך לעודד קיבוצים להיות פתוחי יד לאירועים אלה. במקום אחד שוכנו התלמידים בתנאים די קשים וכל בעייה שצצה היתה כאילו כמסמר ב־ארון של רצון טוב. ב־קיבוץ שני היו התנאים מש־ביע־רצון יותר, אבל אני בטוח שבעידוד משרד החינוך אפשר היה לארגן בכל קיץ, בחגים ובחופשות, כנסים רבים כאלה ומי שהיה יוצא נשכר מכל זה היה — כולנו.

קיבוץ הגלויות הוא דבר מסובך והכל מכירים בכך. אנ־שים באו עם גאוות שבסם ד־ארצם ותרבותם וכבו למול ה־תרבות הפושרת שחיכתה להם כאן. הם נטבעו בלא כלום. אבל הגאוה על מה שהביאו עמהם הועמה. ועל כן פעולות מעין אלה בעיירות־פיתוח יכולות לעורר מחדש את ה־גאווה ואת הבטחון העצמי אצל הצעירים. וזה בלבד צריך היה להיות מטרה לעצמה. מה גם שהצרות לספרות ולשירה, אם יודעים כיצד להדליקה, איננה ענין גיאוגרפי אלא ענין של כשאפים, פורים ד־מרצים, ותקציב ורצון טוב.

בת־שבע שריף הלכה לה לבדה עם מפעל יפה מאוד. כדאי מאוד להפוך מפעל פר־טי־כמעט זה למשהו ענק. כי יש בו ניצוץ של פתרון לדב־רים שאחרי־כך שוכחים מניין נבעו. זאת ועוד: כה יפה יותר בהפיכת לרוח למד־מה־הק או למה־אורך, המגמה מר־חקים גיאוגרפים, תרבותיים או כלכליים עד שהם נעשים קטנים או אף בלתי־קיימים.

המזכיר

מאת ישראל בר־שירה

לקראת ועידת ההסתדרות (3)

הפער בין פעולותיו, הופעותיו ואחריותו הציבורית־ממלכתית של מזכיר ההסתדרות לבין הצלע הסו־חוקי למעמדו האוקטי, הוא מד־היב. כידוע אין המושג „מזכיר ה־הסתדרות" מופיע בחוקת היסוד של ההסתדרות. לעומת זאת הוא מופיע שתי פעמים בחוקת העבודה לעובדי מוסדות ההסתדרות (ל־הלן „חוקת עבודה"), וכל פעם בהקשר מוסר תוכן מהותי בב־חינת סמכותו הכללית הבין־הוית בתפקידו זה. פעם אחת הוא מופיע בסימן 13 של פרק רביעי בתחום לטוהרה: „העובד אחראי להודעתו בשאלון המשכורת על הרכב מש־כורתו"; להוראה זאת יש תו־ספת האומרת, כי אם מקבל מזכיר ההסתדרות קיצבה ממקום עבודתו הקודם אינו רשאי לקבל, נוסף על קיצבתו, גם את מלוא המשכורת בעד עבודתו בהסתדרות, פרט ל־השלמת קיצבתו כדי משכורתו.

הוראה זאת חלה גם על בעלי משרות גבוהות אחרות, לפי רשי־מה מפורטת באותו סימן.

פעם שניה הוא מופיע בסימן 8 ב. של פרק עשירי, מתחת לכותרת „גיל הפנסיה והצבת הפרישה מן העבודה".

וזה לשון ההוראה: „ב. נבחרי ציבור בשכר אשר נבחרו לתפקי־דיהם במוסד בטרם הגיעו לגיל ה־פרישה, כמפורט לעיל, יהיו רשא־ים להמשיך בעבודתם עד גמר הקאדנציה, בתפקידים המפורטים להלן: 1 — מזכיר ההסתדרות"... (עוד 7 סוגים של חברים נושאי משרות נבחרים מנויים באותה פיסקה).

הזכות הזאת להמשיך בתפקיד עד גמר הקאדנציה, זכות המעניקה בין היתר גם למזכיר ההסתדרות, מעוררת תמיהה רבה כאשר מעיי־נים אותה להוראה בפיסקה א. של אותו סימן 8 הקובעת את ההלכה הבאה:

„א. גיל הפרישה הרגיל מן ה־עבודה במוסד לעת זיקנה לא יעלה על ששים וחמש לגבי גבר ... ב־מקרים מיוחדים, לצורכי המוסד המחייב, רשאית ההנהלה בהסכם עם באות־כוח העובדים להאריך את העסקתו של עובד לתקופה נו־ספת, אם העובד עודנו מוכשר לעבודה".

ראוי לשים לב לכך, שהמלים „לתקופה נוספת" בפיסקה זאת אי־נן מוגבלות בזמן, ואף ההארכה אינה מוגבלת בפעם אחת בלבד.

כבר צוין כי קיים ספק אם חו־קת העבודה חלה על מזכיר ה־הסתדרות. אולם אלה השוללים כי היא אמנם חלה עליו, והוראו־תיה מדריכות אותו בפעולות, צריכים להסביר את התשובה חכרית הבעיין והצידוק, לפיה מותר ל־הנהלת מוסד להאריך שירות עו־בד ללא הגבלה של קאדנציה, שעה שהיתר זה — כשמדובר ב־מזכיר ההסתדרות — נשלל מהה־הנהלה העליונה של ההסתדרות, החל בוועדה המרכזת וגומר ב־מועצת ההסתדרות, דרך הוועד הפועל של ההסתדרות שהוא רשותה המבצעת.

יקצר המצע מלמנות לפרט את מכלול הפעולות שמזכיר ההסתד־רות מופקד עליהן, במסגרת תפ־קידיו היומיומיים ובמסגרת המדי־ניות הכוללת שאינה מוגבלת ב־זמן.

מבחינה מעשית קיים דמיון־מה בין יסודה, הרכבה, דרכי פעו־לתה של הממשלה וענייניה אח־רים שלה ושל ראש הממשלה לפי חוק „יסוד הממשלה", לבין הר־כבה של הוועדה המרכזת, דרכי הפעולה וענייניים אחרים שלה ושל מזכיר ההסתדרות.

חוקת ההסתדרות מכילה הוראה כי הוועד הפועל בוחר בוועדה המרכזת, אולם אין בכתב כסמך החוקי הסתדרותי זכר כלשהו ל־בחירת מזכיר ההסתדרות. ספק אם ביטויו יעקן שיטתי ההוראות בחוקת העבודה הנזכרות לעיל (קיצבת המזכיר וכהונת המזכיר ל־גמר הקאדנציה) הן כבחינת הור־אה חוקתית ליצירת המוסד „מז־כיר", שניתן ללמוד עליו מהמקור אתו לחוק יסוד הממשלה. החוק האחרון מכיל 42 סעיפים, ובתוכם רבים המפרטים פירוט יתר את דרך הבחירה של ראש הממשלה והצבעת האמון עלידי הכנסת לממשלה שהרכיב ראש הממשלה.

מצב חוקי זה בנושא המזכיר הוא מעוות שיש לתקנו ללא דיחוי, ופירוט הדבר יש להכניס פרק בחוקת ההסתדרות — עלידי מועצת ההסתדרות בסמכות ה־ועידה — בדבר כינון מוסד „מז־כיר ההסתדרות", בצירוף פירוט תפקידיו וסמכויותיו, כולל הרכב הוועדה המרכזת. כבר צוין, כי לפי חוקת ההסתדרות הוועדה ה־מרכזת היא מזכירות ההסתדרות, הנבחרת עלידי הוועד הפועל. המזכירות יכולה לפעול — ו־למעשה אמנם כך היא פועלת — רק בהדרכת יושב־ראש הנקרא „מזכיר". יהיה זה נוגד את הכל־לים היסודיים ביותר של כל אירו־גון, וביחוד אירגון בסדר גודל של ההסתדרות, שבמסורותיו בכמת בהציה האבסולוטית של מדינת יש־ראל — לא לתת לאדם המייצג את ההסתדרות, והמדבר בשמה, את המעמד החוקתי שהוא ראוי לו, ושדרוש לו בכל הבחינות לשם ביצוע תפקידו.

אפשר לטעון: הלא מצב זה קיים בהסתדרות מראשית היווסדה, בתקופת בן־גוריון והמזכירים ש־באו אחריו. אמנם כן, אלא שאז היה מספר חברי ההסתדרות אל־פים, רבבות, או לכל היותר מאה אלף ומעלה, ואף המשימות היו בהתאם לכך. כיום אנו במדינת ישראל, וההסתדרות מונה למעלה ממיליון ורבע חברים. אולם לא רק מספר החברים בלבד קובע במציאות החדשה: פרצלים ומפעי־לים הכיגייים הגבירים, הכלכלים, התרבותיים והמדיניים, שהתחול־לו בפעולת ההסתדרות בשנים האחרונות לעינינו, כמעט יום יום. וזה המחייב לבצע בדחיפות התיקון המוצע.

כאשר תבעה ועידת ההסתדרות את הצעד הנכון ותוסיף בחוקת ה־הסתדרות פרק, תחת הכותרת „מזכיר ההסתדרות", יהיה בזה משום גיבוי למכלול פעולתו של המזכיר, על צורותיה השונות.

ועוד: מכלל ביוחד יהיה ל־בחירת המזכיר, אם היא תיעשה עלידי צירי הוועידה או עלידי גוף הסתדרותי שעליו תוטל ה־עודה את הבחירה, כי ניתן ל־תניה ההצעה לבחור בחבר פלוני לכהונת המזכיר הניצב עלידי חברי סיעה מסויימת במוסד ה־בוחר. כיכום כך יש להדגיש, שעם בחירתו של החבר המוצע כמז־כיר הוא נציג כל ההסתדרות כולה, כולל הסיעה או הסיעות שהן או־פוזיציה בהסתדרות והחלוקות על השקפותיו של המזכיר; כי יחודה של ההסתדרות הוא בהיותה כל־לית ומזכירה הוא נציגה ובא־כוחה של ההסתדרות כולה.

ההערכיסים: לעתים קרובות אנו עדים לתופעה מוזרה, שחב־רים אשר גדלו בהסתדרות, טיפחו וריבו אותה תוך ביצוע משימות אחראיות, שוכחים — מתעלמים מן העובדה — שיש הבדל יסודי בין ההסתדרות לבין איגוד פועלים בארץ תעשייתית־תרבותית אחרת, ושאין בשום ארץ מחוץ למדינת ישראל ארגון פועלים מקצועי בעל מסד ותגבה כבעל ההסתדרות.

פרק ב' חברות, של „חוקת ה־הסתדרות" קובע: „כל עובד או עובדת, שמלאו להם שמונה־עשרה שנה, החיים על יגיעם מבלי ל־נצל עבודת זולתם, ומקבלים על עצמם משמעת הפעולה של ההס־תדרות, בהתאם לחוקה והחלטות מוסדותיה המוסמכים, מתקבלים כחברים בהסתדרות. החברות היא אישית ופתוחה באי־השתייכות לכל הסתדרות עובדים אחרת."

המונח „חברות אישית" באר־גון מקצועי של פועלים, כולל או לאומי, אינו מוכר בשום ארץ אח־רת; הרכב הארגון החברתית בו הם — בארצות אחרות — באמ־צעות אגודות מקצועיות. והזה אמנם צמוקה ביותר, שתוצאות־יה מבצבות בבבה, תוצאות ש־בהן מגולם יחודו של הבישור ה־הסתדרותי בארץ־ישראל, המעורר ענין בארגוני פועלים רבים באר־צות שונות.

על הפעולה המקצועית־החקלאית, התעשייתית הפיננסית של ה־הסתדרות — ברשימה הבאה.

רכב ניר בע"מ
היבואנים והמפיצים הבלעדיים בישראל
מכוניות: BMW
טנדרים: HANOMAG HENSCHEL
תל אביב, רח' נירים 6, טלפון: 38777

ISRAEL
ITALY
GREECE
CYPRUS
סע באניה באוירה איטלקית
ADRIATICA
VENEZIA
M/V ENOTRIA M/V MESSAPIA
הפלגות שבועיות סדירות
טריאסט · ונציה · גנואה · מרסייל
פיראוס · לימסול · פמגוסטה · חיפה
אהרן רוזנפלד ובניו בע"מ
חיפה · אשדוד · תל אביב · ירושלים

„יריד המזרח", חברה לתערוכות בע"מ
מתכבדת להזמין את כל המציגים
ביריד הבין־לאומי
„טכנולוגיה 73"
לאסיפת מציגים
שתתקיים באולם ההרצאות (ביתן 33) בגני־התערוכה — יריד המזרח, ביום ה', 30.8.73, בשעה 17.00
באסיפה זו תמסור הנהלת היריד מידע על ארגונו ונוהליו של היריד, וכן הנחיות למציגים בקשר להשתתפותם.
נציגי כל החברות מתבקשים להשתתף בפגישה זו.

דאגה לעובד־
אחריות למדינה
אחריות לעובד־
דאגה למדינה
איך שתקרא זאת־
זוהי אמת.
אמת
ב־11 בספטמבר אתה קובע את עתידך־הצבע
המערך

…ון, אך לא מספיק

מאת מיכאל שמר

ההחלטות הצפויות של ועדת-השרים ביחס לדרכים לריסון …פלציה הינן בכיוון הנכון. אך ספק אם יספיקו למטרות …מן נועדו. הספקות בעניין זה נובעים משני טעמים. ראשית, … לספקך אם יספיקו ההצעות שהועלו — אפילו אם יבוצעו …אן — לתרום לריסון מהותי של הלחצים האינפלציוניים. …ן של 300 מיליון ל"י בתקציב המדינה, התאמת ההוצאות …סות, הגבלות נוספות בתחום הבנייה וצעדים אחרים שנדונו — …עלי משמעות מוגבלת, יחסית להיקף הלחצים האינפלציוניים. … שעדיף לבצע הצעות מוגבלות אלה על פני הימנעות מצעדים …תם. אך ברור שהפחתה משמעותית בלחצים השליליים היתה …בת צעדים נוספים בהיקף הרבה יותר נרחב.

…ולם הסיבה העיקרית לספקות המתעוררים ביחס להמלצות אלה … קשורה לתוכנן, אלא להערכה מציאותית של סיכויי ביצוען. …רונה הוכח מספר פעמים, שהמלצות לריסון בתחומים שונים …ו רק בצורה חלקית. הדוגמא המובהקת ביותר לכך היא הצע-… שהוחלט עליהם בזמנו לריסון התחלות הבנייה למגורים וה-…ה הציבורית. עתה מסתבר שכל הגופים שהיו אמורים לבצע …צות אלה התעלמו מהן, ועל כן מתקיימים בימים אלה דיונים …ה צעדים לנקוט כדי להבטיח את ביצוע ההחלטות שנתקבלו …שית השנה. בינתיים גם לא ברור כיצד מדברים מצד אחד על …ן של 300 מיליון ל"י ומצד שני על תקציב נוסף בהיקף של … מיליארד ל"י.

…נראה שגם מי שהורד מהפרוזה בצעדי הצמצום, העלולים לגרום …מה תמורה מדי בפעילות, יסכים שאין להסתפק בצעדים הנידו-…עתה ע"י ועדת השרים.

מסו"ת יציע לממשלה לשקול מחדש את מדיניות מימון היצוא

מאת סופרנו הכלכלי של "דבר" בירושלים

משרד המסחר והתעשייה עשוי להציע לממשלה לשקול מחדש את מדיניותה לגבי מימון היצוא, אם המצב הנוכחי של מחסור באשראי למימון היצוא יימשך. סמנכ"ל לענייני מימון במשרד המסחר והתעשייה, עמוס מר-חיים מעריך, כי כיום מתבצע יצוא במיליוני דולרים מבלי שיהיה לו מימון בשיעור של 6 אחוזים, כפי שמתכנני היצוא התכוונו. לדבריו, הפכו קרנות היצוא ממכשיר שנועד לממן את היצוא למכשיר שבו נלחמים בלחצים האינפלציוניים. בעבר היה חלקם של הבנקים המסחריים בקרנות היצוא, כ-25 אחוז. בעקבות המדיניות שנועדה להקטין את כמות הכסף, הועלה שיעור ההשתתפות של הבנקים עד ל-65 אחוז כיום. כמעט כל הבנקים נמצאים במצב של גרעונות נזילות. מטעם זה הם מעדיפים להעמיד את מעט האשראי שהם יכולים לתת לרשות הלקוחות המשלמים מחיר גבוה עבור האשראי, כמו לקוחות מענף הבנייה, או לרשות לקוחות ותיקים. במצב זה נפגעים בעיקר יצואנים חדשים שנכנסו לשוק עם מפעלים ומוצרים חדשים והמתקשים ביותר להשיג אשראי למימון היצוא.

עמוס מר-חיים אומר, כי לאחרונה פונים יצואנים לא מעטים מדי יום ביומו למשרד המסחר והתעשייה, וטוענים שהבנקים המסחריים אינם מוכנים לכבד את פנקס המימון שבנק ישראל נתן ליצואנים. כמו כן מסרבים הבנקים לממן יצוא שלא במסגרת פנקס היצוא של היצואן ומשרד המסחר והתעשייה כמעט ואינו יכול לפעול בעניין זה. זאת, מאחר שהמדובר במספר מקרים לא קטן שאינו מאפשר התערבות ספציפית של המשרד. כאשר בתחילה העלו את שיעור השתתפותם של הבנקים בקרנות היצוא, לא פגע הדבר במימון היצוא. אולם עתה ברור, כי השימוש בקרנות היצוא כמכשיר לספיגת כספים עומד בסתירה לכוונה שקרנות אלה ישמשו מכשיר שנועד לסייע ליצוא. כל עוד אפשר היה לספוג כספים תוך כדי מימון היצוא, היה הצעד מתקבל. עתה, כאשר קיימת סתירה בין המגמה המקורית של הקרנות והרצון לספוג באמצעותם כספים יש לדעת משרד המסחר והתעשייה מקום לבחון את הנושא מחדש.

רוב היצואנים עמדו באומדן

להערכה זו, של מחסור באשראי למימון היצוא שותף גם בנק ישראל. בשבוע שעבר החליט הבנק להגדיל את ההשוואה לבנקים עבור השתתפותם בקרנות היצוא. ואולם במשרד המסחר והתעשייה לא משוכנעים שהבעייה היא תשואה שולית של הבנקים המסחריים, אלא בעייה של תנאי הנזילות הקיימים במשק והגרעונות של הבנקים כתוצאה מכך, ונכונותם להלוות בתנאים של מחסור במימון ליצואנים, שעה שהם יכולים לקבל רווחים גבוהים הרבה יותר מלווים אחרים במשק, כמו למשל בענף הבנייה.

אשר לטענה, כי יצואנים מנצלים לרעה כספים מקרנות היצוא, ומקבלים אשראי מעבר ליצוא בפועל שהם מבצעים סבור עמוס מר-חיים, כי הבעיה כפי שהוצגה היא מחוץ לכל פרופורציה ועלולה להסיח את הדעת מהבעיה המרכזית שהיא מחסור במימון היצוא. הקצאת המימון ליצוא הניתן בריבית של 6 אחוזים נעשית על-ידי משרד המסחר והתעשייה. זאת על פי הערכה כוללת לגבי היקף היצוא בכלל היצוא הצפוי בענף מסויים ובתוך זה חלקו של היצואן הבודד. משרד המסחר והתעשייה מאשר את אומדן היצוא, לצורך מתן האשראי, על פי שלושה קני מידה: הראשון, הצגת הזמנות יצוא שנמסרו ליצרן. השני, בדיקת כושר הייצור ובחינה האם ניתן לעמוד בהזמנות. השלישי, באיזה מידה בעבר היו האומדנים שהוגשו על-ידי היצרן, תואמים את היצוא בפועל. בבדיקה של האומדנים שהוגשו באפריל, מול היצוא בפועל שנעשה עד אוגוסט, מצאו אנשי משרד המסחר והתעשייה, כי הרוב המכריע של היצואנים עמדו באומדן שהגישו על-ידיהם לפני ארבעה חודשים. אותם יצואנים שלא עמדו באומדן נתנו הסברים מניחים את הדעת לגבי הסטיות שמקורן בעיקר בסיבות עונתיות התלויות בגורמי חוץ.

המדובר בעיקר בסטיות מהאומדן הנובעות מעליית מחירים בעולם מאז אפריל, ממחסור בחומרי גלם, שינויים בשערי המטבעות וכיוצא באלה. בתום כל הבדיקות שנעשו על-ידי משרד המסחר והתעשייה התברר, הוקטן אומדן היצוא בכ-15 מיליון דולר, זאת מסך כל האומדנים שאושרו והמסתכמים בכ-550 מיליון דולר, פחות מ-3 אחוזים. הצגה כאילו קיים ניצול לרעה של הקרנות על-ידי היצואנים איננה נכונה — אומר עמוס מר-חיים — משום שפנקס המימון הוצא באפריל וכל הסכום שנמשך, גם במקרים שהיצוא לא היה כפי שנקבע באומדן, קוזז לגבי אפשרות המשיכה של אותם היצואנים בהמשך השנה. יצויין שהסטייה מאומדנים מתרכזת בעיקרה אצל היצואנים הגדולים בארץ מצד אחד, ואצל יצואנים קטנים במיוחד מצד שני. אצל היצואנים המוגדרים כ"בינוניים" כמעט ולא היו סטיות מהאומדן. הערכה הרווחת עתה היא, שאם העלאת הקנס על משיכות מעבר לביצוע היצוא מ-17 אחוז עד עתה ל-24 אחוז כיום, יצמצמו עד למינימום משיכות שמעבר ליצוא בפועל.

יחד עם זאת מעריכים במשרד המסחר והתעשייה, שהבעייה המרכזית של האשראי למימון היצוא עדיין לא נפתרה וכי צפויים קשיים בתחום זה בעתיד הקרוב. כאמור, אם לא יחול שינוי במצב מתכוון משרד המסחר והתעשייה להעלות את הנושא לבירור בממשלה.

יעקב ארנון
להתאים תכניות הדיור לתכנון המשקי הכולל

בשבוע שעבר ראינו, שרק חלק מהתכנית החדשה לפתרון בעיות הדיור בארבע שנים עבור המשפחות הגרות היום בצפיפות של 3 לחדר ויותר כלול בתכנית החומש הכלכלית ל-1974/78. מתברר שלפי התכנית החדשה 14,000 דירות חדשות נועדו לענות על בעיות האוכלוסיה שחיה במצוקה (נ.א. 3 לחדר). נוסף לזה, מציינת התכנית מספר "פתרונות" אחרים כמו שיפוצים בדירות קיימות, והרחבת חדרים והלוואות למשפחות כדי לשפר את מצבן במסגרת המלאי הקיים של הדירות. פתרונות אלה לבעיית המצוקה הם זולים בהרבה מבנייה חדשה, אבל יעילותם פחותה; בתכנית 1974/78 אין פירוט בכמה הרחבות ובכמה הלוואות המדובר אבל ברור, שהתכנית החדשה תדרוש הרבה יותר משאבים מהמשק בהשוואה למה שמתוכננים ל-1974/78 חשבו בתחילת 1973.

העובדה שבתכנית זאת אין המדובר ב-40,000 דירות ל-4 שנים עבור החיים במצוקה אינה אומרת שאיננו צריכים או יכולים לבצע התכנית החדשה. זכותה של הממשלה — ואפילו חובתה — לשנות סולם עדיפויותיה, אם המצב דורש זאת. אפשר להבין, כמובן, את העובדה, שאחרי פירסום תכנית על המצוקה על-ידי ועדת ראש הממשלה, הגיעו שרים שונים למסקנה שההשקעות לדיור, עבור חלק מן האוכלוסיה חייבות למצוא מקום גבוה יותר בסולם העדיפויות.

אך אין ספק שלא מספיק, במשק המבוסס על תעסוקה מלאה, להסתפק בקביעה שרצוי לבצע פעולה מסויימת מעבר למה שתוכנן קודם. במקרה כזה יש להחליט ולפרסם מה לא יבוצע באותה תקופה כתוצאה מהשינוי בסדר העדיפויות. במלים אחרות, לא מספיק להגיד מה אנו רוצים להוסיף, אלא, יש להגיד גם אלו פעולות עלינו לדחות.

*

במסגרת השינוי בסדר העדיפויות יש שתי אפשרויות: הראשונה היא להגדיל את חלקה של ההשקעה בדיור בתכנית הכוללת. השניה — לשנות את סדר העדיפויות במסגרת התכנית הנוכחית להשקעה בדיור. כך, למשל, אפשר להחליט להגדיל בנייה לזוגות צעירים על חשבון בניית מיבני-ציבור וכד'.

הדרך הראשונה איננה קלה. היא דורשת שינוי בהרכב של כח-האדם; היא תגביל את יכלתנו לייצר לשוק הפנימי וליצוא והיא תשפיע, כתוצאה מזה, לרעה על יכלתנו לשפר את מאזן התשלומים בעתיד. וצריך גם להוסיף, ששיעור ההשקעות בדיור כיום כבר גבוה יחסית למדינות אחרות.

לי נראה, שיש למצוא את הפתרון לביצוע התכנית ע"י שינויים בהרכב הפנימי של ההשקעות בדיור ב-4 השנים הבאות. בהנחה זאת נראה להלן אלו שינויים בתכנית המקורית מתחייבים לאור התכנית החדשה.

ראשית כל, יש להעיר, שאפשר לבצע את התכנית החדשה גם בלי להוסיף בנייה חדשה לכלל הנצרכים. שהרי ברור שגם המתגוררים כיום בתנאי מצוקה, נמצאים בדירה קיימת, ואולי אפשר להשתמש בדירות אלה לשירותי הדיור של קבוצות אחרות שעבורן תוכננה קודם בנייה חדשה. במלים אחרות, להלכה לפחות אפשר לבנות דירות חדשות למשפחות הגרות כיום בתנאי-מצוקה ולהשתמש בדירות שיפונו על ידם עבור עולים חדשים או לזוגות צעירים. פתרון זה אינו מעורר, להלכה, בעיות כלשהן. אך האם אפשר לבצע אותו באופן מעשי? — זוהי שאלה אחרת לגמרי, התלויה לא מעט באווירה הכללית בחברתנו. לכאורה, אין ספק, שמנקודת ראות של צדק סוציאלי, וסולם העדיפויות החברתי הכולל, יש יתרונות ניכרים למדיניות שיכון המאפשרת למשפחות מרובות ילדים לצאת מדירות של 2 או 3 חדרים לדירות חדשות, רחבות יותר, ובמקביל מותירה את הדירות שהתפנו לשימושן של משפחות קטנות יותר מקרב העולים והחדשים והזוגות הצעירים.

אין גם ספק, שבין המשפחות הגרות בצפיפות, יש כאלה המתגוררות כיום בשיכונים המתאימים גם לזוגות צעירים וגם לעולים חדשים. אבל יש להעיר, שלמעשה אי אפשר לבצע תכנית כזאת במלואה: יהיו בוודאי מקרים רבים שעולים חדשים וזוגות צעירים לא יהיו מוכנים להיכנס לדירה המפונה ע"י משפחות במצוקה. קרוב לוודאי שבתנאים הנוכחיים יתנגדו גם עולים וגם זוגות צעירים לדיור, שאינו ברמה של בנייה חדשה. יהיה, כנראה, צורך במערכת הסברה כדי לשכנע קבוצות שונות באוכלוסיה להסתפק בדירות ישנות. למדנו בעבר, שציפיות גדולות מדי עלולות להפריע לפתרונות רציונליים וצודקים אם אין הבנה מספקת מצד הציבור. שתיקה בנושא זה אינה עוזרת, מפני שבסופו של דבר, אנחנו זקוקים לשיתוף-פעולה לביצוע התכנית גם מאלה שיגורו בשיכון, מקרב העולים החדשים והזוגות הצעירים.

*

נראה שגם אחרי הסבר מתאים יהיה צורך להוריד במידת-מה את הרמה המתוכננת בגודל הדירה (אך לא בטיב הבנייה!) עבור כל הקבוצות. נוסף לזה יש להמשיך באי-עידוד של בניית דירות פרטיות, או ע"י הגבלה מינהלית או — דרך מוצלחת יותר — על-ידי מיסוי מיוחד על דירות מעל גודל מסויים.

שינויים אלה במדיניות של השיכון הם הכרחיים אם אנו רוצים לבצע את התכנית החדשה באופן מעשי. שכן אם נמשיך במדיניות הנוכחית כלפי העולים החדשים והזוגות הצעירים, ונוסף לכך נרצה לפתור את הבעיה של המשפחות במצוקה — אזי יתברר לנו שב-4 השנים הבאות נמשיך לרצות יותר ממה שאנו יכולים לבצע באמת. במלים אחרות, התכנית החדשה תביא או להמשך האינפלציה במשק, ובסופו של דבר לאכזבות על הבטחות שלא קויימו. עדיין לא ברור מי יהיו הקרבנות לאכזבות אלה: המשפחות החיות היום במצוקה, העולים החדשים או הזוגות הצעירים. יש להניח שבאופן מעשי יסבלו הכל במידה מסויימת. כדי למנוע זאת הכרחי לבצע את התכנית החדשה במסגרת המתאימה לתיכנון הכולל של המשק.

(רשימה שניה בסדרה)

13 מיליון דולר — יצוא הפרחים הצפוי בעונה הבאה

מאת א. סדומי, סופר "דבר"

מאז של חמש שנים בהתפתחות ענף גידול הפרחים ליצוא, מראה התקדמות מואצת שאין דומה לה בשום ענף חקלאי בישראל. מיצוא של 44 מיליון פרחים בעונת 1968/69 והכנסה של שלושה מיליון דולר — הגיע הענף בעונה שחלפה, למשלוח 144 מיליון פרחים ולהכנסה של יותר מ-10 מיליון דולר ואילו התחזית לעונה הבאה היא לגידול נוסף עד 200 מיליון פרחים והכנסה של 13 מיליון דולר.

אולם, ככל שהענף גדל מבחינת השטח, מספר המגדלים וכמויות הפרחים המיוצאים, גדלות הבעיות הקשורות בגידול הפרח, טיב המין והאריזה, אמצעי התובלה וההספקה המהירה מהשדה אל בית-האריזה ומשם לנמל התעופה ואחרון אחרון, אמצעי התובלה המהירה מנמל התעופה אל שוקי הפרחים באירופה. אחדות מן הבעיות המעיקות על הענף מבוררות אלו. גולל בימים אלה מנהל מועצת הפרחים חיים פורת, בכנס מגדלים ופעילים בענף.

בעיית התובלה האווירית של התוצרת היא, לדברי מנהל המועצה, "עקב האכילס" של הענף. זאת גם ללא שביתות כמו שאירעו בעונה שחלפה, כאשר היה הכרח להשמיד 250 מיליון פרחים בשווי 110 אלף דולר לפחות. בנוסף על השיבושים שחלו ביציאת המטוסים שבועות מספר לאחר תום השביתה. חוסר האמינות בהגעת הפרחים בזמן לתעודתם, מכתיב מראש את כמות ההזמנה ואת המחיר. כל איחור של מטוס גורם שיבושים בדרכי השיווק, כי אשר המחירים משתנים מדי שעה. פורת מספר, כי המועצה משלמת מחיר מלא של עלות טיסה מלאה לאירופה — וריקה חזרה. אולם "אל-על" מרשה לעצמה להעמיס על המטוס החוזר, סחורה המיועדת לארץ. כאשר חלק ניכר מטיסות אלו גורם אח"כ שיבושים בהמראת המטוסים למחרת עם מיטעני פרחים חדשים. הדבר צויין, כי כל הפניות בצד "אגרקסקו" וגורמים ממלכתיים אחרים להפסיק עם משלוח הסחורה במטוסים החוזרים — לא עזרו. מנהל המועצה צופה לקראת השנה הבאה בעיית תובלה חמורה הרבה יותר, בכל הקשור ביציאת המטוסים בפרחים המתוכננים. ר מגיע למסקנה, כי כל עוד תהיה ל"אל-על" הבלעדיות בהטסת התוצרת החקלאית ולא תינתן האפשרות לצאת במיכרז בין-לאומי להובלת הפרחים, יהיו בעיות קשות.

ירידה באיכות הפרחים

מנהל מועצת הפרחים דיבר על משבר באיכות הפרחים המגיעים לבתי-האריזה. במקרים רבים הגיעו לבתי-האריזה פרחים "עייפים" ובלתי צמודים והדאגה העיקרית של המגדלים היתה "להעביר אותם בביקורת".

יהיה צורך בהחמרת הפיקוח והביקורים בפתח בית-האריזה. תיערך בדיקה "מקרית" של מגדלים בשיטה מסויימת שתאפשר מעקב צמוד והוצאת מסקנות כלפי אותם מגדלים שלא יקפידו על הספקת הפרחים באיכות הדרושה. יופעל פיקוח במגמה לוודא אם, אמנם, שלח המגדל את כל הפרחים שנקטפו באותו יום. מסתבר, כי חלק מהמגדלים מרשה לעצמו להשאיר פרחים ליום המחרת, ואם זה בערב שבת גם ליותר מזה. אי-ההקפדה על איכות הפרח נובעת גם במידה מסויימת משיטת מחיר ה"פול". כאשר המגדל אינו מרגיש, כי בצד פרח מאיכות מעולה הוא גם יקבל מחיר טוב יותר, אי להיפך. מנהל המועצה סבור, כי יש לשאוף לכך שהמגדל יקבל את התמורה לפרח לפי ערכו, כלומר "לשבור את הפול". אך כל עוד לא נמצאה הדרך לכך חייבים המגדלים לדעת, כי אי-ההקפדה על איכות הפרח פוגעת בכולם ונזקה מרובה לענף בכללו.

שיווק באמצעות הבורסה

מועצת הפרחים סיכמה הפעם גם נסיון ראשון, בקנה-מידה מסחרי, לשיווק פרחים באמצעות בורסת הפרחים באלסמר שבהולנד. בסה"כ שווקו בדרך הבורסה בעונה שחלפה 5.5 מיליון פרחים, מהם כ-4 מיליון ורדים, ובהכנסה של שני מיליון לירות. המועצה נמצאת עתה בשלבים הסופיים של מו"מ עם הנהלת הבורסה לגבי השיווק בעונה הבאה, שיתבסס בעיקרו על שיווק אישי באחריות המגדלים.

לפי התכנית תונג בעונה הבאה המועצה אל הבורסה כמות של קרוב ל-34 מיליון פרחים, שיהוו 16 אחוז מהיצוא הכללי החזוי לעונת 1973/74 ובהכנסה משוערת של 2.6 מיליון דולר פ.ו.ב. זהו צעד נועז, שעבודה רבה הושקעה בתיכנונו. אך עדיין יש כאן הרבה סימני שאלה, שרק הזמן יתן להם את התשובה. הדבר קשור גם בהוצאות נוספות בסכום נכבד של למעלה משני מיליונים לירות. המועצה סבורה, כי זהו פרוייקט טיפוסי לפיתוח שווקים, שחייב לקבל תמיכת משרד החקלאות לביצוע. אם זהו יצליח, יהיה בו כדי לפתור אחת הבעיות העיקריות של שיטת השיווק עד היום — שבירת ה"פול". לבורסה חייבים לשלוח את הפרחים המעולים ביותר, וכל מגדל יהיה אחראי על משלוחו. כך יחול שיפור כללי באיכות הפרחים המיוצאים ותעלה התמורה בעדם.

ארגון השוק המקומי

ככל שגדלות כמויות הפרחים המיוצאות לחו"ל, גדל והולך גם מספר הפרחים הנשאר לשיווק בארץ. בעונת 1970/71 נותרו בארץ 16,840 קרטונים עם 5 מיליון ו-860 אלף פרחים ואילו בעונה שעברה נותרו 33,422 קרטונים עם למעלה מ-12 מיליון פרחים. אולם, כל הנסיונות של התארגנות וולונטרית לשיווק הפרחים בשוק המקומי, שנעשו ביחד עם "תנובה", נכשלו. מנהל המועצה סבור כי הוולונטריות עבר זמנה ויש לחפש ולמצוא דרכים חדשות לארגון השיווק המקומי. לדבריו, חייבים בראש וראשונה לרצות בכך המגדלים עצמם. אמנם, קומץ של מגדלים מצא פתרון לשיווק חלק מהפרחים ע"י הצבת דוכנים בצידי הדרכים או "שיווק פראי" בעזרת מוכרים שונים בתחנה המרכזית. אבל, לחלק גדול של הפרחים לשוק המקומי לא נמצא הפתרון המתאים. יש לחשוב על התארגנות ארצית למכירת פרחים בשוק המקומי, ואולי גם בעזרת צו מתאים של שר-החקלאות. הבסיס להתארגנות זו יהוו האיזורים, דרך בתי-האריזה ויתכן, כי בעתיד יהיה מקום לבורסה של פרחים. במצב הקיים משלם בדרך כלל צרכן הפרחים מחיר העולה לפעמים במאות אחוזים, על המחיר שמקבל המגדל בעד הפרח.

…צב הצמיחה של תעשיית הפלסטיקה כפול מזה של …ל התעשייה

…ב הצמיחה של ענף הפלס-… כפול כבפס בזה של כלל …ייה, קובע סקר שהושלם …י המכון לפריון העבודה ו… הסקר נערך במסגרת פעי-…יה של הוועדה הציבורית …ם ותצאות הייצור בתעשייה …ותו של ד"ר משה מנדל-…, המשנה למנכ"ל המסחר ו…ייה. הסקר שנמשך כשנ-… נערך על-ידי צוות כלכ-… ומהנדסים בראשותו של מר … גלעד מהמדור לשיווק, ב… לפריון העבודה והייצור, …תוף יתע עם המרכז למח-… תעשייתי, התאחדות התעשיי-… בישראל ומועדון יצרני הפלס-…

…נף הפלסטיקה פעילים כיום …2 מפעלים המעסיקים כ-4,800 …ים. התפוקה הגלמית, במחירי …, של ענף זה גדלה מ-97 …ון לירות בשנת 1966/65 ל-… מיליון לירות בשנת 1971/70. …ר הגידול השנתי הממוצע …ופה זו הוא, אם כן, מעל … אחוזים. שיעור הגידול המק-… בתעשייה הוא כ-12 אחוזים. … הצמיחה של ענף הפלסטיקה …פה זו היה, לפיכך, כפול … מזה של כלל התעשייה. …

…אפיין נוסף של ענף הפלסטיקה …צא במחקר הוא השיעור ה-… של הייצור המיועד להזמנות, … היצור הנמוך של הייצור ל-… ניתן לומר כי הפלסטי-… היא תעשיית הזמנות מובהקת. … אין את הייצור להזמנות הוא … צרן מתחיל בייצור רק לאחר … ייבות מראש של הלקוח לר-… את המוצר. אחת הסיבות ל-… לדעת עורכי הסקר היא, כי … זה משרת בעיקר ענפים אחר-… : מזון, הלבשה, רפואה וכו', … העובדה כי מרבית מוצרי ה-…טיקה הם מוצרי ביניים ה-… משמשים לייצור מוצרים אחרים, וחלק קטן מיועד לצרכי הבית.

לדעת עורכי הסקר, עבודות הפיתוח הנעשות במפעלים מצומצמות בהקפן ורמתן נמוכה. הסיבות לכך נעוצה בשני גורמים עיקריים: האחד, שרובם המכריע של המפעלים בענף קטן במידה כזו שאין בידו לייעד את המשאבים הגדולים, ביחס, הנדרשים לניהול יעיל של מחקר ופיתוח. הגורם האחר שהשוק המקומי מצומצם בהקפו ואין נוטל על עצמו הצורך סיכון בהוי מבחל בהשקעות סכומים בפיתוח של מוצרים חדשים.

המאפיין את ענף הפלסטיקה בישראל, בתחום זה, הוא השליטה המכרעת שיש לחיקויים ולהעתקות של מוצרים מתוצרת-חוץ. הרוב הגדול של מוצרי הענף מקורם, פחות או יותר, בחיקויים ובהעתקות. חרף הגיוון העצום של סוגי המוצרים המיוצרים בענף, פותחו, בשנתיים האחרונות, רק 10 — 15 מוצרים ותהליכים עצמיים.

מאפיין נוסף של הפלסטיקה שאושר במחקר הוא משקלם הרב של מפעלי המגזר הקיבוצי. משקל זה בולט הן במספר המפעלים והן במחזור המכירות שלהם. ניתן למנות שתי סיבות עיקריות להופעה זו:

(א). תעשיית הפלסטיקה ידועה כתעשייה עתירת הון. ניתן לנהל ביעילות מפעל כזה על-ידי כח-אדם מצומצם ביותר. צימצום התלות של המפעל בעובדים מקל על הלבטים הכרוכים בהעסקת עובדים שכירים.

(ב). ברובם המכריע של הקיבוצים אין נסיון תעשייתי מוקדם עליו ניתן לבנות ולבסס ביעילות מפעל תעשייתי. הקמת מפעלים בתחום המתכת, הכימיה, או האלקטרוניקה למשל, היתה מחייבת, במקרים רבים, הזדקקות מתמדת לידע שמחוץ לקיבוץ, או העסקה מתמדת של סגל מקצועי שכיר. אך בהיות הטכנולוגיה בפלסטיקה פחות מסובכת, הרי שגרעין מקומי של עובדים יכול ללמוד את בעיות הניהול והייצור בכוחות עצמו.

17 אחוז שכירים בחקלאות הקיבוצית

"קרוב" למחצית מהגברים המועסקים, באוכלוסיית המשקים החקלאים המשפחתיים בארץ, עבדו אך ורק מחוץ למשק החקלאי שלהם. 39% עבדו רק במשק ואילו — 12% שילבו עבודות חוץ בעבודה במשק. כך מתברר ממימצאים חדשים של מפקד החקלאות תשל"א שפורסמו אתמול בירושלים בכרך השני של תוצאות המפקד. 24% מהנשים המועסקות דיווחו שעבדו רק מחוץ למשק, 74% עבדו רק במשק החקלאי, 2% שילבו עבודת חוץ עם עבודה במשק החקלאי.

מנתונים שנמסרו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי תופעת התעסוקה מחוץ למשק בולטת בעיקר אצל הצעירים. לשלושה רבעים (74%) מהגברים המועסקים בקבוצת הגילים 22 עד 31 היתה תעסוקה מלאה או חלקית מחוץ למשק החקלאי. התופעה בולטת ביותר בקרב הלא-יהודים בקבוצת הגיל עד 32 בה הגיע שיעור המועסקים מחוץ למשק החקלאי ל-85% לעומת 67% בין היהודים. עוד מסתבר מתוצאות מפקד החקלאות כי אחוז המועסקים מחוץ למשק החקלאי יורד בהדרגה עם עליית הגיל עד ל-41% בקבוצת הגילים 52-61.

מכלל הנתונים שפורסמו עולה המוקדים לנושא כח האדם והתעסוקה בחקלאות, מסתבר עוד כי בקיבוצים ובמושבים השיתופיים, הועסקו כ-27% מימי העבודה בחקלאות, 10% בתעשייה, 6% בענפי עזר, 49% בשירותים ו-8% בעבודות חוץ (כולל מפעלים אזוריים). 30% מכלל התעסוקה במשקים החקלאיים היתה עבודה שכירה. ב-72% מהמשקים המשפחתיים דווח על פחות מ-50 ימי עבודה שכירה לשנה. יצויין כי בקיבוצים ובמושבים השיתופיים נאמד חלקה של העבודה השכירה במשק החקלאי ב-17%.

חגורת הבטיחות שהעניקה פרס!

בעל רכב מס' 773־713 מתבקש להתקשר עם המועצה הלאומית למניעת תאונות, טל. 415152, לקבלת הפרס: תלושי בנזין בסך —.100 ל"י מתנת פז, חברת נפט בע"מ.

משקיפי התנועה של המועצה הלאומית למניעת תאונות מדווחים על נהגים החוגרים חגורת בטיחות, בכל רחבי הארץ.

בין הנהגים האלה מוגרלים פרסים מדי שבועיים.

להלן שמות 5 בעלי רכב שזכו בפרסים, תלושי בנזין בסך —.20 ל"י מתנת פז, חברת נפט בע"מ.

	שם	כתובת
מס' מכונית 770־307	1. כתב שלמה	כפר גנות
מס' מכונית 325־315	2. ליינסל מרים	אלוף דוד 7, רמת גן
מס' מכונית 890־214	3. רחמים גרשון	רח' הרצל 19/12, עכו
מס' מכונית 310־313	4. נאח יעקב	דרך חיפה 135, ת"א
מס' מכונית 813־283	5. סכטרי אלי	רח' בוטי (שמעוני 3א'), רחובות

הפרסים יישלחו לזוכים לבתיהם.

מה שבטוח - חגורת בטיחות

המועצה הלאומית למניעת תאונות

במערכת המסים

העצמאי המדומה

מאת עו"ד ש. י. חנן

במאמר הראשון בסדרה זו, שפורסם בגליון זה לפני שבועיים הצגנו השיקולים שעשויים לעודד נישומים להציג עצמם פעם כשכירים ופעם אחרת כעצמאיים דווקא. במאמר השני שפורסם כאן לפני שבוע פורטו ונותחו המבחנים לאורם נוהגים בתי המשפט להכריע באשר למעמד של נישום כעצמאי או כשכיר. לסיכום הסדרה, מובאים להלן עיקריו של פסק דין שניתן לפני שנים ספורות (עב"ה ת"א 378/67), שבו השאלה היחידה שבמחלוקת היתה שאלת מעמדם המדוייק של נישומים מסויימים.

המערער היה קבלן של בלוקים, שהעסיק עובדים, ולא ניכה מס הכנסה מהתשלומים אשר שילם להם, והמחלוקת היתה אם עובדים אלה הם שכירים או קבלנים עצמאים, שהרי, כמובן, חובת הניכוי אינה חלה עליו. טענת המערער התבססה על כך שהתשלום לעובדים הנ"ל היה תשלום לפי כמות התוצרת שיצרו (8.5 ל"י עבור כל מאה בלוקים). כמו כן, טען המערער, כי הוא לא שילם עבור העובדים ביטוח לאומי, לא העניק להם חופשה ולא זכו אצלו בשום תנאים סוציאליים אחרים, ולראייה הגיש — לשופטת הנה אבנור שישבה בדין בבית המשפט המחוזי — מספר חוזים בינו ובין כל אחד מהעובדים הנ"ל, בעלי נוסח זהה ואשר בהם נאמר: כי הפועל עובד ב"תנאי עצמאי" וכן, כי המחיר המשולם לו כולל את כל התנאים הסוציאליים הנהוגים במקצוע כגון קרן ביטוח פועלי בניין, ביטוח לאומי, מס הכנסה וגם פיצויים וחופשה. באשר לדרך הביצוע המעשית של העבודה, העיד המערער ואמר: כי הוא פיקח על עבודת העובדים, וכי הכלים היו רק בחלקם שלו.

השופטת לא קיבלה את תיאורו של המערער, אשר נראה לה נוגד את המציאות. אף אותם הפועלים אשר הובאו כעדים מטעמו של המערער אמרו, כי הכלים היו של המערער וגם המערער הודה בעדותו, כי לפחות חלק מהכלים היו שלו, והוא היה משאירם על יד הבניינים. כן מתברר, כי המערער פיקח על העבודה באופן מעשי, שכן היה נמצא במקום העבודה רוב שעות היום והוא אשר היה אחראי בפני קבלן הבניין לגבי טיב הבלוקים שיוצרו, ומשום כך היה מעוניין, כי הבלוקים יתאימו למדרש וכן היה חייב לדאוג, כי כמות הבלוקים הנדרשת תסופק כפי שהתחייב.

השופטת פסקה, כי בדרך פשר זו יש לראות פיקוח כמכבי על אופן ביצוע העבודה: "נחלף לו למערער הבוטש של השלום עבור כמות עבודה לעומת הבוטש של קבלן עצמאי. למשל, כשאמר העובד סגל רפאל בעדותו, כי הוא היה "פועל עצמאי", הרי אין למונח זה כל מובן כשהוא מוסיף לאור מכן, כי המערער פיקח על העבודה והכלים היו כלים שלו". אשר לערך שיש לתת ל"חוזים" אשר בהמה בין המערער לבין פועליו הרי השופטת ראתה כי החוזים לא נחתמו שעה שכל אחד מהעובדים נתקבל לעבודה אלא שבתאריך מאוחר יותר החתים אותם המערער על החוזים מתוך מטרה מסויימת, והיא להשתמט מהאחריות לשאת בתשלומים הסוציאליים אשר היו חלים עליו אילו היו העובדים פועלים שכירים רגילים וכן לא לתת פיצויים וחופשה ולא להיות אחראי לתשלומי מס ההכנסה. מובן שחוזים כאלה אין בכוחם לשנות את מעמד העובדים ולהפוך ממה שהינם (פועלים שכירים) למה שאינם (עובדים עצמאיים).

יצויין, כי החלטת השופטת אושרה תוך הסכמה מלאה על ידי שלושת שופטי בית המשפט העליון, שישבו בדין בערעור נוסף של אותו נישום.

(המאמר אחרון בסדרה)

כך יגידו כל בני-המשפחה לאחר כמה ימים של חויות בלתי-נשכחות ב"מלון קאונטרי קלוב".

לימי הסתיו ולתקופת החגים אנו מציעים – במיוחד ובחדיש שבמלונות תל-אביב הצפונית – שהייה בלתי-נשכחת בסוויטה דה-לוקס לארבע נפשות (2 מבוגרים ו-2 ילדים), הכוללת – ארוחת-בוקר, ארוחת-צהרים או ערב, בילוי ומנוחה, משחקים ורחצה.

ב"מלון קאונטרי קלוב" 208 חדרים, בבתים דו-קומתיים מפוארים, 3 סוגי-מסעדות, אולמות לאירועים, מרכז קניות ושפע של אויר צח ומרענן.

מחלקת-המכירות שלנו תשמח לעמוד לשרותכם. אל תהססו לפנות אליה בכל שאלה והיא תשיב לכם בתקוה, כי יהיה לנו העונג והכבוד לארח אתכם במלוננו.

מלון קאונטרי קלוב
טל. 415261, ת.ד. 21077

בשווקים

חקלאות

"תנובה" קונה ירקות אצל משווקים פרטיים

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

תופעה בלתי שכיחה אירעה בשבוע שעבר (וגם בראשית שבוע זה) בשוק הירקות, כאשר "תנובה" נאלצה לקנות עגבניות ממשווקים פרטיים, כדי לספקן ללקוחותיה הקבועים.

תופעה זו מוסברת בירידת חלקה של ההתיישבות המאורגנת בגידול הירקות. בנוסף לעזובה שבחלק מהמושבים נקשרו קשרי מסחר עם "קבלנים" שונים לאסיף העגבניות, בגלל המחסור בכוח־אדם.

בהספקת העגבניות לשווקים חלה בשבוע שעבר, הכלייתי ברציפות, ירידה נוספת ב־9 אחוזים. לשווקי ארבע הערים הגדולות הגיעו 1067 טונות לעומת 1170 טונות בשבוע קודם ו־1670 טונות בתקופה המקבילה אשתקד. הגדלת ההספקה של המלפפונים והירידה במחיריהם בלמו את הביקוש לעגבניות ומיתנו את עליית המחירים. העגבניות נמכרו בשוק הסיטוני ב־50—90 אג' לק"ג סוג א' רגיל, אך העגבניות המובחרות מהמושבים נווה־ימין, בית־עריף, פוריה ובאר־טוביה הגיעו עד 1.60 ל"י לק"ג.

בהספקה הכללית של הירקות לא חלו בשבוע שעבר שינויים מהותיים. ההספקה היתה מצומצמת ולא סיפקה את הביקוש במרבית המינים וכתוצאה מכך נוצר בשוק מחסור בהם ותנודות רבות במחירים לאותו מוצר בשעות השונות של היום. במיוחד בלט הדבר בת"א, שם משווקים 70 אחוז מהירקות.

א. צוקר, מהמחלקה למחירים במשרד החקלאות, מסר לנו, כי מצב זה מנוצל יפה ע"י משווקי־ביניים והמתווכים לביניהם וכך יוצאים מפסידים חלק מהחקלאים ורובם כמעט כל הצרכנים. כן נהנים מכך בעלי החנויות הקובעים את המחיר לצרכן, על פי המחיר הגבוה ביותר ששולם באותו יום, גם אם הם עצמם קנו את הסחורה במחיר נמוך הרבה יותר.

העודפים — 35 טונות בלבד

לשווקי ארבע הערים הגדולות הגיעו בשבוע שעבר 3056 טונות ירקות טריים (פרט לבצל, תפו"א, אבטיחים ומלונים), לעומת 3007 טונות בשבוע קודם. אולם, בשבוע המקביל אשתקד הגיעו 3980 טונות, כלומר ב־30 אחוז יותר. ההוכחה להיצע הבלתי מספיק של הירקות היא, כי כמות העודפים היתה רק 35 טונות, לעומת 80 טונות בשבוע קודם ו־345 טונות בשבוע המקביל אשתקד. בין העודפים היו 9 טונות עגבניות שהועברו להמלחה.

בהספקת המלפפונים היתה בשבוע שעבר הגדלה של 16 אחוז. הגיעו 824 טונות (בת"א), בחלקם הניכר כמפחים שכבר לקו בירוק. הביקוש היה טוב מאוד והמחירים 65—1.50 ל"י לק"ג, בהתאם לסוג ויום המכירה. בשבוע קודם היה המחיר הסיטוני למלפפונים בשוק הסיטוני 1.80 ל"י לק"ג.

על המצב המתוח בהספקת הירקות יעידו גם המחירים הגבוהים לסלק ולכרוב, מוצרים שהם בדרך כלל זולים מאוד. לשווקים הגיעו בשבוע שעבר בס"ה 37 טונות והמחיר הסיטוני עלה עד 1.20 ל"י לק"ג. אשתקד בתקופה זו הגיעו 95 טונות והמחיר הסיטוני היה 40 אג' לק"ג. מחירי הכרוב האמירו עד 1.50 ל"י לק"ג, במקום 30—65 אג' בתקופה המקבילה אשתקד. הספקת הפרי־האדמה מהיבול החדש, ישר מהשדה, התחילה בשבוע שעבר ובראשית שבוע זה החל בשיווק תפו"א המאוחסנים בקירור. בס"ה יש באוסם כ־50 אלף טונות, לעומת 33 אלף טונות בתקופה המקבילה אשתקד.

ירדו מחירי הלימונים

הספקת הפירות ירדה במקצת בשבוע שעבר, אך במחירים לא היו שינויים מהותיים. חלה עליה בהספקת הענבים, בעיקר מהכרמים שמעבר לקו הירוק, וירידה באפרסקים ושזיפים המתקרבים לסיום העונה. האגסים מוצאים מהקירור ובס"ה באוסמים הכבה 20 אלף טונות, בת"א אלפים טונות פחות מאשתקד. יש שפע תפוחים מסוגים שונים, בעיקר מאלה שאינם מהזנים הכבד באיסום, והמקיים לתפוחים הלך לבדי, כ־100 טונות מרצבריות כל יום לתעשייה ביצים ולפתניב.

הספקת הלימונים גדלה. בשוק ת"א הגיעו לרכז 33 טונות, כמות כפולה מהשבוע שעבר, וכתוצאה מכך חלה ירידה במחיריהם. בחנויות הכרשנות מכרו לימונים בשתי לירות לק"ג, אבל בחנויות דרשו 3.5 ל"י ויותר.

בורסה

דיבידנדים והשקעות במניות

מאת י. אורון

אחד השיקולים החשובים המשפיעים על רצונו של משקיע לרכוש מניות אלו או אחרות, היא מדיניות הדיווידנדים של החברה בהפקת המניות. שמועות או ידיעות על חלוקת דיווידנדים מעוררות גל של ביקוש למניות החברה בבורסה והכל שמצפים לדיווידנד גדול יותר בשנה מסוימת אם כן רב הביקוש למניותיה של חברה. גישה פשטנית כזו גורמת לא פעם להפסדים או למצער לרווחים נמוכים לציבור המשקיעים, וזאת מהסיבות הבאות:

(א) גדלו של דיווידנד בשנה מסוימת אינו מלמד בהכרח לא על רווחיותה העכשווית של החברה ולא על מדיניות נדיבה לבעלי מניותיה. נניח שחברה מסוימת שנקרא אותה להלן חברה א' מחלקת דיווידנד גבוה בשנה מסוימת בעוד שבשנים קודמות לא חילקה כלל דיווידנד או שעשתה זאת בשיעורים נמוכים ביותר. הדיווידנד אותו מחלקת חברה זאת בשנה מסוימת עשוי לבטא את סך הכל "רווחיה הצבורים" במשך שנים רבות. לעומתה, חברה ב' מחלקת השנה דיווידנד שאינו כה גבוה אולם כתמידה במדיניות הדיווידנדים שלה מדי שנה בשנה וסך כל הדיווידנדים שלה בשנים האחרונות (אף ללא חישוב ריבית שהיתה נצברת על הדיווידנדים לולא חולקו) גדול במידה רבה מאשר סך הדיווידנד שחילקה חברה א' בשנים אלו.

שיעור הדיווידנד — לא קנה־המידה הבלעדי לרווחיות

(ב) גודל הדיווידנד אינו מלמד בשום פנים על רווחיות של החברה, שכן לא פעם מעדיפה הנהלת חברה לצמצם חלוקת רווחיה לבעלי מניותיה בשנה מסוימת ולהשקיע את רווחיה אלו בחידוש מתוך שיקולים מרחיקי־ראות וארוכי־טווח שתכליתם גידול ברווחים ובדיווידנדים לעתיד הרחוק.

(ג) לא פעם דיווידנד של 200 אחוז בחברה א' קטן בפועל מדיווידנד בשיעור של 50 אחוז בחברה ב': הסיבה לכך היא שאחוז הדיווידנד מתייחס לערך הנקוב של המניות ולא לערך הריאלי שלהן בבורסה. נתאר לעצמנו שתי מניות רגילות שהערך הנקוב של כל אחת מהן הוא לירה אחת. אחת מהן היא מניית חברה א' והשניה מניית חברה ב'. אם ערכה של מניית חברה א' בבורסה הוא 800, קרי — מחיר כל מניה הוא בפועל 8 לירות. הרי דיווידנד בסך 200 אחוזים המשולם על הערך הנקוב של המניה הוא למעשה דיווידנד של 2 לירות על כל מניה. במלים אחרות לפנינו דיווידנד ששיעורו 25 אחוז מערכה של המניה בבורסה (שהוא הערך הממשי של המניה עבור ציבור המשקיעים). לעומת זאת, אם ערך מניית חברה ב' בבורסה הוא 150 אזי דיווידנד בשיעור של 50 אחוז הוא אמנם בסך 50 אגורות לכל מניה אולם שיעור הדיווידנד גבוה יותר, למעשה מהדיווידנד המשולם על מניה של חברה א'. אכן אין ספק, כי העובדה שהדיווידנד מחושב ומוצהר ביחס לערך הנקוב של מניה בבורסה מטעה את ציבור המשקיעים, הן לגבי היקף הדיווידנד המשולם והן לגבי כדאיותו.

לציין את הערך הריאלי של המניה בבורסה

נראה, איפוא, כי יהיה זה הגיוני יותר לקבוע, כי הערך הריאלי של מניה בבורסה הוא שחייב גם להיות הערך הרלוונטי בפניה אל ציבור המשקיעים. שהרי הערך הנקוב בו משתמשים היום אין לו חשיבות אלא לעניינים כספיים, כמו חישוב זכויות הצבעה, פירוק חברה, או הפחתת הון. ואלה ללא ספק אינם בגדר רלוונטיים לציבור המשקיעים הקטנים שעל האינטרסים שלהם אחראית הרשות לניירות ערך לשמור.

שיקול פסיכולוגי אחר עליו מתמכים משקיעים בבורסה הוא, כי שיעור הדיווידנד בשנה מסוימת הוא בגדר הבטחה לשנים הבאות והחברה לא תהין לסגת ממנו בשנים הבאות, אחרת תיפגע קשה אמינותה בעיני ציבור בעלי־מניותיה. אין ספק ששיקול זה הוא בעיקרו נכון. אולם יש לזכור, כי בה במידה שבעלי המניות בפירמה הם מיעוט השולט ומנהל אותה בפועל יכולה לא פעם מדיניות דיווידנדים נדיבה להיות חד־פעמית בלבד וכוונתה העיקרית "הקזת" רווחי החברה על־ידי בהלה. כך גם אם פירמה פונה באמיסיה לרכישת מניותיה לציבור. אין להתרשם מהיקף הדיווידנדים שחולקו בשנה, או בשנים שעברו, אם למעשה היתה בשנים האמורות פירמה פרטית המוחזקת בידי מספר בעלי מניות שניהלוה.

סחורות

אי־יציבות במחירי המתכות

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

אי־יציבות שררה בשבוע שעבר במחירי המתכות. נבלמה ירידת המחירים בחלק מהמתכות, פרט למימוש רווחים שאיפיין את המסחר בנחושת. אולם היציבות בערך הדולר השפיעה בכיוון של הפסקת הפעילות הספקולטיבית. במצרכי המזון הבסיסיים, בלטה עליית המחירים של הקקאו וירידה קלה במחיר הסוכר. לדעת הפרשנים, עליית הריבית משפיעה בכיוון של אי החזקת מלאים.

★ אבץ — עליית מחיר האבץ בשבוע שעבר נבעה בעיקר מהודעת "קומינקו" על קיצוץ במשלוחים. עתה חוששים להחרפת מצב האספקה של אבץ, בשל השביתה הממושכת של שירותי הרכבות בקנדה. התוצאה היא, שהיתה קניה ספקולטיבית, במיוחד נוכח התחזית של ירידה במלאי. מחיר טונה אבץ עלה בשבוע החולף ב־15.25 לי"ש ל־381.5 לי"ש.

★ נחושת — הפרשנים מפליאים לראות את המסחר בנחושת כמתן ה"סוף" בבורסה הלונדונית. המגמה במחירי נחושת היתה בשני כיוונים מנוגדים. עד יום ד' של השבוע החולף היתה ירידה חדה נוספת במחירי הנחושת. אולם ביום ה' היתה עלייה מחודשת במחירי הנחושת. עלייה זו צימצמה במקצת את הירידה, כך שבסיכום התקבלה ירידת מחירי הנחושת ב־22 לי"ש, ל־825.5 לי"ש בעיסקות מיידיות, וירידה של 10 לי"ש, ל־791.5 לי"ש בעיסקות לביצוע בעוד שלושה חודשים. עליית המחירים המחודשת נובעת מכמה סיבות: המשך שביתת הרכבות בקנדה פוגעת באספקה מקנדה. זו, המצב המדיני הבלתי־יציב בצ'ילה, ביקוש מחודש גדול בבורסה של ניו־יורק והציפיה לירידה גדולה במלאי הנחושת. עם זאת, מציינים הפרשנים, שעליית הריבית משפיעה על הגורמים הספקולטיביים לבחון אם כדאי להם להחזיק מלאים גדולים של נחושת. הנטיה עתה היא לצמצם ככל האפשר את המלאים, כי החזקתם כרוכה בהוצאות מימון גדולות, שאינן מתכסות ע"י עליית המחירים של חומר הגלם.

★ זהב — היציבות המוניטארית שהיתה בשבוע שעבר, הביאה לירידת מחיר הזהב ב־3 דולר האונקיה ל־101 דולר.

★ כסף — בשבוע שעבר חלה ירידה במחיר הכסף, בעקבות יציבות הדולר. מחיר אונקיה של כסף ירד ב־2.5 פאני ל־105.2 פ'.

★ עופרת — כתוצאה מקיצוץ במשלוחים מקנדה, בעקבות שביתת הרכבות שם, הפסקה כללית בצד החברה הבריטית הגדולה ביותר המטפלת בעפרי גלם "בריטניה ליד קומפאני" בגלל סכסוך עבודה במפעלה בקנט, היתה עלייה במחירי העופרת. מחיר טונה עופרת עלה ב־4.25 דולר, ל־177.75 דולר.

★ בדיל — ירידה היתה בשבוע שעבר במחיר הבדיל, מחיר טונה בדיל ירד ב־15.5 לי"ש, ל־2,006.5 לי"ש. ירידה זו נבעה בעיקר מהידיעות כי ארה"ב תשחרר מהמלאי האסטרטגי שלה עוד 43.000 טון בדיל.

★ גומי — אכזבה של סוחרות ספקולטיביות השפיעה על ירידת מחירים. גם ההחלטה של מאלזיה לקבוע מחירים נפרדים לגומי מאלה שנקבעים בסינגאפור, היתה השפעה על ירידת מחירים. מחיר קילו גומי ירד ב־2 פאני, ל־34.5 פ'.

★ קקאו — עליית המחירים של קקאו נבלמה, לאחר שמכירות של קקאו מצד גורמים ספקולנטים הערבים להחזר בכבר מזון בטיסי זה. עליית המחירים הסתכמה בשבוע החולף ב־7 לי"ש, ל־624 לי"ש הטונה.

במשק העולמי

זהב: תחזית לטווח בינוני

מאת ד. גינתון

דווקא בימים כאשר מחיר הזהב עולה — יורד "ירידה", כן הדין, אולי, לבדוק את ההתפתחויות במחירי מנקודת ראות קצת יותר ברחוקת־טווח. העלייה הגדולה במחירי הזהב של השנים האחרונות נבעה בעיקרה מגורמים מוניטאריים. הגבלת הגיעה למטבעות כבוקעים בחוקים, צחים ושאר אמצעי הגבלה הביאה לכך שחלק ניכר מעודפי הדולרים בעולם מצא דרכו לשוק הזהב. ביקוש זה קיבל עידוד ודחף מצד הספקולנטים, שקניות הזהב הגדולות שלהם תרמו תרומה ניכרת ביותר ל"קפיצה" האחרונה במחיר הזהב. גם את הירידה שחלה לאחרונה במחיר הזהב יש לייחס לאמצעים מוניטאריים, בעיקר העלאות שערי הריבית, הננקטים במדינות השונות.

מעבר לביקוש הספקולטיבי־מוניטארי לזהב קיים הביקוש לזהב לצרכי תעשייה. ביקוש זה הינו עדיין מוגבל יחסית בהיקפו, אולם גידולו בשנים האחרונות היה ניכר ביותר, עד כדי כך שב־1971 הוא נטל כשני־שלישים מייצור הזהב החדש אותה שנה בעולם המערבי — לעומת שליש בלבד קודם לכן. עיקרה של התפתחות זו בגידול שחל באותו עשור בשימושים התעשייתיים בזהב. אולם גורם נוסף שאין להתעלם ממנו הוא כי בעלות ייצור הזהב ניצלו את תקופת המחירים הגבוהים לזהב כדי להעביר חלק מהייצור למכרות שוליים, בעלי הוצאות ייצור גבוהות והפיקו יכולת נמוכה. התוצאה היתה ירידה, קלה אמנם אך משמעותית, בהפקת הזהב של העולם המערבי: זו היתה 1,047 טון ב־1960, עלתה בהתמדה עד ל־1,283 טון ב־1966, ירדה ב־1976, עלתה שוב ב־1968 עד 1970, אולם לא בשיעורי הגידול הקודמים שלה, ושוב ירדה בשנתיים האחרונות, ל־1,178 טון ב־1972. הנתונים לדרום אפריקה, גדולת היצרנים במערב, מבטאים זאת אולי בבהירות רבה יותר. זו החלה את העשור עם ייצור שנתי של 666 טון, שעלה לשיא של 1,000 טון ב־1970. מאז הוא יורד, ל־909 טון ב־1972.

ירידה זו חוזקה, מבחינת השוק, על ידי הגידול בביקוש התעשייתי. הייצור כיום עדיין עולה על ביקוש זה, אולם העודף, הנרכש על ידי אוגרים, ספקולנטים וכל השאר, הולך וקטן בשנים האחרונות, דבר שהגדיל את רגישות השוק ורגישות המחירים לכל תוספת ביקוש מצדם של אלה.

שאלה אחרת היא האם מצב זה יימשך בעתיד. הירידה בייצור תיבלם, יותר במוקדם מאשר במאוחר. אמנם בדרום אפריקה יימשך המעבר למכרות שוליים נמוכי תפוקה, אולם מאידך יוכנסו לפעולת הייצור מכרות שהיו סגורים בשל שיקולי עלות. מאידך צפוי גידול ניכר בתפוקת הזהב של פפואה — ניו גינאה, שתגיע למקום השני בין יצרני הזהב בעולם ב־1983. ברית המועצות, שמכרה ב־1972 כ־220 טון זהב במערב, תמשיך מן הסתם בכך גם בעתיד, אם כי נסיון העבר הראה שהסובייטים מצמצמים היקף מכירות הזהב שלהם כל אימת שיורדים מחיריו. גם דרום אפריקה שוב אינה לחוצה במכירותיה, לאחר השיפור במאזן התשלומים שלה והגידול ברזרבות מטבע החוץ שלה, והיא תוכל להתאים מכירותיה בקלות רבה יותר למצב בשווקים.

מאידך, ברור כי במחיר הגבוה הנוכחי של הזהב, אם אין לצפות לירידה בביקוש התעשייתי לו, הרי לפחות יש להניח, כי העלייה בו תהיה איטית הרבה יותר מבעבר. כבר כיום יש סימנים לתהליך החלפת הזהב בכמה משימושיו התעשייתיים במתכות אחרות ובחומרים אחרים. התחזיות שנערכו בעבר לגבי עודפי ביקוש לזהב נערכו על בסיס מחיר של 50 עד 60 דולר לאונקיה. ברור כי במקרה הטוב הן טעונות התאמה ניכרה כלפי מטה ברמת מחירים כמו זו.

צפוייה עלייה במחירי מניות של מכרות הזהב

במידה שניתן להבחין במגמות בשוק הזהב, למעט ביקוש המובע בשיקולים מוניטאריים, מתברר, איפוא, כי בעוד שצפוי גידול מסוים בעודף הייצור, דהיינו ההפרש בין צריכת התעשייה לבין הייצור החדש כל שנה, צפויה לפחות האטה בביקוש המסורתי לזהב מצד אוגרים, בעיקר במזרח הרחוק ואף באירופה. לכך כמה סיבות שלא כאן המקום להיכנס אליהן, אולם ניכרת מגמה בתורה להיפרד אחרי תחליפי זהב, כיהלומים, למשל, למסורת אגירה. רמת המחירים הגבוהה הנוכחית של הזהב רגישה ביותר להשפעות כאלה, שצריכות להביא איפוא לירידת מחירים, קיומה של זו תלוי, כמובן, בתשובה לשאלה האם הביקוש לזהב הנובע מבעיות מוניטאריות, ימשיך להתקיים ותשובה זו תלויה בתורה בהערכת הסיכויים לרפורמה ושקט במערכת המוניטארית הבינלאומית.

אם יימשך אי־השקט הנוכחי במערכת, ניתן לצפות לעלייה נוספת במחירי הזהב בשוק החופשי. אמצעים שונים שנוקטות ויינקטו ממשלות להגנה על מטבעותיהן עשויים אולי להביא לייצוב המחיר ברמתו הנוכחית. ההתנגדות הרשמית להעלאה רשמית במחיר הזהב נראית איתנה וחזקה ביותר. אולם הסיכויים, בטווח הארוך ביותר, הם כנראה יותר לכיוון של ירידת מחירי הזהב מאשר לעלייתו — אם בכלל מצוי מישהו המגיע לשוק הזהב ובעיתויו מנקודת ראות של סיכויים לטווח של בין חמש לעשר שנים מהיום.

מסקנה אפשרית אחת מהערכה זו, אגב, היא כי ההשקעה במניות מכרות הזהב עדיפה, לאותו סוג, על ההשקעה בזהב עצמו. פשוט — מחיריהם של אלה פיגרו בפיגור אחרי עליית מחיר הזהב, יש להם איפוא פוטנציאל עלייה רב יותר מאשר לזהב עצמו. הבעיה כאן היא שבעוד שלגבי הזהב הכל ברור וידוע — הזהב נמכר ביחידות מוכרות כאומנה על ידי מזקקות מוכרות — יש מניות זהב ויש מניות זהב. אולם זהו כבר סיפור שונה לחלוטין.

סבלנותו של האזרח פוקעת!

הפגנות ומחאות בכל קצוות הארץ!

בבני־ברק:
ארעו בימים האחרונים התפרעויות של מאות אזרחים ממורמרים בגלל אי התקנת רמזור ברח' ז'בוטינסקי. שוטרים ואזרחים נפצעו — רכוש הושחת.

בבית דגן:
הפגינו מאות תושבים נגד הזנחת ישובם והפקרתו למטרדי רעש המטוסים הנוחתים בלוד.

בבאר־שבע:
חסמו מאות אזרחים את "דרך הנשיאים" שהפכה לעורק תחבורה בינעירוני העובר בלב אזור מאוכלס בצפיפות.

בתל־אביב:
מחו מאות משפחות נגד סיוטי התחבורה סביב התחנה המרכזית החדשה.

גם בעין כרם (ירושלים), בנהריה, בדימונה, בקרית־אתא ובמקומות אחרים מתקוממים התושבים על מטרדים ומחדלים בטיפולם.

המערך מזלזל באיכות הסביבה והתוצאה — הפגנות ומחאות.

◀ ג ח " ל יזם והעביר בכנסת חוקים, הצעות לסדר היום ומסקנות בכל שטחי איכות החיים (אקולוגיה)

למען הטבת סביבתך ושיפור איכות חייך.

תן סיכוי לשינוי!

גחל
גוש חרות־ליברלים

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

כנס גולני
הועדה המארגנת

כנס גולני

יערך ביום ג', י"ג תשרי תשל"ד (9.10.73) בפרק הירקון מול מגרשי התערוכה בתל-אביב.

משתתפים בכנס כל החיילים והמפקדים אשר שירתו בגולני מ־1948 עד היום ובני משפחותיהם ובני המשפחות השכולות.

דמי ההרשמה לכיסוי הוצאות הכנס והעלון בסך — 20 ל"י לפקודת "מרכז ההסברה — כנס גולני" יש לשלוח עם התלוש המצ"ב ללשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:
ירושלים — בנין משרד ראש הממשלה, הקריה.
תל-אביב — רח' אחד העם 13.
חיפה — רח' אחד העם 5.
באר-שבע — מרכז הנגב.

גזור ושלח

הנני מאשר את השתתפותי בכנס גולני.
שם ושם משפחה ____ כתובת ____
טלפון ____ מס' המלווים ____
יחידה/גדוד ____ השנים בהן שירתתי ____
חתימה ____

משרד התחבורה
שירותי נהיגה ורכב

קבלת קהל במשרד הרישוי חולון בשעות אחה"צ

הנהלת שירותי נהיגה ורכב מודיעה בזה לכל המעונינים כי משרד הרישוי בחולון פתוח גם אחרי הצהרים משעה 14.00 עד 18.00. באותן השעות יטפל המשרד אך ורק בנושאים הבאים:

רכב
א. מתן שוברי תשלום לחידוש תוקף רשיון רכב לאלה שלא קיבלו אותם בדואר.
ב. הפקדת רשיונות רכב ומתן אישורים על כך.
ג. ביטול עיקולים.

נהיגה
א. מתן רשיונות נהיגה לחידוש תוקף הרשיון לאלה שלא קיבלו אותם בדואר.
ב. רישום שינויים ברשיון הנהיגה.
ג. חידוש תוקף רשיונות נהיגה לנהגים שבגלל אי תשלום קנסות לא קיבלו ספחים לחידוש הרשיון. החידוש ייעשה לאחר הוכחה כי הקנס שולם.

הממונה על יחסי ציבור של שירותי נהיגה ורכב

משרד התקשורת

מודיע

למנויי הטלפון בתל-אביב רבתי

חלוקת מדריך הטלפון (כרך א') תפסק ביום ו'

ג' אלול תשל"ג, 31.8.73

המנויים שעדיין לא לקחו את המדריך מתבקשים להזדרז ולקבלו בסניפי הדואר.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לתרבות תורנית

כינוס למחשבת היהדות

מוקדש ליובל הכ"ה של המדינה

הנושא: גאולת ישראל — חזון ומציאות

מושב שלישי — קבוצת יבנה, אולם המועדון
ביום רביעי, ב' דראש חודש אלול תשל"ג (29.8.73)

התכנית

ישיבת אחה"צ: 5.00—7.00 אחה"צ
משנות הגאולה — ד"ר הרב י. אמר
הרעיון המשיחי ביהדות ההלניסטית — ד"ר י. עמיר
הגאולה במשנת פ. רוזנצווייג — ד"ר ב. גרוס

ישיבת ערב: 8.30 — 10.00 בערב
גלות וגאולה בתפיסת ההוגות — ד"ר הרב י. בית־אריה
תהליך הגלות והגאולה — הרב פרופ' א. ברקוביץ
הזהות היהודית בתהליך הגלות והגאולה — ד"ר י. בן־ששון

בבית המשפט המחוזי תל-אביב—יפו

ה. ע. מס' 2382/73

בענין: עזבון המנוחה קרוליק נחמה ז"ל, שמעונה האחרון היה בית אבות "אפעל", רמת־גן.
המבקשת: שניידמן רבקה, ע"י ב"כ עו"ד י. שני, ברח' החלוצים 2, נהריה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המצהיר על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הרוצה שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פירסום הודעה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בבקשה.

דוד וקד, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

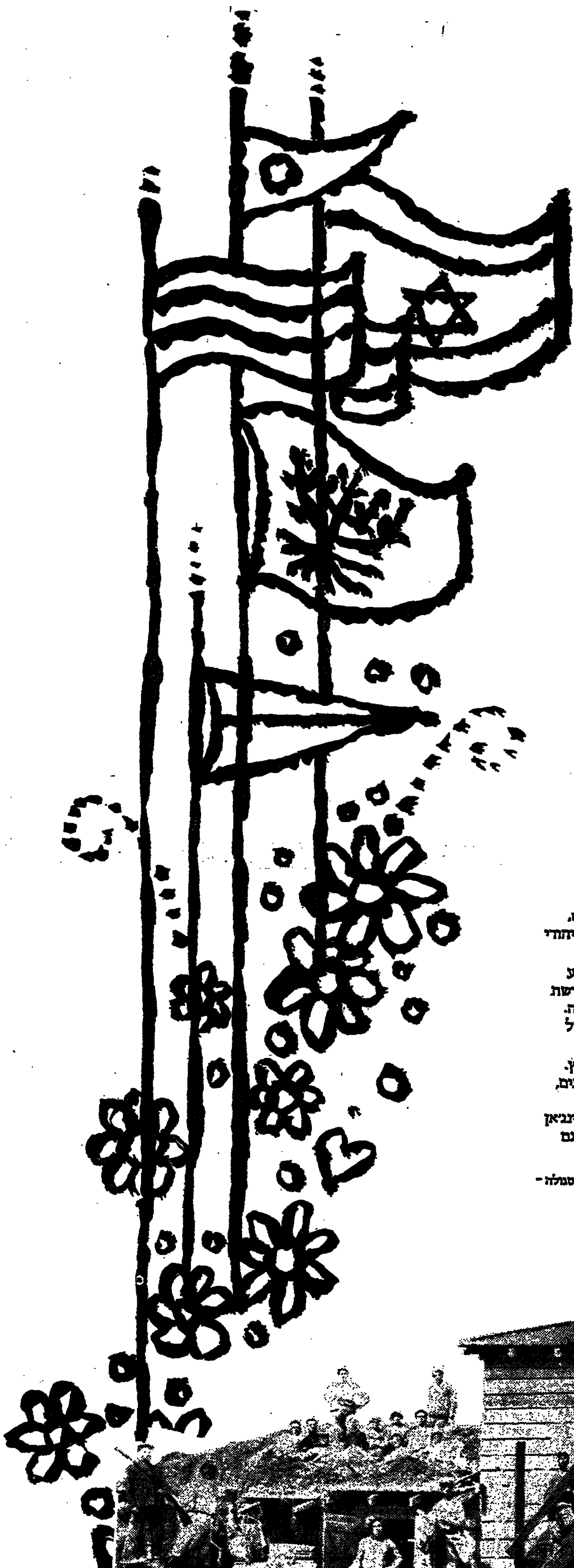

כל ערב 100 שנה

תולדות ההתיישבות בארץ-ישראל בתערוכה-חוויה, בה אתה לוקח חלק פעיל

100 שנות התיישבות

האם מקומות אלו ידועים לך? זמרין, עין-קורא, עמק השושנים, עם-סגולה, גאוני, מלבס,* - אלו ציוני דרך בתולדות היישוב היהודי בארץ.

בתערוכת 100 שנות התיישבות, אתה "חלק מן התמונה". מרגע כניסתך לחצר המתיישבים הראשונים, האוהל, גדר העץ ומחרשת הברזל. צעד בזהירות על אדמת הלס המבוקעת בביתן השממה. תחוש בחום הכבד שהקביל את פני הראשונים וטעם המים של באר ראשונה.

היקב של ראשון-לציון פועל ותוסס - בוא ולגום מתירוש הארץ. הצריף של אום-ג'וני-קם לתחיה, תוכל להצטלם ליד הראשונים, מכרת שאין דוגמה לה! עבור דרך צינור המוביל הארצי אל סולימן הגדול, שיארח אותך ליד המדורה בשירים עתיקים ופינג'אן קפה מהביל. סרטים, שקופיות וחזיונות אור-קוליים, הכל נע וגם אתה "בתוך התמונה".

*זמרין - זכרון יעקב. עין-קורא - ראשון לציון. עמק השושנים - נס-ציונה. עם-סגולה - מטולה. גאוני - ראש פינה. מלבס - פתח-תקוה.

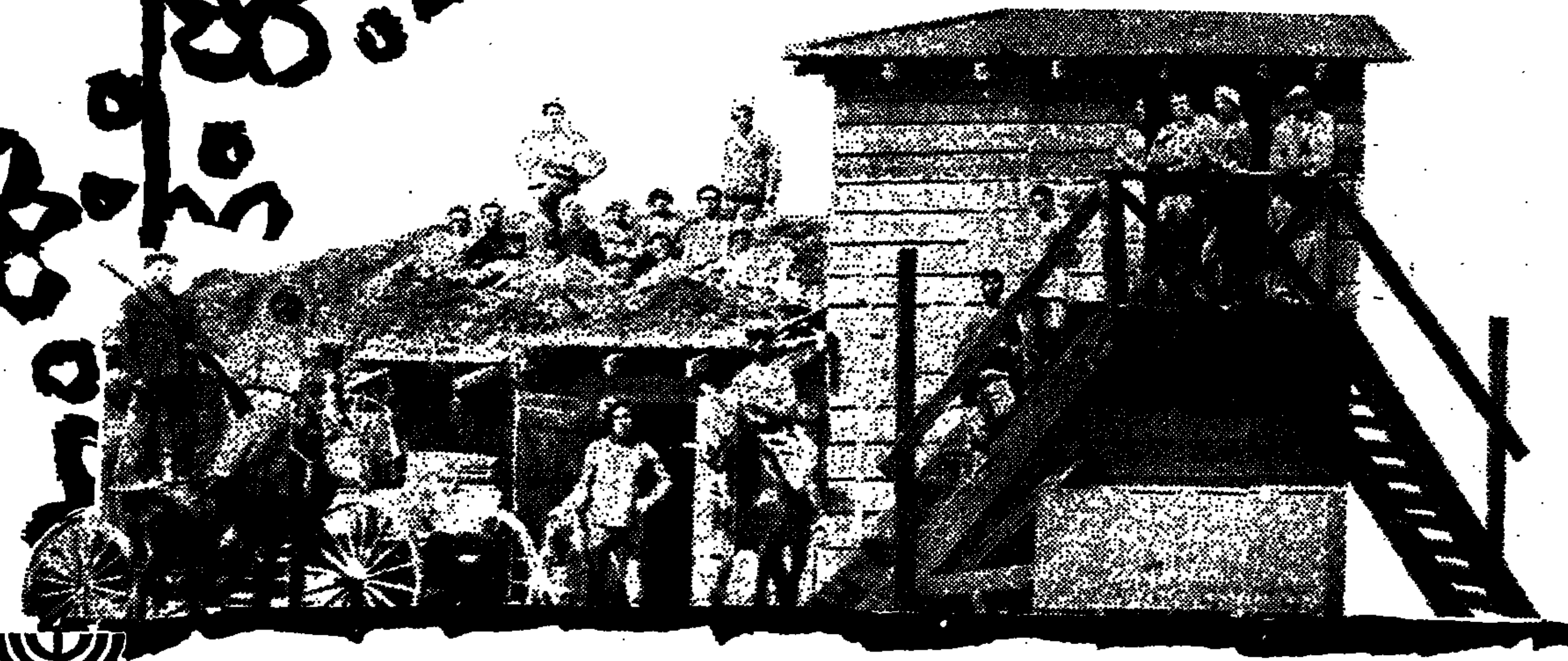

100 שנות התיישבות

התערוכה שתבקר בה יותר מפעם אחת. גני התערוכה, יריד המזרח, מ-12.9 עד 3.10

מכתבים ...

עולם ומלואו

אזרחים סובייטים יורשו לעבוד בחו"ל

בעתיד יורשו אזרחים סובייטים לעבוד בחו"ל — בלי שתישלל מהם אזרחותם הסובייטית. לפי השמועה, דן עתה הסובייט העליון בחוק חדש להרחבת זכויות האזרח, שלפיו יוכל אזרח סובייטי לצאת לחו"ל, לשם עבודה שלא בשליחות הממשלה או המוסדות. בחוק החדש ייאמר שה־אזרח הסובייטי יהיה רשאי לשהות בחו"ל לצורך עבודה משלוש עד חמש שנים. הוא יוכל לצאת לעבודה ולמקום עבודה לפי בחירתו ועם זאת לשמור על אזרחותו והדרכון הסובייטי. בש־גות עבודתו בחו"ל הוא יהיה חייב להפריש חלק מהכנסותיו לאוצר הסובייטי.

הספקנים אומרים שהשלטונות הסובייטיים יטי־לו ודאי כל כך הרבה מיגבלות וסייגים על הזכות לצאת לחו"ל, לצרכי עבודה פרטית, עד אשר יתרוקן החוק הליבראלי מתוכנו. אולם עם זאת יש המודים, שעצם חקיקת החוק יש בה משום צעד גדול קדימה לגבי המציאות הסובייטית, ובמיוחד יש לה ערך רב לגבי המשכילים, הנכספים לראות את העולם המערבי וללמוד את השיטות החדישות, בעיקר באמריקה.

יש מייחסים את התמורה בתחום הרגיש הזה לרצונה של ברה"מ לשוות לעצמה תדמית ליבראלית בעיני המערב, לקראת השלב השני של „הוועידה לבטחון אירופה", שבה תעמוד על סדר היום הבעיה של יצירת מגע אישי בין האזרחים משני צידי המסך.

יש עוד גורם המעוניין בהיתר יציאה זמני לחו"ל: מנהלי מפעלי התעשיה, המעוניינים בידע טכנולוגי מערבי, שיביאו עמם האזרחים הסוב־ייטים, בשובם מכמה שנות עבודה במערב.

צבא ארה"ב „מש־חיר"

עם ביטול גיוס החובה לצבא ארה"ב והחלפתו בגיוס מתנדבים, מתברר ששיעורם של המתנדבים הכושים גבוה בהרבה מזה של הלבנים, ביחס למס־פרם באוכלוסיה. ראשי הצבא האמריקאי מודאגים מ„הפרת איזון" זה, באשר, לדבריהם, „הצבא לא יהיה עוד בבואה נאמנה של העם, על כל מרכיביו". הקצינים הבכירים שהביעו דאגה זו מדגישים ש־להרדתם אין כל קשר לגזענות, אלא הם חוששים פן יסתייג העם מהצבא, אשר יהיה „צבא שחור" ולכן לא ייהנה מאמון חלקים גדולים בעם. יש גם החוששים שבקרב הכושים תקום זעקה, ביום מן הימים, נגד ריבוי החיילים הכושים, וזאת כאשר צבא ארה"ב יסתבך בקרבות בזירה כלשהי ויתברר כי הכושים הם רוב הקרבנות.

שחורי העור מהווים 13.5 אחוזים מכלל אוכ־לוסיית הגברים בארה"ב, אך בין המתנדבים לצבא בחודשים האחרונים מהווים הכושים יותר מ־35 אחוזים והשיעור מוסיף עדיין לעלות בהדרגה.

את ריבוי המתנדבים מקרב הכושים מסבירים, בין השאר, בהעלאת שכרם של החיילים ובהטבות השונות, העושות את השירות הצבאי כדאי יחסית, נוכח האבטלה הגדולה השוררת בקרב הכושים האמריקאים.

בגרמניה המזרחית הסקס — „בילוי פעיל"

עד לפני שנים מעטות היתה גרמניה המזרחית מן „הצנועות" שבמדינות, בנוגע למין וב„פורי־טאניות" עלתה אפילו על ברה"מ. כבכל חברה „פוריטאנית" לא חלה הצניעות על חיי המין עצמם, אלא בעיקר על הדיבור עליהם, כלומר על השתקפותם באמצעי התקשורת השונים. דיון ולו גם רציני של רופאים ופסיכולוגים, על חיי המין היה בבחינת „טאבו". זה שנים מספר חלה תמורה. המין הוכר כנושא נכבד וחשוב, שיש לדון בו. לא רק במסגרת הסברה לבני הנעורים או בהקשר לבריאות, מחלות מין, הפלות ומניעת הילודה, אלא גם כעל חוויה מהנה, ש־מטרתה — אורגאזם. יש מסבירים את התרת הנושא מכבלי ה„טאבו" בריבוי המקרים של הגירושים אצל זוגות צעירים.

המחנכים סבורים שלא די להסביר לצעירים את הצדדים הביאולוגיים והבריאותיים של המין, אלא יש ללמדם גם ליהנות מהאהבה המינית, ללא קשר ל„תכלית" של הקמת הלידה, ואף יש להכ־שירם להגיע לאורגאזם. פרופ' סיטבלה, מנהל המכון לתולדות הרפואה ולמדעי הטבע במזרח ברלין, הגיע למסקנה ש„עלינו לראות בפעילות המינית את הביטוי לאישיות הסוציאליסטית".

האם נשארה רמת־גן עיר גנים?

מאת יונה בן־יצחק

שנים רבות היתה רמת־גן סמל לגני, לירק. עיר שנבנה וגדלה לבד בה. דומה שדימוי זה נתנצר ב־שנים האחרונות. התפשטותה של תל־אביב השכנה גוברת ורמת־גן הופכת להיות תלויה יותר ויותר בהתרחשויות ובהחלטות של ה־עיר הגדולה. איבוד הצביון ותרבות המתנק, כפי שהתבטאו כמה תושבים באזני כתבנו, הם כעת נחלת רבים בעיר.

כדי לתהות על המתארע בעיר שוחחתי עם כמה מעסקניה ש־היו דעתם על העביה המחמדל של גופים שונים בקשר להתפת־חותה של רמת־גן.

בעיר הסמוכה לרמת־גן נרקמות תכניות־אב העשויות לשנות את אופיו של אגד הערים הצפוף הג־דול ביותר במדינת ישראל. ב־תל־אביב יודעים התושבים אילו קווי תחבורה יתוספו עם הפעלת הרכבת התחתית או מה יהיו בתי־ החניה לכביש המהיר בנחל איילון. מה ידוע לתושבי ר"ג על השתלבות עירם במערכת ההסעה ההמונית של הרכבת התחתית או נתיבי איילון? התושבים ששאל־תי אותם אינם יודעים דבר. פר־נסי העיר ממעטים לדבר על כך, שמא תתגלה אזלת ידם. בשלב זה ידוע כי במקביל לרח' ז'בו־טינסקי יהיה קו אחד של הר־כבת התחתית הנו לא. לנתיבי איילון תהיה כניסה אחת ליד „עלית". באשר אין כל הכנות להרחבת רח' ארלוזורוב שהוא עורק ראשי המוביל לצפונה.

מועמד המערך לראשות העיר, אל"מ (מיל.) גרשון ריבלין, אמר לי, כי למהלכים אלה עלולה לה־יות השפעה מכרעת לגבי התפת־חות העיר, מכיון שלדבריו אין כל אפשרות לצפות היום, בהיע־דר תכנית־אב מוגדרת של התפ־תחות רמת־גן לשנים הבאות, מה יהיה מרכז העיר. אם כי ברור לו שהוא לא יישאר רק בצפונה של רמת־גן. כדוגמה הוא מביא את תל־אביב שמרכזה נדד בעש־רים השנה האחרונות מדרומה של העיר לצפונה. לריבלין ברור ש־יהיה צורך ללחוץ על מתכנני פרויקט הרכבת התחתית ועל מתכנני נתיבי איילון כדי ליצור יותר פתחי יציאה ותחנות בתוך רמת־גן ובעיקר לחלקה הדרומי של העיר.

בעיות צביונה של רמת־גן מט־רידות את גרשון ריבלין מיום שקיבל על עצמו „לרוץ" לראשות העיר. כתושב רמת־גן מזה 51 שנים הוא חרד להשתלטות הב־טון על הירק. הוא גם כואב את כאבם של העצים והצמחים ש־ניטעו בתקופת כהונתו של ראש העיר הקודם א. קריניצי ז"ל ש־בשנים האחרונות אין מי שידאג להם. גדרות הבטון קיצצו כבותי־צית משטחו של הפארק הלאומי שהוא מקור גאווה לרמת־גן. ובי־עד שעיריית רמת־גן איננה דואגת להקמת דירות לזוגות צעי־רים, הושקעו בתקופת מחסור חמור במלט אלפי טונות בטון לגידור ה„ספארי" שיכלו להספיק לבניית עשרות דירות לזוגות צעירים.

העיריה שקועה בחובות. רק ה־שנה לקחה הנהלת העיר הלוואה של 30 מיליון ל"י, שעליה תשלם ריבית של 7 מיליון לשנה — מיסכנו את עתידה של רמת־גן. לקיחת הלוואות לצרכי פיתוח היא תופעה חיובית — מטעים גרשון ריבלין — אולם עיר שיש בה שכונות שהן במצוקה על פי כל הקריטריונים שנקבעו בדו"ח ועדה ממלכתית שהוקמה על־ידי ראש הממשלה, צריכה היתה לייעד את הכספים לשכונות. או־לם, אילו סכומים מתוך סכום ההלוואות הוקצבו לפיתוח השכו־נות? אין נתונים על כך — מב־היר ריבלין — אלא שמתוך ס־כום התקציבים לעלויות הפרוייק־טים הראוותניים שמבצעת העי־ריה, ברור שרק מעט מאוד מן הסכומים האלה מוקצב לפיתוח שכונות המצוקה. כיכר רמב"ם, שבה מושקעים כעת סכומי־עתק, תהיה רחבה ריקה, בלתי פונקציונלית ולא מתואמת לצר־כים ההכרחיים הדחופים של מר־כז העיר בגן חניה לכלי רכב הכותשים את רחובות העיר המר־כזיים. בתכנית המקורית צריכים היום להיות במקום מרתפי חניה ל־750 מכוניות. אך בלחץ יום הבחירות הקרב החליטה הנהלת העיר לבצע רק את הציפוי הד־קוסמטי העליון של החניון. הה־וצאה לכך מוערכת בכ־40% מע־לות הפרויקט בכלל, תוך החמצה חד־פעמית לפתור בעיה קאר־דינאלית, שכל רמת־גן סובלת ממנה.

גרשון ריבלין

רמת־גן סובלת בעת האחרונה מבריחת תעשיות. לגרשון ריבלין יש תכניות והצעות לסוגי תע־שיה שיתאימו לאופי של עיר מגורים — תעשיות נקיות (אקו־לוגיות) שאינן גורמות לרעש או לזיהום אויר וניתן לשכן אותן בבנינים אסתטיים. כדוגמה מביא ריבלין תעשיות שמפותחות בחו"ל ושעובדות בהן גם נשים בשעות הפנאי על שטח מצומצם והת־פוקה גדולה ומספיקה ליצוא. לד־ברי ניתן לפתח ברמת־גן גם תעשיות של מוצרי אמנות ולה־קים מרכז לתכשיטים ליד הבור־סה ליהלומים ועוד. הסיבה רא־שונה־במעלה יש למציאת מאגרי קרקע לצורך הרחבתה של רמת־גן — בניה לזוגות צעירים, או תעשיה. יחד עם תכנית של מסוף מטענים שעתיד לקום באדמות חירייה כפרויקט של משרד התח־בורה, ניתן להקים ברמת־גן אזו־רי סחר סיטונאי או שרותים מס־חריים.

אלה הן מקצת מהתכניות ש־גיבשו צוותי חשיבה שהקים מוע־מד המערך גרשון ריבלין. יש באמתחתו עוד שורה של תכניות אשר בדעתו להציגן לאחר ש־יקבל גיבוי ממשלתי להפעלתן.

דו"ח מבקר המדינה האחרון מצביע על שורה של ליקויים מינהליים לגבי תפעולה של עי־ריית רמת־גן. הדו"ח מציין ל־דוגמה שוועדות העיריה, או ש־אינן מתכנסות כלל בין בחירות לבחירות או שאך מתכנסות לע־תים רחוקות וגם ללא קוורום מס־פיק להחלטה. דוד מלמדוביץ', ש־היה סגן ראש עיריית רמת־גן שנים רבות ובכ־4 השנים האח־רונות בסיעת ר"ג לאורה — סי־עה אופוזיציונית — מבהיר שאין זו תופעה בלתי־שכיחה, שוועדות „מחליטות" על דברים בלי שחב־ריהן יודעים על מה מדו־בר או שבאים אל המוגמר. מלמ־דוביץ' מציין, שבדיבוק העשייה השורר כעת בעיריה לקראת הב־חירות לא תמיד נשמרים הסד־רים הטובים. למשל, ב־28.5 כונ־סה ועדת הבנייה בלי קוורום. ועדת הביקורת שזומנה על־ידי מלמדוביץ' החליטה שצריך לזמן את ועדת הבנייה ולבטל החלט־תיה מאותו תאריך. שורה של פעולות העיריה נועדו, לדברי מלמדוביץ', לצייד פעילות סק־טוראלית מפלגתית והוא מצביע עליה. העיריה הציעה להקציב כספים לשיפוץ מיתקני הכדורגל ברמת עמידר וגלי־גיל — שני־הם מגרשים של מכבי. כן נמסרו הקצבות, מעל למקובל לגבי הש־תתפות בתקציבי חינוך בבתי ספר פרטיים, לבית־הספר לתפירה המ־נוהל על־ידי ארגון נשים ליבר־ליות. כל אלה מצביעים, לדברי מלמדוביץ', על העדפה, חוסר אי־זון ונסיון לנצל את התקציבים בעיריה למטרות שאינן כלל עי־רוניות.

מוקד פעילות רב עוצמה קיים במועצת הפועלים המקומית ש־משרתת למעשה גם את העיר השכנה גבעתיים. ברמת־גן חב־רים במועצה כ־65 אלף תושבים. ההסתדרות פעילה מאד בשכונו־תיה השונות של העיר. פעילות זאת המרוכזת בעיקר סביב בתי ההסתדרות בשכונות באה למעשה ל־מלא חלל ריק, מאחר שהעיריה לא טיפחה פעילות אינטנסיבית במוקדים אלה — מבהיר לנו א. אלקס — מזכיר מ.פ. רמת־גן־גבעתיים המשמש גם ראש סיעת המערך בעיריית רמת־גן. במו־עצת הפועלים פועלת ועדת ש־כון לשיפור הדיור למשפחות ברו־כות ילדים וזוגות צעירים. המטפ־לת בקרנות שיכון שונות ש־אישרו הלוואות בסכום כולל של כ־2 מיליון ל"י בשנה האחרונה. הפעילות בתחום זה בולטת במ־יוחד נוכח מחדלי העיריה בתחום זה, מסביר אלקס. בעיריה אין מחלקה לכך. מלבד מבצע חד־פעמי שבמסגרתו נבנו מספר די־רות באפריל שנה שעברה, ולכן רבים הפונים למועצת הפועלים.

במסגרת מועדוני ההסתדרות בשכונות, פעילים עובדים קהי־לתיים המפעילים חבורות רחוב, ופעילויות ספורט צנופות. בהק־שר זה, מציין אלקס, שמאז 1936 הוא מנהל מו"מ עם העיריה לק־בלת מגרש עירוני למיתקן ספורט מרכזי של הפועל. עד כה לא היתה כל התקדמות בכך. לעומת זאת מעמידה העיריה את המית־קנים שהיא בנתה או הקציבה להם קרקע לרשות תנועת מכבי או בית"ר.

אלקס קובע, כי במסגרת „הפו־על" מאורגן יותר נוער מאשר בתנועה אחרת ולמרות זאת מת־נכרת העיריה לפעולות אגודת ספורט זו.

בהתייחסו לבעיות המקצועיות של התעשיה ברמת־גן, קובל אלקס על בריחת מפעלים, מאחר שלדבריו לא דאגה העיריה להק־צאת שטח מתאים לדרוש תעש־ייתי בסמוך לעיר. בעניין זה, מספר אלקס, כי העיריה מגלה אדישות לאפשרות שאדמות חיר־יה הסמוכה לתל־אביב וחולון יוקצו לתעשיה או לבניה. בריחת התעשיות גורמת טירדה רבה ל־עובדים הנאלצים לנסוע ארוכות אל מקום העבודה וממנו.

ייחודה של חיפה

מאת ח"כ משה ורטמן

החלטתו של שר העבודה יוסף אלמוגי להיענות לבקשות אשר הופנו אליו, לשוב לחיפה ולהיות מועמד לראשות העיריה בה — הכ־תה גלים בציבור. עזיבתו של שר את משרתו המיניסטריאלית והליכ־תו אל שדה הפעילות המוניציפא־לית איננה חזון נפרץ בישראל. אמנם קדמו לאלמוגי שני שרי עבודה, גולדה מאיר ומרדכי נמיר, שעזבו את הממשלה והעמידו עצ־מם בראשות הרשימה לבחירות מו־ניציפאליות, אך היה זה לראשות עיריית תל־אביב — המטרופולין הגדולה ביותר בישראל. את אשר היה הציבור מוכן להבין לגבי תל אביב, הוא מתקשה להבין, לגבי חיפה.

חיפה היא עיר מיוחדת במינה בהשוואה לרשויות מקומיות ולע־רים אחרות. היא משמשת מרכז ל־צפון הארץ ומוקד של פעילות כל־כלית, תעשייתית ופוליטית ל־400,000 תושבים מחיפה והרשויות המקומיות הנמצאות בסמוך לה.

לגבי מפלגת העבודה יש לחיפה משמעות מיוחדת. מאז הבחירות הראשונות שנערכו בעיר בשנת 1951 שולטת בה תנועת העבודה ללא עוררין. כך היה בתקופת ה־כהונה הראשונה, כאשר מפא"י ומפ"ם הוו רוב בעיריה, וכך היה בתקופות הכהונה המאוחרות יותר — כאשר מפא"י ולאחר־מכן ה־מערך הוו רוב שלא ניתן היה ל־ערער. יתירה מזו, כוחה של מפל־גת העבודה ותנועת העבודה בעיר חיפה מקרין על הרשויות המקומיות הנמצאות בסביבתה. אמנם אין לי ספק כי יכלתם וכישוריהם של רא־שי המועצות המקומיות הם שהקנו להם את יוקרתם במקומות מגורי־הם, אך נראה לי כי כוחה של מפ־לגת העבודה בחיפה משמש להם עורף יציב וחיוני.

חיפה היתה והינה עיר מעורבת. יהודים וערבים גרים בה בצוותא. עם קום המדינה, כאשר משקלם של הערבים באוכלוסיה היה הרבה יותר משמעותי, חייבת היתה ה־אוכלוסיה היהודית בחיפה להיאבק על מנת לשמור על יהודיותה, להבטיח את זכות קיומה ולבסס את צביו־נה של חיפה כעיר עברית.

שלוש תקופות עיקריות היו ב־התפתחותה של חיפה. תקופתו של שבתאי לוי ז"ל היתה תקופת־מעבר משלטון המאנדאט לשלטונה הרי־בוני של מדינת ישראל, תקופה של מילוי חלל מוניציפאלי באדמיניס־טראציה העירונית. התקופה השניה היא למעשה התקופה הראשונה של העיר העברית חיפה. באותה תק־פה, בה עמד בראש העיר אבא חו־שי ז"ל, צריך היה לצקת דפוסים חדשים לדמותה של חיפה. לבד מן העובדה שחיפה היתה מרכז תע־שייתי ועיר נמל, שקוד בה גם על הקמת מפעלי תרבות, השכלה (ה־תיאטרון העירוני (האוניברסיטה), על קידום התחבורה העירונית על ידי הפעלת הרכבת התחתית ועוד.

בתקופתו של משה פלימן ז"ל נמשכה תנופת היצירה של העיריה. מפעלים רבים ותכניות רבות, ש־התוו ותוכננו בתקופת חושי, באו לידי ביצוע וגמר בתקופתו של פלימן. נוסף על האוניברסיטה וה־טכניון הוקם בית־ספר לרפואה, ושלושה אלה הפכו את חיפה ל־מרכז של השכלה, מדע ותרבות.

בד בבד עם ההתפתחות העצומה והשינויים הרבים המתחוללים בחי־פה, צצות גם הבעיות. משך שנים רבות התמקדה התפתחותה של ה־עיר בתעשיה הכבדה ובנמל עמוק המים שהיו בתחומה. מדיניות פי־זור האוכלוסיה של הממשלה, ה־מוצדקת כשלעצמה, יצרה מציאות חדשה בחיפה. התעשיה הכבדה ה־חלה מתפתחת בדרום, נמלים עמו־קי־מים הוקמו באילת ובאשדוד, תמריצים שונים ניתנו למפעלים השונים שהוקמו באזורי פיתוח — ומחיפה נדרש לפתח תכניות ש־ישמשו תחליפים לאותה תעשיה שנ־דדה מחיפה דרומה. קברניטי חיפה, בתקופת כהונתם הקרובה, חייבים יהיו לתת דעתם לא רק על תכניות פיתוח חדשות אלא גם על השלמ־תן של משימות שכבר הוחל בהן. בתוך השנה הקרובה, למשל, עומ־דים להבנות בחיפה שבעה בתי־מלון, שיכללו כ־1,500 מיטות.

בנופה של חיפה וקיומם של בתי־מלון מפוארים בה, יש בהם כדי להבטיח את פיתוחה כעיר תיירות וקיט. כמו כן יש לסיים את בניית האודיטוריום היכל הספורט, ועבו־דות שונות שנהוג לראותן כשיגר־תיות (תאורה, כבישים וכד'), שה־חלו בהן בתקופת כהונתה ועבו־דתה של מועצת העיר.

לפני חיפה ניצבים אתגרים רבים. מוסכם על הכל — על חברי ה־מפלגה בחיפה, על ראשי מפלגת העבודה ועל אזרחי חיפה עצמה (הדבר יבוא לידי ביטוי, אני מק־ווה, ביום הבחירות) — כי יוסף אלמוגי הוא האיש במשימה בהצלחה.

המטמון בבאר

מעריכים כי כ־100 מיליון לי־רות ישראליות מוטמנות ברצועה כאבן שאין לה הופכין. רבים חו־ששים מנסיגה פתאומית של יש־ראל מהאיזור, כפי שאירע בשנת 1957, ולכן אינם מפקידים את כספם בסניפי הבנקים הישראליים הפועלים ברצועה (בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק דיסקונט). ה־הערכה היא שאלה מפעילים רק כרבע מהפוטנציאל הכספי של ה־רצועה.

עתה מקוים שפתיחתו הקרובה של הבנק העזתי „פלשתין" תח־זיר למחזור המטבע את הכסף, בשטרות ובמטבעות, שהטמינו ה־תושבים במקומות־סתר שונים, ב־בתיהם או בחצרותיהם.

כאן עזה

אגב, חשש נוסף מונע תושבים מקומיים מלהפקיד כספם בבנקים: בעזה מהלכת שמועה, שקנתה לה אחיזה איתנה בציבור, שעינו של מס ההכנסה פקוחה על תנועת הכספים של בעלי החשבונות ה־בנקאיים. העזתיים, שהורגלו שנים לא לשלם מיסים, אינם מאושרים עתה מגביית־המס המוגברת. הם עויינים את פקידי השומה המקו־מיים וחוששים מפניהם: שכן, אף שהללו ערבים, הם פקידי מס ה־הכנסה. המצב בתחום זה מזכיר את ישראל; אך אם אנחנו ב־ישראל התרגלנו למציאות־המי־סוי, נפלו המיסים על העזתים כ־רעם ביום בהיר והתאוששותם היא איטית. בבנק ערבי ירגיש ציבור זה נוח יותר. אולי יוציא את הכסף ממחבואו ויחזירו למח־זור. כמקרהו של האיש שעליו נספר כאן.

כמנהג הבנקים שלא לגלות פר־טים על לקוחותיהם, לא אנקוב כאן בשמות ולא אפרט. נקרא לגיבור סיפורנו, אדם בעל אמצ־עים ונכסים, בשם בדוי: מוחמד. מוחמד פתח לפני מספר שנים חשבון באחד הבנקים בעזה, אך חששות והרהורים מהסוג שהוזכ־רו תחילה גרמו לכך, שחדל להפ־קיד כספים בחשבון הבנק שלו.

לאחר שמוחמד לא נראה בבנק שנים, הופיע בו בוקר אחד בהול ומבוהל, וביקש לראות בדחיפות את המנהל. בלשכתו של זה הניח מוחמד חבילה של שטרות התחתון לפני המנהל: „הצל אותי!" היו בצרור 20.000 ל"י בשטרות של 50 ל"י — מפני שאת ה„אוצר" גנז מוחמד כששטרות של 100 ל"י לא היו עוד בשוק. השטרות שבצרור היו במצב של התפ־וררות. התברר שמוחמד צרר את הכסף בחבילה, שאותה שילשל בחבל למעמקי הבאר שבגנו. ה־לחות חילחלה, כמובן, פנימה ו־השטרות נרקבו. מוחמד התחנן לפני מנהל הבנק שיציל מה שני־תן עוד להציל מהמטמון. המנהל היהודי הבין, שאם יגע בשט־רות — ינסה לספור אותם או לערוך רשימה של מספריהם, הם יתפוררו בידיו. המנהל, יוצא ארץ ערבית ונעים הליכות, יצא מיד במכוניתו לבנק ישראל בירו־שלים. מי שאחראי שם לטיפול במקרים כאלה הבטיח לו לעשות כל מה שאפשר כדי להחזיר ל־בעל האוצר המזועזע את כספו ב־כסף חדש. ואכן, אחרי מספר ימים הגיעה לחשבונו של מוחמד הודעת זיכוי על 20,000 ל"י. כאז הפך מוחמד לאחד הלקוחות הנכבדים של הבנק. בשל חוק סודיות ה־בנקים לא נוכל לספר לכם מה הסכומים שעוברים בו.

סגולה לכוח־גברא

אף כי במטבח הערבי מקובלים כמה תבשילים שאוכליהם מאמינים כי יש בהם כדי לחזק את האון הגברי, הרי מי שלהוט אחר ה־חוק גבריותו ליבו וכיסו פתוחים לחידושים בתחום זה. מבקרי ה־קיץ מכווית, מסעודיה, מירדן ו־ממצרים, שבאו לבלות חופשה אצל בני משפחותיהם ברצועה, שמעו על הפאטנט הישראלי לחיזוק כוח הגברא, שמוכרים לכל דורש ב־קיוסק של קיבוץ יד־מרדכי, על אם הדרך מן הרצועה לאשקלון. המדובר הוא במזון מלכות. העו־תים מועטים — וגם אני שמעתי זאת מפי כמה ידידים ישראליים — שמזון המלכות מיד־מרדכי הוא סגולה להמרצת הפעילות המינית. אם תעברו ליד הקיוסק של יד־מרדכי אל תתפלאו איפוא לכש־תראו מבקר־קיץ קונה שם ארבע וחמש קופסאות של מזון־מלכות, במחיר 9 ל"י הקופסה.

דני צדקוני

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3420/73

בענין: עזבון המנוח מנחם קטן (קליין) ז"ל, ת. ז. 401481 מרח' ברנשטין כהן 10, תל־אביב.

המבקשת: אהובה קטן (קליין) מרח' ברנשטין־כהן 10, תל־אביב, ע"י ב"כ עו"ד י. גלברד, מרח' אחד העם 41, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע, שהוגשה לבית־ה־משפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח מנחם קטן (קליין) הנ"ל, והנני מזמין ב־זה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנד־ון להתנגד לבקשה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותה הכרזה המבוק־שת, שאם לא כן יתן בית המש־פט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

יש חדש ב"חסכון 4000"

מהיום
אפשר להפקיד עד
-.6,000 ל"י
ולקבל מיד מענק עד
-.600 ל"י

• ערך החסכון נשמר ע"י הצמדתו לאינדקס
• גם המענק צמוד ונושא רבית
• הרבית, המענק והפרשי ההצמדה פטורים ממס

שתי אפשרויות חסכון לפניך:

הפקדות חד פעמיות לתקופה של 5 שנים
החל ב־.100 ל"י
נושאות מענק מיידי של 10%

חסכון 4000

הפקדות חודשיות קבועות במשך 5 שנים
החל ב־.50 ל"י
נושאות מענק מיידי של 5%

בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק אגוד, בנק המזרחי, בנק ברקליס־דיסקונט, בנק ישראלי לתעשיה, בנק עברי־ישראלי, בנק א"י־בריטניה, בנק יפת, בנק למלאכה, בנק קופת־עם, בנק אוצר החייל, בנק הדואר.

פנה עוד היום לבנק שלך

ספר חדש בהוצאת 'יבנה'
פרי מחקר של שתי עשרות שנים!

ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת
פרופסור יהודה קרמון
המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית

ספר מעודכן, הכולל את כל שטחי ארץ־ישראל, כולל יהודה ושומרון, רצועת עזה ורמת־הגולן.
ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ־ישראל: נוף־הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, מקומות קדושים ועוד.
בספר מפות רבות שהוכנו מחדש, תצלומים רבים ואינ־דקס מפורט, והוא נדפס על נייר אמנותי.
ספר לסטודנט, לתלמיד, למרצה ולכל אוהב ידיעת־הארץ.
המחיר — 32 ל"י לתקופה מוגבלת.
(המחיר הרגיל — 48 ל"י).

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

לכבי
ספרית דבר
ת. ד. 199 תל־אביב.
נא לשלוח לביתי את הספר „ארץ־ישראל"
מאת פרופ' יהודה קרמון.
רצ"ב שיק ע"ס 32 ל"י.
שם ....
חתימה ....
כתובת ....

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

17.42 — „סיפורי עיר ה־ים" — סיפור שמונה־עשר: מגינה שלא הגיעה לארוחת ...ר.
17.55 — „מקמוי" — „סק־ דידי הזיות".
20.50 — „מניקס" — סד־ רה על בלש־חוקר פרטי — מניקס. שם הסרט: „חטיפה מת מדי". בתפקידים הרא־: בייק קונורס (מניקס) ד' פישר (המזכירה).

רדיו

13.30 — „צו־תנועה" — המתארות כדי פעם בפי־ שנות של צה"ל — הפעם ם קצינות. על חייהן של הי־ ות הכשרתן בספרת המיבה. בת אבוי רביד (צ).
18.05 — „אנשי היל" — ...ש בקו ותעלה. שיחות עם ם ותיקים, חיילים צעירים דים בסיני ובקו התעלה על תיהם ההוויי הביהודי ש־ (צ).

קולנוע

...ים:
„מבים מהדרניים" (אינון) ...ין בגדולתו — פארודיה על

העולם המטכן המעוות את האדם האינדיבידואלי. סרט מעניין. שי הוא הוצאה מכושרו המיכלתו רק יצוקב על התופעות הותיקוניות, מבלי להעמיק דבר. כוחו האמנותי של צ'אפלין הוא כה רב, עד ש־ אתה עצמך מסוגל להשלים את התמונה והתבונות. עם זאת, צ'אפלין מפגין כאן אופטימיות גלויפה. הנגנדה לא רק את „חר־ בר־שואיזם" אלא גם את יסודות השקפתו שלו.

„קזבלן" (עדן) — מחזמר ישראלי שאפתני, תוסס ודינאמי, על רקע של יפו „תיאטרוני" עם גיבוד בלתי־מסוים ובסגנון יווני־ אמריקאי. סרט פרובינציאלי טובי־ הם שאין לו אחיות. שיש בו מספרי מבדיון של הצייד שלמה צפריר. שטיקה ספסיה של רב ולנר. משחק מלבב והשכנע של יהורם גאון עזרה אליאס וכמה אחרים. הרבה כשרון, הרבה מאד מן הרבה כסף — והתוצאה מפוספסת.

★ „הגנת הקולנוע האחרו־ נה" (סגדיר) — ברטקה, נייה, חר־ סרייתקיה בעיירה טקסאית קט־ נה בתחילת שנות החמישים. סיכוד בוגדאנוביץ' כבית במקביל — מותה הדרגתי של הקולנוע המקומי היהיד והה של הצעירים שאין להם לאן ללכת ומה לעשות. סרט בסיגנון. אולי יתר על המידה. אך מאמר אתגר עבור באווירה כנה ונואה על התקופה והמקום.

תל־אביב:

★ „אתה זה רק פעמיים" (אופיר) — אחד מסרטי ג'יימס בונד הטובים ביותר — את הנוסחה הי־ סינגרית אני כבדים כבר היטב, אך הביצוע כדיש הפתעות טובות ומסובבות. „עצבונים" מורכבים בתוספת דונאלד פלזאנס, המשחק כול שון קונרי.

★ „פרייך ההתול" (אוריון) — הכוונה הסאטירית נהייתה מאריסה פראית. צאינה משאירה שום הל־ קה טובה. לכן אין בה איזון. כרס בצייר ארוך בעל סגנון גוצו ומפר־ תיע, עשיר ומשעשע. אך חסר רצף

דראמטי סביר ומציג גיבור היהדי, יהוא פונקציה כפילה של הגאר־ הקיום.

★ „הגנב שבא לסעוד" (פאר) — סרט בידור נעים ובלתי־מחייב, המתאשר עם מסדרה חבריתית, דראבנה על בתה יפלודראמה של אהבה מבלי להיות מבטיח. אך נשאר ביזוק הטעם הטוב והבי־ הגאה. יש בו כמה רגעים נמדרים (ביחוד בשחק השח) והפפה משבי־ נצת של ריאן או־ניל, חדן אפט ואכסון מברפורד.

★ „טאנגו אחרון בפאריס" (בסודיין) — הפרשנות הרפסנית צהמה שרוה רב. כרם בנביק בעל אוירה נפלאה כיתרי שיפי כלי־ הורייה. סרט על בדידות. על אהבה. על מין על בלבול כושבים. כרס עליתוקנסוי יעליניאוטאסי על המסור המבים של האנישית הבורגנית. קצת יותר מדי קיצוניות סמלית בכל הפירושים. בסך הכל — סרט חשוב מרתק ומחרף — גם את אלה שיתליאו כי הוא „מגעיל" — ויהיו כאלה.

★ „סיור הדהאלי" (צפון) — סרט עליון על אנשים שים יעשי־ רים. משולש הפזן שבאיבוי הנסיר שה בין שני גברים הם נעשים חב־ רים נמדרים כשהאשה נאלצת לי־ צוזבם. איב מונטנד. סאמי פריי יודני שניידר מרכיבים את המשר־ לש בסרטו הישה של קלוד סוטה.

„קזבלן" (הוד, מרכזה) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „סוד וקסם של הבורג־ נות" (תכלת) — צירה מושלמת של לואיס בוניואל. התקפה הוי־ תית על החברה הבורגנית האוד־ פה. הצביעה האכזרית המחפשת זהויות, מותרות יוללה, הסוהרים ברסים הדיפלומטים מבריחים הי־ צבא רוצה המשטרה מצגה. יהכ־ נסיה מתוסדת יעיריה להוקים ר־ אמנם על הבית מרוחף מעל לכל החברה הזו אך עדיין כיקום. עדיין אין לה תחליף. הקסם הס־ מוי שלה משרה איתה הדטבי־היטב

★ „עיר ושמה גיתגום" (אלנבי) — ליזים אוסטוול. כאן בבאי־ מפיק־שחקן. כנסת לנבס „הספר־ רבותי שלו לערכי צלילת בערכי פריס. הוא נשטן על גלופת נודי־ שית בתפקידין שלו שלום מה ש־ לסח באחרים. אין מה לומר. הוא יצר סרט שוטף ומרתק. סיש בו כפס מאוד מקוריות. הו מתגלית אך רק בסצינה האחרונה. כומלץ באור ביתי והנם „הסטבבי".

★ הזק עם הרוח" (אורלי), הסרט ההוליבודי הנצחי (נוצר ב־ 1939), החוזר ובוקרן בפני כל דור חדש. סרט ריאקציוני בהוגבה פי־ ליסית־הבריתית, סיש בו הזהר הי־ מאקסימלי של „צר ההוליבוד" ז"ל. שבנראה תואם ויתפוס הכוח.

★ „זמנים מודרניים" (גת) ראה „ארמון" ירושלים.

„בורדף בערבות" („דרייב אין, צפון) — בערבון משל „ובכרס אולדרייך". המנצח קומבינציה יעילה בין גלופת לבין שימוש אינטליגנטי בזק, בין יחס אנזהר לבין יחס עוין לאינדיאנים — ב־ סופו של דבר על הסתייגות ביחס להשירות וקצב משתנה. סרט מרתק מאוד ובעל אוירה מהפנת. היפה:

★ „טנגו אחרון בפאריס" (זין) — ראה „סטודיו" תל־אביב.

★ „המיטה המקומפלת" (אר־ מון) — בפון אדיתאום של „מרי פופינס". סרס בלבב ומשעשע ופט־ טני שנבנים לראותו.

★ „קזבלן" (עצמון) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „מעשיות קאנטרבורי" (פאר) — פאזוליני כצוחר, באלתר את אגדות צ'וסר — הומור צב־ טי, גס. איטלקי מאוד, מקורי מאוד, ובסופו של דבר מפורר מאוד. אולם ההותם של כשרון גדול בעל־ רעיונות — נשאר.

★ „התפשטות" (שביט, ראשי־ נה) — היזון סאטירי אותה וכי־ אופק, משעשע ועצוב, אמשי מאוד ודק מאוד של מילוש פורמאן הי־

ציבי — כפי שהוא רואה את אמ־ ריקה בצ'י זה.

★ „מוות בונציה" (ביתהרוט־ שילד) — סרט באורוקי כהומבלי של לוקינו ויסקונטי על „בות הד־ מאה הקודמת" על פי ספרו של הומאס מאן. „סיפונדים" בוסים ר־ בוסים מדי. אך סך הכל יצירה סר־ חפת שיש בה כוח פניסי צנום ר־ כההק נהדר של דירק בוגארד.

תיאטרון ובידור

★ „נשי וינדזור העליזות" — תל־אביב („הבימה") — קו־ מדיה כאה וויליאם שקספיר על ג'ון פאלסטאף, אביר זקן ובעל כרס. המנסה להגות אהבים עם שתי נשים נשואות — הן „מסד־ רות" אותו. נסיון „לשפר" את שקספיר. הבמאי: אברהם אסיאו. השחקנים: אברהם רונאי, אלישבע מיכאלי, טובה פרדו, אבנר ליאון, יהודה אפרוני, ישראל בידרמן ועוד.

★ „ליזיסטראטה" ... קריירים (התיאטרון הקאמרי): סקסט אבסורדי ובלא הן של נבוים אלונו, נציכות בתוקות של יאיר ...ם הגשה וירטואוזית של רבקה מיכאלי ויוסי בנאי — כומ־ ...ה.

★ „סיפורי פוגי — ההקת „בהרה" תל־אביב (התיאטרון הקאמרי) — להקת ה„כורת" כני־ שה ערב נפלא של הזמר מהוע־ פל. טקסטים טובים ובנגינות מבו־ יינות של דני סנדרסון, מבוצעים להפליא על־ידי שבבה מבוהוני בהורינו.

המבחור נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון ה־ קבועים.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט לתורי־יוסף ביס—11) כמרפאות דלהלן:

1. מרפאת איזן התורנות מגודה באורח זכבי. חב־ רים מסניפי אילת, יד־ אליהו, רמתיהן, עממי כ׳ ומחנ־ישראל. יפנו לסבן מל' 101.

על חידוש התורנות בגדיע דוד אדום, רח' מזאיה 13. בומן.

2. מרפאת התקוה ב׳ רחוב ניו פינת רח' ברכי־ יהו. טלפון 31122 — לחב־ רים מסניפי: התקוה א׳ וב׳ נסקה כפר שלם וחולם הקריב לידיאליהו.

4. מרפאת נוה שאנן

3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת וישה בספר 10 12 טלפון 778095 בשעה 8.00 עד 11.00 כ־ לילה לחברים מסניפים: הדר יוסף נוה שרת, צה־ לה, רמת החייל, תל־ברוך וכן לחברים שהשכונה הי־ קרובה לסניפים. רחוב יהוד המכלה 61 פינת לדינסקי של 33483 לחברים מסניפי: נוה־שא־ נן. ישינבמן ופלורנטין.

5. מרפאת קמוביץ, רח' רצידה קמוביץ 36 פינת יהודה המכבי של 444404 — לחברים מסניפי: קפר־ בין רבינוביץ למתן־אביב. שייר מגנס יחלס מבאר־ לפי יצגן החברים. הכולים לפנות לקמוביץ או תל נור־ דוי - לפי בחירתם

6. מרפאת תל נורדוי, רח' רב כהן 1 פינת מבולי 21. טלפון 248283 — לי חברים מסניפי: תל־נורדוי, אלחריזי שחרנוב, גלבית, הכמל. רפואים יחלק כי באור - לפי יצגן החב־ רים. היכולים לפנות להל נורדוי או קמוביץ לפי בחי־ ריתם.

7. מרפאת קרית שלום, רחוב רשבסקי 12, טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית־שלום והסביבה.

הערה:

א. אחרי השעה 12.00 ב־ לילה ועד שעה 7 ב־ בוקר מתקיימת תור־ נות לילה במד"א רחו־ בומא"ה 13 טלפון 101.

ב. התברים מסניפי: מגדל־ ברג, בר. אור. אליפגם. שבזי. יונה הנביא ומזנטי־ פיורי — הזקוקים לרופא בין השעה 8 בערב עד 7 בבוקר. יפנו למגן דוד אדום, רח' מזאיה 13. טל־ פון 101.

ב. התורנויות ערב שבת ביומי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב בהקיימה תור־ נות במגן דוד אדום רחוב מזאיה 13. טלפון 101.

1. בית מרקחת במרפאת מנדלברג — רח' אלנבי 75. טלפון 614467 בין השעה 2.30 — 9.00 אחה"צ

2. בית מרקחת ברח' נחמני 42 טלפון 289221 בין השעה 2.30 — 9.00 אחה"צ.

3. מעבדה במנהלף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ ב־ מרפאות: כלביץ, התקוה, א' שדרות ורשינגטון 20, הדר יוסף, יד אליהו, יד־ בה הנביא, כפר שלם, מנדלברג — רחוב אלנבי 75 טלפון 614467 נוה־ שאנן, קרית שלום, רמת החייל, קמוביץ, רמת־ אביב ותל נורדוי. בשעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתק־ יימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מזא־ איה 13 טלפון 101

3. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז. במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75 טלפון 614467 א. רופאי א, א, ג, הדר־ פא קיימים בין השעה 9.30 - 11.30 לפנה"צ ב. כירורג בין השעה 9.00 - 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז בומבוטף רח' זמנהוף 34 טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ 5—4 אח־ רי הצהרים. בית מרקחת מחוזי במרפאת מנדלברג רחוב אלנבי 75 בין השעה 9.30 — 12.00 לפנה"צ. 4.00 — 5.00 אחה"צ.

בתכנית:
יום א' 2-9, בקולנוע „צלילי" ב־9.15 בערב — הקרנה חגיגית של הסרט „בן גוריון זוכר" (שהופק ע"י „ישראפילם" בע"מ) במסגרת חגיגות הכ"ה למדינה, בהשתתפות אישים ומדינאים שפעלו בתקופה זו
יום ב' 3-9, באולם „צלילי" ב־7.00 וב־9.15 — הקרנת בכורה עולמית של הסרט הישראלי „אור מן ההפקר"
יום ד' 5-9, באולם „אורי" ב־7.00 וב־9.15 — הקרנה חגיגית של הסרט הצרפתי „דמעה באוקיינוס" (מסרטי „ציון־פילם"), יצירתו של הנרי גלזר
יום ה' 6-9 באולם „צלילי" ב־7.00 וב־9.15 — הקרנת בכורה של הסרט הישראלי „אורח בעונה המתה" (מסרטי „ישראפילם" בע"מ) בהשתתפות קלוד ריס, חמיה זיו והנס כריסטיאן בלך
יום ו' 7-9, במועדון האמנים „מילוא" ב־9.00 — סימפוזיון בהשתתפות עתונאים ואנשי קולנוע על הנושא „לאן מלמו הסרטים הטובים?"
מוצ"ש 8.9, במלון „ואירי" בשעה 9.00 — מסיבת סיום לשבוע הקולנוע וחלוקת פרסים לשחקנים מצטיינים (כולל תכנית אמנותית).
חובבי קולנוע — בואו לצפת לשבוע הקולנוע ולחודש האמנות!

קולנוע

תל־אביב
אופיר — אתה זה רק פעמיים
אסתר — גבר עם כבוד
אורלי — חלף עם הרוח
אלנבי — עיר ושמה גיתגום
דקל — הרדיפה
בן־יהודה — דקמרון 69
גורדון — הבלונדינית עם הנעל השחורה
גת — זמנים מודרניים
הוד — קזבלן
המרכז — קינג קונג
מבצע הלל
זמיר — תאוות לנקמה
חן — הבלש האמיץ שחורז
לימור — טיפול בהלם
מוגרבי — קוראים לי שמיל
מתמיד — יד הרעם
מקסים — בתנקה בגיבורסיה
סינרמה — קובלן
עדן — הגנב הנוצץ
פאר — הגנב שבא לסעוד
פריז — מי אתם
צפון — סיזאר ורוזלי
רמת אביב — קברט
דרייב אין — סינדרלה 7.15 מרדף בערבות 9.30
הצגת חצות: מה שטוב לאווז
תכלת — סוד הקסם הבורגני
תמר — הקרב המשולש
תל־אביב — עזרה הצרות

יפו:
גבה — הארטיסטים בהופשה
צדיה — קברט
ארמון — קוראים לי שמיל 7.15 9.30
מנדל — לילה באופרה
טרון 4

ירושלים
אדיסון — האשה האהבה
אוריון — קוראים לי שמיל
אורגע — רוצה לצמח הקיץ
ארמון — זמנים מודרניים
אור־גיל — הבלונדינית עם הנעל השחורה
הבירה — ביג בוס
חן — גבר עם כבוד
ירושלים — בה בציק על פרטנר
סמדר — הצגת הקולנוע האחרונה
עדן — קובלן
רון — מסעה עם דודתי

חיפה
אורדון — קוראים לי שמיל
אורה — המסכנב בע"מ
אורלי — בא וגלם
אמפיתיאטרון — הביג בוס
ארמון — המיטה המעופפת
בית רוטשילד — מות בוונציה
חן — הטנגו האחרון בפריס
עממי — הארטיסטים בהופשה
מירון — האגרופים האמיצים
עצמון — קובלן
פאר — מעשיות קנטרברי
רון — וידוי של קצין משטרה ...
שביט — כה להר 8.30
קריית־טבעון
יובל־אור — הציון הציבורית 6.15—8.45
זוהר — הספינה לאחור 6.30—9.00

רמת־גן וגבעתיים
אורדע — קוראים לי שמיל
אואזיס — ברוזו שוה מיליון
ארמון — לוידי קארל לאמבע
גלי־אור — הסנדק
הדר — קובלן
לידו — הצגת הקולנוע האחרונה
רמה — קובלן
רמת־גן — קברט
שבים — הבלש האמיץ שחורז

נתניה
אסתר — הרפתקאה בפוסידון
סמודיון — הקונפורמיסט
שרון — קוראים לי שמיל

הרצליה
דגניה — גברים במלכודת 7 9.15

כפר־סבא
עמל — גברים במלכודת 8.15
חן — חזק יותר חברים 8.30
התיאטרון
בית הפועלים — הארטיסטים בנבא 8.30

חדרה
הוף — אהבה יב היכונית — יהודים באון

פתח־תקווה
אורהן — יהלומים נוצצים בשחור
הדר — קובלן
היכל — אהבה גוסה קופנהאגן
שלום — קוראים לי שמיל

קריית־שמונה
הרמון — הטורפים 6.15—8.30
שגיר — שמי הוא ששם 8.30

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות. תבניות יל־ דים. 17.32 — משדר סירות. 17.42 — סיפורי עיר המכונים. 17.55 — „סקסי". 18.10 — ספורט. תבניות ערביות. 18.30 — חדשות. 18.32 — פולקלור. 19.00 — למשפחה. 19.30 — חדשות ועניני היום. 20.00 — שידור תעמולה להסתדרות הכללית. 20.30 — מבט לחדשות. 20.50 — „מניקס". 21.40 — משחק השבוע. 22.25 — פסוק ב־ פרשה „שופטים". חדשות.

הגל הקל

6.00 בה טוב. 6.05 חדשות. 6.10 התבקלות. 6.30 שפן מוסיקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 חדשות ו„תבוקר הזה". 7.20 זמר זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.00 חדשות. 8.05 הודעות. 8.10 בוקר טוב. 8.55 היום לפני 25 שנה. 9.00 חדשות. 9.05 בוקר טוב. 10.00 חדשות. 10.05 לי־ עקרת הבית. 11.00 חדשות. 11.05 לעקרת הבית. 11.40 לאן הצרכן + מוסיקה קלה. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 בחצי היום. 13.00 חדשות. 13.05 בחצי היום. 14.00 חדשות. 14.10 תשבץ אינ־ גן. 15.00 חדשות. 15.05 שירים משלנו. 15.53 הדרך. 16.00 חדשה. 16.05 רגע של עברית. 16.07 כ־ צלילי המזרח בבקשתך. 16.30 ב־ תקות שתבין את הרצנו. 16.35 כ־ צלילי המזרח בבקשתך. 17.00 חד־ שות. 17.05 שאלה על טעם. 18.00 חדשות. 18.05 שירים שאהבנו. 18.45 היום בספורט. 19.00 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.06 זה איכ־ פת לי. 22.00 חדשות. 22.05 מסקול. 22.52 נעימות קלות. 23.00 חדשות. 23.05 עביל באג. 24.00 חדשות. 00.10 מוכבים לא נים. 01.00 חד־ שות.

רדיו רשת א

8.00 חדשות. 8.05 קונצרט בו־ קר — באך: סויטה תזמורתית בג. 4 ברנדנבורגי. כונצרט: קונצרטו לכינור בג. 5 בהנדנבורג. קכל 219. 9.00 חדשות. 9.05 קונצרט בוקר — אלבניז: „ארגון", פרק שישי מ־ תוך הסויטה „אספניולה", רודריגו: קונצרטו דהארנחואס. פאיה: „ה־ אהבה הקוסמת". 10.00 חדשות. 10.05 קונצרט בוקר — בטהובן: סימפוניה בג. 1 בדו־מז'ור ופנט 21. פרוקופייב: קונצ'רטו לפסנתר בג. 1 אופוס 26. 11.00 עברית לעם — עיקר החדשה. 11.15 שפה ב־ אנגליה. 11.30 שידורים לתלמידים בחופשה — „רכילות", „המצחיקי־ נת עם הגביליב". 12.00 חדשות. 14.00 חדשות. 14.10 לאם ולילד — ביטן והחמים. עסק ושכו תרפתקה, שירים „בבקשתכם", לילדים הגדו־ לים — „בארץ הלמה". 15.00 חד־ שות. 15.05 היום לפני 25 שנה. 15.10 רצף מוסיקאלי. 16.00 חד־ שות. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר הדש — סקירה. 16.10 שעור באלבנו לתלמידי תיכון. 16.30 אד־ גון פעבה. 17.25 רסיטל — אבי־ ראמגה הדאנגוריצבור (פסנתר) — פרוקופייב: „מראות חולפים", אופוס 22. קוזן: שלושה אטיודים. 18.00 חדשות. 18.05 על אנשים ו־ מספרים. 18.25 עד מאה ועשרים. 18.55 לחקלאי — שורות יומיות. 19.00 חדשות ו„היום הזה". 19.30 תעמולה בחירות להסתדרות. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: דניאל, פרקים ב', ד'. 20.00 חדשות. 20.06 הכרונות ארץ ישראל. 20.15 לקראת קונצרט. 20.30 קונצרט. 23.00 חד־ שות. 23.05 מה פתאום. 24.00 חד־ שות. 00.10 רגע של שיר.

גלי צה"ל

שידורי צהריים
11.00 — חדשות. 11.05 — חמים וטעים. 11.15 — פסגת המצעד הי־ עברי. 11.30 — זה קרה זה קרה. 11.35 — חמים וטעים. 12.00 — חדשות. 12.05 — חמים וטעים. 12.30 — 12.35 — פינת הפגישות. חמים וטעים. 13.00 — חדשות. 13.05 — 13.30 — חמים וטעים. צו תנועה. 13.35 — חמים וטעים. 13.58 — הודעות לחיילים. 14.00 — חדשות. 14.05 — הודעות אישיות.

שידורי ערב
15.00 — חדשות. 15.05 — בא לצלצל. 16.00 — חדשות. 16.05 — בא לצלצל. 17.00 — חדשות. 17.05 — דיש עם שיר. 17.40 — יומן צה"ל. 18.00 — חדשות. 18.05 — אנשי היל. 19.00 — חדשות. 19.05 — בגבול אליך. 20.00 — חדשות. 20.05 — תוסס ורענן. 20.30 — מדור הבית. 21.00 — חדשות. 21.05 — תיבת נח. 22.00 — חדשות. 22.05 — בוא נדבר. 23.00 — חדשות. 23.05 — בוא נדבר. 24.00 — חדשות. 00.05 — שירת הצנה.

בתי־מרקחת

בירושלים
בגיא, רח' שטראוס 10, מעיין הבריאות, מרכז מסחרי קרית יו־ בל. בלסם, רחוב צלאח א־דין.

רמת־גן
הרבה, רמת־גן, הרצל 53.

חולון
מרכז, ויצמן.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא רמתיים גולדשטיין, הרצליה פיתוח, כפר כנה.

האופרה הישראלית
בניהלת ומייסדת אדיס דה־פיליפ
פתיחת העונה הדשה 1973 / 1974
בכורה ישראלית
ת"א: 15.9, 22.9, 24.9, 29.9
י־ם 17.9. חיפה: 20.9
מלכת שבא
אופרה רומנטית מאת קארל גולדמרק
ת"א: 23.9, 30.9
פלדרמאוז
אופרטה. מאת שטראוס
ת"א: 18.9
הנזל וגרטל
כחולות רוסים רומנטיים
ת"א — 25.9
לה טרוויאטה
טל. 57227
כרטיסים: אלנבי 1.

תיאטרון ישראל
הערב 28.8
הבימה:
נשי וינדזור העליזות
תל־אביב האולם הגדול

אל תבזבז מים

בבית משפט השלום בתל־אביב—יפו
תיק ירושות 3476/73
הזמנה
בענין: ירושת המנוח באבאי להגיני (חמדני) ז"ל מרח' ראבד 22, שכונת שפירא, תל־אביב, ש־ נפטר ביום 2.10.72.
המבקשת: גודרס להגיני, מרח' בבצע סיני 27, חולון, ע"י ב"כ עו"ד חנן גזית, מרח' ג'ורג' אלי יוס מס. 5, תל־אביב.
להוי ידוע כי הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב —יפו למתן צו המכריז על ידי שת המנוח הנ"ל. והנני מזמין ב־ זה כל אדם להגיש תוך 15 ימים כיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו וטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

אמת
המערך
מפלגת העבודה הישראלית
מפלגת הפועלים המאוחדת
ובלתי מפלגתיים

ברידג'
מאת רחל מטלון

ל שעוסקים יותר בבחות כס־ בריג' ובעיות ברידג', נוסחים ת כמה מסובך ומעניין משחק האפשרויות לביצוע תהיה הנן , ותמיד צצים נושאים חדשים את העבירה היד.
ד הבאה שוחקה ברלו ה"ר"א־ בתחרות זוגות:

יד השנה

דרום משחק 6 ספייד נגד יציאה של 9 קלאב. ברור שהסיכוי היחיד של הכרוז לבצע את המשחק הוא להכריח את מזרח, בביצוע סופי, לשחק קלאב מתחת למלכה. ככר־ בן ברור שכרוז ישליך בחמלך ה־ כשחק את המלך דיאמונד כדי ל־ היכנע ממסע זה.

הבה נראה כה יהיה גורל החוזה אם יבחר הכרוז בדרך משחק של חיתוך הארס שלישי וימשוך את כל השליטים, ובזרה יחזיק בין שלושת הקלפים האחרונים שלו את המלכה שניה בקלאב הארט גבוה. הכרוז יכשל אז בביצוע החוזה.

לכן, הדרך להשלים את החוזה היא: לכמוך שליטים, לעקוף עם בן־המלך הארס, למשוך את יתר השליטים ולהגיע לכצב הבא:

הכרוז ישחק את האלוף דיאמונד: אם מזרח ישליך קלאב, יתן הכרוז לקיחה בקלאב ויגביה את הקלאב האחרון. כאיזה, אם ישליך מזרח הארט, ימשך הכרוז את ה־ אלוף המלך הארט, יתן לקיחה ב־ קלאב ויכריח את מזרח לשחק מתחת למלכה קלאב.

	צפון	
	♠ A Q 4 3 ♥ 6 4 ♦ 8 7 6 ♣ A K J 2	
מזרח ♠ 7 5 2 ♥ Q 10 8 5 ♦ K J ♣ Q 10 5 4		מערב ♠ 6 ♥ 9 7 3 2 ♦ Q 10 9 5 4 2 ♣ 9 3
	דרום ♠ K J 10 9 8 ♥ A K J ♦ A 3 ♣ 8 7 6	

	צפון	
	♠ — — — ♥ 6 ♦ 8 7 ♣ K J 2	
מזרח ♠ — — — ♥ Q 10 8 ♦ — — — ♣ Q 10 5		מערב Immaterial
	דרום ♠ — — — ♥ A K ♦ A 3 ♣ 8 7	

קולנוע
מאת זאב רב־נוף

סרט רבע המאה

„מות בונציה"; בית־ רוטשילד, חיפה)

...כן, „בית־רוטשילד" בחיפה ...קולנוע של „סרט לשבוע". ...ע מדובר בהקרנת סרטו הי־ ...סם החדש של לוקינו ויס־ ...י „מות בוונציה" (1971), ש־ ...אסף בזיר של בעלות הסי־ ...ת. בשגם בהסרטותיו בבינ־ ...ני של אבן גדול.
...לי אפייני הוא מה שקרה ל־ ...ת בונציה" בפסטיבאל קאן ... חבר השופטים החליט להת ...הפרס הגדול ל„מקשר" של ...לוזי (האמנם נתן), אך ויס־ ...י צורר גל שלם של מחאות ...זות, הרעיש שמים וארץ — ...וף נתנו לסרט את הפרס ה־ ...מיוחד של „סרט רבע המאה". ...זה להסבים לכינוי זה, מה ...שהסרט הוא יוצא־דופן ועם ...עצמתו ויפיו אין הוא גבוה ...הסרטים הקודמים. התקופה ...ה, ברבע המאה שאותה הוא ...עד להציג. ויסקונטי בן ה־67 ...בתוך שלושים שנה, כאז יצר ...„אוססיונה" („ריגוש מורבני", ...) — אחד הסרטים הניאו־ ...ריאליסטיים האיטלקיים הראשו־

נים — באמן עצמו הגיע לציור של פרסקות־ענק כמו „הארורים" או „מות בונציה" (אין זו דוו־ קא קללה — אמנים גדולים, החל במיכאל אנג'לו וכלה בדיאגו רי־ ברה, היו אמנים עצמיים בפרס־ קות־הענק ליצרו). מסרטיו הי־ קודמים נשארה רק אותה גיבה — גיבה של מבות, של גיוון, של כליון.

גיבה זו היא השלטת גם ב„מות בוונציה", סרט המבוסס על הנו־ בלה של תומאס מאן. ויסקונטי בקבל את הדעה (אף כי לא כל המבקרים מסכימים לכך), כי הסי־ פור של מאן מתייחס, בשינוי עמות כמובן, לדמותו של גוסטאב מאהלר. רק בכך אפשר להסביר את העובדה, שויסקונטי הפך את גיבורו של מאן מסופר למלחין. כי בלא הבין זאת, יסייעו בידו הקטעים בתוך הסימפוניות השלי־ שית והחמישית של מאהלר, ומי־ תוך הצלילה יתברר לו, כי מכי־ כאב (!) פון אשנבאך הוא מלחין בצרה — צרה, משום שהקהל אי־ נו מסוגל עדיין להבין את מהו־ תה של המוסיקה שלו וכירב.

ואף־על־פיכן, אם בתעלמים כן הוולגאריזמים הללו מגיעים ל־ כלל כסקנה, שוויסקונטי הצליח, דווקא בהתבססו על יסודות קונ־ קרטיים, אפילו סטביליים מדי, ליצור תבונה כללית. צרסילאית.

לוקינו ויסקונטי

כאילו מכוקבת בחלל העולם, של הכאה הגוססה, לצייר את מיתה של המאה התשע־עשרה, על כל כה שהיא נוכאת בחווה, ואת לידתה של כאה אחרת, שונה כמבה לגברי. התחושה ש מקודת אותך בעת הצפיה בסרט היא מבט פיסית — וכאן סמוך כוחה הרב של הפרסקה המתוסבבת והכבדה של ויסקונטי. במקצב הגוויים, ריתמוס הטבע, הנוף, המלון המפואר, פרצופי האנשים — כל אלה משב־ סים רק רקע לעלילה, אם אפשר לקרוא לנסיסה פנימית כאוכה זו של פון אשנבאך. ההפסקה בהדרגה גם להספלה פיסית ולמות במב, בתם עלילה. לאמיתו של דבר אלה הם הרהורים פנימיים, מהי־ לים בספק־מציאות, במשהו שהוא בעצם סיום, חלום בלהות. ורק האיזון המצוין של ויסקונטי בתד־ ספת המשחק המזהיר של דירק בוגארד, מצדיקים לסרט את תכנו העמוק. לעתים ידו החזקה של ויסקונטי נחלשת — כבר ציינתי שיש לו (המיד היותה לו) בין נטיה מיוחדת לוולגאריזציה פת־ אומית של הנושא — כדי להגיש לנו דברים בכפית לתוך הפה הוא סומה מהדרך. כך קורה, למשל, בסצינה שבה מופיע הזמר הנודד, ההומוסקסואל, על מרפסת המלון. הוא מסמל את הרקבון ואת ה־ מוות, את הכליה ללא תקוה. אך ויסקונטי אינו מסוגל להתאפק בלהפוך סצינה זו לפארודיה מסח פלינ, כשאין הוא מגיע (לא ב־ סגנון זה!) אף לקרסוליו שלו.

אולם לרוב עומד ויסקונטי על המגנון, האופי, היופי (ביאורן אנדרסן וסילבאנה מאנגאנו!), וב־ עיקר — על המשמעות. זה סרט שאסור להחמיצו.

עיריית בני־ברק
מכרז מספר 50/73
עיריה בני ברק מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים להקמה ספקת התקנת רמזורים ברחוב ז'בוטינסקי.
את הפרטים המכמים, התוכניות והנאי המכרז עם ההוכר להגשת הצעות אפשר לקבל במחלקה לעבודות בעיריה, הדר בפי בשעות העבודה הרגילות שאינו בוזהר בסך של 100.— ל"י.
את ההצעות יש להגיש בבעטפות הכברו בשחן סגורות, להיבת הדוים שבמשרד מזכיר העיריה עד יום 16.9.73 בשעה 12.00.
על כגיש ההצעה לצרף ערבות בשעור של 5% מערך הצעתו.
תנאי התשלום: — בהתאם להשבחות הלקיים כאחדרים ע"י הגדס. 70% בכוחכן — עם קבלת השתתפות כוכרד התחבורה. 30% בכבוי בשלושה עד ששה חודשים.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא, הרשות בידה לחלק את העבודה בין מספר קבלנים.
ישראל גוטליב
ראש העיריה

החל מ־28.8 יום ג'
תחל מכירת ספרי ליכוד
משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.
נצלו את השעות השקטות (1—3) לקניותיכם ותזכו בשירות אישי וסבלני.
ספרית הפועלים
אלנבי 73
תל־אביב

هكذا من الاصل

„הארץ" ו„ליכוד" הימין

יש סוברים, כי אין עוד מעמדות בישראל וממילא אין עוד ימין ו־אין שמאל. אולם די לעיין בעתון „הארץ", ומיד אתה רואה את העימות הסוציאלי הקלאסי, לפי קווים מעמדיים־פוליטיים.

ברוב המאמרים הפוליטיים של אותו עתון, בין שהם חתומים ו־בין שאינם חתומים, נקוטה עמדה מתונה ביותר בענייני מדיניות ו־בטחון, כולל ויתורים טריטוריא־ליים. אף־על־פי־כן מעודד עתה „הארץ" את הקמת הליכוד הימני וממריץ את קוראיו לתמוך בו ב־בחירות הבאות. הרי פסוקים מס־פר ממאמרו של הפובליציסט ה־ראשי „פולס" (יום ו' 24.8): „צריך להטות אוזן לרחשי לבו של ציבור הבוחרים, ונדמה ש־אין טועים אם אומרים, כי ליכוד היה מוסיף ולא גורע".

„צריך לקוות, כי כל אלה ה־ממלאים תפקיד במשא־ומתן יש־כילו ברגע המכריע למצוא לשון משותפת. לא נטעה אם נאמר, כי חוגים רחבים חשים כמיהה לשינוי, ורוצים, כי תחול תפנית בניהול ענייני המדינה... אם יקום גוף מקיף כול המערך עבודה־מפ"ם, יראו בכך רבים משום צעד לק־ראת הבראת הדמוקרטיה היש־ראלית".

ידוע ל„הארץ", כשם שידוע לכל הציבור, כי אותו ליכוד ימ־ני, שבראשו יעמדו בגין, תמיר, עזר וייצמן וא. שרון, מעלה על נס מדיניות „ניצית" קיצונית („אף שעל"), העלולה לסגור כל „אופציות" לשלום. אולם אין זה מונע מהעתון „הבלתי־תלוי" ב־תנועת העבודה, אך קשור קשר הדוק ביותר לימין, לעשות נפ־שות לרשימת הסופר־„ניצים", ו־בלבד שזו תשים קץ למעמדו של מחנה העבודה, שהוא למורת רו־חה של השכבה החברתית האמי־דה ש„הארץ" הוא שופרה.

ע. ה.

אלוף אייל מבקש אמון

אלוף (מיל.) שמואל אייל, המכו־נה בפי כולם מולה, אינו פנים חדשות בראשון־לציון. הוא נולד בנחלת־יהודה ודו עיר בה התחנך וגדל והגיע למעמדו הנוכחי. ב־משך שנים רבות היה מפקד ה־הגנה בה. מיטב שנות חייו היה פעיל בענייני בטחון. תושבי עיר זו הפקידו בידי אייל את הפק־דון היקר ביותר שהיה להם אז — מפתחות מחסני נשק ההגנה. בצי־גי כל החוגים אמרו לו בשעתו, שהם מפקידים אוצר זה בידיו, לא כאיש המייצג את ההגנה ו־המכהן כמפקדה, כי אם בידי מולה, בן עירם.

עתה, כשאלוף שמואל אייל פשט מדיו, ואל תוארו נוסף ה־כינוי „מיל.", הוא מתייצב שנית בפני תושבי עיר זו ומבקש אמו־נם בו להנהגת העיר.

בבחירות המוניציפליות של שנת 1969, הוא טוען, הצביעו רבים מתושבי עיר זו, הצבעת מחאה, על שהמערך לא השכיל להציב בראש הרשימה אישים מקו־בלים. הפעם מבקש אייל הצבעת הזדהות עימו, כאילו זו היתה בחי־רה אישית. הוא מבקש לשוות להנהלת העיר פנים חדשות. ל־דעתו לא עמדה הנהלת העיר ה־נוכחית במבחן. לא ידעה לנצל את ההזדמנות ההיסטורית של „בום הבנייה" והאמצעים הרבים שזרמו לקופתה, כמיסי בנייה, מס השב־חה, מס מכר קרקעות ודומיה.

יחסי הגומלין של הנהלת ה־עירייה עם השלטון המרכזי ב־מדינה הגיעו לקרע מוחלט ול־פשיטת רגל. אין להשתית יחסים בין שני מוסדות השלטון על „כי־דונים". הוא מציע קביעת תכנית אב לפיתוח העיר בעלת איכות חיים נוחה ונעימה לכל תושבי ה־עיר.

הוא מתייצב בפני תושבי העיר במידע רב של צרכיה ונקודות התורפה שלה. מבקש אמון כל תושבי העיר, למען יוכל לתקן את הפגימות שפגמו בה. נדמה, שהוא ראוי שאמון זה יינתן לו.

יצחק יעקבי

האומנם גרמניה דמוקראטית?

אם אמת בידיעה שקראנו ב־ימים אלה באחד מעתוני הערב מכתבו בבון, שמוסדות גרמניים לוחצים על הנמכת קולם של סטו־דנטים יהודיים באאכן, הפועלים למען יהודי ברה"מ — הרי זו שערוריה, שקשה לתארה.

הסטודנטים באאכן הינם יהו־דים, אזרחי גרמניה המערבית. גר־מניה לא אחת התפארה בכך ש־יהודים חזרו אליה, גם אחרי מה שקרה. הם פועלים בדרכים לגי־ליות, המובטחות על־ידי חוקת ה־יחוד הגרמנית. הם שולחים חו־מר לעתונים, המופיעים בגרמניה וארה"ב ליהודים ברוסיה. הם מטלי־פנים לשם, ומדי פעם עורכים הפגנה — אגב, תמיד בידיעת ו־אישור המשטרה — למען יהודי ברה"מ. לא אחת טענו סטודנטים אלה לפני, שאפילו שגרירות יש־ראל בבון איננה מאושרת מפעי־לותם זו. אך תמיד הם הצביעו על עובדת היותם נתינים גרמנים. הסטודנטים הישראלים המעטים, הלומדים באאכן, נזהרים בהקפדה לא להשתתף בפעילות זו, למרות שכמובן מזדהים אתה. זה הוא, אם כן, ענין כמעט פנים־גרמני־יהודי, ודווקא משום כך הוא חמור. האם יהודי בגרמניה של שנת 1973 איננו יכול לעשות דבר, שכל סטודנט של אל פתח או שמאלני יכול לעשות? להפגין, לכתוב, לטלפן מתוך תנופה ואולי חריצות יתר של פקידים מקיימים בגרמניה לחצים על יהודים, פן דבר זה יזיק ל„אוסטפוליטיק".

מתוך ידיעתי את מדיניותם ו־דעותיהם של בראנדט, הנר, שמידט ולבר, אינני מעלה על הדעת, שהם „נתנו" הוראה מבי־כה כזאת. אם ידיעה זו תתאמת, יש להרים קול בציבוריות הבין־לאומית נגד פריסנות מכוערת מכאיבה ובלתי־דמוקראטית זו.

ראובן עשור

מי אחראי לפער?

מאמרו של דוד הורוביץ ב„דבר" מיום 17 לח.ז. על „האס־טרטגיה הסוציאלית בישראל" מציין, כי בעיית הפער והמצוקה „הומחשה לחברה הישראלית עם פירסומו של דו"ח הוועדה לנוער במצוקה". הפער היה ידוע לחברה בישראל לפני פירסום הדו"ח. ה־אמנם רק עתה נודע לצמרת ה־מדינה? עוד מציין הכותב, כי „ה־פער קיים גם במדינות המצטיינות ביותר, כגון ארצות־הברית וקנ־דה". סבור הייתי, כי תנועת הפו־עלים שלנו לא תעתיק למדינתנו דוגמא זאת מן הארצות המת־קדמות.

חסר הסבר לעניין. בראש מדי־נתנו עומדים חברינו השולטים על אמצעים ממלכתיים מגוונים. — חוקיים וכספיים, בידם כוח האפ־שרות לקבוע סדר עדיפויות. מה מוקדם ומה מאוחר. שאלתי היא לכן: מדוע בכל זאת קרה לנו הדבר המחפיר הזה של התהוות מצוקה ועוני בחברתנו? כדי ל־רפא את הנגע חשוב לדעת איך זה התחיל, ומדוע התרחבה ה־מצוקה למידה מסוכנת מאד. אר־לי, יבהיר דוד הורוביץ נקודה זאת.

תרבליה ב. צ. מיכאלי

קהות חושים או חוסר כבוד עצמי

יו"ר איגוד הטייסים הישראלים, הקברניט שקד, ומזכיר ההסתדרות יצחק בן אהרון, גינו את יירוט המטוס הלבנוני. ונשאלת השאלה: האם בגלל שיקולי „הסברה" מפוק־פקים, מותר לתקוע סכין בגבה של המדינה כשהיא נמצאת ב־מצור?

לאותו תחום אני משייך גם את מאמר המערכת של „מעריב" ה־מייעץ לנו להסגיר את כוחבר א־חוני ללבנון, כדי ליצור תק־דים.

איזה תקדים, מערכת „מעריב"? תקדים של כניעה, הבגידה אדם תולה, לידי היות טרף? וכאמור, מה גדול מה, קהות החושים או חוסר הכבוד העצמי?

ב. עודד

עיריית ירושלים עזרה

במכתבכם מיום ראשון 19.8 נפ־לה טעות מצערה, כאשר צוטט בפי אסף אגין מזכ"ל הנוער ה־עובד והלומד, שעיריית ירושלים לא השתתפה במימון קייטנות ה־נוער העובד והלומד בבירה.

אני שמח לציין שפנייתנו אל עיריית ירושלים התקבלה בעין יפה וביד פתוחה. עיריית ירושלים העמידה לרשותנו את מתקן ה־נופש ביער ירושלים, יום בשבוע במשך כל תקופת הקייטנה, וכן ספקה ארוחות עשר לילדי הקייטנה. בנוסף לכ"ל העם הו לרשותנו מדריכי חוגים, ואת בן ספריה לשבוע שלושה שבועות. ברצוני להדגיש שגם שעיריית ירושלים ומחלקת הנוער והספורט עזרו לנו במיטב יכולתן בקיום הקי־טנות ל־700 ילדי ירושלים.

עמירם סלע — רכז הנוער וצוות המדריכים.

זבובים בים המלח

נהניתי מאד משהות של ארבעה ימים ב„גלי זוהר" שליד חוף ים המלח. השירות אדיב, ומי ים ה־מלח טובים ומבריאים. אולם, נד־מה לי שהגופים המטפלים באיזור אינם ערים במידה מספקת לבע־יות הנקיון.

ראיתי באיזור פסולת מפוזרת, פחי אשפה פתוחים. לכלוך ש־הצטבר במשך שבועות, מבלי ש־איש טרח לסלקו. כתוצאה מכך רבים מאד הזבובים הרודפים את המבקר בדרכו אל ים המלח, ו־בחזרה.

האם לא קיימת רשות שתדאג לנקיון באיזור ולהשמדת קיני ה־זבובים? מן הראוי לנקוט צעדים בעוד מועד, כי תופעות מסוג אלו פוגעות בתיירות.

רמת־גן אמיל הלדי

תורת הסירוב בקליטה

תורות ההתנהגות — סוציולוגיה ופסיכולוגיה — מלמדות אותנו שישנה אמנות בסירוב. אדם חייב להיות מומחה גדול, לדעת איך להגיד „לא". יש צורך בסבלנות, הבנה, כושר שיכנוע, והרבה הר־בה אהבת אנשים. הנני מציע לשר הקליטה להפריד בין הפקי־דים המטפלים במקרים השיגרתיים והקלים, לבין הפקידים המטפלים במקרים הקשים והבעייתיים; ו־להרכיבם בחדרים נפרדים. בכך יירד המתח במרבית המקרים. יתכן ויהיה צורך בתוספת חדרים ואנשים. אך הדבר כדאי. כדי להיווכח שאין צריחות והתפר־צויות כורח המציאות.

אם לא יחול שינוי בסדרי הטי־פול בעולים, כי אז אני בטוח שהעליה מהמערב תרעד. העליה מרוסיה תקטן, והעליה פיתר ה־

שלם תצמקק. סעודיה בלב
כפר־בלום

כותבי המכתבים למערכת

מתבקשים להמציא לנו כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — ברווחים גדולים ו־לנסח את דבריהם בקיצור.

מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול פי כמה מהמקום העומד לרשות מדו־רנו בעתון, ואנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בהירות החוסר וקיצור.

אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסו־מם או להסביר אי־פרסומם.

המערכת

10,000
דירות לזוגות צעירים

ניבנו ע"י שיכון עובדים ב־50 ערים וישובים ברחבי הארץ, מהם:

כ־4,000 זוגות צעירים גרים כבר בדירותיהם
כ־2,000 ייכנסו לדירות עד סוף שנה זו.
כ־4,000 יאוכלסו במשך השנה הבאה.

דוברי „שיכון עובדים" במסיבת עתונאים:
אלפי דירות לזוגות צעירים נבנות בין שדרות לאילת

מאת שלמה נבעון
„חברת „שיכון עובדים" בונה עתה 1,500 יחידות ב־דיור לזוגות צעירים במר־חב המשתרע מהעיירה שד־רות ועד אילת, ובימים ה־קרובים תתחיל החברה לב־נות 2,000 יחידות דיור נו־ספות לזוגות צעירים בבאר־

שיכון עובדים בונה בחיפה אלף דירות לזוגות צעירים

מאת סופר „הארץ" בחיפה
כאלף דירות, כמחצית מכל ה־דירות הניבנות עתה על־ידי חב־רת שיכון עובדים באיזור חיפה, מיועדות לזוגות צעירים.

„שכון עובדים" בונה 1155 דירות לצעירים בירושלים

מאת כתב „שערי" בירושלים

במשך שנתיים בנתה ‚שיכון עובדים' 1012 דירות לזוגות צעירים בשרון

בנייה מתועשת תקצר תקופת הבניה לשנה

מאת יהושע מרקום

„שיכון עובדים" בונה בתל־אביב 2000 דירות לזוגות צעירים

שיכון עובדים מגבירה הבניה לזוגות צעירים

מאת כותבת „דבר" בת"א

70 אחוז מכלל הבניה לזוגות צעירים, המבוצעת בתל־אביב

יבנו 1000 דירות לזוגות צעירים

הדירות יושכרו לחמש שנים בלבד □ שכר־הדירה: החל מ־250 ל"י לחודש □ יהיו בנות 2.5

בהתאם לתוכנית החברה, יוק־מו דירות להשכרה באתרים ה־באים:
● קרית־שרת בחולון — 128 דירות;
● תל־גיבורים בחולון — 80 דירות;
● נווה־שאנן בחיפה — 176 דירות;
● פתח־תקוה — 100 דירות;
● כפר־סבא — 48 דירות.
כן נמצאות בתיכנון דירות בירושלים, אשקלון, באר־שבע ומגדל־העמק.

חברת שיכון עובדים תציע 2000 דירות לזוגות צעירים

(צ). — 2000 דירות לזוגות צעירים יוצעו למכירה על ידי חברת שכון עובדים החל מהיום.

2,000
דירות נוספות

בשלב נוסף במבצע דיור זוגות צעירים, יוצעו עד סוף שנה זו עוד כ־2000 דירות לזוגות צעירים, בירושלים, בחיפה, בתל־אביב, בבאר־שבע ובישובים אחרים. חלקן בשיתוף עם העיריות והמועצות המקומיות ויתרן ישירות באמצעות משרדי "שיכון עובדים".

פרטים נוספים במודעות שתתפרסמנה בעתונים.

שיכון עובדים